

Jaarstukken 2005

provincie Drenthe

Jaarstukken 2005

Colofon

Samenstelling: Projectgroep Financiën en Beleidsteksten,
provincie Drenthe

Grafische verzorging: DocuCentrum, provincie Drenthe

Provinciaal Bestuur van Drenthe
Postbus 122, 9400 AC Assen
Telefoonnummer (0592) 36 55 55
Faxnummer (0592) 36 57 77
Provinciehuis: Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
E-mail: post@drenthe.nl
Homepage: www.drenthe.nl

VOORWOORD

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2005. Er zijn in de opzet geen wijzigingen ten opzichte van de editie van het voorgaande jaar.

Ons uitgangspunt is dat de jaarstukken aansluiten bij de opzet van begroting, waarbij voor de tweede keer de jaarstukken zijn opgesteld binnen het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

In de Jaarstukken 2005 doen wij verslag over de beleidsvoering in 2005. Wij doen dat inhoudelijk vooral in de Programmaverantwoording, zoals u die aantreft in het jaarverslag als eerste onderdeel van de jaarstukken, en in de daartoe behorende paragrafen.

De financiële verantwoording vindt u in de Programmaverantwoording per programma-onderdeel en tevens in de jaarrekening, die het tweede onderdeel van de jaarstukken behelst.

In tegenstelling tot eerdere jaren wordt niet meer automatisch ter informatie een productenrealisatie bij de jaarstukken meegezonden. De productenrealisatie maakt in het duale stelsel deel uit van de planning- en controlcyclus van gedeputeerde staten. Op verzoek blijft de mogelijkheid bestaan om kennis te nemen van de productenrealisatie die vanaf 2005 intern gericht van opzet is.

Wij vertrouwen erop dat de Jaarstukken 2005 een goede bijdrage zullen leveren aan de uitoefening van uw controlerende taak en dat de verhouding tussen de aangeboden informatie en de informatiewaarde goed is.

Bij ons streven een goed leesbaar verantwoordingsdocument op te stellen, zijn uw reacties over de jaarstukken van harte welkom. Tot slot wensen wij u veel leesplezier.

Assen, 4 april 2006

College van gedeputeerde staten van Drenthe

INHOUD

Voorwoord	3	II. Jaarrekening	227
Inleiding	5	II.1. Programmarekening	228
Kerngegevens provincie Drenthe	7	II.2. Toelichting op de programmarekening	230
I. Jaarverslag	9	II.3. Balans	239
I.1. Programmaverantwoording	9	II.4. Waarderingsgrondslagen	240
1.0. Provinciale staten	10	II.5. Toelichting op de balans	242
1.1. Bestuurlijke aangelegenheden	13	II.6. Incidentele baten en lasten	248
1.2. Interprovinciale samenwerking	21	III.1. Overige gegevens	249
2.0. Openbare orde en veiligheid	23	III.1.1 Investerings	249
3.0. Verkeer	27	III.1.2 Stand en verloop van reserves en voorzieningen	251
3.1. Beheer en onderhoud	37	III.1.3 overzicht personeelssterkte	253
3.2. Vervoer	46	III.1.4 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	254
4.0. Waterhuishouding	50	III.1.5 IPO monitor	255
5.0. Milieu algemeen	67	III.1.6 ASV rapportage 2005 en toelichting	258
5.1. Bodem	76	III.1.7 Portefeuilleverdeling GS-Leden	262
5.2. Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	76	III.1.8 Zetelverdeling	264
6.0. Landelijk gebied	85	III.1.9 Afkortingenwijzer	264
6.1. Natuur	91	III.2. Accountantsverklaring	266
6.2. Plattelandsbeleid	99	III.3. Bestemming van het resultaat	268
7.0. Economie	110		
7.1. Toerisme en recreatie	120		
7.2. Landbouw	124		
8.0. Welzijn	127		
8.1. Onderwijs en sport	140		
8.2. Cultuur	145		
8.3. Zorg	153		
8.4. Jeugdzorg	159		
9.0. Ruimtelijke ordening	163		
9.1. Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling	170		
0.0. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	175		
I.2. Paragrafen	185		
I.2.1. Lokale heffingen	186		
I.2.2. Weerstandsvermogen	190		
I.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen	202		
I.2.4. Financiering	207		
I.2.5. Bedrijfsvoering	213		
I.2.6. Verbonden partijen	218		
I.2.7. Grondbeleid	226		

INLEIDING

De Jaarstukken 2005 hebben dezelfde opzet als de Jaarstukken 2004, toen deze volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten ingrijpend waren aangepast ten opzichte van eerdere jaren.

De jaarstukken zijn voor provinciale staten belangrijk om invulling te geven aan de controlerende functie die zij heeft. Gedeputeerde staten leggen door middel van de Jaarstukken 2005 verantwoording af over zaken die in de Begroting 2005 zijn gepland.

De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- de programmaverantwoording als tegenhanger van de beleidsbegroting
- de paragrafen zoals voorgeschreven volgens het BBV

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmarekening en de toelichting
- de balans en de toelichting

Verder worden nog de “overige gegevens” verstrekt, waaronder de accountantsverklaring.

Hierna beschrijven wij kort de onderdelen van de Jaarstukken 2005

De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd is die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen.

- Wat wilden wij en wat hebben wij bereikt?
- Wat waren wij van plan ervoor te doen en wat hebben wij ervoor gedaan?
- Wat mocht het kosten en wat heeft het gekost?

Dit betekent dat de programmaverantwoording zowel een inhoudelijke als een financiële analyse omvat. Daarbij is per programma de missie, waarin in het algemeen de maatschappelijke effecten worden beschreven waaraan het programma een bijdrage beoogt te leveren, vanuit de Begroting 2005 overgenomen. Per programmaonderdeel is aangegeven wat de doelrealisatie is en zijn de beleidsvoornemens en de tekst die in de Begroting 2005 onder Uitvoering Collegeprogramma stond weergegeven, waarbij ter verantwoording is aangegeven wat hiervan is gerealiseerd.

Een programma wordt gedefinieerd als een cluster van samenhangende provinciale doelstellingen. Die samenhang bestaat in de politieke relevantie van de doelstellingen en het zijn van een sturingselement voor PS.

De paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de provincie. De paragrafen bevatten een verslag van de realisatie van de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en lokale heffingen en vallen daarom onder het jaarverslag. De paragrafen betreffen: Lokale heffingen, Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen en Grondbeleid.

De programmarekening

Via vaststelling van de begroting autoriseren de staten het college tot het doen van uitgaven. Over de realisatie daarvan wordt in het overzicht van baten en lasten in de programmarekening per programma verslag gedaan. Gezien het belang van een goed inzicht in de baten en lasten, worden de baten en lasten per programma weergegeven in een afzonderlijk overzicht. Dit overzicht is integraal; dat wil zeggen dat het alle baten en lasten bevat, zoals opgenomen in het programmaplan bij de Begroting 2005. Daarnaast wordt een overzicht verstrekt van de saldi per programma. In een beknopt overzicht is per programma een specificatie opgesteld van de nettoafwijkingen van de begrote nettoresultaat. Het gaat om een aggregatie van de financiële analyse uit het jaarverslag.

De balans met toelichting en de overige gegevens

Inzicht in de financiële positie is van belang, mede met het oog op de continuïteit van de provincie. Daarom besteden wij afzonderlijk aandacht aan de financiële positie, zoals deze te bepalen is op basis van de balans. Speciale aandacht geven wij aan de investeringen, reserves en voorzieningen personeelssterkte en de verslaglegging inzake de Algemene subsidieverordening Drenthe 2004.

Provinciehuis

KERNGEGEVENS PROVINCIE DRENTHE

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	484.437
-----------------	---------

B. Economische structuur

Potentiële beroepsbevolking (x 1.000)	316
Beroepsbevolking (x 1.000)	214
Werkzaam (x 1.000)	197
Werkloos (x 1.000)	17
Overige bevolking (x 1.000)	102

Bedrijvigheid (in aantallen)	
Landbouw	4.757
Industrie	1.495
Bouw	2.376
Handel	6.767
Horeca	1.374
Transport	878
Zakelijke diensten	5.565
Overige diensten	4.811

C. Fysieke structuur

Oppervlakte (in km)	
Land	2.642
Binnenwater	38

Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	152.980
----------------------------------	---------

Wegenbeheer	
Wegen (in km)	406
Parallelwegen (in km)	15
Fietspaden (in km)	261
Faunatunnels	63

Vaarwegen (in km)	154
-------------------	-----

Woningvoorraad	200.713
----------------	---------

Bronnen

- Drenthe in cijfers
- Feiten over Drenthe

I. Jaarverslag

I.1. Programmaverantwoording

Missie

Het Drentse beleid ten aanzien van provinciale staten (PS) is erop gericht om de gekozen volksvertegenwoordiging zo optimaal en zichtbaar mogelijk te laten functioneren door randvoorwaarden te scheppen in de vorm van budgetten en faciliteiten, alsmede door ondersteuning, advisering en begeleiding op diverse terreinen.

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon mevrouw I.M. Rozema. Toestelnummer 57 95.

Doelrealisatie

Wat betreft de kwaliteitsverbetering van het functioneren van PS en de statencommissies binnen het duale systeem hebben zij in 2005 wederom kleine stappen voorwaarts gezet in hun functioneren. De onafhankelijke positionering ten opzichte van het college van gedeputeerde staten komt zichtbaar tot uitdrukking in de bepaling van de eigen agenda en het nemen van initiatieven tot besluitvorming. In de statencommissies zijn in 2005 de agenda's steeds meer gevuld met agendapunten die door de fracties zijn aangedragen. Ook vanuit het Presidium worden steeds veelvuldiger agenderingsvoorstellen gedaan.

Wat betreft de kaderstellende rol zijn in 2004 en 2005 een aantal voorbeelden aan te wijzen van kaderstellende discussies van PS met het college in het voortraject van ontwikkeling van majeure beleidsnota's (zoals onder meer bij de contourennota Mensen in het Middelpunt en de cultuurnota De kunst van het combineren, alsmede de Energienota).

Ook in de controlerende rol zijn de staten in 2005 voortgegaan op het pad om meer grip te krijgen op de programmabegroting en de cijfers achter de verantwoording. Dat is voornamelijk gebeurd op instigatie van de werkgroep programmabegroting uit de staten. Daarnaast is de Begeleidingscommissie Accountant opgericht, die een betere aansturing van de accountant door de staten bevordert. En ook de start van de Programmaraad, als gesprekspartner voor de gezamenlijke Noordelijke Rekenkamer heeft in 2005 plaatsgevonden. Deze Programmaraad heeft overleg gepleegd met de Noordelijke Rekenkamer en voorstellen aangedragen voor het onderzoeksprogramma van de Noordelijke Rekenkamer in 2005 en 2006.

In de contacten met het publiek en maatschappelijke organisaties waren in 2005 twee tegen-gestelde bewegingen waar te nemen: het aantal werkbezoeken van de staten of statencommissies is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dat is wellicht te verklaren uit het feit, dat 2005 een soort van tussenjaar (het derde) is in een statenperiode. (In de eerste jaren van een statenperiode staan de bezoeken immers in het teken van kennismaking en informatie-vergroting. In het laatste jaar zijn activiteiten vooral gefocust op de naderende verkiezingen.) Aan de andere kant zijn de contacten van de individuele fracties met de Drentse samenleving wel frequenter geworden. Statenleden hebben daarnaast vaak hun gezicht laten zien op tal van bijeenkomsten die door instellingen en organisaties zijn georganiseerd.

Inspanningen zijn erop gericht geweest om de zichtbaarheid van de staten in de Drentse samenleving groter te laten zijn, door meer publicitaire activiteiten in kranten en op internet. De effecten van deze inspanningen zijn echter nog niet te (en ge)meten.

Beleidsvoornemens

- In 2005 zal de ingezette lijn omtrent de beoogde cultuuromslag als gevolg van de dualisering worden voortgezet. In 2005 zullen de resultaten van de verbetervoorstellen die volgden uit de evaluatie van 2004, zichtbaar moeten worden.
- Uit oogpunt van verbeteringen in de communicatie door en naar de staten zullen in 2005 publieks- participatieactiviteiten worden ontwikkeld en zullen de mogelijkheden van communicatie via Internet worden uitgebreid. De planning van werkbezoeken zal gestructureerder plaatsvinden.

Resultaten provinciale inzet

De resultaten van verbetervoorstellen uit de evaluatie van 2004 zullen pas in 2006 zichtbaar worden. De Werkgroep Statendag heeft in de loop van 2005 de voorstellen nader geconcretiseerd en uitgewerkt. Begin 2006 is daadwerkelijk met de Statendag begonnen. De voorstellen met betrekking tot een betere vormgeving van kaderstelling door de staten is in 2005 voorzichtig opgepakt. Op drie beleidsterreinen is hiervan sprake geweest.

Met betrekking tot geleidelijke verbeteringen in de duale cultuur zij verwezen naar hetgeen hierboven is gemeld met betrekking tot de realisatie van doelstellingen.

In het kader van de communicatie met de Drentse samenleving is rond de Algemene beschouwingen in mei een publiciteitscampagne gehouden onder het motto "Wat zou u doen met 150 miljoen?". Deze advertentie is verschenen in een aantal regionale dagbladen en huis-aan-huisbladen. Ook de website van de staten is eind 2005 vernieuwd en de mogelijkheden tot het leggen van contact via Internet zijn uitgebreid.

De planning van werkbezoeken is gestructureerd, maar het aantal is behoorlijk teruggelopen in 2005.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	422.664	612.978	1.410.572	832.095	578.477
Apparaatskosten	1.984.743	1.819.222	1.819.222	1.867.686	-48.464
Totaal lasten	2.407.407	2.432.200	3.229.794	2.699.781	530.013
Totaal baten	4.644	0	0	19.948	19.948
Saldo	2.402.763	2.432.200	3.229.794	2.679.833	549.961

Financiële analyse

Programmakosten

Het voordeel op de programmakosten wordt deels veroorzaakt doordat het budget voor Kosten dual bestuurt, dat beschikbaar is voor de staten om speciale onderzoeks- of communicatieactiviteiten uit te bekostigen, voor € 62.000,-- niet is besteed. In 2005 is door de staten geen onderzoek gestart. Wel is een aantal cursussen georganiseerd (onder andere over de begroting) en zijn er communicatieactiviteiten uit gefinancierd. Onder andere de campagne rond de Algemene beschouwingen, de nieuwe website en de nieuwe huisstijl met logo voor PS.

Het budget van de Bijdrage wederopbouw na tsunami in Azië is nog niet besteed. Voordeel € 483.000,--. De onderhandelingen van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) in Indonesië hebben het afgelopen jaar veel tijd gekost. In oktober jongstleden is door de WMD een conceptplan opgesteld waarmee 100% cofinanciering door het Rijk is gerealiseerd. Op grond hiervan zal de definitieve bijdrage in 2006 worden verleend.

De realisatie 2005 is bijna het dubbele van de realisatie van 2004. Dat zit vooral in de kosten voor de Noordelijke Rekenkamer in en in de aangepaste wijze van bevoorschotting van de fractievergoedingen.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn hoger dan begroot. De salariskosten voor statenleden zijn gedurende het jaar 2005 door het Ministerie van BZK geïndexeerd. Deze indexatie is niet in de begroting verwerkt.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
Doelstelling	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Lasten	2.407.407	2.432.200	3.229.794	2.699.781	530.013
Baten	4.644	0	0	19.948	19.948
Saldo	2.402.763	2.432.200	3.229.794	2.679.833	549.961

Programma 1.1

Bestuurlijke aangelegenheden

Missie

Het Drents beleid over bestuurlijke aangelegenheden heeft als missie een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant functioneert. Daarbij wordt specifiek ingezet op:

- een slagvaardig provinciaal beleid en organisatie over strategische beleidsonderwerpen in overleg met medeoverheden;
- heldere communicatie met de samenleving;
- financieel gezonde gemeenten;
- een goede rechtsbescherming.

31101

Gedeputeerde staten

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Doelrealisatie

Het aantal bezwaarschriften op grond van de Algemene wet bestuursrecht was in het jaar 2005 65. 2004: 106 (30 gericht tegen vaststelling Ammoniakaart).

Het aantal klachten van derden over de kwaliteit van de besluitvorming (Provinciale klachtenregeling) was in het jaar 2005 twee.

Zie ook programmaonderdeel 31605 Rechtsbescherming.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	177.671	168.730	168.730	156.358	12.372
Apparaatskosten	2.374.505	2.200.737	2.200.737	2.506.449	-305.712
Totaal lasten	2.552.176	2.369.467	2.374.085	2.662.807	-293.340
Totaal baten	10.513	6.800	12.000	13.580	1.580
Saldo	2.541.663	2.362.667	2.357.467	2.649.227	-291.760

Financiële analyse

Apparaatskosten

De overschrijding van € 305.000,-- is veroorzaakt door:

- De uitbreiding van de evaluatie kwaliteitszorg GS- en PS-stukken met een benchmark bij andere provincies en met een proces-audit.
- Het uitvoeren van twee audits ex artikel 217a van de Provinciewet heeft meer uren geveegd dan gepland.

Portefeuillehouder de heer A.L. ter Beek

Contactpersoon de heer B.F. Potjer. Toestelnummer 53 95.

Beleidsvoornemens

- De werkbezoeken van de Commissaris van de Koningin aan Drentse gemeenten zullen worden geïntensiveerd.
- Het contact met de burgemeesters van de gemeenten zal worden gestructureerd.
- Het burgerjaarverslag zal verder ontwikkeld worden tot een interactieve spiegel van het functioneren van de provincie.
- Er zal onderzocht worden of de ontwikkeling en de afstemming van beleid van provincie, gemeenten en Rijk ten behoeve van de burgers in Drenthe verder verbeterd kan worden.

In de burgerjaarverslagen 2003 en 2004 heeft de Commissaris van de Koningin verslag gedaan van zijn werkbezoeken, overleg met de burgemeesters en zijn inzet voor de beleidsontwikkeling en afstemming in de provincie. Het aantal werkbezoeken is verdubbeld. In overleg met de burgemeesters is een vast ritme van afspraken gerealiseerd. Er is in 2005 gewerkt aan de voorbereiding van een themabijeenkomst met alle burgemeesters (gepland in 2006). Het burgerjaarverslag 2004 is zowel op papier als op internet verschenen. Het schriftelijke deel verwees naar aanvullende informatie in cijfers op internet. Deze ontwikkeling in het burgerjaarverslag zal worden versterkt in het burgerjaarverslag over 2005. Specifiek bestuurlijk onderzoek over de algemene afstemming van beleid is in 2005 ingehaald door het organisatieontwikkelingstraject "Samen Sterker" waarin ook de positie van het bestuur in de regio is opgenomen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	54.474	69.521	167.521	184.646	-17.125
Apparaatskosten	806.796	589.003	589.003	891.347	-302.344
Totaal lasten	861.270	658.524	756.524	1.075.992	-319.468
Totaal baten	0	0	35.000	6.589	-28.411
Saldo	861.270	658.524	721.524	1.069.403	-347.879

Financiële analyse*Programmakosten/baten*

Het tekort bij de programmakosten en baten is vooral veroorzaakt door de verwerking van de kosten koninklijk bezoek en bevrijdingsactiviteiten. De definitieve kostenafrekening van het koninklijk bezoek wordt in maart 2006 vastgesteld. Deze afrekening zal in 2006 worden meegenomen.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn aanzienlijk hoger uitgekomen, omdat na vaststelling van begroting projecten uitgevoerd zijn rond de 60-jarige bevrijding van Drenthe en het provinciaal bezoek van Hare Majesteit de Koningin.

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Beleidsvoornemens

Verbetering van de communicatie en de samenwerking met de Drentse gemeenten door:

- bestuurlijk overleg over de verhoudingen onderling;
- organiseren van themabijeenkomsten;
- instellen van fenomeen "contactgedeputeerden".

In 2005 heeft het college van gedeputeerde staten een bestuurlijk overleg gehad met het college van de provincie Flevoland. Daarnaast zijn er meerdere bestuurlijke overleggen geweest tussen de portefeuillehouders van de Drentse gemeenten en de provincie Drenthe (zie ook programma 9.1)

Eind 2004 is in een bestuurlijk overleg tussen de provincie Drenthe en de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) gesproken over de onderlinge verhoudingen. Geconstateerd is dat deze goed zijn. Er zijn afspraken gemaakt over meer efficiënte overlegvormen tussen de gemeenten en de provincie. Bij de portefeuillehouders-overleggen is getracht een eenduidige werkwijze te creëren, waarbij aandacht is voor het bewaken van de samenhang tussen de verschillende overleggen en de voorbereiding daarop.

IPO jaarconferentie in veenhuizen

In 2005 hebben alle contactgedeputeerden een bezoek gebracht aan "hun" gemeenten. Dit komt de onderlinge samenwerking en verhoudingen ten goede.

In oktober 2005 heeft in Drenthe, Veenhuizen de jaarlijkse IPO-conferentie plaatsgevonden, met als thema De kunst van het combineren, uitgaande van de cultuurnota van de provincie Drenthe 2005-2008.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	54.474	0	0	0	0
Apparaatskosten	806.796	79.457	79.457	136.870	-57.413
Totaal lasten	861.270	79.457	79.457	136.870	-57.413
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	861.270	79.457	79.457	136.870	-57.413

Financiële analyse*Apparaatskosten*

De overschrijding van € 57.000,-- bij de apparaatskosten komt doordat gedurende 2004 de planning voor Bestuurlijke organisatie voor 2005 is gewijzigd. Deze wijziging van de planning is niet meer verwerkt in de begroting.

31401

Financieel toezicht gemeenten

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer H.E.J. Wensing. Toestelnummer 56 75.

Beleidsvoornemens

- Financieel gezonde gemeenten.

In 2005 was sprake van financieel gezonde gemeenten. Voor alle 12 Drentse gemeenten was daarom in 2005 alleen het repressieve toezicht (toezicht achteraf) van toepassing. Alle gemeenten hadden een sluitende begroting 2005 en/of een sluitende meerjarenraming 2005-2008.

De gemeenten kunnen nog een verbeterslag maken door hun begrotingen meer te laten voldoen aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	217.803	246.122	246.122	168.726	77.396
Totaal lasten	217.803	246.122	246.122	168.726	77.396
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	217.803	246.122	246.122	168.726	77.396

Financiële analyse

Apparaatskosten

Er is een overschot bij de apparaatskosten van € 77.000,--. De verklaring hiervoor is dat in de loop van 2004 een medewerker met pensioen is gegaan. De betreffende formatie is echter wel meegenomen in het begrote bedrag van de apparaatskosten.

31602

Bestuurlijke vernieuwing

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Beleidsvoornemens

- In 2004 is het duale stelsel verder ingevuld. Wij blijven ons inzetten om eenieder voldoende bekend te maken met de gewijzigde rollen van GS en PS.
- In het vergroten van de herkenbaarheid van het provinciebestuur en de kwaliteit van de dienstverlening heeft (ook) het college van GS een taak. Hierbij staat voorop dat een ieder in de provincie het recht heeft op juiste, toegankelijke en volledige informatie. Actieve openbaarmaking van aanvaard en voorgenomen beleid is het uitgangspunt.

In 2003 is het dualistisch stelsel voor de provincies ingevoerd. In het kader daarvan wordt er gewerkt aan de vergroting van de herkenbaarheid van het provinciebestuur. GS dragen er in 2005 zorg voor met behulp van persberichten en op de website bekendheid te geven aan de gevolgen van het dualisme. GS hebben er ook in 2005 voor gezorgd dat hun aanvaard en voorgenomen beleid zoveel mogelijk actief openbaar wordt gemaakt.

PS geven zelf, met ondersteuning van de statengriffie, verder invulling aan hun rol in het duale bestel. De werkgroep Drenthe Duaal is medio 2004 door de Staten Griffie opnieuw leven ingeblazen. Zij is in 2005 op ad hoc basis bijeengekomen.

GS verstrekten ook in 2005 zoveel mogelijk op actieve wijze informatie over aanvaard en voorgenomen beleid.

De Standaard van Zeegse, zoals eind jaren 90 door de staten vastgesteld, is in dit verband niet meer actueel. Nieuwe kwaliteitscriteria worden ontwikkeld in het kader van het eind 2005 ingezette organisatieontwikkelingstraject "Samen Sterker", het vervolg op "Maatstaf". In 2005 is vergaderd volgens het reglement van orde en heeft GS aan PS de informatie verstrekt, zoals in de Provinciewet vereist.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	30.586	30.586	0	30.586
Totaal lasten	0	30.586	30.586	0	30.586
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	30.586	30.586	0	30.586

Financiële analyse

Apparaatskosten

Het voordeel van € 31.000,-- komt doordat de doelstelling gedurende 2004 is opgegaan in een aparte taak getiteld "Bestuurlijke vernieuwing", onder de doelstelling "Bestuurlijke organisatie". Dit kon niet meer in de begroting van 2005 worden verwerkt.

Gedurende 2005 is tijdgeschreven op de nieuwe taak "Bestuurlijke vernieuwing" binnen de doelstelling "Bestuurlijke Organisatie" en is het budget van de oude doelstelling "Bestuurlijke vernieuwing" onaangetast gebleven.

31603

Voormalig personeel

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Post. Toestelnummer 58 10.

Onder meer in het kader van reorganisaties en ombuigingstrajecten worden maatregelen genomen ten aanzien van de uitstroom - op termijn - van personeel. Bij deze doelstelling worden de kosten die gepaard gaan met dergelijke maatregelen begroot.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	774.150	563.593	563.593	659.716	-96.123
Totaal lasten	774.150	563.593	563.593	659.716	-96.123
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	774.150	563.593	563.593	659.716	-96.123

Financiële analyse

De salariskosten voor voormalig personeel en 55+-ers zijn ruim € 96.000,-- hoger uitgevallen dan begroot. Met name de IZR kosten voor gepensioneerden waren hier debet aan.

31604

Bestuurlijk onderzoek

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans
 Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Beleidsvoornemens

- Verhoging kwaliteit van het provinciaal bestuur.

De provinciale inzet op bestuurlijk onderzoek en kennisoverdracht heeft geleid tot een tweetal onderzoeksrapporten (conform Onderzoeksprogramma 2005), te weten over het onderzoek naar de Verplaatsing van Agrarische Bedrijven (VAB) en naar de besteding van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Deze twee onderzoeksrapporten zijn ter informatie aan PS gezonden, waarbij is aangegeven of en hoe aan de aanbevelingen invulling zal worden gegeven. Deze onderzoeken leiden tot een doelmatiger en doeltreffender provinciaal beleid. Het Onderzoeksprogramma 2006 is inmiddels vastgesteld en voorziet in een drie uit te voeren onderzoeken, namelijk een evaluatie van de ASV, van de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordeling openbaar bestuur (BIBOB) en een onderzoek naar de Gebundelde (of Brede) Doeluitkering (G/BDU).

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	2.696	36.512	57.912	41.690	16.222
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	2.696	36.512	57.912	41.690	16.222
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	2.696	36.512	57.912	41.690	16.222

Financiële analyse

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Beleidsvoornemens

- Uitgangspunt is en blijft dat de rechtsbescherming die belanghebbenden geboden wordt, klantvriendelijk, tijdig, laagdrempelig en onafhankelijk is. De behandeling van bezwaar- en klachtschriften door twee onafhankelijke externe commissies (de Algemene wet bestuursrecht(Awb)-commissie en de Commissie voor Personele Aangelegenheden) staat hier mede garant voor. Tijdigheid heeft in 2005 prioriteit evenals in eerdere jaren.

Kwantitatief

2004: 106 bezwaarschriften (waarvan 30 gericht tegen vaststelling Ammoniakaart), 1 klacht

2005: 65 bezwaarschriften, 2 klachten

Aantal beroepen 2004: 17 (waarvan 9 betrekking hebben op de vaststelling van de Ammoniakaart)

Aantal beroepen 2005: 6

Kwalitatief

Oordeel rechter

Uitspraken in beroepen ingediend in 2004: 1x beroep ingetrokken, 13x beroep ongegrond, 1 x gedeeltelijk gegrond/gedeeltelijk ongegrond, 2x niet-ontvankelijk.

Uitspraken beroepen 2005: 1x ongegrond, 5 nog geen uitspraak.

Tevredenheidsonderzoek

In juni 2005 zijn ook de uitkomsten gepresenteerd van een onderzoek naar de tevredenheid van mensen, instellingen en bedrijven die tegen een besluit van de provincie bezwaar hebben gemaakt. Het onderzoek geeft een indicatie van de kwaliteit van de door de externe bezwarenadviescommissie en haar secretariaat geleverde diensten en een oordeel over de uiteindelijk genomen beslissing op bezwaar. De conclusie van het onderzoek is dat men redelijk tevreden is over de bezwaarprocedure. Alle zeven aanbevelingen uit het rapport zijn inmiddels uitgevoerd.

Tijdigheid als prioriteit

Wat betreft de tijdigheid kan worden opgemerkt dat over de 34 in 2005 uitgebrachte adviezen in 21 van de gevallen binnen de wettelijke termijn is beslist. Dat is 61,8% van de gevallen.

In de 13 zaken waar de wettelijke beslistermijn wel is overschreden (38,2%), bedroeg de gemiddelde termijnoverschrijding slechts 1,5 tot 2 weken. Wij streven er naar dat het aantal termijnoverschrijdingen nog meer wordt beperkt. De beroepschriften zijn overigens in overgrote meerderheid ongegrond verklaard.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	23.387	26.000	26.000	14.913	11.087
Apparaatskosten	302.747	328.801	328.801	357.394	-28.593
Totaal lasten	326.134	354.801	354.801	372.307	-17.506
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	326.134	354.801	354.801	372.307	-17.506

Financiële analyse

Programmakosten

Bij het budget Kosten rechtsbeschermingsprocedures is sprake van een voordeel van € 11.000,--. Dit komt doordat er in 2005 minder hoorzittingen zijn geweest.

Ter vergelijking: 8 in 2005 versus 20 in 2004.

Apparaatskosten

Bij de apparaatskosten is sprake van een voordeel van € 29.000,--. Dit komt doordat gedurende 2004 de planning voor Rechtsbescherming voor 2005 is gewijzigd. Dit is niet meer in de begroting verwerkt.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Lasten	4.929.564	4.339.062	4.458.462	5.118.108	-659.646
Baten	10.513	6.800	47.000	20.169	-26.831
Saldo	4.919.051	4.332.262	4.411.462	5.097.939	-686.477

Programma 1.2

Interprovinciale samenwerking

Missie

Het Drents beleid inzake interprovinciale samenwerking heeft als missie door interprovinciale samenwerking een slagvaardige provinciale organisatie.

Programmaonderdelen

31601

Interprovinciaal Overleg

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer E.A. Martens. Toestelnummer 54 14.

Beleidsvoornemens

- In 2004 hebben wij gewerkt met de nieuwe structuur van het IPO (een verenigingsvorm in plaats van gemeenschappelijke regeling). Het IPO is hierdoor in staat slagvaardiger te handelen.
- In 2005 continueren wij de samenwerking met andere provincies. Daarbij intensiveren wij de contacten met buurprovincie Overijssel. Dit gebeurt onder andere door bestuurlijk en ambtelijk overleg. Hierdoor kan een goede afstemming plaatsvinden over strategische onderwerpen.

Door deelname aan de diverse IPO- en SNN-geledingen is in 2005 wederom bijgedragen aan een goede positionering van de provincie. Mede door de adequate voorbereiding van de vergaderingen, kunnende GS-leden de Drentse standpunten goed kenbaar maken. In het kader van onder meer het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) wordt intensief samengewerkt met de provincies Groningen en Fryslân, zoals bijvoorbeeld over de netwerkanalyses voor het Nationaal stedelijk Netwerk Groningen-Assen (zie 33002 hierna).

In oktober 2005 heeft de provincie Drenthe de IPO-jaarconferentie georganiseerd (zie 31301).

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	867.469	917.000	1.042.000	1.051.381	-9.381
Apparaatskosten	628.436	547.703	547.703	666.844	-119.141
Totaal lasten	1.495.905	1.464.703	1.589.703	1.718.225	-128.522
Totaal baten	18.389	213.142	16.500	9.750	-6.750
Saldo	1.477.516	1.251.561	1.573.203	1.708.475	-135.272

Financiële analyse

Programmakosten

Het totale nadeel bedraagt € 9.000,--. Dit saldo is samengesteld uit:

- het voordelig saldo van € 43.000,-- bij de kosten IPO. Dit komt vooral door terugbetaling van de bijdrage IPO-flexpool van € 37.000,-- door het IPO. Dit was in provinciaal verband afgesproken;
- de organisatie van de IPO-conferentie is financieel meegefallen. Hier is een voordeel van € 16.000,--

- het nadelig saldo van € 68.000,-- bij de kosten SNN. Dit komt onder andere doordat het SNN eind november 2005 een begrotingswijziging van € 35.000,-- heeft laten goedkeuren. Deze kon echter niet meer worden meegenomen in de begrotingswijziging die door PS wordt vastgesteld. Dit had een extra voorschot van de provincie tot gevolg. Het overige verschil van € 33.000,-- wordt veroorzaakt, doordat de afgesproken bijdragen aan het SNN te laag waren begroot en door een nadelige afrekening van 2004.

Apparaatskosten

De overschrijding van € 119.000,-- van de apparaatskosten komt doordat hier uren zijn verantwoord die niet waren begroot. Een deel hiervan houdt verband met de IPO-Jaarconferentie. Dit heeft meer tijd geleverd dan was ingeschat.

Financieel totaaloverzicht programma

Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	1.495.905	1.464.703	1.589.703	1.718.225	-128.522
Baten	18.389	213.142	16.500	9.750	-6.750
Saldo	1.477.516	1.251.561	1.573.203	1.708.475	-135.272

IPO jaarconferentie op bezoek in Veenhuizen

Programma 2.0**Openbare orde en veiligheid****Missie**

De provincie Drenthe is goed voorbereid om de veiligheid van zijn burgers te behouden en te verbeteren.
Programmaonderdelen

32001**Handhaving openbare orde**

Portefeuillehouder de heer A.L. ter Beek.

Contactpersoon de heer J. Bos. Toestelnummer 54 00.

Doelrealisatie

De Commissaris van de Koningin is belast met het toezicht op de regiopolitie. In 2005 zijn verschillende kabinetsstandpunten over de herindeling van de regiopolitie aan de orde gesteld.

In deze voornemens van het Kabinet wordt de toezichtfunctie van de Commissaris van de Koningin naar het zich laat aanzien gehandhaafd.

De regiopolitie heeft in 2005 een bonus ontvangen wegens het ruim halen van prestatieovereenkomst.

Zoals ook uit de burgerjaarverslagen 2003 en 2004 kan worden opgemaakt krijgt de Commissaris van de Koningin brieven, waarin hij als een soort ombudsman wordt benaderd. In 2005 kreeg hij 45 van dit soort ombudsbrieven.

Beleidsvoornemens

- Evalueren van en verdere projectenontwikkeling via Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Drenthe.
- Samenwerking in Netwerk veilig Drenthe verder stimuleren en uitbouwen tot kennisnetwerk voor alle partners in Drenthe.
- Toetsen integriteitbeleid gemeenten en waterschappen.
- Huidige inspanning bij toezicht en bijstandverlening handhaven.

In 2005 is de evaluatie van het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing afgerond. Daaruit is een nieuw werkplan geresulteerd, met afspraken over een vaste bezetting voor projectontwikkeling en een ondersteuningsbudget.

In het Netwerk Veilig Drenthe hebben overheden, instellingen en bedrijfsleven zitting. Het Netwerk Veilig Drenthe heeft dit jaar het jeugdbeleid in het licht gezet en het functioneerde goed. Het dient als basis voor integraal veiligheidsbeleid voor alle partners, inclusief de provincie.

In 2005 zijn geen schendingen van de bestuurlijke integriteit in Drenthe gemeld. De ontwikkeling van een eventueel ander integriteitbeleid, gebaseerd op een evaluatie van de doorwerking van de huidige Bevordering integriteitsbeoordelingen openbaar bestuur (Wet BIBOB) is vooralsnog beperkt tot een pilot in andere provincies.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	30.733	31	33.244	785	32.459
Apparaatskosten	51.826	225.751	225.751	86.946	138.805
Totaal lasten	82.559	225.782	258.995	87.731	171.264
Totaal baten	0	450	10.000	0	-10.000
Saldo	82.559	225.332	248.995	87.731	161.264

Financiële analyse

Programmakosten

De financiële bijdrage van het Rijk voor RPC zijn niet besteed in afwachting van uitgaven in dit kader.

Apparaatskosten

Apparaatskosten zijn minder dan begroot in verband met geringere noodzaak inzet door achterblijvende inzet derden

32101

Rampen bestrijding en crisisbeheersing

Portefeuillehouder de heer A.L. ter Beek.

Contactpersoon mevrouw M. Sanna. Toestelnummer 54 02.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Eerste ronde van toetsing van gemeentelijke rampenplannen op basis van de Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding zal afgerond worden op grond van een vaststelling van een basiskwaliteit en een plan van aanpak voor verbetering.
- Samenwerken met gemeenten en bevorderen samenwerking tussen operationele diensten door actief mee te werken aan de verbetering van het Regionaal beheerplan Drenthe en de verder ontwikkeling van het concept van de veiligheidsregio.
- Het opzetten van een nieuw zo mogelijk multidisciplinair oefenprogramma voor crisismanagement.
- Het bij de tijd houden en voor partners beschikbaar maken van het Provinciaal Coördinatiecentrum.
- Het in samenwerking met gemeenten beschikbaar maken en beheren van risico-informatie op website.

Eerste ronde toetsing van gemeentelijke rampenplannen is niet in 2005 voltooid. Enkele gemeenten hebben hun plannen niet op tijd kunnen inleveren. Overigens is toetsing inhoudelijk en procedureel op schema.

In 2005 zijn verder 4 calamiteitenplannen, 1 rampenbestrijdingsplan, 1 regionaal beheersplan en 3 rampenplannen in eerste fase getoetst. Verder zijn 7 (plannen) nog in procedure en is 1 bestuurlijke rapportage aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toegezonden.

Een nieuw Regionaal beheersplan is eind 2005 gereed gemaakt. Dit plan wordt in maart 2006 aangeboden aan het Regionaal bestuur (van de brandweer).

Eind 2005 is tevens een multidisciplinair oefenplan vastgesteld door de Regionale Coördinatiegroep.

Er hebben in 2005 4 ViGEP-oefeningen plaatsgevonden; iedere oefening is gevalueerd.

Bestuurlijke oefening is definitief gepland in het voorjaar 2006, met aansluitend vaststelling van een plan voor een nieuwe oefeningencyclus in 2006. De Risicokaart Drenthe staat per 27

juli 2005 interactief op het provinciale netwerk. De beheerder van de kaart heeft sindsdien 16500 hits geteld.

In 2005 hebben 3 netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden over risicomanagement, risicokaart en jeugdbeleid.

Er is een nieuwe Crisismanagementorganisatie Drenthe vastgesteld en als gevolg daarvan heeft een aanpassing van de provinciale rampenstaf plaatsgevonden.

Het Provinciaal Coördinatiecentrum is technisch vernieuwd. Er is mobile apparatuur aangeschaft die geschikt is voor flexibele opstelling in andere ruimten.

In 2005 is vastgesteld dat de provincie voor de communicatie in noodgevallen zich aansluit op de landelijke alarmwebsite: crisis.nl. Deze aansluiting wordt in februari 2006 operationeel.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	59.458	1.650	199.696	120.316	79.380
Apparaatskosten	395.669	11.485	375.864	422.357	-46493
Totaal lasten	455.127	13.135	575.560	542.673	32.887
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	455.127	13.135	575.560	542.673	32.887

Financiële analyse

Programmakosten

De beheersbijdrage voor de risicokaart is in 2005 niet geheel opgevraagd, in verband met uitstel van bestuurlijke oefening tot begin 2006 zijn ook de kosten lager dan begroot. Een identiek beeld speelt zich af bij de apparaatskosten

32201

Bosbrandbestrijding

Portefeuillehouder de heer A.L. ter Beek.

Contactpersoon de heer G. Oosten. Toestelnummer 52 78.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Voorstellen om de stichting op te heffen en de verantwoordelijkheid voor doelrealisatie op andere wijze onder te brengen.

Het besluit om de Stichting Bosbrandbestrijding op te heffen en een nieuwe werkwijze inzake signalering van bosbranden te ontwikkelen is vertraagd en uitgesteld tot 2006.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	1.650	1.650	0	1.650
Apparaatskosten	4.886	11.485	11.485	2.790	8.695
Totaal lasten	4.886	13.135	13.135	2.790	10.345
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	4.886	13.135	13.135	2.790	10.345

Financiële analyse

Apparaatskosten

De lagere toerekening van apparaatskosten wordt veroorzaakt door vertraagde afwikkeling van de Stichting Bosbrandbestrijding. Dit zal medio 2006 gestalte krijgen.

Financieel totaaloverzicht programma

Totaal programma	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Lasten	542.572	780.725	847.690	633.194	214.496
Baten	0	450	10.000	0	-10.000
Saldo	542.572	780.275	837.690	633.194	204.496

handhavingsestafette september 2005

Missie

Het Drents verkeers- en vervoersbeleid heeft als missie mobiliteit mogelijk maken. Wij zorgen voor een netwerk van (water)wegen en openbaar vervoer in de provincie Drenthe. Wij werken aan een veilig en doelmatig, comfortabel en aantrekkelijk netwerk dat wij goed beheren en steeds verbeteren. Wij zoeken daarbij altijd naar een evenwicht tussen mobiliteit, bereikbaarheid en leefbaarheid.

33002**Opstellen en uitdragen provinciaal beleid verkeer en vervoer**

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon mevrouw S.W.T. Gerritsen. Toestelnummer 54 84.

Doelrealisatie

Aan de beïnvloeding van de beleidsvorming en uitvoering is gewerkt in de loop van heel 2005. Voor het Interprovinciaal overleg (IPO) via de vergaderingen van de Adviescommissie Mobiliteit en de (Brede overleg en adviesgroep) BOAG Mobiliteit. Voor het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) via de Bestuurscommissie Stedelijke Ontwikkeling en Mobiliteit (SOM) en het dagelijks bestuur van het SNN, in september is het Politiek Beraad over het Langman-akkoord geweest, in december het Landsdeeloverleg over het Meerjarenprogramma infrastructuur en transport (MIT). Met de provincies Groningen, Fryslân en Overijssel vindt voortdurend afstemmingsoverleg plaats. In 2005 is in SNN-verband gestart met de opzet van structureel overleg met de grote gemeenten, dat in 2006

moet leiden tot deelname van de grote gemeenten in de Bestuurscommissies SOM en Economische Zaken en Toerisme (EZT). Met de overige Drentse gemeenten is periodiek afstemmingsoverleg gevoerd in het Verkeers- en Vervoersberaad.

Het vaststellen van het POP II Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer is uitgesteld vanwege de verlate behandeling van de landelijke Nota Mobiliteit in de

*Tunnel Scharreveld
N381*

Tweede Kamer (december 2005). In 2006 wordt aan de hand van een startnotitie (april 2006 in provinciale staten) een brede consultatie uitgevoerd.

Het opstellen en uitvoering geven aan het Meerjarig regionaal investeringsprogramma komt tot uitdrukking in het Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP).

De monitoring van het Drentse beleid ten aanzien van de effecten van het verkeers- en vervoersbeleid vond plaats via de registratie van de verkeersintensiteiten en de verkeerssnelheid op provinciale wegen.

Omdat de ongevalgegevens over 2004 nog niet door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer zijn verstrekt, was het niet mogelijk om de ontwikkelingen in het afgelopen jaar te evalueren.

In 2005 zijn met alle gemeenten besprekingen gestart voor het aangaan van uitvoeringsconvenanten voor de uitvoering van het programma Bereikbaarheid in de jaren 2006-2008. Eind 2005 is met Assen het convenant ondertekend. Alle overige elf convenanten zijn in een

vergevorderd stadium van afronding. De totale investeringssom die gemoeid is met de convenanten bedraagt € 190 miljoen, waarvan de provincie € 80 miljoen bijdraagt.

Het PUP 2006, waarin ook het in december 2005 ondertekende samenwerkingsconvenant tussen Assen en provincie is opgenomen, wordt begin februari 2006 ter vaststelling voorgelegd aan gedeputeerde staten.

De startnotitie Milieueffectrapport/Tracéwetprocedure A28 Meppel-Zwolle is klaar. De (gewijzigde) Tracéwetprocedure is gestart.

In de Nota Mobiliteit is vastgelegd dat er netwerkanalyses worden uitgevoerd voor het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen. In 2005 is een start gemaakt met deze netwerkanalyse. Aanvullend wordt een netwerkanalyse uitgevoerd voor Leeuwarden en voor de A7-zone in Fryslân en voor het stedelijk gebied Zuid-Drenthe. Deze netwerkanalyses dienen gereed te zijn op 1 augustus 2006. Afstemming vindt plaats in SNN-verband. In het landsdeeloverleg eind 2005 is met de minister van Verkeer en Waterstaat afgesproken dat er ook een Netwerkanalyse voor Noord-Nederland zal plaatsvinden. Feitelijk zal deze voornamelijk bestaan uit de optelsom van de genoemde stedelijke netwerkanalyses.

Ten aanzien van monitoring zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

- de monitor VV Noord-Nederland is uitgevoerd
- het permanent en ad hoc meten van de verkeersintensiteiten op provinciale wegen;
- het analyseren van de verkeersongevallen in het algemeen (ontwikkelingen) en specifiek (ongevallen met bromfietsverkeer; voorrangsongevallen);
- evaluatie van uitgevoerde inframeetregelen op provinciale wegen.

Uitvoerende voorbereide werkzaamheden ten aanzien van het overdragen van taken en bevoegdheden luchtvaart zijn eind 2006 gereed.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Inbreng noordelijke visie in Nota mobiliteit (ook relatie Nota ruimte) en uitwerking in Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer.
- Vaststellen Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer, inclusief Meerjarig regionaal investeringsprogramma
- Accentverschuiving van de huidige investeringsmogelijkheden en de extra investering in de collegeperiode naar de veilige bereikbaarheid van de stedelijke gebieden (ontwikkelen corridor aanpak met een bereikbaarheid van deur tot deur gericht op de vervoerswijzen auto, fiets en openbaar vervoer (OV)). Speciale aandacht is er voor het stedelijk netwerk Groningen-Assen en het stedelijke gebied Emmen
- De verkeersveiligheidsaanpak richt zich op de invoering van Duurzaam Veilig, tweede fase (essentiële herkenbaarheidkenmerken) in combinatie met tegengaan rijongevallen en de mensgerichte benadering (Uitvoeringsprogramma VVBD).
- De planvorming voor het knooppunt Lankhorst (A28-A32) afronden, start tracéwetprocedure structurele maatregelen A28 Meppel-Zwolle en duidelijkheid over start realisatie benuttingsmaatregelen Zwolle-Meppel. De regio draagt 50% bij in de planstudiekosten
- Het opstellen van een visie op de rijks-, regionale en lokale netwerken in kader van bereikbaarheid (SNN-netwerkstudie).
- Actualiseren Bereikbaarheidsprofiel (SNN).
- Het in SNN-verband opstellen van een Beleidseffectrapportage (Monitor verkeer en vervoer).
- Het als uitvloeisel van het Meerjarig regionaal investeringsprogramma opstellen van een Provinciaal uitvoeringsprogramma 2006 (jaarlijks Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer).
- Decentralisatie van de luchtvaarttaken naar de provincie
- Ontwikkelen Openbaar Vervoerbeleid, operationaliseren Openbaar Vervoerbureau, aanbesteding Openbaar Vervoer (zie ook Programmadoelstelling 33403).

Gedurende het jaar 2005 is elke gelegenheid benut om de noordelijke visie ten aanzien van mobiliteit in te brengen in de Nota Mobiliteit. Dat is niet gelukt met betrekking tot de zogenaamde “knelpuntenkaart van de Nota Mobiliteit”. Het Rijk is daarin van opvatting dat er tot 2020 geen knelpunten voor de bereikbaarheid zijn in Noord-Nederland. Onder andere via de netwerkanalyses wordt ingezet om het Rijk tot andere gedachten te brengen. Het Uitwerkingsprogramma Verkeer en Vervoer (UVV) moet uiterlijk anderhalf jaar na vaststelling van de Nota Mobiliteit gereed zijn. De Nota Mobiliteit is in december 2005 vastgesteld. Het UVV zal begin 2006 worden voorgelegd aan gedeputeerde en provinciale staten.

In 2005 is de basis gelegd voor gezamenlijke uitvoeringsprogramma's met de Drentse gemeenten. Hierin is vastgelegd welke projecten worden uitgevoerd door provincie en gemeenten teneinde de regionale en stedelijke bereikbaarheidsdoelen te realiseren (programma Bereikbaarheid). Dat programma geeft invulling aan projecten voor de bereik-

*Nieuwe fietstunnel
N381 nabij Sleen*

baarheid van zowel auto, fiets als openbaar vervoer. De grootste provinciale inzet vindt plaats voor de stedelijke bereikbaarheid van Assen en Emmen. De projecten in Noord-Drenthe passen in de uitvoeringsagenda van het Stedelijk Netwerk Groningen-Assen.

Het Maatregelenpakket verkeersveiligheid is uitgebreid met regionale programma's gedragsbeïnvloeding (samenwerkingverbanden Drentse gemeenten). De invoering van infrastructurele maatregelen essentiële herkenbaarheidskenmerken (EHK)/rijongevallen op het provinciale wegennet ligt voor op de planning (50% gereed). Aanvullende communicatie/voorlichting voor terugdringen rijongevallen en invoering EHK is ontwikkeld en zal vanaf januari 2006 worden uitgezet.

De Startnotitie MER is door Rijkswaterstaat (RWS) Oost-Nederland in 2005 afgerond. Op basis van de startnotitie zijn de Richtlijnen MER in “Den Haag” getekend. Voor de A28 wordt de gewijzigde Tracéwetprocedure gevolgd. Er wordt in 2006 gewerkt aan een gecombineerd ontwerp-Tracébesluit en Milieueffectrapport. Het Tracébesluit staat gepland voor eind 2006. Uitvoering start dan medio 2008.

Voor het knooppunt Lankhorst wordt een bestemmingsplanprocedure gevolgd. Volgens planning kan de ombouw tot volledig knooppunt in het voorjaar van 2007 starten. Zowel de structurele oplossing voor het traject A28 Meppel-Zwolle als de ombouw van het knooppunt Lankhorst zijn geen onderdeel meer van de MIT-procedure. Beide zijn opgenomen in het ZSM II (Zichtbaar, Snel, Meetbaar) programma van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. In ZSM II zijn ook de studiekosten opgenomen. De 50%-bijdrage van de regio in de planstudiekosten is daarmee komen te vervallen.

Ook in 2005 is de Monitor Verkeer en Vervoer weer uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van alle ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer, zoals onder andere de intensiteiten, wegvakcapaciteiten, ongevallen, overslaggegevens goederenvervoer en het gordelgebruik. De resultaten zijn beschikbaar via een CD-ROM en via de website: www.verkeersmonitor.nl.

Organisatorisch, beleidsmatig en juridisch is de provincie klaar om de nieuwe taken ten aanzien van decentralisatie luchtvaart uit te voeren. De nieuwe taken zullen zorgvuldig worden uitgevoerd zonder onnodige vertragingen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	3.270.981	193.000	370.000	92.191	277.809
Apparaatskosten	825.903	786.080	786.080	834.697	-48.617
Totaal lasten	4.096.884	979.080	1.156.080	926.888	229.192
Totaal baten	3.174.906	0	0	965	965
Saldo	921.978	979.080	1.156.080	925.923	230.157

Financiële analyse

Programmakosten

De programmakosten zijn lager doordat de planstudie A28 (begroot € 150.000,--) niet hoefde te worden uitgevoerd. De gezamenlijke MIT-planstudie heeft daarom geen doorgang gevonden. Daarmee is de regiobijdrage vervallen (de studiekosten worden nu gefinancierd door het Rijk). Het budget werd gedekt door een onttrekking aan de reserve, daarom is het voordeel verrekend met een toevoeging aan de reserve Investerings verkeer en Vervoer, bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De kosten voor het POP Uitwerken speerpunten en het POP onderzoeksprogramma zijn lager uitgevallen doordat er minder onderzoeken nodig waren dan gepland. Het uitwerken van de speerpunten is doorgeschoven naar 2006. De meevaller bedraagt € 46.000,--. De werkzaamheden voor de Monitor Verkeer en Vervoer zijn vertraagd. De uitvoering vindt plaats in 2006 en de kosten zullen ten laste van het budget 2006 worden gebracht. De kosten op het project Monitoring verkeersongevallen vielen mee, omdat zogenaamde applicaties goedkoper waren dan voorzien. Totaal voordeel € 30.000,--. De actualisatie bereikbaarheidsprofiel heeft niet plaatsgevonden, de begrote kosten bedroegen € 25.000,--. In verband met de vaststelling van de Nota Mobiliteit in december 2005 was een actualisatie van het bereikbaarheidsprofiel niet meer nodig.

Apparaatskosten

De overschrijding van de apparaatskosten wordt met name veroorzaakt doordat er aanzienlijk meer uren aan luchtvaartbeleid zijn besteed dan gepland. Dit komt doordat er voorbereidingen zijn getroffen voor de takenoverdracht van het Rijk naar provincie.

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon mevrouw S.W.T. Gerritsen. Toestelnummer 54 84.

Doelrealisatie

De informatie betreffende het instandhouden van de basiskwaliteitsontwikkeling verkeer op de wegen in Drenthe en de bereikbaarheid van de kernzones en de stedelijke centra daarbinnen, staat beschreven in Programma bereikbaarheid.

In de loop van 2005 is gewerkt aan het concept van de Noordelijke Ontwikkelingsas (NOA). Uit extern onderzoek volgt dat er een internationale noord-zuidas ontstaat tussen Scandinavië en de stedelijke kernzones in Hamburg en Bremen en verder. Nederland dreigt niet goed aangesloten te raken op deze ontwikkeling. De intermediaire positie van Noord-Nederland naar Noordwest-Europa is inmiddels in 2005 vastgelegd in de rijksnota's Pieken in de Delta, Nota Ruimte en Nota Mobiliteit. Eind 2005 is in samenwerking met de Ministeries van VROM, VW, EZ en OCW gestart met een nadere verkenning van de NOA, die in de loop van 2006 tot resultaten moet leiden.

Het verbeteren van de verkeersveiligheid was in 2005 gericht op:

- de uitvoering van infrastructurele projecten, waarbij de provinciale projecten vooral gericht waren op het inrichten van de wegen volgens de Duurzaam Veilig-principes en maatregelen gericht op het terugdringen van het aantal rijongevallen;
- aanpassing van het gedrag van de verkeersdeelnemer (van jong tot oud);
- verkeershandhaving door de politie.

Voor 2005 was de doelstelling de verkeersveiligheid verder te verbeteren door intensivering van gedragsmaatregelen en de invoering van maatregelen ter voorkoming van rijongevallen gecombineerd met de invoering van essentiële herkenbaarheidkenmerken.

Bij uitgevoerde reconstructies is op diverse plaatsen "maatwerk" geleverd in de vorm van:

- toepassing fluisterasfalt (onder andere N386 (Tynaarlo), N851 (Meppel), N854 (aanleg wegvak Hoozeveense Vaart-Oosterhesselen) en N382 (rondweg Coevorden))
- geluidswerende voorzieningen (geluidswal; isolatie aan huizen)
- verlagen van de maximumsnelheid (N379: traverse Roswinkel)

Gereconstrueerde N381, deze is verbreed en voorzien van nieuwe markering N38

In de aanpak voor het verminderen van het aantal knelpunten tussen infrastructuur en ecologische (hoofd)structuur (EHS) dient ook een leefbaar Drenthe het uitgangspunt zijn. Dit betekent dat in sommige gevallen een afweging plaats moet vinden tussen het nut van de verkeersmaatre-

gelen en de mogelijke nadelen voor onder andere natuur, landschap, fauna en andere vormen van hinder, zoals geluid, stank en trillingen. In andere gevallen moet worden bekeken of in de plannen maatregelen kunnen worden meegenomen, die een bijdrage leveren aan het realiseren van de EHS of het leefklimaat van mens en dier kunnen verbeteren.

Derhalve wordt bij elk PUP-project getoetst of er sprake is van een knelpunt in de EHS. Indien hiervan sprake is, dan worden maatregelen meegenomen en wordt indien nodig nadere (extra) financiering geregeld.

De verkeersonveiligheid is in 2010 ten opzichte van 2002 teruggedrongen met 30% dodelijke slachtoffers en 25% gewonden met ziekenhuisopname (POP II-doelstelling). Afhankelijk van afspraken in het kader van de Nota Mobiliteit kan aanpassing van deze indicator mogelijk zijn.

Het aantal dodelijke slachtoffers is de afgelopen jaren afgenomen van 52 doden in 2002 naar 31 doden in 2005. Over de gewonden zijn op dit moment nog geen gegevens beschikbaar.

In het jaarlijks Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer worden de projecten opgenomen, waarbij de inrichting van erftoegangswegen met de directe gebruikers wordt vormgegeven, zodanig dat draagvlak en eigen verantwoordelijkheid voor verkeersveilig gedrag toenemen. De hierboven beschreven aanpak is bij de uitvoering van het PUP 2005 en de voorbereiding van het PUP 2006 geconcretiseerd in een groot aantal projecten, die door provincie, gemeenten en andere partners in het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe (VVBD) zijn en worden uitgevoerd.

De invoering van maatregelen ten aanzien van gedragsbeïnvloeding(EHK/rijongevallen) dient uiterlijk in 2010 gerealiseerd te zijn)

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- **Accentverschuiving van de huidige investeringsmogelijkheden en de extra investering in de collegeperiode naar de veilige bereikbaarheid van de stedelijke gebieden (ontwikkelen corridor aanpak met een bereikbaarheid van deur tot deur gericht op de vervoerswijzen auto, fiets en openbaar vervoer). Speciale aandacht is er voor het stedelijk netwerk Groningen-Assen en het stedelijk gebied Emmen.**
- **De verkeersveiligheidsaanpak richt zich op de invoering van Duurzaam Veilig, tweede fase (essentiële herkenbaarheidkenmerken DEHK) in combinatie met het voorkomen van rijongevallen en de mensgerichte benadering (Uitvoeringsprogramma VVBD).**

Enkele voorbeelden die in het uitvoeringsprogramma voor 2005 nader worden uitgewerkt.

- **De meerjarige reconstructie van de N381 tussen de Friese grens en Emmen. In combinatie met groot onderhoud worden maatregelen getroffen om rijongevallen te voorkomen en worden de essentiële herkenbaarheidkenmerken aangebracht.**
- **In de corridor Assen-Groningen een samenhangend pakket van maatregelen gericht op het openbaar vervoer, auto en fiets.**
- **Samen met Emmen starten met de uitvoering van het VINEX-convenant en de ontsluiting van Vierslagen.**
- **Gedragsbeïnvloeding wordt op regionale schaal onder directe verantwoordelijkheid van de gemeenten aangepakt op grond van een aantal afrekenbare taakstellingen.**
- **Deze indicatoren en beleidsvoornemens zijn leidend in de uitvoeringsconvenanten veilige bereikbaarheid met alle gemeenten.**

2005 is benut als voorbereiding om het laatste gedeelte van de N381 in te richten als stroomweg. In 2006 wordt dit werk uitgevoerd. Verder is in 2005 de tunnel onder de N381 bij het Scharreveld (Westerbork) aangelegd. Begonnen is met de bouw van de tunnel Veldhuizenweg, bij Hoogersmilde. In oktober 2006 worden de werkzaamheden afgerond. De N381 is dan vanaf de N34 tot aan de Friese grens volledig ingericht als stroomweg met de essentiële herkenbaarheidkenmerken. Een marathon over de N381 met allerlei nevenactiviteiten vormt de feestelijke afsluiting van de werkzaamheden.

In de corridor Assen-Groningen wordt de komende jaren een samenhangend pakket van maatregelen gerealiseerd gericht op auto, het openbaar vervoer en fiets. In december 2005

*Nieuwe microrotonde
Tindeveen N374*

is een convenant gesloten tussen de provincie en de gemeente Assen waarbij een meerjaren-afspraken is gemaakt over wederzijdse investeringen in verkeer en vervoer. Dit betreft onder andere het verdubbelen van het wegvak Peelo inclusief een OV-knooppunt en het aanleggen van een fietsrouteplus Assen-Vries. De maatregelen sluiten aan bij de afspraken in het kader van de Regiovisie Groningen-Assen. Op de corridor Assen-Groningen zijn in 2005 projecten gerealiseerd als een transferpunt Tynaarlo, rotondes N386 en aanpassen OV-haltes.

De provincie en de gemeente Emmen streven naar een ondertekening van het convenant (VINEX) bereikbaarheid begin maart 2006.

In 2005 is gestart met gedragsbeïnvloeding op regionale schaal. De gemeenten hebben zich daartoe in drie regio's verenigd en gezamenlijk een activiteitenprogramma opgesteld. De resultaten van deze aanpak, die ook in 2006 een vervolg krijgt, worden via afrekenbare taakstellingen gemonitord.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	8.498.981	7.402.558	11.586.029	8.702.368	2.883.662
Apparaatskosten	1.923.655	2.192.185	2.192.185	2.123.114	69.071
Totaal lasten	10.422.636	9.594.743	13.778.214	10.825.482	2.952.732
Totaal baten	4.267.914	2.669.300	5.718.523	4.397.169	1.321.354
Saldo	6.154.722	6.925.443	8.059.691	6.428.313	1.631.378

Financiële analyse

Programmakosten

De programmakosten zijn lager dan begroot. Dit komt onder meer doordat de projecten Tunnel Scharreveld en Reconstructie N854 Verlengde Hoogeveense Vaart N37 niet in 2005 volledig financieel zijn afgerond. De vertraging van Tunnel Scharreveld is mede veroorzaakt doordat er problemen met grondwater en grondaankoop zijn geweest. De uitvoering liep

*tunnel Scharreveld
N381 in aanbouw*

hierdoor achterstand op. De tunnel is nu gereed en zal financieel met de subsidieverstrekker (DLG) in 2006 afgerond worden. Het project Reconstructie N854 Verlengde Hoogeveense Vaart N37 is nagenoeg gereed. Aangezien het project in oktober 2005 technische nog niet gereed was, kon de beplanting nog niet worden aangelegd.

In het kader van de Brede doeluitkering zijn meer toezeggingen gedaan dan het bedrag dat door het ministerie beschikbaar is gesteld in 2005. Deze hogere uitgaven zijn gecompenseerd doordat afrekeningen uit eerdere jaren financieel positief afgerond konden worden. Per saldo is een verrekening met de voorziening BDU gemaakt, waarbij € 39.000,-- aan de voorziening is toegevoegd.

Als programmakosten VVB is € 1.030.000,-- begroot. De werkelijke uitgaven bedragen € 547.000,--. Door veranderde financieringssysteem (Wet brede doeluitkering) is per abuis € 220.000,-- foutief begroot. Daarnaast zijn de uitgaven achtergebleven omdat de projecten "Mensgerichte benadering" en "Beleid en Uitvoering" zijn meegenomen bij de uitvoering van infrastructurele werken. Het project Veiligheidscultuur is in 2005 uitgevoerd, maar heeft geen kosten met zich meegebracht. Eveneens is door afwikkeling van voorgaande jaren een voordeel van € 24.000,-- ontstaan. Per saldo is een verrekening met de voorziening BDU gemaakt en zijn van de projecten waarvan het budget is gedekt door een onttrekking aan de reserve Investerings Verkeer en vervoer, verrekend met een toevoeging (ad € 250.000,--) aan de reserve Investerings verkeer en Vervoer, bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De kapitaallasten van diverse investeringsprojecten zijn lager dan begroot. Voor een deel ad € 116.000,-- valt het voordeel vrij ten gunste van de algemene middelen. De voordelen op de investeringen die vallen onder “Infra” (voordeel € 557.000,--) en “FVV”-projecten (voordeel € 655.000,--) worden verrekend met een toevoeging aan de reserve Infrastructuur respectievelijk Reserve Verkeer en vervoersprojecten, bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Baten

Het nadeel op de inkomsten wordt verklaard, doordat de begrote bijdrage van de voorziening Brede doelmuttering heeft niet plaatsgevonden wegens voordelen op de uitgaven die met de voorziening worden verrekend.

Uitvoering collegeprogramma

De extra dotatie aan de reserve Verkeer en vervoer van € 2.200.000,-- is gedaan.

De onttrekking van € 11.600.000,-- zoals in de Voorjaarsnota is aangegeven, is al in het jaar 2004 gerealiseerd, evenals de extra afschrijvingen op een groot aantal investeringen met een maatschappelijk nut. Vanaf 2005 heeft dit geresulteerd in lagere kapitaallasten.

Het budget Verkeerswaarnemingen is met € 15.000,-- verlaagd.

Ombuigingen en intensiveringen

Extra dotatie aan reserve Verkeer en vervoer

In het kader van de uitwerking van de Voorjaarsnota 2004 heeft op het terrein van verkeer en vervoer een herschikking van projecten plaatsgehad, waarbinnen ook ruimte is voor enige intensivering. Vooruitlopend op een nadere concretisering is in dit verband voorzien in een extra dotatie aan de reserve Verkeer en vervoer van € 2.200.000,-- structureel.

Af fromen reserve Infrastructuur (programmaonderdelen 30801, 33003, 33402 en 30601).

Zoals in de Voorjaarsnota 2004 is aangegeven, heeft in 2004 t.g.v. de algemene middelen een eenmalige onttrekking aan de reserve Infrastructuur plaatsgevonden van € 11.600.000,-- . Een bedrag van € 6.300.000,-- is aangewend om voor 2005 tot en met 2008 te kunnen beschikken over een jaarlijksbedrag van € 1.575.000,-- . Voor dit doel hebben wij een egaliseriereserve gevormd.

Het resterende bedrag ad € 5.300.000,-- is aangewend voor extra afschrijving om een groot aantal investeringen met een maatschappelijk nut (wegen en scheepvaartkanalen). Aan vrijvallende afschrijvingslasten leverde dit voor de jaren 2005 tot en met 2008 de volgende bedragen op.

2005: € 480.170,--

2006: € 504.179,--

2007: € 529.387,--

2008: € 555.857,--

Bezuinigingen wettelijke en autonome taken

In 2005 is deze bezuiniging onder meer geconcretiseerd door het verlagen van de post Verkeerswaarnemingen met € 15.000,-- (programmaonderdeel 33002).

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	14.519.520	10.573.823	14.934.294	11.752.370	3.181.924
Baten	7.442.820	2.669.300	5.718.523	4.398.134	1.320.389
Saldo	7.076.699	7.904.523	9.215.771	7.354.236	1.861.535

tunnel Veldhuizenweg N381 in aanbouw

Programma 3.1

Beheer en onderhoud

Missie

Het provinciaal wegenbeheer is erop gericht in samenspraak met partners een optimale balans te bereiken tussen veiligheid, bereikbaarheid, milieu (inclusief duurzaamheid), leefbaarheid (inclusief cultuur), klantgerichtheid en kosten waarbij veiligheid vooropstaat.

Het provinciaal vaarwegbeheer is erop gericht in samenspraak met partners een optimale balans te bereiken tussen veiligheid, bereikbaarheid (van "natte" bestemmingen), milieu (inclusief duurzaamheid), leefbaarheid (inclusief cultuur), klantgerichtheid en kosten.

Hierbij is het beleid de bestaande vaarwegen (thans 154 km) voor de scheepvaart beschikbaar te houden en aantrekkelijker te maken en voor de recreatievaart het streven de ontbrekende schakels Zuidlaardermeer-Stadskanaal en Erica/Klazienaveen-Ter Apel als vaarweg te herstellen.

33103

Beleid duurzaam beheer provinciaal wegennet

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer T. Woestenburg. Toestelnummer 57 40.

Doelrealisatie

Een Beleidsplan wegenbeheer, waaraan het beleid ("Het waarom") van het wegenbeheer ten grondslag ligt.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Beleidsplan vervolmaken en aanpassen aan nieuwe wet- en regelgeving.

Wij zijn bezig een Beleidsplan voor het wegenbeheer op te stellen. Door veranderende omstandigheden en wet- en regelgeving zal er echter nooit een volmaakt beleidsplan ontstaan. Het beleidsplan wegenbeheer wordt opgebouwd uit 14 hoofdstukken, die per hoofdstuk door ons worden vastgesteld. In 2005 hebben wij het 14e hoofdstuk, Aanbestedingsbeleid van werken, vastgesteld. Thans zijn drie hoofdstukken in concept gereed, maar nog niet door ons vastgesteld. Daarna volgen nog vijf hoofdstukken, waarvan verwacht wordt dat deze binnen de zittingsperiode nog door ons worden vastgesteld. Van de reeds eerder vastgestelde hoofdstukken zijn er zes vanwege de omgevingsdynamiek reeds weer aan vervanging toe.

kantonier

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	23.790	33.505	33.505	75.501	-41.996
Totaal lasten	23.790	33.505	33.505	75.501	-41.996
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	23.790	33.505	33.505	75.501	-41.996

Financiële analyse

Apparaatskosten

Vooraf door invloeden van buitenaf, zoals invoering van de nieuwe Essentiële herkenbaarheidskenmerken en het opstellen van een Beleidsplan wegverlichting, is er meer tijd aan beleidsvisies besteed.

33104

Wegennet (wegenbeheer)

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer J.F. Meek. Toestelnummer 53 48.

Doelrealisatie

De verkeersonveiligheid moet in 2010 ten opzichte van 2002 teruggedrongen zijn met 30% dodelijke slachtoffers en 25% gewonden met ziekenhuisopname (POP II-doelstelling). Afhankelijk van afspraken in het kader van de Nota Mobiliteit kan aanpassing van deze indicator mogelijk zijn.

Het aantal dodelijke slachtoffers is de afgelopen jaren afgenomen van 52 doden in 2002 naar 31 doden in 2005. Over de gewonden zijn op dit moment nog geen gegevens beschikbaar.

*Nieuwe faunatuunnel
onder N381*

is ± 1.700 minder dan eind 2004. Dit komt doordat in de nieuwe systematiek alleen solitaire bomen zijn geteld en bomen die als bos zijn gegroepeerd niet mee zijn genomen. Er heeft in 2005 geen bijplant plaatsgevonden.

Er zijn in 2005 op de provinciale wegen 572 faunaslachtoffers gevallen. Dit is 7% meer dan in 2004, ondanks de aanleg van 16 faunatunnels. Dit heeft te maken met de natuurlijke fluctuaties in de faunatrek. De monitoring van het ecologisch bermbeheer wordt door ons intern uitgevoerd (LG). Dit houdt in dat een vertegenwoordiger van LG enkele ecologisch kansrijke wegvakken inspecteert samen met een kantonnier en deze ook instrueert (leereffect). De bedoeling is dat er geregistreerd gaat worden onder welke bijzondere soorten slachtoffers vallen.

Het aantal bomen langs de provinciale wegen bedroeg eind 2005 31.128 bomen. Dit

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Instandhouden van het wegennet volgens het beleidsplan en het managementraamcontract wegenbeheer.
- Hierbij wordt het groot onderhoud uitgevoerd volgens een meerjarenplanning, waarbij het plan voor 2005 jaar eind 2004 aan de hand van uitgevoerde inspecties, is vastgesteld.
- Tevens worden zo mogelijk de Meerjarenuitvoeringsprogramma (MUP)-projecten in het groot onderhoud meegenomen en worden de wegen zonodig aangepast aan de nieuwste wet- en regelgeving.

Van de geplande werkzaamheden aan groot onderhoud is de deklaagvernieuwing van de weg Rolde-Grolloo uitgesteld in verband met de ontwikkelingen van de uitbreiding van “Rolde-Zuid”. Ook is de vervanging van de deklaag van de weg Vries-Zuidlaren ter plaatse van de kruising met de N34 uitgesteld vanwege planologische procedures van de nieuw aan te leggen rotondes in de op- en afritten. Voor het Rijk is wel de rijksweg tussen Gieten en De Punt van een nieuwe deklaag voorzien, waarbij deze weg tevens is verbreed naar de nieuwe normbreedte en is de daarbijbehorende wegmarkering aangebracht; een groot, nieuw project. Daarnaast zijn de fietstunnel bij Peize en de landbouwtunnel Scharreveld bij Westerbork gerealiseerd. In combinatie met de projecten voor grootonderhoud zijn tevens PUP-maatregelen gerealiseerd en is op een groot aantal wegen de markering vervangen volgens de nieuwe richtlijn 203 “Essentiële herkenbaarheidkenmerken (REK)” van het Centrum voor Regelgeving en Onderhoud in de Grond-, Water- en Wegenbouw (CROW). In 2006 zal het vervolg van de reconstructie van de N381 zijn beslag krijgen, waarbij aan het begin en aan het eind van de autoweg (artistieke) kunstvoorzieningen worden aangebracht, ontworpen door Richard E. Deacon.

Sinds enkele jaren is het Jacobskruid (JJK) sterk toegenomen. Met name voor paarden en vee vormt JJK een serieus gezondheidsrisico. In 2005 zijn op veel plaatsen extra maaibeurten ingelast. Maar de bestrijding van JJK vraagt om een meer duurzame aanpak. De productengroepen Landelijk Gebied en Wegen en Kanalen bezinnen zich over een eventuele aanpassing van het ecologisch bermbeheer.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmamakosten	9.717.200	8.296.692	12.135.829	11.409.024	726.805
Apparaatskosten	3.370.284	2.932.661	2.932.661	3.296.858	-364.197
Totaal lasten	13.087.484	11.229.353	15.068.490	14.705.882	362.608
Totaal baten	2.184.304	34.487	3.033.387	4.463.903	1.430.516
Saldo	10.903.180	11.194.866	12.035.103	10.241.979	1.793.124

Financiële analyse*Programmamakosten*

Door het uitstel van de deklagen op de N376 tussen Rolde en Grolloo en op de N386 bij de N34 te Zuidlaren (vanwege planologische vertraging) is er € 1.000.000,-- minder besteed. Bij het dagelijks onderhoud waren voor de gladheidbestrijding 64 strooibeurten nodig. In de begroting wordt standaard uitgegaan van 48 strooibeurten. De meerkosten van de extra strooibeurten bedragen ruim € 300.000,--.

Apparaatskosten

Er is ruim € 364.000,-- meer aan apparaatskosten besteed. Vooral door inhuur van “het bouwdeel” voor de grootonderhoud projecten en de N34 (Gieten-De Punt, een megaproject) zijn meer uren verantwoord dan begroot.

Baten

De voortgang van de verkoop van overhoeken heeft € 112.000,-- opgebracht, deze opbrengsten zijn net als de ontvangen schadevergoedingen niet begroot. De verkoop van

overhoeken betrof een eenmalige inhaalslag, als project in 2004/2005 aangepakt met extra menskracht. Dit project is nu gereed. De schadevergoedingen zijn de verhaalde bedragen voor de gerealiseerde reparaties. De financiële afwikkeling van een aantal PUP-projecten betekent financieel € 1.150.000,-- aan baten. De voor het Rijk uitgevoerde overlaging en verbreding van de N34 tussen Gieten en De Punt moet nog financieel

afgewikkeld worden (nadeel € 215.000,--). De verkoop van het voormalige steunpunt in Beilen is eind december gerealiseerd voor € 595.000,--. Hiermee moeten de saneringskosten nog verrekend worden. Van deze opbrengst is € 246.000,-- gebruikt om de geactiveerde balanswaarde van het steunpunt af te boeken.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel (met uitzondering van het resultaat op kapitaallasten steunpunten) is toegevoegd aan de reserve wegenbeheer. De totale verrekening met de reserve komt tot uitdrukking bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

33304**Vaarweg Meppel - De Punt**

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer W. Paas. Toestelnummer 53 31.

Doelrealisatie

Op de vaarweg Meppel - De Punt zijn geen menselijke verkeersslachtoffers gevallen. Wel zijn er 6 dieren omgekomen. De monitoring van het ecologisch (vaarweg)bermbeheer wordt door ons intern uitgevoerd (LG). Dit houdt in dat een vertegenwoordiger van LG enkele ecologisch kansrijke wegvakken inspecteert samen met een kantonnier en deze ook instrueert (leereffect). De bedoeling is dat er geregistreerd gaat worden onder welke bijzondere soorten slachtoffers vallen.

In de Paradijssluis zijn 3680 plezierboten geschut. Dit is een verlaging van 200 ten opzichte van 2004 (-/- 5%).

De sluis in Vries werd gepasseerd door 2627 boten, waarvan 131 vrachtschepen met een laadvermogen van in totaal 79.255 ton. De lading richting Assen was hoofdzakelijk grint.

Het totaal aantal boten in 2004 was 2662, waarvan 145 vrachtschepen.

Aan twee cultuurhistorische panden zijn renovatiewerkzaamheden uitgevoerd. Bovendien is een vrijgekomen monumentale ex-dienstwoning bij de Dieversluis aangekocht, die deel kan gaan uitmaken van een toekomstig te ontwikkelen recreatief land-/waterknooppunt.

gerealiseerd aanlegsteiger Zwinderen

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Instandhouden van de vaarweg volgens het beleidsplan en het managementraamcontract vaarweg Meppel-De Punt en de overeenkomst met Rijkswaterstaat Noord-Nederland.
- Hierbij worden de grootonderhoud projecten uitgevoerd volgens een, jaarlijks aan de omstandigheden aangepast, meerjarenonderhoudsprogramma.
- Waar mogelijk is, worden bij het onderhoud faunavoorzieningen en maatregelen in het kader van de EHS aangebracht.

De instandhouding van de vaarweg is normaal verlopen

De vervanging van gedeelten damwand van de Drentsche Hoofdvaart en het Meppelerdiep en de renovatie van de Asserwijkbrug zijn in voorbereiding en zullen gedurende het winterseizoen in 2006 uitgevoerd worden. Bij de gerealiseerde reconstructie van de damwand in Midden-Smilde zijn geen faunamaatregelen aangebracht, omdat de desbetreffende vaarge-deelten binnen de bebouwde kom liggen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	1.961.210	2.322.176	3.030.443	1.762.759	1.267.684
Apparaatskosten	1.198.624	1.132.460	1.132.460	1.094.925	37.535
Totaal lasten	3.159.834	3.454.636	4.162.903	2.857.685	1.305.218
Totaal baten	3.960.543	3.562.754	3.475.119	3.516.587	41.468
Saldo	800.709	-108.118	687.784	-658.903	1.346.687

Financiële analyse

Programmakosten

Op de onderhoudskosten is een groot voordeel ten opzichte van de begroting gerealiseerd. Dit komt doordat de pompkosten met € 100.000,-- meevielen en doordat voor het groot onderhoud, projecten uitgesteld zijn of doorlopen in 2006, terwijl ze in 2005 gebudgetteerd waren.

Baten

De inkomsten betreffen de vergoeding voor de brugbediening voor de gemeenten Assen en Midden-Drenthe en de huuropbrengst voor de loods bij de sluis Peelo welke niet geraamd waren. De vergoeding van het Rijk is iets lager dan begroot, doordat de indexering van de kostenstijging lager was dan waarmee rekening gehouden was.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

33305

Zuidoost-Drentse vaarwegen

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer W. Paas. Toestelnummer 53 31.

Doelrealisatie

Op de Zuid-Oost Drentse vaarwegen zijn geen menselijke slachtoffers gevallen. Wel zijn er 46 dieren omgekomen. Dit is aanzienlijk meer dan de 28 in 2004. Dit aantal fluctueert jaarlijks zonder dat daar duidelijk aanwijsbare redenen voor zijn. De monitoring van het ecologisch (vaarweg)bermbeheer wordt door ons intern uitgevoerd (LG). Dit houdt in dat een vertegenwoordiger van LG enkele ecologisch kansrijke wegvakken inspecteert samen met een kantonnier en deze ook instrueert (leereffect). De bedoeling is dat er geregistreerd gaat worden onder welke bijzondere soorten slachtoffers vallen.

In de Rogatsluis zijn 2522 boten geschut, waarvan 391 vrachtschepen met een totaal laadvermogen van 228.735 ton. Richting Hoogeveen waren deze hoofdzakelijk geladen met grind of ijzer en terug leeg. In 2004 werden er totaal 2618 boten geschut.

In het Stieltjeskanaal is de scheepvaart toegenomen met 168 ten opzichte van 2004 en passeerden er 2010 schepen. Hiervan waren er 211 beroepsvaart met een laadvermogen van 71.740 ton. Richting Emmen vervoerden ze hoofdzakelijk grind en vanaf Veenoord graan. Er zijn geen onderhoudswerkzaamheden aan het cultuurhistorische pand uitgevoerd.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Instandhouden van de vaarwegen volgens het beleidsplan en het managementraamcontract Zuidoost-Drentse vaarwegen.
- Hierbij worden de grootonderhoudsprojecten uitgevoerd volgens een, jaarlijks aan de omstandigheden aangepast, meerjarenonderhoudsprogramma.
- Waar mogelijk is, worden bij het onderhoud faunavoorzieningen en maatregelen in het kader van de EHS aangebracht.

Het onderhoud van de Zuidoost-Drentse vaarwegen kende geen bijzonderheden en is normaal verlopen. Op de Hoogeveense Vaart zijn grote stukken oevers op natuurtechnische wijze gerenoveerd. Verder is de voorbereiding van een aantal projecten gestart en zullen deze in de winter (scheepvaartluwe periode) worden gerealiseerd. Bovendien is de renovatie van de Nieuwebrugsluis bij Hoogeveen gereedgekomen, inclusief het afstandbedieningssysteem van drie bruggen bij Hoogeveen vanaf de sluis. In aanleg is een (artistiek) kunstwerk Sluisventielen bij de Nieuwebrugsluis.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	2.929.352	2.270.342	3.757.585	2.845.599	912.026
Apparaatskosten	1.140.769	1.044.148	1.044.148	1.294.411	-250.263
Totaal lasten	4.070.121	3.314.490	4.801.733	4.139.970	661.763
Totaal baten	1.271.614	1.064.557	1.053.530	1.667.551	614.021
Saldo	2.798.508	2.249.933	3.748.203	2.472.419	1.275.784

Financiële analyse*Programmakosten*

Het dagelijks onderhoud is financieel nagenoeg volgens planning verlopen. Een meevaller bij de pompkosten dekt extra onderhoud aan de gebouwen. Op het groot onderhoud is een financieel voordeel van € 900.000,-- gerealiseerd, doordat een aantal projecten uitgesteld zijn of doorlopen in 2006. Deze waren qua budget wel in 2005 opgenomen. In 2006 zal de hier opgelopen achterstand met spoed worden opgepakt.

Baten

Een vergoeding voor brugbediening ten behoeve van de gemeenten Emmen en Hoogeveen, een subsidie voor natuurvriendelijke vervanging van damwanden en een bijdrage van de provincie Groningen voor de werkzaamheden in verband met het heropenen van de vaarweg Zuidlaardermeer - Oost-Groningen waren niet in de begroting opgenomen. Dit heeft geleid tot de hogere inkomsten ad € 556.000,--.

De bijdrage van de waterschappen in de voedingsgemalen (pompkosten) was ruim € 50.000,- - meer dan het structureel hiervoor opgenomen batenbudget. Deze bijdrage is sterk weersafhankelijk en daardoor moeilijk te budgetteren.

Apparaatskosten

De overschrijding van de apparaatskosten wordt veroorzaakt door de heropening van de vaarverbinding Zuidlaardermeer - Oost-Groningen (SNN-samenwerkingsproject) waarmee binnen de begroting geen rekening was gehouden.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel is toegevoegd aan de reserve Zuidoost-Drentse vaarwegen. De totale verrekening met de reserve komt tot uitdrukking bij de doelstelling Mutaties reserves van het Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer T. Woestenburg. Toestelnummer 57 40.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Beleidsplan vervolmaken en aanpassen aan nieuwe wet- en regelgeving.
- Beleidsvisie uitdiepen voor de ontbrekende schakels.

Wij zijn bezig een beleidsplan voor het vaarwegenbeheer op te stellen, waaraan het beleid ("Het waarom") van het vaarwegenbeheer ten grondslag ligt. Door veranderende omstandigheden en wet- en regelgeving zal er echter nooit een volmaakt beleidsplan ontstaan. Het beleidsplan vaarwegenbeheer wordt opgebouwd uit 18 hoofdstukken, die per hoofdstuk door ons worden vastgesteld. In 2005 hebben wij het 13e hoofdstuk, "Scheepsafmetingen inclusief bijzondere transporten" geactualiseerd en gebaseerd op de Provinciale Omgevingsverordening. Op dit moment is één hoofdstuk in concept gereed, maar nog niet door ons vastgesteld. Volgens de planning zullen de laatste vier hoofdstukken van het beleidsplan nog gedurende de zittingsperiode van het huidige college worden vastgesteld. Daarnaast zijn drie hoofdstukken het beleidsplan vaarwegenbeheer aan vervanging toe.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	0	1.109.400	1.109.400	0
Apparaatskosten	15.111	21.771	21.771	23.027	-1.256
Totaal lasten	15.111	21.771	1.131.171	1.132.427	-1.256
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	15.111	21.771	1.131.171	1.132.427	-1.256

Financiële analyse

N.v.t.

Uitwerking collegeprogramma

Bezuinigingen wettelijke en autonome taken.

Voor 2006 en de volgende jaren stellen wij voor: een korting van € 10.000,-- op beheer Zuidoost-Drentse vaarwegen met ingang van 2006 (programmaonderdeel 33305).

Volgens de uitwerking van het collegeprogramma zal het budget voor het beheer en onderhoud van de Zuidoost-Drentse vaarwegen met ingang van 2006 met € 10.000,-- worden verlaagd. Dit is mogelijk door de baten van de afstandsbediening van bruggen bij Hoogeveen. De gemeente Hoogeveen betaalt met ingang van 2006 een deel van de apparaatskosten van onze "sluis-/brugbedienaar" van de Nieuwebrugsluis.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	20.356.340	18.053.755	25.197.802	22.911.464	2.286.338
Baten	7.416.460	4.661.798	7.562.036	9.648.041	2.086.005
Saldo	12.939.880	13.391.957	17.635.766	13.263.423	4.372.343

Programma 3.2

Vervoer

Missie

Het Drents verkeers- en vervoersbeleid heeft als missie mobiliteit mogelijk maken. Wij zorgen voor een netwerk van (water)wegen en openbaar vervoer in de provincie Drenthe. Wij werken aan een veilig en doelmatig, comfortabel en aantrekkelijk netwerk dat wij goed beheren en steeds verbeteren. Wij zoeken daarbij altijd naar een evenwicht tussen mobiliteit, bereikbaarheid en leefbaarheid.

Programmaonderdelen

33402

Verbeteren infrastructuur voor het goederenvervoer

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon mevrouw S.W.T. Gerritsen. Toestelnummer 54 84.

Doelrealisatie

De knelpunten infrastructuur zijn doorlopend onder de aandacht gebracht bij het Rijk en voor zover mogelijk opgenomen in Meerjarenplan Infrastructuur en Transport van het Rijk.

Een aantal bedrijven in het Noorden is bezocht en gewezen op de mogelijkheden voor verbetering van de verkeersveiligheid van hun bestelverkeer door middel van een Safety Scan. Dit is erg enthousiast ontvangen. Een evaluatie zal nog plaatsvinden.

Rijkswaterstaat heeft met de provincies in beeld gebracht waar bedrijventerreinen liggen en komen. Met een door hun ontworpen rekenmodel is onderzocht wat voor effect dit heeft op de ontsluitingswegen van de terreinen. De effecten worden nog bij de desbetreffende instanties onder de aandacht gebracht.

De bereikbaarheid van de luchthaven blijft een aandachtspunt. De procedure verlenging startbaan heeft vertraging opgelopen door het grote aantal bezwaarschriften. De nieuwe Beslissing op bezwaar (BOB) wordt half februari 2006 verwacht. Bij een positieve beslissing van de Raad van State is de verlengde startbaan eind 2006/begin 2007 gerealiseerd.

Er is een Kwaliteitsnetwerk Goederenvervoer gemaakt. Deze wordt medio 2006 aan de SNN-bestuurscommissie SOM voorgelegd ter vaststelling.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

De provincie zet bij deze programmadoelstelling in op het in overleg stimuleren van een goederen-vervoerbeleid. De werkelijke uitvoering van (infrastructuur)projecten valt onder de programmadoelstelling Veilige Bereikbaarheid (33003).

In SNN-verband wordt ingezet op:

- de ontwikkeling van een duurzaam bovenregionaal locatiebeleid
Er wordt een inventarisatie gemaakt van goederenvervoer en bedrijventerreinen. Deze inventarisatie wordt gebruikt om efficiënter en duurzamer met bedrijven en ontsluiting om te gaan.
- het uitbouwen van logistieke en infrastructurele netwerken
De kwaliteit van het logistieke netwerk wordt verder uitgebouwd. Dit betekent dat het niet wordt uitgebreid met nieuwe terminals en overslagpunten elders.
- het stimuleren van modal shift (het zoeken van combinatiemogelijkheden tussen vervoer over weg, water en spoor)
De inzet richt zich op vervoer van afval via de binnenvaart als alternatief voor het wegvervoer. Het gebruik van openbare laad- en losvoorzieningen wordt gestimuleerd;
- transportefficiency en transportbesparing
Door (nog) beter te plannen en efficiënter te vervoeren kan de transportsector voertuigkilometers besparen. Door bijvoorbeeld productieactiviteiten te verplaatsen kan transportbesparing worden bereikt;

- het verbeteren van regionale bereikbaarheid

Economische kernzones en binnensteden moeten goed bereikbaar zijn voor het vrachtverkeer. Maatregelen richten zich in eerste instantie op het aansluiten van de infrastructuur op het (inter)nationale logistieke netwerk.

Knelpunten uit het Bereikbaarheidsprofiel moeten worden weggewerkt. Voor Drenthe is dat voor het wegverkeer met name de A28 Meppel-Zwolle, Assen knooppunt N33/A28 en de fileproblematiek rond Groningen. Bij het vaarwegennet gaat het om het Meppelerdiep en kanaal Almelo-Coevorden. In de stedelijke gebieden gaat het om afspraken over laad- en lostijden en parkeren van bestelwagens.

- het verbeteren van verkeersveiligheid en externe veiligheid

De acties richten zich op de onveiligheid als gevolg van de inzet van bestelbusjes. Aandacht voor goederenvervoer op de enkelbaanswegen N34 en N381.

De knelpunten infrastructuur zijn doorlopend onder de aandacht gebracht bij het Rijk en voor zover mogelijk opgenomen in Meerjarenplan Infrastructuur en Transport van het Rijk

In 2005 is aan stimuleren modal shift en transportbesparing gewerkt in projecten en acties. Deze zijn nog niet afgerond. De informatie aan gemeenten en andere instanties over laad- en losvoorzieningen wordt geactualiseerd (ook digitaal).

Samen met de vervoerders wordt een bedrijfsspecifiek brandstofmanagement systeem ontwikkeld.

Voor het verbeteren van regionale bereikbaarheid is in 2005 is een project Stedelijke distributie opgezet. Doel is te komen tot afstemming tussen winkeliers, vervoerders, verladers en overheden om knelpunten in de distributie op te lossen. Dit project wordt in 2006 afgerond met een intentieverklaring van alle partijen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	4.808.939	38.474	122.897	145.342	-22.445
Apparaatskosten	17.316	17.552	17.552	50.902	-33.350
Totaal lasten	4.826.255	56.026	140.449	196.245	-55.796
Totaal baten	7.054	0	0	0	0
Saldo	4.819.201	56.026	140.449	196.245	-55.796

Financiële analyse

Programmakosten

De programmakosten zijn hoger dan begroot,. Dit komt doordat de toegerekende rente (in verband met een hogere boekwaarde) van het project Vaarweg-Almelo-Coevorden hoger is dan waarmee bij het opstellen van de begroting rekening is gehouden. In 2006 is in de begroting met een hogere boekwaarde rekening gehouden.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn hoger doordat extra aandacht is besteed aan goederenvervoer. Er is een activa bijdrage geleverd aan de werkgroepen Routing Vervoer Gevaarlijke Stoffen, Communicatie Goederen en Safety Scan.

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon mevrouw S.W.T. Gerritsen. Toestelnummer 54 84.

Doelrealisatie

Door het Openbaar Vervoerbureau (OV-bureau) is een visie OV-netwerk Groningen-Drenthe vormgegeven. De concessie Zuidwest-Drenthe is in 2005 verleend. Alle OV is hiermee openbaar aanbesteed. De kostendekkingsgraad in 2005 is nog niet bekend. Het OV-bureau is in de loop van 2005 operationeel geworden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Een actieve bijdrage aan de projectorganisatie en realisatie van de Zuiderzeespoorlijn.
- De ontwikkeling van een maatregelenpakket voor de bereikbaarheid van het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen. De ontwikkeling van het Kolibri-OV-netwerk wordt daarin gezien als structurele drager van de het stedelijke netwerk ten aanzien van de bereikbaarheid en de ruimtelijke keuzes.
- Alle vervoer is in 2005 openbaar aanbesteed. De verdere ontwikkeling van de marktconforme uitvoering van het collectief vervoer wordt verder ontwikkeld binnen de opdracht van uitvoering van de aanbestede concessies en de nieuw aan te besteden concessie. Samenwerking met particuliere instanties (PPS) blijft eveneens nagestreefd worden.
- In de uitvoering van de bereikbaarheid van stad en land krijgt, in de corridorgewijze aanpak per stedelijke gebied, de kwalitatieve verbetering van het collectief vervoer (busbanen, haltes, parkeren, informatievoorzieningen etc.) sterk de nadruk. De intensivering-gelden voor de uitvoering van het Collegeprogramma zullen tot en met 2008 mede hiertoe aangewend worden.
- Operationaliseren van het OV-bureau (samenwerking provincie Groningen, stad Groningen, provincie Drenthe (GGD)).

De projectorganisatie Zuiderzeespoorlijn (ZZL) is door de provincie ondersteund door ruimtelijk-economische en vervoerskundige expertise-inzet voor de begeleiding en opzet van de noordelijke inbreng voor de structuurvisie ZZL van het Rijk.

Door het OV-bureau is een visie OV-netwerk Groningen-Drenthe vormgegeven dat de basis is voor het Kolibri OV-netwerk en de uitvoering van het verkeer en vervoerbeleid POP II (het Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer). In 2006 worden deze zaken nader vastgesteld.

De concessie Zuidwest Drenthe is in 2005 verleend. Alle OV is hiermee openbaar aanbesteed.

De ontwikkelfunctie openbaar vervoer wordt per 1 januari 2005 uitgevoerd door het OV-bureau dat hiervoor in het leven is geroepen. De kostendekkingsgraad in 2005 is nog niet bekend. De finale inkomsten 2005 worden door het Rijk berekend en in de loop van 2006 bekendgemaakt.

Het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek van het CVOV is uitgevoerd. De klanttevredenheid steeg van 6,5 naar 7,2.

De Snuitbus in Zuidoost-Drenthe en de Bosbus in het Drents-Friese Wold zijn succesvol gecontinueerd. In 2005 zijn het eurotarief en de voordeeldakaart als tariefexperiment gestart.

In 2005 is een bezuiniging van circa 10% op het subsidiebudget succesvol doorgevoerd in overleg met burgers en vervoerders. Na een kleine terugval van het aantal reizigers is eind 2005 het aantal reizigers weer op het niveau van voor de bezuinigingen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	23.841.166	19.542.000	21.802.308	21.263.746	538.562
Apparaatskosten	854.381	873.266	873.266	241.406	631.860
Totaal lasten	24.695.547	20.415.266	22.675.574	21.505.153	1.170.421
Totaal baten	23.773.202	19.482.000	21.442.308	20.922.343	-519.965
Saldo	922.345	933.266	1.233.266	582.809	650.457

Financiële analyse

Programmakosten

Ten tijde van het opstellen van de primitieve begroting was nog niet bekend dat het OV-bureau per 1 januari 2005 zelfstandig zou worden, derhalve zijn er wel kosten begroot, maar niet gemaakt voordeel € 342.000,--. Er is een voorlopige bijdrage van € 17.686.000,-- verleend aan het OV-bureau, hieruit wordt een gedeelte van de exploitatie OV-bureau bekostigd, maar er zijn ook bijdragen aan de openbaarvervoermaatschappijen verstrekt. Per saldo is € 217.000,-- minder besteed dan begroot. Deze zaken zijn met de voorziening Openbaar vervoer verrekend.

Baten

Het verschil in de opbrengsten wordt veroorzaakt doordat de begrote begrote verrekening met de voorziening Openbaar Vervoer lager is dan begroot. Dit komt omdat de voordelen op de programmakosten zijn verrekend met de voorziening en daardoor de verrekening met de voorziening lager kon worden vastgesteld.

Apparaatskosten

Doordat het OV-bureau is opgericht en het bureau de werkzaamheden voor Openbaar Vervoer uitvoert, zijn er veel minder apparaatskosten toegerekend dan begroot. Voordeel € 632.000,--.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	29.521.801	20.471.292	22.816.023	21.701.397	1.114.626
Baten	23.780.255	19.482.000	21.442.308	20.922.343	-519.965
Saldo	5.741.546	989.292	1.373.715	779.054	594.661

Programma 4.0

Waterhuishouding

Missie

Het Drentse beleid met betrekking tot de waterhuishouding heeft als missie het bereiken en behouden van gezonde en veerkrachtige watersystemen die ordenend zijn voor de inrichting van de fysieke leefomgeving.

Speerpunten daarbij zijn:

- *bescherming tegen wateroverlast;*
- *tegengaan van verdroging; zuinig gebruik van grondwater;*
- *het voorkomen van schade aan waterkeringen en landbouwgewassen.*

Om de gewenste waterhuishoudkundige situatie overeenkomstig het POP II en tegen acceptabele kosten te bereiken, wordt ingezet op een doorzichtige bestuurlijke organisatie voor de waterhuishouding met een goed financieel en bestuurlijk draagvlak.

Programmaonderdelen

34001

Waterhuishouding algemeen

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer L. de Vree. Toestelnummer 5917.

Beleidsvoornemens

- Voor het bereiken van de gewenste waterhuishoudkundige situatie wordt met veel instanties overlegd (periodiek of ad hoc) en worden meerdere algemene instrumenten ingezet zoals de Provinciale omgevingsverordening/onderdeel Water en waterakkoorden. Deze laatste zijn gesloten tussen de diverse beheerders. De instrumenten zijn voorhanden, doch dienen actueel te worden gehouden.

Dit najaar is de toetsing aan de normen van de regionale wateroverlast door de waterschappen afgerond. Uit de resultaten blijkt dat tenminste 95% voldoet aan de normen. Hierbij merken wij op dat dit cijfer gebaseerd is op het totale beheersgebied van de vier waterschappen (dus: Drenthe, Groningen en Overijssel ten noorden van de Vecht). Een statenbesluit voor aanwijzing van regionale waterkeringen en vaststelling van veiligheidsnormen is in voorbereiding.

De gemeenten en de waterschappen zijn als eerste verantwoordelijk voor de sanering van de riooloverstorten. In onderling overleg bepalen zij de te saneren locaties en de planning daarvan.

Aan de vier waterschappen is informatie gevraagd over het aantal woningen met (grond)wateroverlast en het aantal riooloverstorten dat niet aan de basisinspanning voldoet. Wellicht kan ook gewacht worden op de jaarverslagen waterkwaliteit.

In het najaar van 2005 hebben wij een plan van aanpak vastgesteld om via een POP-uitwerking de bergingsgebieden in Zuid-Drenthe op kaart te zetten. In 2006 is de ontwikkeling van een ontwerpplan en de uitvoering van de Strategische milieubeoordeling (SMB) gepland.

In 2005 is het kader Grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) door de provincies vastgesteld. Dit in samenwerking met de waterschappen ontwikkelde kader geeft aan op welke wijze het GGOR de komende jaren wordt vorm gegeven. Het in ontwikkeling zijnde grondwatermodel Noord-Nederland is daarbij een belangrijk middel.

In 2006 worden de definitieve landelijke (advies)normen voor regionale wateroverlast verwacht. Indien gewenst zal op basis daarvan in samenwerking met de waterschappen aanvullend beleid worden geformuleerd.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	28.448	84.240	30.240	25.447	4.793
Apparaatskosten	121.365	115.163	115.163	225.089	-109.926
Totaal lasten	149.814	199.403	145.403	250.536	-105.133
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	149.814	199.403	145.403	250.536	-105.133

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting is onvoldoende rekening gehouden met coördinatiewerkzaamheden. Bij het opstellen van de IWP's zijn deze uren wel begroot.

34002

Beleidsmonitoring

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer E. Blom. Toestelnummer 58 99.

Beleidsvoornemens

- Beleidsmonitoring gebeurt ter ondersteuning van het waterhuishoudkundige beleid. In de komende jaren gaan wij in het kader van beleidsmonitoring op het gebied van de waterhuishouding steeds meer gerichte informatie verzamelen in nauwe samenwerking met de waterschappen. Op deze manier willen wij komen tot een goed inzicht in de verwezenlijking van het beleid (monitoring) zoals dat in het POP II is beschreven. En wij richten ons op de toestandbeschrijving die op termijn gemaakt moet worden voor de Kaderrichtlijn Water.
- Voor deze beleidsmonitoring wordt met name gebruik gemaakt van het landelijk ontwikkelde WaterSysteemRapportage (iWSR) en ons meetnet voor grondwaterstanden. Het instrumentarium iWSR zal aangepast moeten worden om de rapportages voor de Kaderrichtlijn Water te kunnen leveren. Het meetnet voor grondwaterstanden wordt goed onderhouden en bemeten. In toenemende mate zal daarbij gebruik worden gemaakt van automatische dataregistratie.

Het instrumentarium Watersysteem Rapportage (iWSR) is aangepast maar nog niet in gebruik genomen. De aanpassing is in IPO-verband uitgevoerd. De grondwaterstanden zijn volgens plan waargenomen en het benodigde onderhoud is gepleegd. Het iWSR is nu zodanig van opzet dat de rapportages voor de Kaderrichtlijn Water kunnen worden geleverd.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	13.380	13.600	13.600	15.552	-1.952
Apparaatskosten	161.937	101.030	101.030	162.234	-61.204
Totaal lasten	175.317	114.630	114.630	177.786	-63.156
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	175.317	114.630	114.630	177.786	-63.156

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting zijn te weinig uren opgenomen voor deze doelstelling. Ten tijde van het opstellen van de IWP's bleek dit reeds en zijn er meer uren geraamd.

34003

Realisatie gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem en verdrogingsbestrijding

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer R. van Veen. Toestelnummer 58 93.

Beleidsvoornemens

- De gebiedsgerichte aanpak van de verdroging blijft een belangrijk instrument bij het oplossen van de verdroging. Het bestaande beleid, waarbij een verdrogingsreductie van 40% in het jaar 2010 wordt beoogd, zetten wij voort. Daarnaast wordt ingezet op projecten gericht op het besparen van grondwater of juist het aanvullen van de grondwatervoorraad, zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied.
- Financiering vindt plaats vanuit de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB), Europese middelen en het provinciaal Grondwaterfonds.
- Het GGOR wordt op basis van regionale plannen van aanpak vanaf 2005 gebiedsgericht opgesteld door de waterschappen in samenwerking met onder andere de provincie. Het GGOR geeft antwoord op de vraag of de door de provincie beschreven functies in het POP voldoende kunnen worden ondersteund door de waterhuishouding. Bijvoorbeeld of de gewenste natuurdoelen kunnen worden gerealiseerd.
- Daarbij kunnen de waterschappen gebruikmaken van een in samenwerking met de provincies ontwikkeld grondwatermodel.
- Van rijkswege, maar ook vanuit maatschappelijke organisaties, komt de vraag naar voren in hoeverre het ingezette beleid succes heeft. Een evaluatie van uitgevoerde projecten moet hier invulling aan geven. De resultaten van deze evaluatie geven inzicht in de mate van herstel van de verdroging.
- Daarnaast willen wij voor de toekomstige projecten betere afspraken maken over monitoring met waterschappen en terreinbeheerders. Het gaat dan om de vraag wie wat meet en wie wanneer rapporteert. Op basis van deze afspraken zullen wij voor een gebied een voorbeeldrapportage uitwerken.

Het totaal areaal verdroogd gebied bedraagt 31.608 ha. De mate van herstel is gelijk als in 2004.

De hoeveelheid onttrokken grondwater varieert weinig van jaar tot jaar. De onttrekking is in grote lijnen overeenkomstig eerdere jaren. De totale onttrekking bedraagt ongeveer 70 miljoen m³ waarvan 59 miljoen door de waterleidingbedrijven, 9 miljoen door de industrie en 2 miljoen door overige onttrekkingen.

Het stopzetten van de waterwinning van de DSM Resins te Schoonebeek is in voorbereiding. Dit geeft een besparing van 1 miljoen m3 grondwater op jaarbasis.

Samen met waterschappen en terreinbeheerders hebben wij een plan van aanpak monitoring verdroging opgesteld. Uitwerking daarvan vindt plaats in 2006.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	195.217	33.246	33.246	139.352	-106.106
Totaal lasten	195.217	33.246	33.246	139.352	-106.106
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	195.217	33.246	33.246	139.352	-106.106

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting zijn alleen uren opgenomen voor onderzoek grondwaterwinning. Echter, onder deze doelstelling vallen meer werkzaamheden, zoals beleidsontwikkeling gewenst grond- en oppervlakteregiem (GGOR) en projectontwikkeling. Hiervoor zijn in de IWP's uren geraamd en gedurende 2005 gerealiseerd.

34004

Waterhuishoudkundige inrichting

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer L. de Vree. Toestelnummer 5917.

Beleidsvoornemens

- In het beleidsveld waterhuishouding zijn de komende jaren twee zaken van groot belang. Op de eerste plaats de uitvoering van de Startovereenkomst waterbeheer 21e eeuw (WB21) en op de tweede plaats de implementatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW). WB21 richt zich vooral op het realiseren van een adequate bescherming tegen wateroverlast en tegengaan van verdroging. De kaderrichtlijn vraagt vooral een bezinning op realiseerbare doelstellingen in het waterkwaliteitsbeheer en het formuleren van bijpassende maatregelen.
- Bij de nadere uitwerking van ons Collegeprogramma hebben wij een impuls aan deze zaken gegeven. Er is extra geld beschikbaar gesteld voor stedelijk waterbeheer en het thema Ruimte voor water. Daarbij hebben het realiseren van de bergingsgebieden en de gevolgen van de klimaatverandering prioriteit.
- Dit jaar hebben wij meer in bijzonder op het oog het afronden van de inrichting van de polder Lappenvoort als bergingsgebied, het starten met de inrichting van de bergingsgebieden in Noorderzijlvest, het sluiten van een Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW) voor Noord-Drenthe en Groningen en het afronden van de beschrijving van de stroomgebieden voor de KRW.

De inrichting van polder Lappenvoort (4,1 miljoen m³) is afgerond.

Het plan van aanpak voor de POP-uitwerking bergingsgebieden Zuid-Drenthe is in het laatste kwartaal door gedeputeerde staten goedgekeurd.

De uitwerking Versnelde inrichting Eelder-/Peizermaden (VIEP) en realisatie bergingsgebieden lopen volgens planning.

Het Regionaal Bestuursakkoord Water (RBW) voor Groningen en Noord- en Oost-Drenthe is in september 2005 bestuurlijk ondertekend.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	249.371	0	82.902	89.449	-6.547
Apparaatskosten	448.650	459.617	459.617	500.341	-40.724
Totaal lasten	698.021	459.617	542.519	589.790	-47.271
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	698.021	459.617	542.519	589.790	-47.271

Financiële analyse

Apparaatskosten

De overschrijding op apparaatskosten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de realisering van bergingsgebieden prioriteit heeft gehad.

34101

Waterschappen

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer E. Koerts. Toestelnummer 58 95.

Beleidsvoornemens

- Het kabinet heeft begin 2004 standpunten ingenomen over de bekostiging van het regionaal waterbeheer en de bestuurssamenstelling en verkiezingswijze van de besturen van de waterschappen. Dit op basis van het rapport van de zogenaamde Werkgroep Interdepartementaal Beleidsonderzoek Bekostiging Waterbeheer (IBO). Het kabinet kiest voor voortzetting van het functionele bestuur voor het waterbeheer met een eigen financieringsstructuur.
- De uitwerking van het kabinetsbesluit zal onder andere een wijziging betekenen van de Waterschapswet op de onderdelen financiering en bestuurssamenstelling en van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Dit zal ook zijn weerslag hebben op de provinciale reglementen voor de waterschappen. Deze worden samen met de provincies Overijssel en Groningen en in voorkomende gevallen ook met de provincie Fryslân herzien. Ons beleid is gericht op het ontwikkelen van gezamenlijke standpunten en komt tot uitdrukking in jaarlijks te houden bestuurlijk en ambtelijk overleg met de waterschappen en de aangrenzende provincies.
- Gezien de lopende dossiers op het watergebied (uitvoering WB21, KRW, uitvoering POP II) en de vereiste inzet van de waterschappen daarbij is een nauwere relatie - zowel vanuit samenwerking als vanuit toezicht - nodig. In de uitwerking van ons Collegeprogramma is hier expliciet aandacht aan besteed.
- In 2005 zal het waterschap Velt en Vecht een nieuw beheersplan ter goedkeuring inzenden. De beheersplannen van de overige waterschappen lopen tot 2007.

In 2005 heeft de portefeuillehouder Water na haar aantreden in maart kennismakingsbezoeken afgelegd bij alle waterschappen. In de tweede helft van het jaar zijn werkbezoeken gehouden. Deze bezoeken betroffen met name veldoriëntaties van projecten waarmee de waterschappen invulling geven aan het provinciale beleid. Onderwerpen die aan de orde zijn geweest betreffen de ontwerp-Waterschapswet, De ontwerp-Waterwet, Overdracht operationeel grondwaterbeheer en Stedelijk waterbeheer.

Van de waterschappen Reest en Wieden en Velt en Vecht zijn de reglementen aangepast. Dit betrof een procedurele wijziging. In december zijn alle dijkgraven herbenoemd; de beëindiging heeft plaatsgevonden in een gezamenlijke bijeenkomst met de provincies Overijssel en Groningen.

Het waterschap Velt en Vecht heeft het ontwerpbeheerplan in december 2005 ter inzage gelegd. De overige waterschappen beraden zich op de herziening van hun plannen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	198.374	190.661	190.661	204.499	-13.838
Totaal lasten	198.374	190.661	190.661	204.499	-13.838
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	198.374	190.661	190.661	204.499	-13.838

Financiële analyse

34201

Muskusrattenbestrijding

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.
Contactpersoon de heer E. Koerts. Toestelnummer 58 95.

Beleidsvoornemens

- Het beperken van de omvang van de muskusrattenpopulatie. Norm hierbij is dat een gebied onder controle is als er minder dan 0,25 rat per velduur gevangen wordt.

In de Coördinatiecommissie Muskusrattenbestrijding vindt afstemming plaats over de uitvoering van het vangbeleid in de vangstgebieden. Landelijk is een discussie gestart over het nut en de noodzaak van de het vangen van muskusratten. De rapportage Nut en noodzaak muskusrattenbestrijding is ter informatie aangeboden aan de Statencommissie Omgevingsbeleid.

Het aantal gevangen muskusratten is gedaald naar 0,40 gevangen muskusrat per velduur. Dat is een daling van 0,05 ten opzichte van 2004. In 2005 is er in het grensgebied één beverrat gevangen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	922.654	816.510	895.842	901.833	-5.991
Apparaatskosten	17.659	11.702	11.702	29.677	-17.975
Totaal lasten	940.314	828.212	907.544	931.510	-23.966
Totaal baten	103.872	0	0	0	0
Saldo	836.442	828.212	907.544	931.510	-23.966

Financiële analyse

34301

Optimale waterpeilen op de provinciale kanalen

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer W. Paas. Toestelnummer 53 31.

Doelrealisatie

De waterpeilen op de Drentse kanalen worden continu door het geautomatiseerd peilsysteem gemeten en geregistreerd. Inacceptabele afwijkingen worden doorgegeven aan de peilcoördinator (24-uurs bindingsdienst). Zonodig wordt ingegrepen door de ingeroosterde “veldpost” (een medewerker van de Productgroep WK).

In 2005 zijn er geen onacceptabele afwijkingen opgetreden en zijn er geen klachten ten aanzien van het waterpeil ontvangen.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	74.029	136.266	136.266	72.151	64.115
Apparaatskosten	97.323	70.025	70.025	80.571	-10.546
Totaal lasten	171.353	206.291	206.291	152.722	53.569
Totaal baten	0	64.800	64.800	0	-64.800
Saldo	171.353	141.491	141.491	152.722	-11.231

Financiële analyse

Wij ontvangen niet meer de nota van het Rijk voor de energiebijdrage van de waterschappen voor het gemaal Zedemuden. Contractueel zou de provincie deze nota moeten betalen en vervolgens deze weer bij de waterschappen in rekening brengen. Rijkswaterstaat brengt deze kosten nu rechtstreeks bij de waterschappen in rekening. Daardoor ontstaat een voordeel op de programmakosten wat gecompenseerd wordt door een nadeel op de begrote baten. De doorberekening van energiebijdrage wordt in de begroting 2006 gesaneerd.

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer E. Veldman. Toestelnummer 55 36.

Beleidsvoornemens

- Effectief en efficiënt grondwatergebruik staat voorop. De verwachting is dat het grondwatergebruik de komende jaren verder zal dalen.
- Van een viertal grote permanente industriële grondwaterwinningen zal de vergunning worden herzien. Deze vergunningen worden afgestemd op de huidige eisen van efficiënt en effectief watergebruik. De onttrekkingen worden tevens onderzocht op het doelmatig gebruik van grondwater.

In 2005 zijn in totaal 16 vergunningen verleend.

Er zijn twee bezwaren/bedenkingen ingediend op vergunningaanvragen.

Er zijn geen industriële grondwatervergunningen herzien.

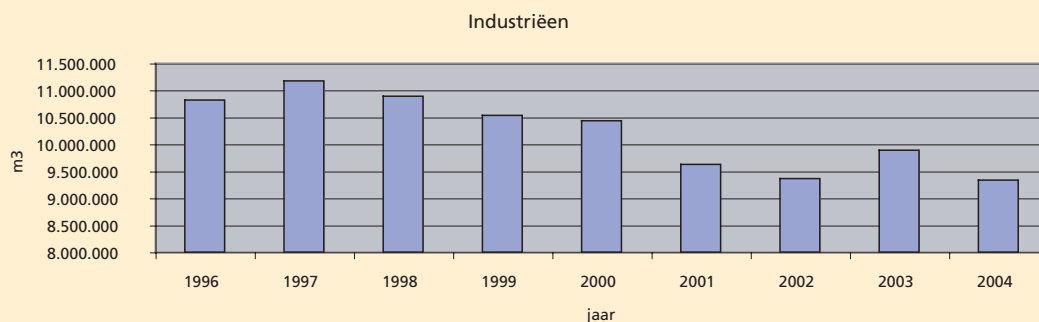
Voor de hoeveelheid onttrokken grondwater per doelgroep wordt verwezen naar het bijgevoegde overzicht. Het Openbaar Register grondwateronttrekkingen is actueel gehouden en in de tweede helft van het jaar door ons vastgesteld.

Schadeonderzoek grondwaterwinningen omgeving Beilen is afgerond. Er komt mogelijk een vervolgonderzoek omdat maar een gedeelte van het intrekgebied is onderzocht.

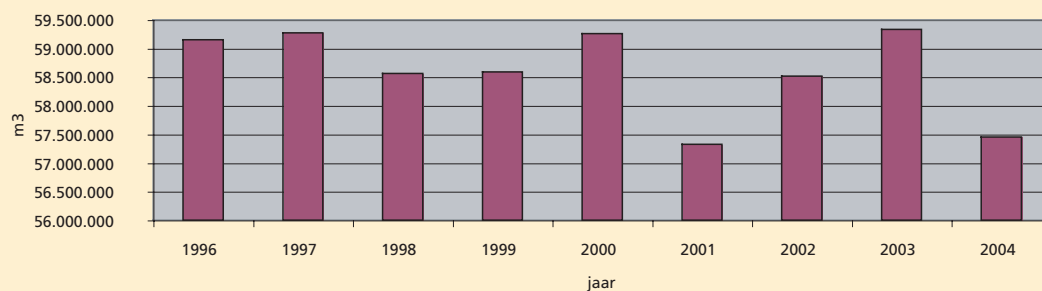
categorie	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
industrie	10.815.362	11.171.495	10.888.018	10.536.419	10.433.062	9.628.678	9.361.100	9.889.705	9.332.992
waterleiding	59.154.488	59.272.124	58.562.743	58.589.878	59.256.042	57.327.256	58.516.840	59.333.994	57.454.346
land en tuinbouw	2.110.904	2.047.249	1.694.095	1.037.116	1.945.941	2.386.632	2.232.148	2.518.644	1.584.596
saneringen en bemalingen	1.276.549	93.842	1.018.230	1.000.000	1.000.000	3.400.000	1.045.551	1.034.386	1.980.314
totaal	73.357.303	72.584.710	72.163.086	71.163.413	72.635.045	72.742.566	71.155.639	72.776.729	70.352.248

Omgeving Emmen: er zijn twee verzoeken tot schadeonderzoek in behandeling genomen en inmiddels afgerond.

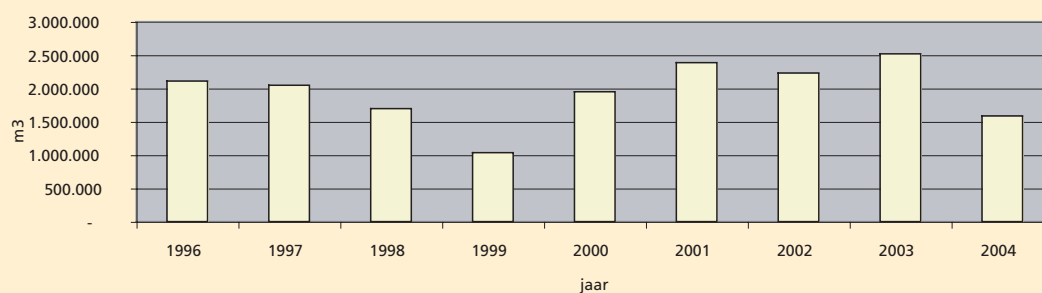
Voor een overzicht in het grondwaterverbruik wordt verwezen naar het bijgevoegde overzicht.

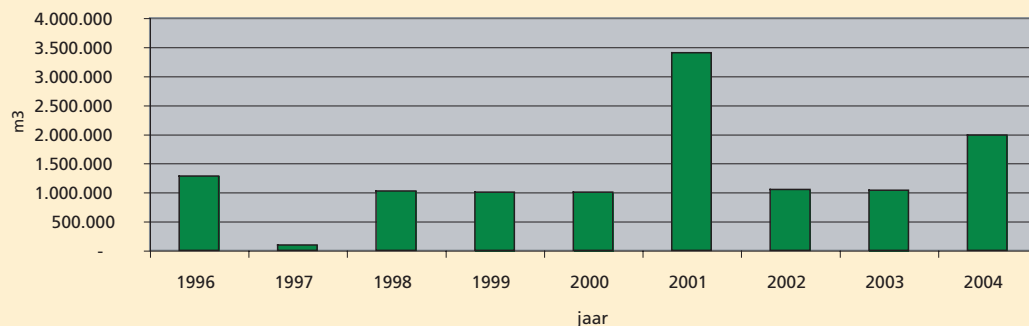
Waterleidingbedrijven

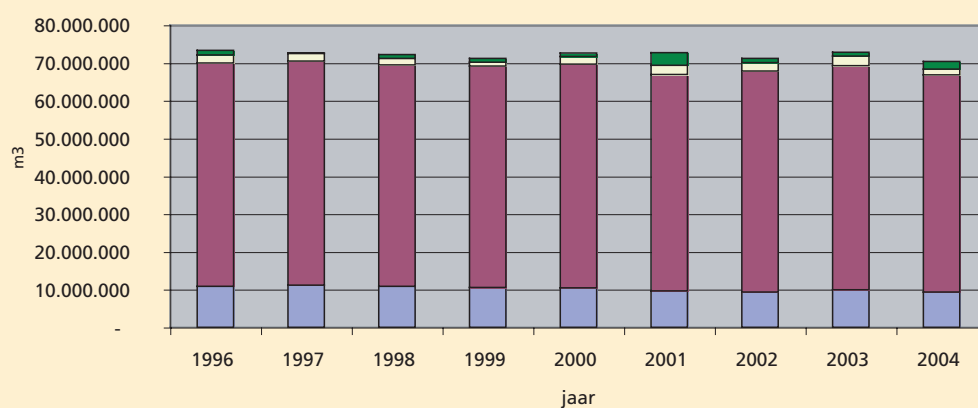
Land -en Tuinbouw

Bemalingen en Saneringen

Totaal onttrokken grondwater

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	447.295	646.800	646.800	150.434	496.366
Apparaatskosten	152.594	114.007	114.007	149.523	-35.516
Totaal lasten	599.889	760.807	760.807	299.957	460.850
Totaal baten	708.794	714.750	719.050	742.550	23.500
Saldo	-108.905	46.057	41.757	-442.593	484.350

Financiële analyse

Programmakosten/baten

De kosten uitvoering Grondwaterwet zijn in 2005 bijzonder beperkt gebleven. De totale lasten bedroegen € 138.000,--. In 2006 zullen wij ons nadrukkelijk met dit onderwerp bezighouden. Op dit moment inventariseren wij welke projecten gemeenten en waterschappen op dit vlak willen uitvoeren. Inmiddels hebben wij besloten in het kader van projecten gericht op waterbesparing en verdrogingsbestrijding € 165.000,-- beschikbaar te stellen voor het project Torenveen. In het totaal wordt voor dergelijke projecten rekening gehouden met uitgaven tot een hoogte van € 380.000,--. De inkomsten bedroegen € 716.000,--. Na aftrek van de werkelijke BTW in 2005 van € 17.000,-- is het overschot van € 561.000,-- verrekend met de reserve Grondwaterheffing bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

Water in het landelijk gebied: ruimte voor water

In het beleidsveld waterhuishouding zijn de komende jaren twee zaken van groot belang. Op de eerste plaats de uitvoering van de Startovereenkomst WB21 en op de tweede plaats de implementatie van de Kaderrichtlijn Water. WB21 richt zich vooral op het realiseren van een adequate bescherming tegen wateroverlast. De Kaderrichtlijn Water vraagt vooral een bezinning op realiseerbare doelstellingen in het waterkwaliteitsbeheer en het formuleren van bijpassende maatregelen.

Bij de nadere uitwerking van ons Collegeprogramma hebben wij een impuls aan deze zaken gegeven. Er is extra geld beschikbaar gesteld voor het thema Ruimte voor water. Daarbij hebben het realiseren van de bergingsgebieden en de gevolgen van de klimaatverandering prioriteit.

Dit jaar hebben wij meer in bijzonder op het oog: het afronden van de inrichting van de polder Lappenvoort als bergingsgebied, het starten met de inrichting van de bergingsgebieden in Noorderzijlvest, het sluiten van een Regionaal Bestuursakkoord Water voor Noord-Drenthe en Groningen en het afronden van de beschrijving van de stroomgebieden voor de KRW.

Voor de jaren 2005 tot en met 2007 is met deze plannen jaarlijks € 1.000.000,-- gemoeid; dit bedrag is meegenomen in het totaal van de storting in de reserve Vitaal platteland, zie ook bij programma 6.2, Plattelandsbeleid.

Stedelijk waterbeheer

Bij de uitwerking van het Collegeprogramma is aandacht besteed aan het thema Stedelijk waterbeheer. In de Voorjaarsnota is de volgende passage opgenomen.

Water is een duidelijk kwaliteitsverhogend element in een stedelijke omgeving, daar kan meer gebruik van gemaakt worden, zeker in relatie tot aspecten als berging en afkoppeling van rioolstelsels. Daarnaast is het de vraag of onze stedelijke systemen wel toegerust zijn op de klimaatverandering. Wat betekent een grotere neerslagintensiteit, of een langere droogteperiode voor het stedelijk gebied? Wij zetten ons in voor een toekomstgericht stedelijk waterbeheer. De provinciale inzet zal concreet gericht zijn op:

- onderzoek naar effecten klimaatverandering op rioolstelsels in stedelijk gebied;
- uitvoeren van een pilot gericht op innovatieve en creatieve oplossing voor wateroverlast;
- afgerond onderzoek naar gevolgen klimaatverandering op rioolstelsels stedelijk gebied;
- uitvoering gestart voorbeeld project Stedelijk waterbeheer.

Voor de jaren 2005 tot en met 2007 is in dit verband rekening gehouden met een brutolast van € 282.000,--, waarvan de helft gedekt wordt door een bijdrage uit het Grondwaterfonds.

Financieel totaaloverzicht per programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	3.121.893	2.792.867	2.901.101	2.746.152	154.949
Baten	812.666	985.841	783.850	742.550	-41.300
Saldo	2.309.227	2.013.317	2.117.251	2.003.602	113.649

Programma 5.0

Milieu algemeen

Missie

Het Drents milieubeleid heeft als missie:

- binnen het kader van duurzame ontwikkeling realiseren van de gewenste milieukwaliteit in Drenthe, rekening houdend met de huidige milieukwaliteit;
- het bevorderen van duurzame ontwikkeling (en daardoor verminderen van de milieubelasting) bij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden met bijzondere aandacht voor externe integratie van milieubeleid. Energie en preventieaspecten spelen hierbij een belangrijke rol.

35003

Milieubeleidsplanning

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Akse. Toestelnummer 58 33.

Beleidsvoornemens

- In het provinciale beleid zullen wij ons vooral richten op uitvoering van de beleidsopgaven op het terrein van duurzaamheid en energie.
- Bij de ontwikkeling van Kompas-projecten wordt blijvend aandacht en tijd besteed aan de "duurzaamheidsinbreng".
- Een goede vergunningverlening en handhaving blijven onverminderd aandacht behouden.

De uitvoering van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) is vooral gericht op klimaat en energie. Dit gebeurt onder andere in samenwerking met de andere noordelijke provincies. Voorbeelden van samenwerkingsprojecten en -partners zijn: Energy Valley, de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en de Gasunie en Grounds for Change. Het thema Externe veiligheid wordt binnen de Structuurvisie Emmen in onze eigen beleidsnota verder vormgegeven.

In juli 2005 is het programma stedelijke ontwikkeling verwoord in een intern werkdocument.

In het najaar van 2005 hebben wij met de vijf steden gezamenlijke agenda's vastgesteld. Geluid, luchtkwaliteit en stank zijn de belangrijkste milieuonderwerpen bij de stedelijke ontwikkeling.

Daarnaast blijkt dat de gemeenten ook een duurzame stedelijke ontwikkeling nastreven. Ze leggen wel verschillende accenten. Assen zet bij de ontwikkelingen in Assen-West bijvoorbeeld in op het onderdeel energie, terwijl Meppel voor verschillende kwaliteiten van duurzaamheid een invulling zoekt.

We hebben inbreng geleverd aan de evaluatie van de mid-term review van het Kompasprogramma op het vlak van duurzaamheid. Deze biedt vervolgens in 2006 een bouwsteen voor de uitwerking van het nieuwe Kompasprogramma. Daarnaast zijn tien Kompasprojecten getoetst op aspecten van duurzaamheid.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	236.398	263.000	263.000	372.471	-109.471
Apparaatskosten	168.470	331.904	331.904	201.060	130.844
Totaal lasten	404.868	594.904	594.904	573.531	21.373
Totaal baten	12.774	0	0	0	0
Saldo	392.094	594.904	594.904	573.531	21.373

Financiële analyse

Programmakosten

Het tekort van € 109.471,-- op de programmakosten wordt verrekend met de bestemmingsreserve NMP (zie programma Financiering en Algemene dekkingsmiddelen).

35004

Milieucommunicatie

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Kramer. Toestelnummer 58 22.

Doelrealisatie

Voor het verkrijgen van draagvlak bij de bevolking, ondernemingen en organisaties voor het provinciale milieubeleid hebben wij prestatieafspraken vastgelegd in het werkprogramma van de Milieufederatie Drenthe (MFD).

Alle projecten van de MFD zijn voorzien van een communicatieparagraaf. Eind 2005 hebben wij een start gemaakt met het opzetten van een milieucommunicatieplan.

klimaatconferentie maart 2005

De MFD zal in haar jaarverslag 2005 verslag doen van

1. aantal duurzaamheidsprojecten;
2. vrijwilligers, aantal (bereikte) burgers, aantal cursussen/activiteiten en nieuwsbrieven;
3. aantal adviezen.

De MDF zal dit verslag, conform de eisen van de ASV, voor 1 mei 2006 indienen.

Beleidsvoornemens

Een prestatieafpraak met de MFD dat de hieronder genoemde eindresultaten (gesubsidieerde projecten) heeft.

Van de MFD worden projecten verwacht die aansluiten bij de volgende prestaties.

1. Het ontwikkelen en participeren in beleidsondersteunende en uitvoerende projecten die een bijdrage leveren aan draagvlakverbreding met betrekking tot duurzame ontwikkeling op het terrein van energie, duurzaam bouwen en ruimtelijke ontwikkelingen.
2. Het ondersteunen van burgers en 51 natuur- en milieuorganisaties bij het uitvoeren van natuur- en milieuactiviteiten gericht op behoud en ontwikkelingen van waarden en kwaliteiten van Drenthe.
3. Het adviseren, zowel gevraagd als ongevraagd, aan de overheid en het signaleren van zowel positieve en nadelige mogelijkheden en ontwikkelingen op het gebied van natuur, milieu en landschap.

In 2005 is geen NOMO-nieuwsbrief Europa meer uitgegeven: eind 2004 is het bestuurlijk en ambtelijk NOMO opgeheven. Hiermee verviel de basis voor de nieuwsbrief.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	412.683	414.192	414.192	430.483	-16.291
Apparaatskosten	108.732	103.335	103.335	82.889	20.446
Totaal lasten	521.414	517.527	517.527	513.372	4.155
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	521.414	517.527	517.527	513.372	4.155

Financiële analyse

-

35005

Duurzame projectontwikkeling

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Kramer. Toestelnummer 58 22.

Doelrealisatie

In samenwerking met de gemeenten Coevorden en Emmlicheim en Europark GmbH is voor de invulling van Europark een duurzaamheidsconcept ontwikkeld. Het project is afgerond. De realisatie ligt in handen van de gemeenten en Europark.

Wij hebben opdracht verleend voor het ontwikkelen van een CO² monitoringssysteem dat zal worden geoperationaliseerd, gekoppeld aan de nota Energiek Drenthe in 2006.

Beleidsvoornemens

- Het beschermen en verbeteren van het ecologisch, economisch en sociaal kapitaal met duurzame ontwikkeling als vertrekpunt. Bij duurzame ontwikkeling ligt de nadruk op:
- de Kompas-thema's Bedrijfsomgeving, Werkgelegenheid, Stedelijke vernieuwing, Landbouw, Kernuitbreidingen en Recreatie;
- de projecten voor bedrijfsterreinen, energie, wonen en biologische landbouw.
- Duurzaam bouwen als uitgangspunt voor het ontwikkelen van het stedelijk gebied (kwalitatief hoogwaardig duurzaam stedelijk bouwen).
Door deelname aan het Platform Duurzaam Bouwen en het uitvoeren van het Convenant duurzaam bouwen Drenthe 2001 wordt getracht de principes van duurzaam bouwen door diverse partijen integraal te laten toepassen.
- Bedrijfsinterne milieuzorg conform het Uitvoeringsprogramma afvalpreventie en energiebesparing uitvoeren.
De maatregelen omvatten op energiegebied technische aspecten over energiebesparing, zoals aanwezigheidsdetectie gekoppeld aan de verlichting en het opwekken van duurzame energie door middel van windturbines. Op het gebied van afvalpreventie ligt het accent sterk op verbetering van de administratie van verbruiksgegevens en het terugdringen van de hoeveelheid papierafval. In 2005 is het Bedrijfsinterne milieuzorgsysteem bij de Facilitaire Groep operationeel.
- Het creëren van Duurzame bedrijventerreinen.
Dit trachten te realiseren door zich te richten op het revitaliseren en intensiveren van bestaande (oude) bedrijventerreinen, een multifunctioneel gebruik en duurzame inrichting en parkmanagement.

- Het voeren van klimaatbeleid teneinde de reductie van de emissie van broeikasgassen te intensiveren.
Conform het geactualiseerde Activiteitenprogramma 2002-2005 worden op diverse terreinen activiteiten ontplooid ten aanzien van het klimaatbeleid. In 2005 zal daarbij de nadruk liggen op “Energie in de bouw” (duurzaam bouwen, Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, etc.) en de ontwikkeling van “duurzame energie”. Speerpunten in het beleid zijn biomassa en het benutten van de bodem als bron, respectievelijk opslag van warmte (warmtepompen, warmte-/koudeopslag). Een en ander is neergelegd in de Energienota II. De initiatieven in het kader van een klimaatconferentie worden geconcretiseerd. Ten slotte spelen de verdere ontwikkelingen op het gebied van de liberalisering van de energiemarkt (elektriciteit en gas) ook in 2005 met nadruk een rol. In noordelijk verband wordt de samenwerking op energiegebied: Energy Valley voortgezet.
- Intensiveren gebruik Biomassa conform het plan van aanpak (februari 2003).
In 2020 moet 10% van het energieverbruik door duurzame bronnen worden gedekt. Hiervan moet 50% uit biomassa afkomstig zijn.

Naast de verdere doorontwikkeling van de organisaties voor parkmanagement in Emmen, Coevorden, Noordenveld, Hogeveen en Meppel wordt parkmanagement ingevoerd in Tynaarlo en op het bedrijventerrein de Wieden in Hogeveen.

Binnen het ontwerpproces Roden-Leek hebben wij ingezet op het verkennen en verdiepen van een aantal duurzaamheidsthema's. Bij de totstandkoming van de plannen rond Assen-West ging het ons voornamelijk om het ontwikkelen van een energievisie.

De inzet voor een duurzame energiehuishouding, duurzame stedelijke ontwikkeling en duurzaam bouwen is verwoord binnen de ambities en doelen van het programma stedelijke ontwikkeling.

klimaatconferentie 2005

Tijdens de bijeenkomst bleek draagvlak voor een aantal sporen:

- samenwerken met betrokken partijen (overheden en partijen uit de bouwkolom);
- aanpak gericht op de consument;
- promotie en communicatie van en over duurzaam bouwen.

Deze sporen dienen als uitgangspunt om de nieuwe impuls aan duurzaam bouwen in Drenthe vorm te geven. De inzet is dat wij een programma “Bouwen aan een Drents perspectief” gaan regisseren, gericht op een andere manier van handelen bij alle betrokken partijen: principes van duurzaam bouwen worden door de markt gewenst en gedragen en zijn niet alleen een zaak van de overheid.

De interne processen en procedures en het uitvoeringsprogramma voor het Bedrijfsinterne milieuzorgsysteem zijn vastgelegd. De personele invulling en invoering zijn doorgeschoven naar 2006.

Toepassing van de principes van duurzaam bouwen is landelijk nog niet “bouwbreed” ingevoerd. Ook in Drenthe blijft het bij goede voorbeelden en kleinschalige toepassingen door enkele partijen. Om een nieuwe impuls te geven aan duurzaam bouwen in Drenthe zijn de mogelijkheden verkend voor een andere invulling. Dit gebeurt in samenwerking met de Regionale consulent duurzaam bouwen via het netwerk en het platform Duurzaam bouwen.

Op 24 november 2005 is bij DAAD architecten in Beilen een bijeenkomst gehouden, waarvoor alle Drentse ondertekenaars van het convenant zijn uitgenodigd. Het doel was om meer duidelijkheid en richting te geven aan de nieuwe aanpak.

De nota Energiek Drenthe heeft als speerpunten: besparing, biomassa, bodem-energie en bedrijven. Wij zullen de nota na afloop van de inspraak aanvullen met een Uitvoeringsprogramma 2006-2008.

Eind 2005 is de eerste periode van Energy Valley afgesloten en geëvalueerd. Op basis van de notitie "Perspectief voor Energy Valley" hebben de drie noordelijke provincies besloten de activiteiten van het coördinatiebureau voor nog eens 2,5 jaar te financieren. Het bureau heeft een werkplan dat zich richt op de drie pijlers: uitbouw van de bedrijfsactiviteiten, duurzame energie en versterking van de kennisinfrastructuur. Begin 2006 stemmen wij dit werkplan af met de provinciale uitvoeringsprogramma's op het gebied van energie en duurzame economische ontwikkeling.

Financieel totaaloverzicht per programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	233.419	345.000	1.096.823	364.147	732.676
Apparaatskosten	558.468	736.655	736.655	608.805	129.850
Totaal lasten	791.887	1.081.655	1.833.478	970.952	862.526
Totaal baten	862	0	324.406	46.727	277.679
Saldo	791.025	1.081.655	1.509.072	924.225	584.847

Financiële analyse

Programmakosten/baten

Het positief saldo op de Projecten Milieu en Energie en Projecten Klimaatverandering is onderdeel van de financiering van de Energienota II. Door de vertraging in het tot stand komen van de nota is een aantal projecten minder snel uitgevoerd, of later of nog niet gestart. In 2006 zal via het Uitvoeringsprogramma Nota Energiebeleid aangegeven worden hoe het totale budget wordt aangewend.

Het huisvestingsplan is pas eind 2005 afgerond. De nadere invulling/uitwerking zal in 2006 plaatsvinden. Er is al wel gewerkt aan trainingen en de voorbereiding van de invoering van het Milieuzorgsysteem.

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

Intensivering Parkmanagement

De provincie is intensief betrokken bij het stimuleren van parkmanagement op regionale bedrijven-terreinen. Hiertoe zijn zes parkmanagementorganisaties opgericht die tot doel hebben de samenwerking op de desbetreffende terreinen te organiseren teneinde een duurzame kwaliteit te creëren. De parkmanagementorganisaties in Drenthe staan allen voor de opgave verder te professionaliseren en op termijn te verzelfstandigen. Vanuit de provincie wordt dit proces gefaciliteerd en nauwgezet gevolgd en - op basis van ledenaantallen - per afzonderlijke parkmanagementorganisatie bijgedragen aan de organisatorische kosten. De provincie levert een inhoudelijke bijdrage om te komen tot professionele en zelfstandige parkmanagementorganisaties; voor de komende vier jaar is jaarlijks een subsidie van € 100.000,- - begroot.

De professionalisering van de bestaande organisaties voor parkmanagement ligt op koers, met uitzondering van Emmen en Coevorden. Zowel Emmen als Coevorden hebben in de loop van 2005 te maken gehad met het vertrek van hun parkmanager. Hierdoor is de individuele en gezamenlijke voortgang enigszins vertraagd. De gezamenlijke projecten professionalisering en communicatie zijn afgerond en worden in 2006 geïmplementeerd. Daarnaast is voor de uitvoering van de SWOT- analyses samenwerking gezocht met de Hogeschool Drenthe.

Duurzame ontwikkeling

Wij hebben het voornemen, het energiebeleid te intensiveren. Onder deze intensivering van het energiebeleid vallen onder andere het project Liberalisering Energiemarkt Drenthe (LED), Energy Valley en klimaatactiviteiten. Intensivering van het energiebeleid wordt als speerpunt van de programmalijn 5 van het Collegeprogramma genoemd.

De uitvoering van artikel 12 van de LED-Raamovereenkomst (duurzaamheidprojecten) verloopt zeer moeizaam. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat gemeenten vanaf het begrotingsjaar 2005 hebben gekort op de personele en financiële inzet voor de niet-wettelijke taken. Hiertoe behoort ook de uitvoering van energie- en klimaatbeleid en dus ook LED.

Het traject voor gezamenlijke inkoop van gas is per 1 juli 2005 van start gegaan. Het "Beschrijvend document LED: gasinkoop 2006-2010" is inmiddels aan alle colleges ter besluitvorming voorgelegd.

De (Europese) aanbesteding is voorzien voor 2006.

Op werkbezoek bij Invent juni 2005

Ombuigingen

Bezuinigingen wettelijke en autonome taken.

Voor het jaar 2005 stellen wij voor een bezuiniging op wettelijke en autonome taken onder meer te concretiseren door het verlagen van de post Kosten uitvoering NMP met € 85.000,-- (programma-onderdeel 35003).

Deze ombuiging is gerealiseerd in de begroting 2005.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	1.729.248	2.194.086	2.945.909	2.057.855	888.054
Baten	13.636	0	324.406	46.727	-277.679
Saldo	1.715.612	2.194.086	2.621.503	2.011.128	610.375

Programma 5.1

Bodem

Missie

Het Drents bodembeleid heeft als missie:

- wat betreft het bodembeleid in het algemeen: het ontwikkelen, monitoren en evalueren van beleid voor het behouden en verbeteren van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant en dier;
- wat betreft het bodembeschermingsbeleid: het behouden en verbeteren van de kwaliteit van de bodem en grondwater, zodat algemene en specifieke bodemwaarden in stand blijven en de bodem blijvend gebruikt kan worden voor toegekende functies;
- wat betreft het bodemsaneringsbeleid: het saneren van verontreinigingen, zodat de kwaliteit van bodem en grondwater voldoet aan de functionele eisen voor het gewenste gebruik van de bodem; wat betreft het beleid ten aanzien van de verwerking van afvalstoffen: binnen het kader van duurzame ontwikkeling realiseren van de gewenste milieukwaliteit in Drenthe, rekening houdend met de huidige milieukwaliteit.

35201

Bodembescherming

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer A.H. Smits. Toestelnummer 54 55.

Doelrealisatie

Wij werken aan een Drentse Bodemnota om een meer samenhangend bodembeleid te kunnen realiseren. We houden hierbij rekening met nationale ontwikkelingen (Beleidsbrief Bodem en IPO-studies met betrekking tot de grondwaterbescherming) en internationale ontwikkelingen (VN, Raad van Europa en Europese Unie). De Drentse Bodemnota wordt medio 2006 besproken. Bij de nota wordt een uitvoeringsprogramma gevoegd.

Beleidsvoornemens

- Zo spoedig mogelijk na het in werking treden van de geplande wijzigingswet wordt een aangepaste Kaart Wet ammoniak en veehouderij (Wav) vastgesteld.
- Bevordert wordt dat de waterleidingmaatschappijen in 2005 de beheersplannen voor de waterwingebieden hebben vastgesteld.
- De provincie blijft haar medewerking verlenen aan uitwerkingsregelingen behorende bij het Convenant grondwaterbescherming 2004 van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) en de NLTO.
- In samenwerking met de waterleidingbedrijven zal het overleg met de gemeenten over het grondwaterbeschermingsbeleid worden geïntensiveerd en zullen voorlichtingsprogramma's worden gemaakt, gericht op bedrijven en burgers.
- Na het wegvallen van het juridisch instrumentarium is het de vraag op welke andere wijze een adequate uitvoering van het algemene en specifieke bodem- en grondwaterbeschermingsbeleid gerealiseerd kan worden. Te denken valt aan een mix van instrumenten, zoals betere coördinatie en een grotere regierol en het voeren van een gericht stimuleringsbeleid.
- Er wordt zoveel mogelijk vooruitgelopen op de monitoringsinspanningen die in het kader van de Europese bodemstrategie verplicht worden gesteld.
- Evaluaties op onderdelen van het bodembeschermingsbeleid komen beschikbaar. Daarbij worden de gevolgen voor het beleid inzichtelijk gemaakt.

Begin 2006 is nog geen voorstel tot wijziging van de Wav bij het Parlement ingediend.

Voor één waterwingebied is een beheersplan opgesteld. Deze kan als model dienen voor de overige gebieden. De Uitvoeringsregeling 2005 is opgesteld. Dit is een regeling gebaseerd op het convenant WMD-LTO Noord. Verder is een nieuw convenant opgesteld tussen het Waterbedrijf Groningen en de LTO Noord over de waterwinning in de Drentsche Aa.

Wij hebben diverse voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over het komende Europese bodembeleid. Daarnaast is een bijeenkomst georganiseerd over de aanpassing van het grondwaterbeschermingsgebied Gasselte. Dit vergt aanpassing van de POV en betekent een afwijking van POP II.

Het structureel intensiveren van het overleg met gemeenten over het beleid voor grondwaterbescherming is niet gerealiseerd.

De instrumentenmix wordt nader bezien in het kader van de Drentse Bodemnota. Het onderzoek naar het organische stofgehalte van de landbouwbodems wordt onderdeel van een uitvoeringsprogramma van de Drentse Bodemnota.

Wij volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de monitoring van de EG Kaderrichtlijn Water.

Het provinciaal monitoringsprogramma voor het grondwater - het Grondwaterkwaliteitsmeetnet - is uitgebreid met gewasbeschermingsmiddelen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.978	201.360	316.360	138.758	177.602
Apparaatskosten	313.626	249.386	249.386	269.585	-20.199
Totaal lasten	315.604	450.746	565.746	408.342	157.404
Totaal baten	821	100.000	100.000	0	100.000
Saldo	314.783	350.746	465.746	408.342	57.404

Financiële analyse

Programmakosten/baten

Uit het budget voor onderzoek grondwaterbescherming worden jaarlijks de kosten gedekt van de overeenkomst met de Waterleidingmaatschappij Drenthe over de financiering van stimuleringsprojecten in de grondwaterbeschermingsgebieden (50%-50%). De stimuleringsprojecten hebben een andere tijdsyclus dan de jaarlijkse begroting; projecten worden in de periode november-februari voorbereid; in april tot en met september uitgevoerd en in het najaar gerapporteerd en geëvalueerd.

Tot nu toe lukte het jaarlijks om alle voorgenomen projecten voor het jaar daarop met begroting in november/begin december bij de provincie in te dienen voor de cofinanciering. De projectenlijst met begroting is door de WMD door allerlei omstandigheden niet begin december 2005 aangeleverd, maar pas begin 2006. De projecten worden nu geboekt in het jaar 2006. In de jaarlijkse projectuitvoering zelf is dus geen stagnatie opgetreden. Wel ontstaat in 2005 nu een eenmalig rekeningvoordeel van € 81.000,--.

In het kader van de bezuinigingstaakstelling is een taakstellende bijdrage begroot van de waterleidingbedrijven van € 100.000,--. In 2005 konden hierover nog geen definitieve afspraken worden gemaakt, waardoor een eenmalig nadeel ontstaat ten opzichte van de begroting van € 19.000,-- (€ 100.000,-- minus € 81.000,--). In 2005 was nog geen overeenstemming met de drie in Drenthe opererende maatschappijen. Gekozen is voor een beleidsmatige oplossing waar WMD mee instemt. Een bedrag van € 53.000,-- is als nog toegezegd over 2005 en zal in 2006 worden verantwoord.

Het verschil tussen de begrote lasten en de realisatie op de post vermindering risico's op verontreiniging en aantasting (onderschrijding van € 95.000,--) wordt verklaard door het feit dat het onderzoek naar het organische stofgehalte van de Drentse landbouwbodems (begrote kosten € 120.000,--) is uitgesteld. In 2006 zijn we van plan € 66.000,-- te besteden voor de leliebollenteelt.

35202

Bodemsanering

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Bakker. Toestelnummer 58 20.

Doelrealisatie

In 2005 zijn wij begonnen met het nader beschouwen van de werkvoorraad van ca. 38.000 locaties. Als eerste groep van verdachte locaties worden de verdachte dempingen aangepakt. Deze worden in kaart gebracht door navraag bij derden die bekend staan om hun gebiedskennis, zoals betrokkenen bij landinrichtingsprojecten en ambtenaren van gemeenten, en door archiefonderzoek. Onderzoek in het veld zal de volgende stap zijn.

In 2005 zijn 39 beschikkingen afgegeven voor het uitvoeren van saneringen. Het betrof meestal saneringen van derden (37). Voor 32 locaties is het evaluatie rapport goedgekeurd. Bij deze goedgekeurde locaties is een oppervlakte van ca. 14.600 m² grond gesaneerd. Daarbij kwam 26.000 m³ verontreinigde grond vrij en is 168.000 m³ grondwater gesaneerd.

Beleidsvoornemens

- Jaarlijks dient tot het jaar 2030 een evenredig deel van de totale verontreiniging te worden opgeruimd. De totale omvang van de verontreiniging in Drenthe is vastgelegd in het kader van het Landsdekkend beeld.
- Ten aanzien van het oplossen van maatschappelijke knelpunten zal de komende jaren vooral aandacht worden besteed aan de gasfabrieklocaties en de subsidieregeling voor de bedrijven.
- Tevens zullen de projecten die uit het eigen budget bodemsanering worden gefinancierd, worden gestimuleerd. Naast de bedrijven zullen ook andere derden genoodzaakt worden om te saneren zoals de gemeenten, particulieren en instellingen en bedrijven die niet voor de bedrijvenregeling in aanmerking komen. Deze saneerders zullen ook zo veel mogelijk worden ondersteund bij het opstellen en indienen van de onderzoeken en saneringsplannen.
- In het kader van de regierol zal de kennis en kunde die bij de provincie aanwezig is, worden overgedragen aan derden zoals de gemeenten in het kader van de uitvoering van de ISV-bodemmodule en het periodieke overleg over bodemzaken, het bodemberaad. Daarnaast zal er regelmatig overleg zijn met ingenieursbureaus en aannemers die actief zijn op het gebied van bodemonderzoek met het doel kennis over te dragen en het algemene en specifiek Drentse bodembeleid onder de aandacht te brengen. Dit alles met het doel de kwaliteit en de voortgang van de bodemsaneringsoperatie te vergroten.
- Ten slotte is er het voornemen om doelgroepen en burgers via een nog te ontwikkelen website te betrekken bij de bodemsaneringsoperatie.

De vorenstaande acties zijn uitgevoerd.

Alleen het overleg met de ingenieursbureaus heeft in 2005 niet plaatsgevonden. Er is gewacht op de nieuwe Wet Bodembescherming. Deze is per 1 januari 2006 in werking getreden. Het overleg met de ingenieursbureaus zal begin 2006 plaatsvinden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	1.227.232	4.310.991	5.759.846	3.651.640	2.108.206
Apparaatskosten	1.419.799	1.169.906	1.169.906	1.249.475	-79.569
Totaal lasten	2.647.031	5.480.897	6.929.752	4.901.115	2.028.637
Totaal baten	1.471.173	4.183.854	5.130.252	3.009.124	2.121.128
Saldo	1.175.848	1.297.043	1.799.500	1.891.991	-92.491

Financiële analyse

Programmakosten

De realisatie van de *Kosten uitvoering bodemsaneringsprogramma* € 2.619.000,-- is aanzienlijk lager dan in het werkplan bodemsanering was voorzien. Dit betekent dat de projectuitvoering is vertraagd ten opzichte van het werkplan. De oorspronkelijk geplande voorfinanciering (meer uitgaven dan van het Ministerie van VROM verkregen) heeft dus ook niet plaatsgevonden. In de voortzetting van het Meerjarenprogramma bodemsanering 2005-2009 zal deze achterstand worden opgevangen. Aangezien de realisatie kosten uitvoering bodemsaneringsprogramma lager zijn dan gebudgetteerd zijn de provinciale bijdragen € 82.000,--. Dit is € 10.000,-- lager dan begroot.

Er zijn geen uitgaven geweest in het kader van de bedrijvenregeling. Ondanks de gegeven voorlichting aan bedrijven wordt er nog weinig gebruikt gemaakt van de bedrijvenregeling. De baten in dit kader ad € 5.000,-- hebben betrekking op de ontvangst van subsidiegelden van het Ministerie van VROM in het kader van bodemsanering Exploërkuil Zuid 28b. Verder hebben in 2005 geen subsidiebetalingen plaatsgevonden op grond van Bedrijvenregeling, waardoor er geen declaraties zijn gedaan aan het Ministerie van VROM.

De uitgaven wegens sanering gasfabriekterreinen bedragen € 881.000,--. Dit bedrag is opgebouwd uit schadeloosstelling (€ 681.000,-- exclusief BTW) aan Rendo NV in het kader van bodemsanering voormalige gasfabriek Meppel en provinciale bijdrage in de kosten van bodemsanering van de locatie van de gasfabriek in Coevorden (€ 200.000,--). Realisatie loopt geheel in de pas met de verwachting. In 2005 is duidelijk geworden dat de geldstromen voor de sanering gasfabriekterreinen niet via de provincie Drenthe zullen lopen. De provincie zal alleen de provinciale bijdragen verstrekken. Dit is in de begroting verwerkt.

Apparaatskosten

In 2005 hebben projectleiders specifiek projectgebonden uren gemaakt. Deze uren, die ook door externen hadden kunnen worden gemaakt, mogen als gevolg van de regeling bodemsanering door de provincie ten laste van het budget bodemsanering worden gebracht. In de begroting is uitgegaan van een gedeekte inzet voor € 176.000,--. Aan deze taakstelling is ruimschoots voldaan.

Baten

De realisatie ontvangsten van derden in verband met bodemsanering laat een grote onderschijding zien. Dit komt met name door de volgende twee items.

1. Borger Odoorn/Wijken Nieuw Buinen, derden bijdrage € 560.000,-- die niet gerealiseerd is. Intussen is bekend dat deze middelen niet via de provincie zullen lopen.
2. Oude veenkoloniën Blok III, derden bijdrage € 110.000,-- die niet gerealiseerd is. Dit wordt, na nieuwe afspraken, in 2006 voor een lager bedrag gerealiseerd.

Daarnaast is een niet begrote realisatie geweest van een afwikkeling derden bijdrage met de gemeente Emmen over voorgaande jaren van € 155.000,--. Dit heeft met een aantal kleinere posten geleid tot een realisatie van € 197.000,--. Dat is ver onder de verwachting.

De feitelijke bijdrage gemeenten in de kosten van bodemsaneringen komt voor 2005 neer op: € 103.013,--. Hiervan is het grootste deel in de loop van 2005 bij de gemeenten in rekening gebracht. Deze bijdragen zijn lager uitgevallen, omdat er in totaal minder kosten zijn gemaakt.

Daarnaast heeft het grootste deel van de realisatie betrekking op afwikkeling van voorgaand jaar. Hiermee zijn alle verschuldigde gemeentelijke bijdragen over voorgaande jaren in rekening gebracht en ontvangen. Over 2005 moet nog € 35.000,-- in rekening worden gebracht.

In 2005 is begonnen met het Meerjarenprogramma 2005-2009. Het budget voor dit meerjarenprogramma is verdeeld over vijf jaar, zodat ieder jaar 1/5 deel op voorschotbasis beschikbaar wordt gesteld. Dit komt neer op een bedrag van € 2.426.000,-- per jaar. Daarnaast vond in 2005 een terugbetaling plaats door het Ministerie van VROM van € 98.500,--. Deze verrekening heeft betrekking op de afwikkeling jaarverantwoording 2001.

Bijdrage voorziening bodemsanering

Het saldo van de ontvangsten en bruto uitgaven (inclusief BTW) moet onder verrekening van de projectgebonden apparaatskosten ten gunste van de voorziening worden gebracht. In 2005 waren de inkomsten € 69.000,-- hoger dan de uitgaven (inclusief projectgebonden apparaatskosten). Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening bodemsanering. De onttrekking aan de reserve monitoring voormalige stortplaatsen wegens te dekken kosten in dit kader bedraagt € 71.000,--. Deze verrekening is te vinden bij de doelstelling mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

35204

Bodembeleid

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoonde heer A.H. Smits. Toestelnummer 54 55.

Doelrealisatie

We werken aan een Drentse Bodemnota om een meer samenhangend bodembeleid te kunnen realiseren. De Drentse Bodemnota wordt medio 2006 besproken. Bij de nota wordt een uitvoeringsprogramma gevoegd.

Het verkrijgen van inzicht in de Drentse bodembiodiversiteit is weerbarstiger dan aanvankelijk voorzien. Gehoopt was dat vanuit de EU en het Rijk op dit punt nadere beleidsstandpunten en -inzichten zouden komen. Dit is nog niet het geval. De EU komt in het jaar 2006 met een beleidsnotitie over biodiversiteit. Er mag van worden uitgegaan dat daarin tevens aandacht wordt besteed aan de bodembiodiversiteit.

Wel is vanuit Drenthe - in IPO-verband - meegewerkt aan het ontwikkelen van bodembio-logische referenties. Een en ander als instrument voor het vaststellen van locale en regionale bodemambities (Beleidsbrief Bodem). Getracht wordt in Drenthe een brede pilot te houden om de ontwikkelde bodembio-logische referenties te toetsen in de praktijk.

Beleidsvoornemens

Een geïntegreerde formulering van het bodembeleid (inclusief bijbehorende operationele doelstellingen) waarbij bodembescherming, bodemsanering en actief bodembeheer in samenhang worden gepresenteerd.

Inzicht in de toestand van en de beschermingswijze van de aardkundige waarden, het opstellen van een uitvoeringsplan met beleidsvoornemens vertaald in concrete actiepunten, een aanvullend onderzoeksplan en een communicatieplan. Inzicht in de toestand van en de bedreigingen van de bodembiodiversiteit. Inzicht in de toestand van het organische stofgehalte in de provincie, mede in relatie tot de bodemvruchtbaarheid, het bodemleven, de buffercapaciteit van de bodem en de bestrijding van erosie. Vaststellen van een strategie voor het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (niet landbouwbestrijdingsmiddelen). Het beschikken over een operationeel kader voor het verantwoord toepassen van bodemenergiesystemen, met name waar het gaat om gesloten - niet grondwaterafhankelijke - systemen. Het ontwikkelen van een visie op de eventuele opslag van CO₂ in de bodem. Doelstelling voor 2010 is het in Drenthe realiseren van 0.75 PJ (Pêta Joule) in systemen voor bodemenergie van particulieren en bedrijven. Het herformuleren van het beleid voor grondwaterbescherming ten dienste van de drinkwatervoorziening op basis van een meer risicogeoriënteerde benadering. Een stap voorwaarts in de externe integratie van het bodembeleid.

Het waar mogelijk verantwoord anticiperen op wijzigingen in het landelijke en het in ontwikkeling zijnde Europese bodembeleid.

Centraal staat het thema Duurzaamheid. Dit thema laat zich vertalen in bijzondere aandacht voor een functie gericht bodembeleid met daaraan gerelateerde biologische, fysische en chemische normen. Dit in tegenstelling tot het huidige normenstelsel dat vooral chemisch is. Samenwerking met andere overheden en eventueel andere partners op het gebied van de bescherming en de sanering van de bodem is uitgangspunt bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Daarbij geeft de provincie - onder het onverlet laten van de taken en bevoegdheden van de andere overheden - inhoud aan haar regierol.

Wij werken aan een Drentse Bodemnota om een meer samenhangend bodembeleid te kunnen realiseren. De Drentse Bodemnota wordt medio 2006 besproken. Bij de nota wordt een uitvoeringsprogramma gevoegd.

Beleid ten behoeve van bodemenergiesystemen loopt parallel met de beleidsontwikkeling van de Drentse energienota. Het beleidskader wordt in 2006 vastgesteld als uitwerking van het POP.

Het beleidsplan voor de diepe ondergrond wordt in 2006 gepresenteerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	99.687	120.000	120.000	90.978	29.022
Apparaatskosten	992.815	1.323.177	1.323.177	1.042.408	280.769
Totaal lasten	1.092.501	1.443.177	1.443.177	1.133.386	309.791
Totaal baten	0	0	0	879	879
Saldo	1.092.501	1.443.177	1.443.177	1.132.507	310.670

Financiële analyse

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer J. Kramer. Toestelnummer 58 22.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- **Goed beheer van het Nazorgfonds (gerealiseerde nazorgheffingen en beoordeelde nazorgplannen)**
Jaarlijks leggen wij op grond van de Verordening nazorgheffing stortplaatsen provincie Drenthe een nazorgheffing op aan de twee stortplaatsexploitanten in Drenthe, Stortplaats Essent Milieu Wijster (EMW) en Meisner Stortplaats Noord-Drenthe BV te Ubbena. Nazorg zal bij deze stortplaatsen respectievelijk tegen 2047 en 2031 aan de orde zijn. De opbrengst van de belastingheffing wordt gestort in het Provinciale nazorgfonds. De hoogte van de jaarlijkse nazorgheffing is dusdanig berekend dat met de opbrengst hiervan de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaatsen kan worden bekostigd.
- **Zorgen voor/behouden van adequate vergunningen EMW en SITA (Ubbena).**
- **Proactieve houding ten aanzien van het Europees en Rijksbeleid met betrekking tot opslag afvalstoffen in de diepe ondergrond.**

Nazorg gesloten stortplaatsen

In 2005 hebben wij het Rekenmodel IPO Nazorg Stortplaatsen (RINAS) als beleidsregel vastgesteld in het kader van de Algemene wet bestuursrecht. Hiermee kunnen we het doelvermogen en de nazorgheffing berekenen van de geactualiseerde nazorgplannen. De actualisatie van de nazorgplannen vindt plaats op basis van de checklist nazorg stortplaatsen. Deze checklist is door ons in 2004 vastgesteld als beleidsregel in het kader van de Algemene wet bestuursrecht.

*Afdekken gesloten
stortplaats te Ubbena*

In 2005 heeft Essent Milieu Wijster een geactualiseerd nazorgplan ter goedkeuring aan ons voorgelegd. Wij hebben ons onthouden van goedkeuring voor het geactualiseerde nazorgplan. Dit betekent dat Essent Milieu Wijster in 2006 een geactualiseerd nazorgplan ter goedkeuring aan GS moet voorleggen. Ook Sita (stortplaatsexploitant van de Meisner stortplaats te Ubbena) zal in 2006 haar geactualiseerde nazorgplan ter goedkeuring voorleggen aan GS.

Aangezien in 2005 geen geactualiseerd nazorgplan is goedgekeurd, heeft het algemeen bestuur van het Nazorgfonds Gesloten Stortplaatsen Drenthe

besloten de nazorgheffingen in 2005 niet te herzien. In 2006 zal wel een herziening plaatsvinden van de nazorgheffingen.

Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen

Sinds 1993 verzorgt de Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) voor de provincie Drenthe de registratie van de meldingen van afgifte en ontvangst van bedrijfs- en gevaarlijk afval. De belangrijkste doelstelling van het registratiesysteem is het genereren van gegevens en informatie voor de uitvoering van het milieutoezicht van de provincie over de bedrijven die afval verwerken.

Per 1 januari 2005 is het Besluit Melden van kracht. Dit besluit omvat regels over de afgifte, de ontvangst en het vervoer van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Vanwege onze betrokkenheid bij de Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) hebben wij hier een bijdrage aan geleverd. De nadruk lag op bestuurlijk-juridische vraagstukken en de realisatie van een goed en betrouwbaar meld- en registratiesysteem.

In 2005 hebben wij een convenant ondertekend voor het toeleveren van gegevens aan de centrale database van de minister van VROM en de provincies, het gebruikmaken van de meldgegevens door de provincies voor handhaving en voor de financiering van het meldsysteem.

Opslag Kern- en gevaarlijk afval in Drentse ondergrond

In 2005 is op Europees niveau geen vooruitgang geboekt in het dossier van de ontwerprichtlijn voor de berging van radioactief afval. Dit komt onder andere omdat er nog steeds een blokkerende minderheid van lidstaten is die geen richtlijn voor dit onderwerp wil. In november 2005 heeft de EC aangegeven dat zij in 2006 met een nieuwe strategie komt om dit dossier af te ronden.

Gevaarlijk- en "gewoon" afval

Op het terrein van afval/gevaarlijk afval wordt op landelijk niveau (VROM, IPO en de stortplaatsbeheerders) gewerkt aan de implementatie van een (uitgewerkt) deel van de Europese richtlijn storten. Dit deel maakt het ondergronds bergen van afval/gevaarlijk afval mogelijk. Naar analogie van het standpunt over radioactief afval heeft het IPO hierover begin 2005 een brandbrief aan de staatssecretaris VROM gestuurd met het verzoek op dit onderdeel niet tot implementatie over te gaan. In 2005 heeft IPO-VROM onderzoek uitgevoerd naar de juridische aspecten van (al dan niet) implementeren. Besluitvorming zal begin 2006 plaatsvinden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmamakosten	1.163.390	1.217.000	1.217.000	1.198.147	18.853
Apparaatskosten	81.526	134.869	134.869	109.184	25.685
Totaal lasten	1.244.916	1.351.869	1.351.869	1.307.331	44.538
Totaal baten	1.045.012	1.042.000	1.042.000	1.042.333	333
Saldo	199.904	309.869	309.869	264.998	44.871

Financiële analyse

Uitwerking Collegeprogramma

Intensiveringen

Stimuleren aanpak sanering gasfabrieksterreinen

Door exploitatietekort op de herontwikkeling in combinatie met bodemsanering dreigt de uitvoering van de projecten vertraging op te lopen. Om vertraging bij stedelijke ontwikkeling van verouderde stadslocaties tegen te gaan, willen wij de aanpak van de sanering van de gasfabrieksterreinen in Drenthe stimuleren in samenwerking met Rijk, gemeenten (Coevorden, Meppel en Assen), Essent of Rendo en projectontwikkelaars. Voor dit doel stellen wij voor in 2004 € 500.000,-- uit te trekken en de drie jaren daarna telkens € 250.000,--.

Ombuigingen

Bezuiniging waterleidingsector (programmaonderdelen 35201 en 30501)

In de Voorjaarsnota is aangegeven dat ingezet wordt op extra inkomsten door de waterleidingbedrijven bij te laten dragen in de kosten van de bescherming van de grondstof (het grondwater). De extra inkomsten zijn begroot op € 100.000,-- voor 2005 oplopend naar € 500.000,--. In de begroting 2004 is aangegeven dat de quick scan naar de toekomst van het beleid voor grondwaterbescherming laat zien dat het algemene beschermingsniveau ontoereikend is om een adequate bescherming te bieden aan de winningen voor de openbare drinkwatervoorziening. Dit betekent dat aanvullend beleid nodig is voor de beschermingsgebieden grondwater, maar ook voor de bescherming van de strategische grondwatervoorraad. Van de waterleidingsector wordt een financiële bijdrage gevraagd in het beleid gericht op de bescherming van de grondwaterkwaliteit (de bron van de watervoorziening). De waterleidingsector heeft daar direct belang bij en kan

daarom gevraagd worden bij te dragen. Een deel van dit geld kan worden ingezet in de gebieden voor grondwaterbescherming. Hier wordt immers grondwater voor de drinkwatervoorziening gewonnen en heeft de waterleidingsector dus een direct belang. De sector heeft echter ook belang bij de bescherming van grondwater en bodem buiten deze gebieden. Hier wordt op dit moment weliswaar geen grondwater voor de drinkwatervoorziening gewonnen. Het daar aanwezige grondwater vormt wel de strategische reserve voor mogelijke winningen in de toekomst. Voor de begroting 2005 wordt voorgesteld een bijdrage van de waterleidingsector ten behoeve van de grondwaterbescherming te ramen van € 100.000,-- structureel bij programma 5.1, Bodembeleid; programmaonderdeel 35201, Bodembescherming. Het nog te realiseren gedeelte aan verhoging van inkomsten is in de meerjarenbegroting verwerkt als stelpost voor de jaren 2006 tot en met 2008.

Stimuleren aanpak sanering gasfabrieksterreinen

De convenanten voor de gasfabrieken te Coevorden en Meppel zijn in voorbereiding. De sanering van de gasfabriek in Coevorden is gestart. Voor de gasfabriek Meppel is met alle partijen overeenstemming bereikt over het saneringsplan. Voor de gasfabriek Assen is het nader onderzoek afgerond.

In 2005 is € 1.000.000,-- aan provinciaal geld beschikbaar gesteld voor de gasfabrieken. Er resteert nog een bedrag van ca. € 120.000,--. Het maakt onderdeel uit van de € 1.500.000,-- die het college voor de programmaperiode 2004 tot en met 2007 beschikbaar heeft gesteld.

Ombuigingen

De integrale herziening van het Drentse beleid voor grondwaterbescherming gebeurt na vaststelling van de Drentse Bodemnota.

Extra inkomsten waterleidingbedrijven

We hebben gesprekken gevoerd om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om een structurele bijdrage van waterleiding bedrijven te genereren. Het ambtelijk overleg is de tweede helft van 2005 gestart. In maart 2006 zullen de voorstellen bestuurlijk worden afgerond. Hierbij kiezen we voor een beleidsmatige oplossing waarbij de maatschappijen bijdragen in de kosten van maatregelen bodembescherming voor grondwater. Complicerende factor is de uitwerking van de Kaderrichtlijn water, onderdeel grondwater, die nog niet helemaal helder is.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	5.300.053	8.726.689	10.290.544	7.750.175	2.540.369
Baten	2.517.016	5.325.854	6.272.252	4.052.336	2.219.916
Saldo	2.783.037	3.400.835	4.018.292	3.697.839	320.453

Programma 5.2

Vergunningverlening en handhaving milieubeheer

Missie

Het Drents vergunningverlenings- en handhavingsbeleid heeft als missie:

- behoud en verbetering van het milieu; de inrichtingen en activiteiten belasten zo weinig mogelijk het milieu en zijn veilig;
- behoud en verbetering van het milieu door een goede naleving van wet- en regelgeving;
- dat burgers, inrichtingen, belangenorganisaties, provinciale organisatie en andere overheden inzicht hebben in het provinciaal beleid ten aanzien van bedrijfsgerichte milieutaken (vergunning-verlening, convenanten, handhaving etc.).

35301

Luchtverontreiniging algemeen

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoonde heer F. Eilander. Toestelnummer 58 45.

Doelrealisatie

Ons beleid richt zich op het bewaken en zo mogelijk verbeteren van de luchtkwaliteit in Drenthe. Instrumenten hierbij zijn het registreren van klachten en het verlenen van vergunningen. Bij het Centraal Meldpunt Milieuklachten van de provincie zijn in totaal 53 klachten binnengekomen over luchtverontreiniging, stank en stof. Het betreft hier klachten over zowel gemeentelijke als provinciale inrichtingen.

De provincie toetst vergunningaanvragen aan het Besluit luchtkwaliteit. In het kader van de besluitvorming op de aanvragen zijn geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd. In 2005 is besloten opdracht te verlenen voor het opstellen van een “luchtkwaliteitsplan Drenthe”. Dit plan zal in 2006 gereed zijn.

Beleidsvoornemens

- In het kader van het Besluit luchtkwaliteit rapporteert de provincie periodiek aan het Rijk over de luchtkwaliteit. Het betreft een jaarlijkse verplichting.
- De gemeenten hebben geen knelpunten met betrekking tot luchtkwaliteit gerapporteerd aan de provincie. Daarover is VROM geïnformeerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	0	100.000	0	100.000
Apparaatskosten	131.718	14.293	86.451	36.046	50.405
Totaal lasten	131.718	14.293	186.451	36.046	150.405
Totaal baten	0	0	0		
Saldo	131.718	14.293	186.451	36.046	150.405

Financiële analyse

Programmakosten

Het positief resultaat op de programmakosten zal, na toestemming van PS, in 2006 worden ingezet voor het opstellen van een luchtkwaliteitplan.

35302

(Externe) Veiligheid

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon heer M. Power. Toestelnummer 58 31.

Opzoek naar radioactief afval

Doelrealisatie

Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet- en regelgeving in de vorm van de besluiten “risico’s zware ongevallen”, “kwaliteitseisen externe veiligheid inrichting”, registratiebesluit externe veiligheid inrichtingen”, en het vuurwerkbesluit. Eind 2005 zijn wij begonnen met de inventarisatie van de provinciale inrichtingen waarvan de vergunning externe veiligheid (BEVI) dient te worden geactualiseerd.

In 2005 zijn er 5 projecten op basis van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid gestart en grotendeels gerealiseerd.

Beleidsvoornemens

- De projecten uit het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid zullen in uitvoering worden gebracht.
- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van bovengenoemde besluiten. Het gaat om een structurele wettelijke taak.

Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Drenthe 2004-2005 (PUEV 2004-2005) is bijna helemaal afgerond. Een aantal activiteiten is doorgeschoven naar het PUEV 2006-2010.

De volgende projecten zijn met succes voltooid:

- implementatie Externe Veiligheid in de (gemeentelijke en provinciale) organisatie;
- actualisering van Wet milieubeheervergunningen bij provincie en gemeenten;
- routering gevaarlijke stoffen en
- externe veiligheid in ruimtelijke ordening.

Deze projecten zijn voor het grootste deel bestemd voor functionarissen die beroepsmatig met externe veiligheid te maken hebben. Voor deze functionarissen is ook een website opengesteld.

De projecten Actualisering van de Wet milieubeheervergunningen en Externe Veiligheid in Ruimtelijke Ontwikkeling krijgen een vervolg in 2006.

Het project Risicoinventarisatie houdt in het invoeren van gegevens in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Dit project is nagenoeg gereed en kent een structureel vervolg in het actueel houden van de informatie in het RRGS.

Wij hebben bijeenkomsten gehouden voor functionarissen en bestuurders (portefeuillehouders) in verband met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Amvb BEVI). Wij zijn van start gegaan met het actualiseren van de Wet Milieubeheervergunningen bij gemeenten en provincie.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	-	0	0	0	0
Apparaatskosten	-	72.158	0	130.951	-130.951
Totaal lasten	-	72.158	0	130.951	-130.951
Totaal baten	-	0	0	0	0
Saldo	-	72.158	0	130.951	-130.951

Financiële analyse

35401

Geluidhinder algemeen

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoonde heer U.P. Leevers. Toestelnummer 54 46.

Doelrealisatie

In 2005 zijn er over Groningen Airport Eelde 259 klachten ingediend. Dit is een verlaging van het aantal klachten ten opzichte van het voorgaande jaar.

Beleidsvoornemens

Wij dragen in 2005 zorg voor inbreng in de Commissie 28 LVW. Deze commissie richt zich op overleg met betrokkenen, het verstrekken van informatie en het beperken van de overlast. In 2005 worden voorbereidingen getroffen voor de wijziging van de LVW (decentralisatie terreinen naar de provincie).

De klachten afhandeling door het klachtenbureau van de Commissie Milieuhygiëne Luchthaven Eelde is over het jaar 2005 niet geheel probleemloos verlopen. Inmiddels is de achterstand ingelopen en zijn er passende maatregelen getroffen zodat het probleem zich in 2006 niet meer zal voordoen.

In het kader van decentralisatie gaat in 2007 een groot aantal bevoegdheden op het gebied van kleine en regionale luchthavens van het Rijk over naar de provincie. Dit betekent voor de provincie nieuwe taken op het gebied van handhaving, vergunningverlening en ruimtelijke ordening. In 2005 heeft ter voorbereiding hiervoor een aantal informatiebijeenkomsten en cursussen plaatsgevonden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	6.680	33.293	33.293	7.397	25.896
Totaal lasten	6.680	33.293	33.293	7.397	25.896
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	6.680	33.293	33.293	7.397	25.896

Financiële analyse

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoonde heer K.S. van der Wal. Toestelnummer 55 85.

Doelrealisatie

Drenthe heeft 35 geluidsgezoneerde industrieterreinen. De geluidsbelaste woningen voldoen (op één woning na) aan de grenswaarde en zijn voor zover nodig voorzien van geluidsisolerende maatregelen.

Beleidsvoornemens

- De sanering van de industrielawaai zal worden afgerond.
- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet geluidhinder. Het gaat om een structurele wettelijke taak.
- Intensivering van zonebewaking in verband met druk op de relatie tussen industriële bedrijvigheid en woningbouw.

Wij coördineren de bewaking van de geluidszone's van de industrieterreinen in Drenthe, waarbij tevens getoetst wordt of een uitbreiding van activiteiten binnen de zone's mogelijk is. Voor het motorsportterrein te Steenbergerveld is op één woning na het project gevelmaatregelen uitgevoerd. Over de laatste woning vindt nog overleg plaats met VROM en woningeigenaar.

De overige projecten zijn in 2005 afgerond. De saneringsmaatregelen voor de bedrijven moeten in drie gevallen nog in de vergunningen worden opgenomen en gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	68.905	805.200	845.200	42.091	803.109
Apparaatskosten	44.863	45.461	45.461	41.970	3.491
Totaal lasten	113.769	850.661	890.661	84.061	806.600
Totaal baten	60.696	800.000	840.000	34.993	805.007
Saldo	53.073	50.661	50.661	49.068	1.593

Financiële analyse

Programmakosten

Het positief saldo op de programmakosten Saneringsprojecten industrielawaai wordt verrekend met de voorziening Saneringsmaatregelen industrielawaai. Het betreft geld van VROM, speciaal voor het saneringsprogramma. De verwachting is dat in 2006 de eindafrekening plaats zal vinden en dat het totale restantbedrag terugbetaald zal worden aan VROM. Alleen in het geval van een nog niet verholpen knelpunt kan een bedrag gedurende langere tijd beschikbaar blijven.

De vervaardiging van een geluidskaart is in de tijd opgeschoven.

35501

Beleidsontwikkeling vergunningverlening

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer G. Gjaltema. Toestelnummer 58 27.

Doelrealisatie

In 2005 heeft een externe controleaudit plaatsgevonden. De audit heeft enkele aanbevelingen opgeleverd die in het ISO kwaliteitssysteem geïmplementeerd worden.

Beleidsvoornemens

- Uitwerken van verbetervoorstellen in het kader van het ISO-kwaliteitssysteem.
- Invoering nieuw geautomatiseerd systeem voor vergunningverlening.
- Opstellen van Werkprogramma bedrijfsgerichte milieutaken, een en ander in samenhang met het bedrijfsplan van milieubeheer.

De provincie participeert in het IPO-project kaderstelling vergunningverlening. Dit project behelst doorontwikkeling van het bestaande instrumentarium (onder andere de geautomatiseerde ondersteuning). Evenals in voorgaande jaren is een werkprogramma voor de uitvoering van de wettelijke milieutaken opgesteld.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	239.960	124.000	423.773	439.347	-15.574
Apparaatskosten	27.023	117.824	117.824	105.590	12.234
Totaal lasten	266.983	241.824	541.597	544.938	-3.341
Totaal baten	431.651	45.378	45.378	4.559	-40.819
Saldo	164.669	196.446	496.219	540.379	-44.160

Financiële analyse*Programmakosten*

Het budget voor advertentiekosten is ook dit jaar overschreden. Vooraf is zeer moeilijk in te schatten welk bedrag nodig zal zijn. Voor 2006 wordt een lagere overschrijding verwacht omdat er niet meer in de Staatscourant gepubliceerd hoeft te worden.

35503

Vergunningverlening inrichtingen Wm

Portefeuillehouder mevrouw T. Klip-Martin.

Contactpersoon de heer G. Gjaltema. Toestelnummer 58 27.

Doelrealisatie

Wij streven naar een volledig toereikend vergunningenbestand. Om dit te kunnen bereiken moeten periodiek alle vergunningen worden geactualiseerd. Geconstateerd is dat niet alle vergunningen voldoen aan de definitie "volledig toereikend". In 2005 zijn we gestart met het versneld (projectmatig) herzien van de ontoereikende vergunningen.

In de nieuw verleende vergunningen zijn relevante nationale en Europese richtlijnen geïmplementeerd. Evenals in voorgaande jaren hebben wij in IPO-verband gerapporteerd aan de minister van VROM over de uitvoering van de wettelijke taken (vergunningverlening en handhaving Wet milieubeheer).

Monitoring van emissies vindt plaats op landelijk niveau aan de hand van rapportage van gegevens aan de Facilitaire Organisatie-Industrie.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet milieubeheer ten aanzien van de provinciale inrichtingen. Het betreft een structurele wettelijke taak.
- Uitvoering van de convenanten die betrekking hebben op duurzame industrie en duurzame energie.
- Onderzoek naar de milieueffecten van inrichtingen als hulpmiddel voor besluitvorming (MER).
- Monitoring.

De provincie heeft in het kader van haar wettelijke taak 33 vergunningen en 17 verklaringen op grond van de Wet milieubeheer verleend. Voor de zuivelindustrie zijn bedrijfsenergie- en milieuplannen positief beoordeeld.

Er zijn diverse MER-procedures doorlopen in relatie tot vergunningaanvragen (bijvoorbeeld AVI Coevorden, Herontwikkeling Schoonebeek). Wij hebben geadviseerd over MER- en SMB-procedures voor ruimtelijke ordening, landinrichting en waterberging.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	7.520	100.000	100.000	30.000	70.000
Apparaatskosten	1.395.236	1.273.192	1.273.192	1.383.061	-109.869
Totaal lasten	1.387.716	1.273.192	1.373.192	1.413.061	-39.869
Totaal baten	0	0	0	3.760	-3.760
Saldo	1.387.716	1.273.192	1.373.192	1.409.301	-36.109

Financiële analyse*Programmakosten*

Het restantbudget programmakosten is onderdeel van het provinciaal aandeel van het budget voor Externe veiligheid. Aangezien de implementatie van het uitvoeringsprogramma pas eind 2005 is gestart is niet het gehele budget besteed.

35507**Programmering en Sturing Handhaving**

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer R.G.J. Derksen. Toestelnummer 56 78.

Doelrealisatie

Het provinciaal bestuur heeft in de nota "Professionalisering van de Handhaving in Drenthe" aangegeven in welke mate en op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan de handhaving van milieuregels. Aan de hand van deze nota en op basis van een risicoanalyse wordt jaarlijks het HandhavingsUitvoeringsProgramma (HUP) opgesteld.

De provincie is op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet milieubeheer wettelijk verplicht jaarlijks verslag uit te brengen over uitvoering van haar handhavingstaken. Het jaarverslag 2004 is aangeboden aan het IPO, het Ministerie van VROM en gedeputeerde staten.

illegale opslag

Beleidsvoornemens

- Het gewogen vaststellen van de bezoekfrequenties op basis van historie, strategie en prioriteiten.
- Het monitoren en verantwoorden van de uitgevoerde bezoeken.

In 2005 hebben wij de controlefrequenties en ureninzet per bedrijf op basis van strategie, ervaringsgegevens en prioriteiten heroverwogen. Dit heeft geleid tot bijgestelde bezoekerfrequenties. Er hebben drie voortgangsgesprekken plaatsgevonden met de toezichthouders. Tijdens deze gesprekken heeft monitoring van de voortgang van de controlebezoeken plaatsgevonden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	-	15.000	91.700	28.284	63.416
Apparaatskosten	-	26.204	26.204	234.806	-208.602
Totaal lasten	-	41.204	117.904	263.090	-145.186
Totaal baten	-	0	0	1.600	1.600
Saldo	-	41.204	117.904	261.490	-143.586

Financiële analyse*Programmakosten*

Het positief saldo van de “kosten toepassing bestuursdwang” wordt verrekend met de gelijknamige bestemmingsreserve (zie programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen).

Apparaatskosten

De forse overschrijding van de begrote apparaatskosten is een gevolg van het niet administratief hercalculeren van de begrote apparaatskosten in verband met de oprichting van de nieuwe Productgroep Handhaving.

35508**Handhaving**

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer R.G.J. Derksen. Toestelnummer 56 78.

Doelrealisatie

Vanaf 2005 kunnen milieuklachten behalve via het telefonische meldpunt ook via internet aan de provincie worden gemeld. Ten opzichte van 2004 is een afname van het aantal meldingen waar te nemen. In 2004 waren er 334 meldingen, in 2005 309.

Handhavingsbezoek bij een inrichting

Beleidsvoornemens

Het aantal geplande bezoeken in het kader van toezicht (handhaving) halen, zoals vastgelegd in het werkprogramma. Daar waar overtredingen worden gesignaleerd, zal worden opgetreden (bestuursdwang c.q. procesverbaal).

Op basis van kengetallen en prioritering worden preventieve bedrijfsbezoeken uitgevoerd. De planning van 600 preventieve bezoeken in 2005 is niet gehaald. Er zijn 484 preventieve bedrijfsbezoeken uitgevoerd. Daarbij zijn 53 representatieve controles uitgevoerd. In acht gevallen heeft dit geleid tot het opleggen van een last onder dwangsom. Naast

veiligheid is het groen en leefbaar houden van het platteland in 2005 een speerpunt geweest van het provinciaal beleid. Daarom is in 2005 meer aandacht besteed aan gebiedsgericht toezicht.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	-	132.200	132.200	160.323	-28.123
Apparaatskosten	-	2.418.320	2.418.320	1.958.936	459.384
Totaal lasten	-	2.550.520	2.550.520	2.119.259	431.261
Totaal baten	-	0	0	3.574	3.574
Saldo	-	2.550.520	2.550.520	2.115.686	434.834

Financiële analyse

Apparaatskosten

De onderschijding van de begrote apparaatskosten is een gevolg van het achterwege laten van een administratieve hercalculatie van de apparaatskosten in verband met de oprichting van de nieuwe Productgroep Handhaving.

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

Externe veiligheid

Voor een versterking van de externe veiligheid van industriële inrichtingen, vervoer van gevaarlijke stoffen en grootschalige evenementen is een versterkte regie op en uitvoering van een plan van aanpak externe veiligheid noodzakelijk. Hierbij behoort een periodiek actualiserend onderzoek van vergunningendossiers.

Veiligheid en handhaving

Om een kwaliteitsimpuls in de provinciale handhavingsorganisatie te geven - die per 1 januari 2004 gestalte heeft gekregen in de vorm van een aparte productgroep - en door inzet van ICT-middelen betere benutting van de handhavingscapaciteit te bewerkstelligen en de informatieuitwisseling naar handhavingspartners te optimaliseren, wordt structureel een extra bedrag van € 57.000,- begroot. Deze middelen worden ingezet voor:

- digitaal ontsluiten van vergunningen, kaartmateriaal, verordeningen, beschikkingen, ontheffingen, procesdocumenten en dergelijke;
- aanschaf ICT-middelen;
- aanschaf piketauto;
- aanschaf persoonlijke beschermingsmiddelen;
- openen digitaal handhavingsloket;
- naast aanschaf zal er ook sprake zijn van vervanging, upgradering en onderhoud.

Op het gebied van veiligheid en vergunningverlening is hiernaast een bedrag begroot van € 100.000,- structureel.

Op het gebied van handhaving hebben wij in 2005 een kwaliteitsslag gemaakt. Naast het behalen van het kwaliteitsmanagementsysteem NEN-EN-ISO 9001:2000 zijn de volgende producten opgeleverd/uitgevoerd:

1. milieuklachten kunnen via internet aan de provincie worden gemeld;
2. de piketauto is aangeschaft;
3. voor de digitale handhaving van de productgroep is een proef gedaan met een PDA. Dit is een uitgebreide versie van de Palm. Uitkomst van de proef is dat er geen vervolg aan wordt gegeven;
4. alle handhavers en toezichthouders hebben een persoonlijke uitrusting gekregen;
5. de samenwerking tussen handhavingsorganisaties in Drenthe heeft een goede impuls gekregen. Er zijn 16 projecten en activiteiten gezamenlijk voorbereid en uitgevoerd. Verder is gezamenlijk deelgenomen aan de landelijke handhavingestafette.

Het structurele begrote bedrag van € 57.000,-- is in zijn geheel aangewend.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	3.409.283	5.177.145	5.693.618	4.598.803	1.094.815
Baten	752.218	845.378	885.378	48.486	-836.892
Saldo	2.657.065	4.331.767	4.808.240	4.550.317	257.923

Illegale stort van puin te Koekange juni 2005

Programma 6.0

Landelijk gebied

Missie

Het Drents beleid voor het landelijk gebied heeft als missie verbetering van de natuurlijke leefomgeving in omvang en kwaliteit en gemeengoed maken van het gedachtegoed van duurzame ontwikkeling in de eigen organisatie en bij andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers.

Programmaonderdelen

35601

Ontgrondingen

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer C. Schaafsma. Toestelnummer 54 26.

Doelrealisatie

Wij hebben op 20 december 2005 uitgesproken van plan te zijn de ontgrondings- en milieuvergunning te verlenen voor één nieuwe beton- en metselzandwinning in Zuidwest-Drenthe, waarin drie Drentse zandwinners participeren. Dit onder het voorbehoud dat eerst voor de gekozen locatie een afwijkingsprocedure van POP II wordt gevolgd.

Beleidsvoornemens

Uitvoering geven aan het provinciaal ontgrondingenbeleid door:

1. mee te werken aan de ingediende ontgrondingsaanvraag voor één nieuwe beton- en metselzandwinning in Zuidwest-Drenthe, waarin drie Drentse zandwinners participeren;
2. niet mee te werken aan de tweede ingediende aanvraag voor beton- en metselzand binnen dit gebied;
3. te bezien of op een planologisch verantwoorde wijze kan worden meegewerkt aan de ingediende aanvraag voor de uitbreiding van de bestaande beton- en metselzandwinning binnen de ecologische hoofd structuur (EHS) te Gasselternveld, zolang op de locatie in Zuidwest-Drenthe in verband met een bovenlaag ophoogzand nog niet gestart kan worden met de winning van beton- en metselzand;
4. verder mee te werken aan aanvragen om ontgrondingsvergunningen die in overeenstemming zijn met het beleid.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 22 juni 2005 het ingestelde beroep tegen het niet in de behandeling nemen van de tweede ingediende aanvraag voor beton- en metselzand in Zuidwest Drenthe ongegrond verklaard.

De behandeling van de ontgrondingsaanvraag voor de uitbreiding van de winning te Gasselternveld is geparkeerd tot het moment dat de gemeenteraad van Aa en Hunze zich door het vaststellen van een planologische regeling heeft uitgesproken over deze ontgroning.

In 2005 zijn zeven vergunningen verleend, nog vijf in behandeling en één vergunning geweigerd. Verder zijn er twee beroepen bij de Raad van State behandeld, zeven vergunningen verlengd en twee vergunningen gewijzigd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	13.270	103.900	108.000	14.045	93.955
Apparaatskosten	359.155	292.896	292.896	350.542	-57.646
Totaal lasten	372.425	396.796	400.896	364.587	36.309
Totaal baten	51.182	481.770	150.156	136.708	-13.448
Saldo	321.243	-84.974	250.740	227.879	22.861

Financiële analyse

Programmakosten/baten

De opbrengst van de leges, de heffingverordening en de terugontvangen advertentiekosten is jaarlijks afhankelijk van het aantal en de omvang van de verstrekte ontgrondingvergunningen. In 2005 zijn er € 33.000,-- meer inkomsten geweest aan leges dan begroot en € 8.000,-- meer terugontvangen advertentiekosten.

Voor de heffingen ontgrondingen bestaat een reserve. Er zijn € 95.000,-- minder kosten geweest dan geraamd en € 55.000,-- minder inkomsten. De BTW die op begrotingsbasis is geraamd bij de heffing bedroeg € 18.000,--. In werkelijkheid was de BTW in 2005 € 280,--. Er is dus minder geld ten gunste van de algemene middelen gekomen. Het overschot van € 58.000,-- is verrekend met de reserve Ontgrondingen bij de doelstelling Mutatie reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Apparaatskosten

Een deel van de apparaatskosten, die hier zijn gerealiseerd, waren begroot op Handhaving ontgrondingen bij het programma 5.2 Vergunningverlening en handhaving. Daardoor zijn de kosten hier overschreden met € 58.000,--. Er hebben zich namelijk bijna geen gevallen voorgedaan, waarbij aanvullende expertise vanuit de Productgroep Landelijk Gebied bij Handhaving noodzakelijk was.

36001

Programmering en sturing landelijk gebied

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer R. Kavsek. Toestelnummer 56 45.

Doelrealisatie

De bestuurlijke afspraken over een effectief, nieuw sturingssysteem voor het landelijk gebied worden uitgewerkt in een Provinciaal meerjarenprogramma.

Beleidsvoornemens

- De gemaakte bestuurlijke afspraken over een effectief, nieuw sturingssysteem voor het landelijk gebied zijn deels uitgewerkt in een provinciaal Programma vitaal platteland en in uitvoeringsplannen per gebied. Hierin wordt zichtbaar gemaakt welke doelen gerealiseerd zullen worden (binnen de kaders die in het POP II zijn vastgesteld) en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.
- Met het Uitvoeringscontract 2004 als vertrekpunt werken wij toe naar verbreding en flexibilisering van het programma met als perspectief de nieuwe Wet inrichting landelijk gebied (WILG).

In het nieuwe Provinciaal meerjarenprogramma maken wij zichtbaar welke rijks- en provinciale doelen gerealiseerd zullen worden en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Met het Uitvoeringscontract 2005/2006 als vertrekpunt werken wij aan verbreding en flexibilisering van het Investeringsbudget landelijk gebied (ILG) dat zijn juridische verankering vindt in de nieuwe Wet inrichting landelijk gebied (WILG).

Er is sprake van actieve aansturing van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) bij realisering van landinrichting en grondverwerving EHS.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	90.840	84.236	84.236	178.159	-93.923
Totaal lasten	90.840	84.236	84.236	178.159	-93.923
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	90.840	84.236	84.236	178.159	-93.323

Financiële analyse

Apparaatskosten

We hebben omvangrijke inspanningen geleverd met betrekking tot opstellen van het Provinciaal meerjarenprogramma en het ontwikkelen van het landelijk sturingsmodel ILG. De inzet van uren, die enigszins verwant zijn met de prestatie Sturingsmodel ILG, zijn op dit programma-onderdeel verantwoord. Daardoor laat het programmaonderdeel Plattelandsontwikkeling (6.2) een onderschrijving zien.

36002

Informatiesysteem landelijk gebied

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer J.C. Smittenberg. Toestelnummer 54 49.

Doelrealisatie

In 2005 zijn interne en externe aanvragen (ca. 100) voor gegevensverstrekking behandeld met vooral vragen over de Flora- en Faunawet.

Beleidsvoornemens

- Voortzetten actualisatie ruimtelijke natuurinformatie (2e jaar van een programma van 10 jaar).
- Opzetten meetnet landschap.
- Uitvoeren waarnemingen weidevogelmeetnet (15 meetgebieden) en vertalen van (landelijke) rapportage van Sovon en CBS naar de Drentse situatie.
- Uitvoeren waarnemingen flora- en vegetatiemeetnet (ca. 350 meetpunten landelijk meetnet, aangevuld met ca. 80 eigen provinciale meetpunten; 3e jaar van vierjarige cyclus).
- Ondersteunen van ca. 3-5 gegevensverzamelende werkgroepen (van vrijwilligers) door verwerken en beschikbaar maken van door hen verzamelde gegevens in de provinciale databank.
- Bewerken en beschikbaar stellen van gegevens ten behoeve van toepassing in ruimtelijke ordening, wegen-, water-, milieu- en natuurbeleid.

De flora- en vegetatiegegevens zijn over een oppervlakte van 230 km² geactualiseerd. In het LOFAR gebied (1.570 ha) is een broedvogelkartering uitgevoerd.

Aan het meetnet landschap is niet verder gewerkt.

Wij hebben deelgenomen aan gegevensverzameling voor landelijke meetnetten flora en weidevogels. Het Centraal Bureau voor de Statistiek verzorgt de landelijke rapportage hierover. De Werkgroep Florakartering (WFD), de Vlinderwerkgroep en de amfibieën en reptielenwerkgroep (WARD) verzorgen de verwerking van gegevens in de provinciale databank.

In 2005 is de actualisatie van de gegevens voortgezet. In een apart project hebben wij onderzocht wat de mogelijkheden zijn om hierin samen op te trekken met de Drentse gemeenten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	118.502	132.200	162.972	161.988	984
Apparaatskosten	302.744	393.486	393.486	315.386	78.100
Totaal lasten	421.246	525.686	556.458	477.374	79.084
Totaal baten	28.838	0	30.344	32.142	1.798
Saldo	392.408	525.686	526.114	445.233	80.881

Financiële analyse

Apparaatskosten

Het voordeel bij de apparaatskosten komt door het vertrek van een bovenformatieve medewerker.

36003

Leren voor duurzame ontwikkeling (natuur- en milieueducatie NME)

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon mevrouw C. Scholten-van der Scheer. Toestelnummer 57 26.

Doelrealisatie

In 2005 hebben wij 160 scholen voor basisonderwijs en negen locaties voor voortgezet onderwijs (VO) met een NME-programma ondersteund. Dit is 50% van de basisscholen in Drenthe en bijna 30% van de schoollocaties VO.

In 2005 zijn de vrijwilligers van de twaalf IVN-afdelingen intensief ondersteund. Een aantal projecten voor lokale groepen is gestart en er hebben cursussen plaatsgevonden.

Uit het programma Leren voor Duurzame ontwikkeling zijn projecten gefinancierd, onder andere een project "Klimaatverandering 2050" voor middelbare scholieren, een project rondom de waarde van duisternis en energiebesparing en een project "Schouwen voor Duurzaamheid". Bij dit laatste project worden burgers betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen rondom dorpen en nieuwe woonwijken. Participatie van burgers in een concreet planproces heeft vanuit het perspectief van Leren voor duurzame ontwikkeling in 2005 nog niet plaatsgevonden. Het ontwikkelen van een concreet handelingsperspectief heeft vorm gekregen in een nog beperkt project voor jongeren (buitenschools) in samenwerking met COS Drenthe.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Een Uitvoeringsprogramma leren voor duurzame ontwikkeling 2005 (doelstellingen 1 en 2).
- Een prestatie-afspraken met het IVN Consulentenschap dat bijdraagt aan uitvoering van de doelstellingen.
- Uitvoering van projecten door vrijwilligers(groepen) gericht op doelstellingen 3 en 4.
- Het geven van informatie aan burgers en bedrijven over besluitvormingsprocessen.

Wij hebben aan zeven van de negen voorgestelde projecten uit het uitvoeringsprogramma Leren voor Duurzame ontwikkeling 2005 een subsidie verstrekt.

Aan het IVN hebben wij een prestatiesubsidie per boekjaar verstrekt op basis van het activiteitenplan 2005. Tot en met de tussenrapportage over het derde kwartaal 2005 lagen de gevraagde prestaties op schema.

Wij hebben zeven beschikkingen verstrekt voor in totaal twaalf projecten van, voor en door vrijwilligersgroepen.

Door middel van persberichten en artikelen in de Milieuwijzer en op de website van de provincie hebben wij burgers geïnformeerd over besluitvorming rond het programma Leren voor duurzame ontwikkeling.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	217.369	218.071	519.036	460.832	58.204
Apparaatskosten	51.858	65.063	65.063	59.864	5.199
Totaal lasten	269.227	283.134	584.099	520.697	63.402
Totaal baten	1.395	0	295.507	229.523	-65.984
Saldo	270.622	283.134	288.592	291.174	-2.582

Financiële analyse

Programmakosten/baten

Leren voor Duurzame ontwikkeling is een meerjarig project (2004-2007). Een deel van de ontvangsten van het Rijk en derden zijn nog niet besteed. Deze niet bestede inkomsten zijn als overlopende bedragen op de balans gezet. Dit past binnen de beschikking voor 4 jaar die wij van het Ministerie van LNV hebben ontvangen.

Uitwerking collegeprogramma

Ombuigingen " groene sector"

Verlaging van de vaste subsidie aan het IVN Consulentenschap NME Drenthe

Meegenomen is een verlaging van de vaste subsidie aan het IVN Consulentenschap NME Drenthe met € 15.000,-- in 2006 en € 30.000,-- in 2007 en volgende jaren (programmaonderdeel 36003). Doelstelling van het IVN Consulentenschap NME Drenthe is het verkrijgen van draagvlak bij de bevolking, ondernemingen en organisaties voor het provinciale natuurbeleid met betrekking tot duurzame ontwikkeling en het inbrengen van ecologische aspecten. Centraal staan hierbij participatie van burgers en organisatie bij duurzame ontwikkeling van de provincie en betrokkenheid van jongeren bij duurzame ontwikkeling en natuur- en milieu-educatie (NME). Concreet wordt

Drentse Aa

het stimuleren van gemeenten om NME en communicatie van duurzame ontwikkeling in beleid op te nemen, stopgezet. Een risico van de bezuiniging is dat de kwaliteit van onderwijsprojecten terugloopt, omdat continuïteit van de projecten wegvalt en daarmee de kosten om hetzelfde bereik te realiseren, zullen stijgen. Projecten NME in het onderwijs worden meer afhankelijk gemaakt van subsidies van de diverse partijen, waaronder de provincie (hoofdlijn ontwikkelen landelijk gebied).

Verlaging van de vaste subsidie aan het IVN Consulentschap NME Drenthe

Voor het IVN Consulentschap NME Drenthe is een ombuiging voor 2006 e.v. van € 15.000,-
- per jaar gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	1.153.738	1.289.852	1.625.689	1.540.817	84.872
Baten	78.624	481.770	476.007	398.373	-77.634
Saldo	1.075.114	808.082	1.149.682	1.142.444	7.238

Programma 6.1

Natuur

Missie

Behoud en vergroting van het algemeen welbevinden van mens, dier en plant door verbetering van de natuurlijke en landschappelijke leefomgeving en bescherming van natuurlijke waarden, met de nadruk op:

- bescherming en ontwikkeling van grote, samenhangende natuurgebieden, bossen en historische cultuurlandschappen;
- bescherming van bedreigde soorten planten en dieren door gerichte bescherming en verbetering van hun leefgebieden;
- versterking en, waar mogelijk, uitbreiding van oppervlakte, samenhang en kwaliteit van natuurgebieden, bossen en agrarische gebieden met natuurwaarden;
- Het bevorderen van recreatief medegebruik, het intensiveren van natuurbeheer en natuurontwikkeling, het sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie en natuurgerichte recreatie en het bevorderen van onderzoek in de drie Drentse nationale parken.

36201

Natuurbeleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer J.C. Smittenberg. Toestelnummer 54 49.

*werkbezoek
september 2005*

doelen aan Europese richtlijnen door het Ministerie van LNV.
Het soortenbeleid is vooralsnog op de oude voet voortgezet.

Doelrealisatie

Het provinciale beleid richt zich vooral op het realiseren van de EHS (zie ook onder 36206 Natuurgebiedenbeleid, programma 6.2). Daarnaast richt het zich ook op behoud en ontwikkeling van natuur buiten de EHS.

Overleg met het Ministerie van LNV en het IPO heeft erin geresulteerd dat de inzet van rijksmiddelen voor ecologische verbindingzones in Drenthe voor een groot deel is veiliggesteld. Tevens is overlegd welke rol de provincies kunnen spelen in de oplossing van de knelpunten van (Rijks) infrastructuur in de EHS. In het kader van Natura 2000 (Natuurbeschermingswet 1998) is meegewerkt aan het aanpassen van natuur-

Beleidsvoornemens

- Overleg over begrenzingen, aankoop, beheerspakketten, natuurdoelen en tracé's voor ecologische verbindingzones.
- Vaststellen actualisatie Gebiedsplan Drenthe (zie ook onder 36206, Natuur gebiedenbeleid).
- Inbreng in en afstemming met rijksnatuurbeleid.
- Ondersteunen en begeleiden van natuurbeschermingsinstanties.
- Uitvoeren van soorten beschermingsplannen en overige projecten.
- Actualiseren natuurdoeltypenkaart en natuurstreefbeeldkaart.

Samen met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) hebben wij grond aangekocht, inrichtingsplannen uitgevoerd en andere activiteiten verricht om natuurdoelen in de EHS te realiseren. Naar aanleiding van de rijkswens om meer ruimte te geven aan particulier beheer, hebben wij een notitie vastgesteld, waarin de Drentse aanpak is beschreven.

Met betrekking tot zes verbindingzones is het overleg voortgezet dat gaat over de inrichting, het beheer, de aankopen en de mogelijkheden tot koppeling aan andere gebiedsgerichte projecten.

Na vaststelling van de Nota Ruimte door de Tweede Kamer heeft minister Veerman de eerder gemaakte afspraken over Robuuste verbindingen in Drenthe bevestigd. Vanaf dat moment is de concretisering van de Robuuste verbindingen weer opgepakt. Met de landinrichtingscommissies van Zuidwolde is overleg geopend over de verbinding Sallandse heuvelrug-Drents Plateau.

Er zijn diverse soorten beschermingsprojecten uitgevoerd, gericht op Knoflookpad, Heide- en veenvlinders, Vleermuizen en Weidevogels.

Met de terreinbeherende organisaties is overleg gevoerd over het actualiseren van de natuurdoeltypenkaart.

Ondanks verhoogde inzet van menskracht is de feitelijke realisering van de EHS in 2005 vertraagd door gebrek aan middelen voor aankoop van gronden en gebrek aan belangstelling bij particulieren en boeren voor het aangaan van overeenkomsten over nieuwe natuur. De (rijks)doelstellingen kunnen op deze wijze niet worden gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	1.398.763	1.862.496	2.267.021	1.389.062	877.959
Apparaatskosten	1.164.814	610.933	610.933	1.256.341	-645.408
Totaal lasten	2.563.577	2.473.429	2.877.954	2.645.403	232.551
Totaal baten	581.077	656.239	576.555	576.555	0
Saldo	1.982.500	1.817.190	2.301.399	2.068.848	232.551

Financiële analyse

Programmakosten en apparaatskosten

De verzelfstandiging van het Drents landschap is niet afgerond in 2005. Het hele jaar was onduidelijk of het nog in 2005 zou gebeuren, daarom zijn de begrote bedragen niet tussentijd aangepast. Hierdoor is de bijdrage aan de verzelfstandiging van € 300.000,-- nog niet uitgegeven. Het restant bedrag van € 575.000,-- bij de subsidie voor de Stichting "Het Drents Landschap" staat tegenover de overschrijding bij de apparaatskosten. Dit komt doordat in de begroting ervan was uitgegaan dat de verzelfstandiging zou zijn gerealiseerd, waardoor de jaarlijkse apparaatskosten verdwijnen en er een subsidieverstrekking voor in de plaats komt. De rest van de overschrijding bij de apparaatskosten van € 70.000,-- is veroorzaakt, doordat een bovenformatieve medewerker tijdelijk aan de productgroep is toegevoegd.

36202

Bos

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer M. Lumkes. Toestelnummer 56 07.

Beleidsvoornemens

- Instandhouding 34.000 ha bos in Drenthe en verbetering van de ecologische en economische waarden van deze bossen. Jaarlijks 150 ha bosuitbreiding en 3 nieuwe landgoederen.

Het project “Linde” is door particuliere boscigenaren, de bosgroep, en Staatsbosbeheer goed bezocht. Er zijn vier proefbeplantingen aangelegd en in 2006 zal door diverse particuliere boscigenaren kleine groepen lindes geplant worden. Hiermee krijgt de linde weer een plaats in het boscosysteem.

In 2005 zijn 3 nieuwe landgoederen aangelegd. Landgoed de Oorspong in Grollo is met veel aandacht voor details aangelegd.

In 2005 is 400 ha bosuitbreiding in Drenthe aangelegd. Enkele bossen zijn aangelegd in Zuidwolde. Deze bossen gaan waarschijnlijk een onderdeel vormen van de robuuste verbinding. In Amen is als onderdeel van een kavelruil 60 ha bos aangelegd. In de enclave van de bufferzone van het Bargerveen is 51 ha bos aangelegd.

Het aantal NSW-landgoederen is met 8 uitgebreid. Veel van de nieuw NSW-landgoederen zijn bebossingen rond bestaande boerderijen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	18.616	0	0	0	0
Apparaatskosten	181.197	119.821	119.821	134.681	-14.860
Totaal lasten	199.813	119.821	119.821	134.681	-14.860
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	199.813	119.821	119.821	134.681	-14.860

Financiële analyse

36203

Landschap

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer M. Lumkes. Toestelnummer 56 07.

Doelrealisatie

Het beleid is gericht op behoud van bestaande en ontwikkeling van nieuwe landschappelijke kwaliteiten. Hieraan wordt invulling gegeven binnen het ruimtelijke ordeningsbeleid (gemeentelijke bestemmingsplannen) en bij het gebiedsbeleid (gebiedsgerichte ontwikkeling). Voor de Veenkoloniën is gewerkt aan de afronding van het Landschapsonwikkelingsplan (LOP). In het kader van de Regiovisie Groningen-Assen is ingezet op landschapskwaliteit via het thema Regiopark.

Dwingelderveld

Beleidsvoornemens

- In 2005 willen wij op grond van het Uitvoeringsprogramma ontwikkelen met kwaliteit het offensief voor het landelijk gebied ten volle benutten. In dit offensief zijn de Drentse gemeenten onze belangrijkste partners. Landschap gaat hand in hand met recreatie, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit. In de voorbeeldgebieden zoals in POP II aangeduid op de ontwikkelingskaart willen wij de ontwikkelings-gerichte landschapstrategie toepassen in nieuwe visies en (gebiedsgerichte) projecten. In deze projecten staat het planontwerp centraal. Drenthe breed zullen wij de invloed van het landschapsbeleid op andere relevante beleidsterreinen continueren. Projecten die door een bijzondere inzet als voorbeeld kunnen dienen voor behoud en ontwikkeling met kwaliteit zullen wij inzetten voor educatie en publiciteit.
- De mogelijkheden om kennis van landschap en cultuurhistorie toegankelijk te maken zullen breed in de organisatie worden onderzocht en in een advies worden vertaald.

Met het algemene uitvoeringsprogramma Landschap is pas op de plaats gemaakt.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	282.348	273.338	368.338	394.331	-25.993
Apparaatskosten	236.275	113.377	113.377	140.942	-27.565
Totaal lasten	518.623	386.715	481.715	535.273	-53.558
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	518.623	386.715	481.715	535.273	-53.558

Financiële analyse

Programmakosten

Het nadelig saldo bij de bijdragen uitvoering SOL-Drenthe van € 26.000,-- is verrekend met de reserve SOL-Drenthe. Dit kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

36204

Nationale parken

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer P.W. Pasman. Toestelnummer 57 31.

Doelrealisatie

Hoewel de jaarprogramma's 2005 van de Drentse Nationale Parken ook in 2006 nog volop in uitvoering zijn, kan al wel het volgende genoemd worden. In het Dwingelderveld is het project Herstel van de hydrologie van de boswachterij Dwingeloo aangepakt. Het natter maken van het bos is hier hoofddoel.

Het informatiecentrum Lhee is voorzien van een nieuwe inrichting. Zoals gebruikelijk is het huis-aan-huis verspreide infobulletin "Veldspraak" ook in 2005 tweemaal verschenen, terwijl de Natuurkrant - voor de verblijfsrecreant - in samenwerking met het Drents-Friese Wold in een oplage van 35.000 in de streek is verspreid.

De ingang van het Nationaal Park bij Dwingeloo, genaamd 'de Vijfprong', is met hulp van externe geldstromen gerenoveerd en voorzien van een volwaardige parkeerplaats. De reconstructie bij De Benderse kon door bezwaren van omwonenden (nog) niet volledig worden uitgevoerd.

Bezoekerscentrum Diever

In het Drents-Friese Wold is een start gemaakt met de eerste fase van de bosvorming in de boswachterij. Daarnaast heeft het Nationaal Park een begin gemaakt met de natuurontwikkeling van de enclave Oude Willem. Op het gebied van onderzoek is over de recreatieve ontsluiting een rapport verschenen dat in de komende jaren zal worden uitgewerkt.

Het Drents-Friese Wold heeft zijn eerste vijfjarig jubileum gevierd. Het secretariaat heeft nogal wat uren besteed aan de gevolgen van de activiteiten van de stichting De Woudreus, de stichting die de plannen van Staatsbosbeheer kritisch volgt.

In het Nationaal Beek- en Esdorpenlandschap Drentsche Aa is een pilotcursus gastheerschap voor ondernemers succesvol afgesloten. De landinrichtingscommissie Drentsche Aa heeft een verbrede opdracht gekregen waardoor het nu dient als uitvoeringsorgaan van het Overlegorgaan voor het BIO-plan, de Integrale Kansenkaart en de Landschapsvisie. Op het gebied van beheer en inrichting is in de Gieterstraat een faunapassage aangelegd en is het boekweitveentje te Gieten hersteld. Ook zijn weer poelen en waardevolle bomen hersteld. In het kader van de voorlichting en educatie is het project Letterboxing gestart. Ook twee bewonersdagen waren zeer succesvol. In diverse reservaatgronden van Staatsbosbeheer konden inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	583.565	442.863	646.167	572.608	73.559
Apparaatskosten	445.510	432.965	432.965	570.574	-137.609
Totaal lasten	1.029.075	875.828	1.079.132	1.143.182	-64.050
Totaal baten	614.807	442.863	646.167	558.553	-87.614
Saldo	414.269	432.965	432.965	584.629	-151.664

Financiële analyse

Programmakosten/baten

De uitvoering van de jaarlijkse Bestedingenplannen van de nationale Parken beloopt twee jaren, waardoor de financiële afrekening met het ministerie van LNV (via het Nationaal Groenfonds) in het daarop volgende jaar plaatsvindt. Inkomsten en uitgaven lopen hierdoor niet parallel aan elkaar. De nog te declareren kosten zijn als overlopende bedragen op de balans gezet.

Per saldo is er nog een bedrag van € 14.000,-- ten laste van de algemene middelen gekomen. Dit bedrag bestaat uit een negatief resultaat van € 30.000,-- aan afwijking voorgaande jaren en een positief resultaat aan BTW van € 16.000,--. De afwijking voorgaande jaren heeft nog betrekking op saldi uit 2002 en 2003. Deze jaren zijn al afgerekend. Deze posten stonden dus onterecht op de balans. Het BTW saldo ontstaat omdat de BTW als kosten gedeclareerd kan worden bij het Groenfonds.

Apparaatskosten

De inzet van een tijdelijk bovenformatief medewerker heeft bijgedragen aan de overschrijding van de apparaatskosten.

36205

Natuur uitvoering/regelgeving

- Grondverwerving
- Uitvoering Flora- en Faunawet
- Natuurbeschermingswet

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer J. Smittenberg. Toestelnummer 54 49

Doelrealisatie

Op 1 oktober is de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking getreden. Vanaf deze datum heeft de provincie een aantal bevoegdheden erbij gekregen (vergunningverlening, plangoedkeuring, beheersplannen opstellen) ter bescherming van de vogel- en habitatrictlijn gebieden in Drenthe. In 2005 is de uitvoering van deze nieuwe taken voor een belangrijk deel voorbereid (implementatie).

Beleidsvoornemens

1. 80 subsidiebeschikkingen ten behoeve van de aankoop van: natuurgebieden, landgoederen en begrensde natuurgebieden:
 - taakstelling realisering EHS en landinrichting: 800 ha per jaar;
 - 4 overleggen Werkgroep Aankopen;
 - 10 overleggen Dienst Landelijk Gebied.
2. Evenwichtige ontheffingverlening:
 - goedkeuring Faunabeheerplan (product van Faunabeheereenheid (FBE) Drenthe);
 - stimuleren effectieve preventieve maatregelen ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen door beschermde diersoorten;
 - ontheffingverlening grotendeels via FBE laten lopen;
 - effectieve handhaving (via Productgroep Handhaving).
3. Evenwichtige vergunningverlening (bijvoorbeeld voor het Witterveld met betrekking tot activiteiten op het TT-circuit):
 - opstellen beleidsnota met betrekking tot provinciale invulling nieuwe natuurbeschermingswet;
 - opstellen van goede beheersplannen voor Natuurbeschermingswet-, Vogelrichtlijn- en Habitatrictlijn-gebieden.

Het Faunabeheerplan is goedgekeurd in 2005.

Op basis van het (FBE zijn in totaal 10 ontheffingen verleend aan de FBE voor het (onder strikte voorwaarden) doden van beschermde inheemse diersoorten. In 2006 loopt de ontheffingverlening grotendeels via de FBE. De door de FBE te leveren prestaties voor 2006 zijn vastgelegd in een prestatiesubsidiebeschikking.

Aan het TT-circuit is een Natuurbeschermingswet vergunning verleend voor het Truckstar festival. Tegen deze vergunning loopt nog een beroepsprocedure bij de Raad van State. Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking getreden. Door deze verlate inwerkingtreding kan pas in de loop van 2006 een begin gemaakt worden met het opstellen van de verplichtte beheersplannen voor de Vogel- en Habitatrictlijn gebieden in Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	2.144.430	1.319.809	2.004.159	1.341.751	662.408
Apparaatskosten	341.052	348.183	348.183	431.780	-83.597
Totaal lasten	2.485.482	1.667.992	2.352.342	1.773.531	578.811
Totaal baten	193.008	17.200	32.000	85.570	53.070
Saldo	2.292.474	1.650.792	2.319.842	1.687.961	631.881

Financiële analyse

Programmakosten/baten

Op basis van een verwacht verloop van de reserve grondverwerving relatienota 2e fase is een derde deel begroot (€ 316.000,--). Hiervan is € 243.000,-- gerealiseerd in 2005. Er blijft dus € 73.000,-- over. Verder is door de Dienst Landelijk Gebied een bedrag van € 53.000,-- teruggestort als voorziene correctie op een factuur over een grondverwervingstransactie uit 2004. Het totale voordelige saldo van € 126.000,-- is verrekend met de reserve 2e fase relatienota en natuurontwikkeling. Dit kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De lening aan het Drents Landschap ten behoeve van aankoop natuur- en recreatiegebieden is al afgelost. Daardoor blijft het begrote bedrag € 88.000,-- als voordelig resultaat over.

De toegerekende rente is € 97.000,-- lager geworden dan begroot, doordat de boekwaarde lager is vanwege de weinige grondaankopen van de laatste jaren.

Door het Ministerie van LNV zijn pas aan het einde van het jaar middelen voor de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet beschikbaar gesteld, waardoor er geen mogelijkheid was bestedingen te realiseren. Daarom zijn er voordelige saldi van € 95.000,-- bij de Flora- en Faunawet en € 247.000,-- bij de Natuurbeschermingswet.

Door onduidelijkheid over het zelfstandig voortbestaan van de bijdrage aan natuurbeheerders zijn de kosten grotendeels op het budget uitvoering Natuurbeschermingswet gerealiseerd. Bij het budget bijdragen aan natuurbeheerders blijft daardoor een bedrag over van € 26.000,--.

De overige voordelen van in totaal € 36.000,-- hebben betrekking op schadepreventie flora en fauna, faunabeheer Drenthe en afwikkeling subsidies voorgaand jaar.

Uitwerking collegeprogramma

Ombuigingen

Verlaging van de structurele subsidie aan de Stichting Landschapsbeheer Drenthe

Meegenomen is een verlaging van de structurele subsidie aan de Stichting Landschapsbeheer Drenthe met € 50.000,-- (programmaonderdeel 36201). Stichting Landschapsbeheer Drenthe combineert het onderhouden van landschappelijke elementen in Drenthe met het scheppen van werkgelegenheid voor onder meer arbeidsgehandicapten en het inzetten en ondersteunen van vrijwilligers. Naar ons oordeel is de ombuiging mogelijk door verzakelijking van de subsidierelatie. Vraaggerichte sturing en afspraken op projectniveau staan daarbij centraal. Een risico van het verminderen van subsidie is een mogelijk nadelig effect op de kwaliteit van

het landschap, voor de werkgelegenheid dan wel voor de beschikbaarheid van vrijwilligers in het natuur- en landschapsbeheer. Overigens kan voor de financiering van projecten wel gebruikgemaakt worden van de (extra) middelen voor de hoofdlijn ontwikkelen landelijk gebied.

Ombuigingen Groene Sector

In een brief van 5 april 2005 hebben wij u geïnformeerd over het besluit een ombuiging van € 75.000,-- te realiseren voor 2006 e.v. en voor 2005 een ombuiging van € 50.000,--. In de voorjaarsnota 2005 is aangegeven dat de bezuiniging van € 75.000,-- op jaarbasis in deze bestuursperiode niet meer haalbaar geacht wordt en dat daarom een ombuiging van € 50.000,- is opgelegd vanaf 2006. Hiervan is € 33.000,-- geïmplementeerd.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	6.796.571	5.523.785	6.910.964	6.232.070	678.894
Baten	1.388.892	1.116.302	1.255.222	1.220.678	-34.544
Saldo	5.407.680	4.407.483	5.655.742	5.011.392	644.350

Programma 6.2

Plattelandsbeleid

Missie

Het Drents plattelandsbeleid heeft als missie het versterken van de vitaliteit en het verbeteren van de leefbaarheid op het platteland onder de randvoorwaarde van een zo optimaal mogelijke balans tussen ecologie en economie.

35006

Gebiedsgerichte uitvoering

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer E.P.H. Bregman. Toestelnummer 58 63.

Doelrealisatie

In 2005 zijn via het spoor van de gebiedsgerichte uitvoering diverse projecten gesubsidieerd. Deze projecten zijn in uitvoering gegaan of moeten nog tot uitvoering komen. De uitvoerders hebben na het afgeven van de beschikking twee jaar de tijd om het project af te ronden. Om een beeld te geven van welke prestaties geleverd zijn volgt nu een korte opsomming. Om de biodiversiteit van de bodem te verbeteren en zo de bodem onder andere een meer natuurlijke afweer tegen ziektes te geven, is een project biodiversiteit op melkveehouderijen gehonoreerd.

Via een tweetal projecten in het Hunzegebied is met als doel de verdroging van natuurgebieden te verminderen op 5 ha de afvoer van het regenwater afgekoppeld van de riolering. Hiermee zijn ook een tweetal riooloverstorten gesaneerd.

In het Drentsche Aa-gebied wordt een parkeerplaats aangelegd voor 50 voertuigen. Hiermee wordt wildparkeren in het gebied tegengegaan en verstoring van het gebied voorkomen.

Via het project Akker en graslandbeheer wordt langs 380 km meerjarig aan milieuvriendelijk akkerrandenbeheer gedaan. Doel is om belasting met gewasbeschermingsmiddelen tegen te gaan (verder dan wettelijk al moet).

In het gebied van het Oude Diep wordt één cultuurhistorisch waardevolle brug over het Linthorst-Homankanaal hersteld.

Voor alle gebieden is een handleiding gemaakt voor het opknappen van de zogenaamde stookhokken.

Per 1 januari 2005 mag er niet meer in de bodem of op het oppervlaktewater geloosd worden zonder voorafgaande zuivering. Door gerichte inzet van stimuleringsgelden zijn er in Drenthe in 2005 nagenoeg geen ongerioleerde percelen meer aanwezig. In totaal zijn er in Drenthe ongeveer 220.000 percelen gerioleerd. De provinciale inzet was niet zozeer de wettelijk verplichte aansluitingen maar de bovenwettelijke. Dat gaat bijvoorbeeld ook over afkoppelprojecten, gescheiden rioolstelsels en het saneren van riooloverstorten.

Beleidsvoornemens

- De provinciale inzet is erop gericht op interactieve wijze met partners in het gebied de beleidsdoelen te realiseren; dit proces waar mogelijk en noodzakelijk te faciliteren en financieel te ondersteunen.

Het proces, dat erop gericht is om op interactieve wijze met partners in het gebied de beleidsdoelen te realiseren, is in 2005 onverminderd voortgezet. Samen met een groot aantal partners hebben wij 14 projecten in kader van de SGB uitgevoerd (totale projectkosten € 5.445.440,--, waarvan € 403.165,-- gefinancierd is uit de reserve Vitaal platteland). Met restantmiddelen van de Subsidieregeling Stimuleringsfonds milieubeschermingsgebieden (SGM) zijn nog eens 19 projecten uitgevoerd. Deze regeling is overigens halverwege 2005 overgegaan in de Subsidieregeling reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.554.133	1.081.000	1.000.000	715.695	284.305
Apparaatskosten	702.395	693.125	693.125	587.216	105.909
Totaal lasten	2.256.528	1.774.125	1.693.125	1.302.910	390.215
Totaal baten	2.733.479	1.000.000	0	56.823	56.823
Saldo	-476.951	774.125	1.693.125	1.246.087	447.038

Financiële analyse

Programmakosten

Het verschil tussen de begrote lasten en de realisatie voor SGM-projecten kan als volgt worden verklaard. In 2005 is er in totaal € 910.000,-- aan subsidies toegezegd/besteed (€ 78.000,-- op grond van artikel 30 van de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid en € 832.000,-- op grond van de Subsidieregeling Stimuleringsfonds milieubeschermingsgebieden en de Subsidieregeling Stimulering vitaal platteland Drenthe). Het gaat in totaal om 19 projecten die met provinciale middelen worden gerealiseerd. Van het totaalbedrag dat in 2005 aan subsidies is toegezegd is € 726.000,-- verplicht/uitgegeven.

Voor de projecten Akker- en graslandrandenbeheer Drenthe is in 2005 opdracht gegeven voor de eerste fase, voor Erfgoed Veenhuizen is nog geen subsidiebeschikking afgegeven. Het restantbedrag is doorgeschoven naar 2006.

Baten

De opbrengsten die verantwoord zijn als rijksbijdrage gebiedsgericht milieubeleid hebben betrekking op de gedeclareerde proceskosten van 4 projecten (artikel 30 van de SGB) bij de Dienst Landelijk Gebied.

Reserves

De reserve Stimulering gebiedsgericht beleid wordt, zoals opgenomen in de nota Reserves en voorzieningen, afgebouwd in de jaren 2005 en 2006. Het restant hiervan zal volgend jaar door middel van een begrotingswijziging worden opgevoerd en besteed aan projecten die gericht zijn op de uitvoering van gebiedsgericht beleid. De doelstellingen staan in het Programma Land. De totale verrekening van deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

35007

Gebiedsgericht beleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer E.P.H. Bregman. Toestelnummer: 58 63.

Doelrealisatie

In 2005 hebben wij de invulling van de programmaliijn Land (Overzicht provinciale speerpunten in het landelijk gebied, als uitwerking van het Collegeprogramma) afgerond en het aanbod van de provincie aan het Rijk voor de periode 2007-2013 vastgelegd in het provinciale meerjarenprogramma (PMjP).

Beleidsvoornemens

- De provinciale inzet is erop gericht op interactieve wijze met partners in het gebied de beleidsdoelen zo integraal mogelijk te realiseren als uitwerking van het POP. Dit proces wordt waar mogelijk en noodzakelijk gefaciliteerd en financieel ondersteund. In het kader van landelijke ontwikkelingen (zie tekst hieronder) wordt in SNN-verband inhoud gegeven aan een landelijke pilot.

Het Hunzegebied is 1 van de 14 voorbeeldprojecten van ontwikkelingsplanologie in Nederland. Wij hebben het eindrapport op 23 november 2005 gepresenteerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	31.798	0	34.000	33.800	200
Apparaatskosten	149.058	232.331	232.331	189.506	42.825
Totaal lasten	180.856	0	266.331	223.306	43.025
Totaal baten	0	232.331	0	0	0
Saldo	180.856	232.331	266.331	223.306	43.025

Financiële analyse*Apparaatskosten*

Onderschrijding wordt veroorzaakt doordat geraamde uren ingezet zijn voor Programma Land (36005 Plattelandsbeleid) en voor de ontwikkeling van het PMJP (36001 Programmering en Sturing van programma 6.0) verantwoord en dus ook daar worden verantwoord.

36004

Landinrichting

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.
 Contactpersoon de heer G.B. Buijs. Toestelnummer 54 23.

Doelrealisatie

Op dit moment zijn er 15 landinrichtingsprojecten in uitvoering. Circa 80% van de ecologisch hoofdstructuur (EHS) wordt gerealiseerd binnen landinrichtingsprojecten. Dit komt overeen met een verwerving van gemiddeld 400 ha per jaar. Circa 70% van de ecologische verbindingen komt tot stand via landinrichting. Ook zal een belangrijk deel van de Robuuste ecologische verbinding Sallandse Heuvelrug - Drents Plateau gerealiseerd worden door de LC Zuidwolde Noord Beneden Egge. Voor een groot aantal landbouwers wordt door herverkaveling de toedeling aanmerkelijk verbeterd. Zo komt gemiddeld 70% van de grond bij huis te liggen. Via landinrichting wordt een belangrijke impuls gegeven aan een vitaal platteland.

Beleidsvoornemens

- Landinrichting blijft een belangrijk instrument om flexibel en efficiënt complexe inrichtingsvraagstukken in het landelijk gebied uit te voeren. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de sociaal-economische versterking van het landelijk gebied.

Wij hebben een start gemaakt met de derde generatie landinrichting. Dit zijn kleinschalige projecten waar door middel van planmatige kavelruil de landbouwstructuur wordt verbeterd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	366.717	332.988	332.988	353.557	-20.569
Totaal lasten	366.717	332.988	332.988	353.557	-20.569
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	366.717	332.988	332.988	353.557	-20.569

Financiële analyse

36005

Plattelandsbeleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.
 Contactpersoon de heer W. de Bruijn. Toestelnummer 54 13.

Doelrealisatie

Het merendeel van de beschikbare middelen is besteed aan de cofinanciering van projecten (gaat om circa 70% van de middelen uit de reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe). Dit past in het streven om in het landelijk gebied het accent te leggen op de uitvoering van de plannen.

Beleidsvoornemens

Prioriteit wordt gegeven aan de volgende thema's c.q. gebieden,

Thema's

- **Landbouw.** Kernbegrippen hierbij zijn: stimuleren van duurzaamheid, investeren in kennis, kwaliteit en ondernemersschap, produceren voor de wereldmarkt en verbreding, inspelen op het nieuwe Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid en zorgen voor goede fysieke productieomstandigheden.
- **Natuur.** Hierbij gaat het om de realisatie van de EHS en de robuuste verbindingzones, ontwikkeling en beheer van het landschap, veiligstellen en benutten van cultuurhistorische waarden en verbetering van milieufactoren.
- **Water.** In kwantitatieve zin de nodige maatregelen voor vasthouden, bergen en afvoeren van water. In kwalitatieve zin blijft een verdere verbetering van de waterkwaliteit nodig.
- **Plattelandontwikkeling.** Hierbij gaat het om de versterking van de economische veerkracht, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, de recreatieve infrastructuur en educatieve activiteiten.

Gebieden

- **Regiovisie Groningen-Assen.** Op het terrein van de waterbeheersing dienen zich in het desbetreffende gebied grootschalige projecten aan (onder andere voor de waterberging).
- **Zuidwest-Drenthe.** Hier dienen de nationale parken verder te worden uitgebouwd tot toeristisch aantrekkelijke gebieden. Ook liggen er belangrijke wateropgaven.
- **Veenkoloniën.** De sociaal-economische structuur van de Veenkoloniën zal worden versterkt door uitvoering van de Agenda voor de Veenkoloniën. Prioriteit hierbij hebben de Top-tienprojecten.
- **Hunze.** De uitvoering van de voor dit gebied ontwikkelde plannen vraagt in de komende periode speciale aandacht (onder andere de realisatie van de robuuste verbindingzone, de wateropgaven en de inpassing in de plannen van de pilot Ontwikkelingsplanologie die is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van de Nota ruimte).

Een van de aansprekende voorbeelden in de uitvoering van de speerpunten in het Programma Land is het project Versnelde Inrichting Eelder-Peizermade, waarin samen met het waterschap Noorderzijlvest en de Landinrichtingscommissies Roden-Norg en Peize wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de natuur en de waterberging in Noord-Drenthe.

Andere speerpunten die in 2005 zijn opgestart/afgerond zijn onder meer:

- Provinciaal Kavelruilburo ;
- Gemeentelijke uitvoeringsprogramma's landschap en cultuurhistorie
- Landbouwondernemersprogramma
- Drenthe Outdoor Offensief
- Levend Bezoekersnetwerk Drentse Aa
- Frederiksoord
- Runde

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	1.704.443	5.050.000	5.244.955	5.135.129	109.826
Apparaatskosten	194.931	344.190	344.190	409.263	-65.073
Totaal lasten	1.899.374	5.394.190	5.589.145	5.544.392	44.753
Totaal baten	1.381	0	26.849	190.639	163.790
Saldo	1.897.993	5.394.190	5.562.296	5.353.753	208.543

Financiële analyse

Programmakosten/baten

De beschikbare middelen voor de uitvoering van het Programma Land zijn in 2005 voor een belangrijk deel besteed. Er is bij Vitaal platteland € 4.854.000,-- gerealiseerd van de totale begrote uitgaven en inkomsten van € 5.023.000,--. Bij de realisatie zijn inkomsten ontvangen van derden voor de kosten van het VIEP en het ASP Roden-Norg. Voor het project Oude Diep werden POP-bijdragen ontvangen. Het restant van € 169.000,-- is verrekend met de reserve Vitaal platteland bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De € 31.000,-- aan afwikkeling subsidies vorig jaar is nog verrekend met het saldo van de reserve Plattelandsstructuur. Deze reserve is nu opgeheven en het saldo is volgens afspraak gestort in de reserve Vitaal platteland. De provinciale middelen van het Vitaal platteland zijn vooral ingezet voor de cofinanciering van diverse projecten (gaat om ongeveer 70% van de beschikbare middelen). Door daarbij te zoeken naar een koppeling met de inzet van rijksmiddelen (uit de SGB-regeling) en EU-middelen (uit het LEADER+-programma) is er met de inzet van de "eigen" middelen een grote spin-off bereikt in de realisatie van diverse doelen,

Vorig jaar is voor het project Vrijwillige weidevogelbescherming 2004-2007 een bedrag van € 107.000,-- beschikbaar gesteld. De gemiddelde jaarlijkse uitkering is in de begroting verwerkt bij de prestatie 3620111 Projecten natuur. De beschikking is echter vorig jaar ineens als lasten geboekt onder de post uitvoeringskosten plattelandsbeleid. Dit is nu gecorrigeerd, waardoor er € 46.000,-- is teruggeboekt als afwikkeling voorgaand jaar. Bij de uitvoeringskosten plattelandsbeleid is € 27.000,-- geld overgebleven.

Apparaatskosten

Er zijn omvangrijke inspanningen geleverd bij het opstellen van het PMJP en het ontwikkelen van het landelijk sturingsmodel ILG. De inzet van uren is echter op het programma-onderdeel Programmering en Sturing (6.0) verantwoord, waardoor hier een onderschrijding wordt getoond. Vanaf 2006 zijn de desbetreffende prestaties opgenomen in het programma-onderdeel Plattelandsbeleid. Ook zijn er ongeveer 450 uren verantwoord op projecten Kompas Land.

36206**Natuurgebiedenbeleid**

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon de heer J.C. Smittenberg. **Toestelnummer:** 54 49.

Doelrealisatie

Ons beleid richt zich vooral op het realiseren van de EHS via aankoop en beheer. In 2005 is 99 ha toegevoegd aan de ecologische hoofdstructuur; 79 ha is verworven door de terreinbeheerders en door ons meegefinancierd. De overige hectares zijn in bezit van Staatsbosbeheer. Door de Dienst Regelingen van LNV is voor bijna 20 ha nieuwe natuur een subsidieovereenkomst afgesloten met particulieren.

Daarnaast is er hard gewerkt aan behoud en ontwikkeling van natuur buiten de EHS, onder meer door het stimuleren van agrarisch natuurbeheer.

Beleidsvoornemens

- Overleg over natuur- en landschapsdoelen, begrenzingen, aankoop, beheerspakketten en tracé's voor ecologische verbindingzones.
- Verwerken aanvullingen, wijzigingen en reacties ten behoeve van actualisatie Gebiedsplan Drenthe (zie ook onder 36201, Natuurbeleid).

- Begrenzen robuuste verbindingen in Hunzedal en bij Zuidwolde.
- Stimuleren en ondersteunen van de inrichting van ecologische verbindingzones en het opheffen van knelpunten.
- Stimuleren en ondersteunen van agrarisch natuurbeheer.
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor ecologische inrichting en landschapsherstel.

- Overleg met LNV en IPO heeft erin geresulteerd dat de inzet van rijksmiddelen voor ecologische verbindingzones in Drenthe voor een groot deel is veiliggesteld. In afwachting van de besluitvorming hierover zijn lopende processen voortgezet.
 - Wij hebben het Gebiedsplan foerageergebieden voor overwinterende ganzen vastgesteld. Het is een apart plan geworden, dat later in het Gebiedsplan Drenthe kan worden toegevoegd. Wij hebben een aantal wijzigingen van het Gebiedsplan doorgevoerd.
 - De voorbereidingen voor de Robuuste verbindingen zijn in volle gang. Wij hebben in overleg met de gebiedscommissies en voor de CLG is een procedure opgesteld hoe om te gaan met de begrenzing van Robuuste verbindingen.
 - Met het Rijk is overlegd welke rol de provincies kunnen spelen in de oplossing van de knelpunten van (rijks)infrastructuur in de EHS. Voor de voorzieningen bij rijkswegen en spoorlijnen zijn inmiddels door het Rijk middelen gereserveerd (Meerjarenprogramma ontsnippering). Voor een groot deel zullen deze geldstromen via het ILG verlopen. Wij hebben er in principe mee ingestemd hierin een regierol te spelen.
- Wij hebben met Boerennatuur een prestatieafpraak gemaakt over agrarisch natuurbeheer. Dit betreft onder meer het bevorderen van natuurcoöperaties van boeren en het stimuleren van akkerrandenbeheer.
- Wij hebben subsidies verstrekt voor zeer diverse plannen van particulieren voor ecologische inrichting en landschapsherstel.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	-32.821	8.540	8.540	4.000	4.540
Apparaatskosten	290.794	319.538	319.538	329.888	-10.350
Totaal lasten	257.973	328.078	328.078	333.888	-5.810
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	257.973	328.078	328.078	333.888	-5.810

Financiële analyse

37108

Versterking economische vitaliteit platteland

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.
 Contactpersoon mevrouw J. Dijksterhuis en mevrouw C. Posthumus.
 Toestelnummer 54 31 en 56 50.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie	Nulmeting	Meting 2005
BRP landbouw	Gemiddelde jaarlijkse groei 1998-2002: -0,5% (Nederland: 0,2%)	Nog niet beschikbaar

Via onze acties streven wij naar een optimalisatie van de productieomgeving waarbinnen de Drentse landbouwers moeten opereren. Dat moet resulteren in een situatie waarin het BRP in deze sector in Drenthe minimaal een zelfde groei zal kennen als landelijk het geval is. Dat

is een verbetering ten opzichte van het verleden (1998-2002) waarin Drenthe achterbleef (jaarlijks - 0,5%) ten opzichte van het landelijk beeld (jaarlijks + 0,2%). Recentere cijfers zijn nog niet voorhanden.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Mede uitvoering geven aan de Agenda voor de Veenkoloniën. Onder andere zal in 2005 aandacht besteed worden aan het mogelijk maken van inplaatsing van melkveehouderijbedrijven en verbetering van vaarwegen.
- Projectverwerving in het kader van de LEADER+-programma's voor Oost-Drenthe en het Drents-Friese LEADER-gebied. Het gaat om projecten op het gebied van versterking van natuur, bos en landschap, uitbouw van het plattelandstoerisme, versterking van het ondernemerschap en het kleinschalige bedrijfsleven, verbreding van de landbouw en versterking van het sociaal-culturele leefklimaat (alleen in Oost-Drenthe).

In 2005 is een tussentijdse evaluatie van de Agenda voor de Veenkoloniën afgerond. De projecten Scholing-werk, Inplaatsing melkveehouderij, Landschapsontwikkelingsplan, Glasvezeltracé Veenkoloniën, Ombouw N366/N391: eindbeeldstudie en De Runde zijn in uitvoering. Het uitvoeringsplan voor de vaarverbinding Erica-Ter Apel is door de stuurgroep vastgesteld.

Verder wordt met Drentse middelen bijgedragen aan de realisatie van 3 projecten:

Praktijkcentrum Bouw, Torenveen en Boeren met uitzicht.

Via het pilotproject Inplaatsing melkveehouderijbedrijven in de Veenkoloniën is een bedrijf in het Drentse deel ingeplaatst. Een tweede bedrijf zou zich in het Groningse gedeelte vestigen, maar dat is in verband met beperkingen op het gebied van ruimtelijke ordening niet doorgegaan. Met een volgend bedrijf zijn gesprekken aan de gang. Omdat ruimtelijke ordeningsprocedures langer duren dan verwacht is het Ministerie van LNV gevraagd de einddatum van het project te verschuiven van 2006 naar 2007.

Voor de uitvoering van het Drents-Fries LEADER-gebied is voor 4 projecten een LEADER-beschikking afgegeven. Via het project Vitale dorpen zijn 7 projecten beschikt en vanuit Drents-Fries-procesgeld is ook aan 2 projecten een bijdrage gegeven.

In het LEADER-gebied Oost-Drenthe is voor 6 projecten een LEADER-beschikking afgegeven. Via het project Vitale dorpen zijn 5 projecten beschikt en vanuit Oost-Drents procesgeld is aan 1 project een bijdrage gegeven.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	283.696	0	2.128.401	296.137	1.832.264
Apparaatskosten	297.763	237.873	237.873	346.905	-109.032
Totaal lasten	581.459	237.873	2.366.274	643.042	1.723.232
Totaal baten	160.599	0	1.839.401	126.548	-1.712.853
Saldo	420.860	237.873	1.839.401	516.494	10.379

Financiële analyse

Programmakosten

In 2004 is een budget van € 250.000,-- beschikbaar gesteld voor de cofinanciering van projecten uit de Agenda voor de Veenkoloniën. De Stuurgroep Agenda voor de Veenkoloniën heeft in 2004 besloten aan welke projecten deze middelen besteed worden. Diverse projecten zijn positief beschikt. De kosten in 2005 hiervan bedroegen € 170.000,--.

Voor het project Vaarverbinding Erica-er Apel, dat nog niet volledig uitvoeringsgereed is, is een bedrag gereserveerd van € 119.000,--.

Baten

Voor het project Inplaatsing melkveehouderij in de Veenkoloniën ontvangt de provincie geld van het Rijk. Dit geld betalen wij door aan derden. Het gaat hierbij om een meerjarenproject dat loopt van 2004 tot en met 2006. De bestedingen lopen achter bij hetgeen in de begroting is geraamd. Dit komt onder andere door ruimtelijkeorderingsprocedures, die langer duren dan verwacht. Wij hebben het Rijk gevraagd de einddatum van het project te verschuiven naar 2007. De nog niet bestede inkomsten zijn als overlopende bedragen op de balans gezet.

Uitwerking collegeprogramma

Ombuigingen

Ter ondersteuning van de uitvoering van de Hoofdlijn landelijk gebied wordt de reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe ingesteld. De reserve zal onder andere worden gevoed door het overhevelen van bestaande budgetten. Er is sprake van een overheveling van de budgetten naar de reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe. De middelen zullen in het vervolg selectiever worden ingezet in robuuste projecten.

De over te hevelen budgetten hebben betrekking op de doelstellingen Natuur, Milieu, Plattelandsbeleid, Welzijn, Landbouw en Water. In de volgende tabel is een en ander nader uitgewerkt. Hierbij is ook aangegeven op welke programmaonderdelen de ombuigingen concreet betrekking hebben.

Vitaal platteland ("overheveling kredieten")

	Prog.ond.	2005	2006	2007	2008
Stimuleringsfonds milieubescherm.geb.	35006	204.201	204.201	204.201	204.201
Storting Plattelandsstructuurfonds	36005	400.000	150.000	-	-
Uitvoeringskosten plattelandsbeleid	36005	754.000	754.000	754.000	754.000
Stimuleringsregeling bos	36202	22.700	22.700	22.700	22.700
Aankoop natuurgebieden	36205	295.000	295.000	295.000	295.000
Stimuleringsverord. natuur en landschap	36206	68.000	68.000	68.000	68.000
Subsidies toeristische sector	37109	34.000	34.000	34.000	34.000
Subsidies duurzame landbouw	37303	49.000	49.000	49.000	49.000
Subsidieregeling Welzijn	38001	182.000	182.000	182.000	182.000
		2.008.901	1.758.901	1.608.901	1.608.901

Lonerdiep

Intensiveringen

Het waarborgen van de kwaliteit en de vitaliteit van het landelijk gebied vormt in het beleid voor 2005 en de volgende jaren een van de hoofdlijnen van het beleid. Bij de uitvoering van dit beleid gaat het om de land- en tuinbouw, water, natuur, landschap, leefbaarheid en recreatie. Ter ondersteuning van de uitvoering van de Hoofdlijn landelijk gebied wordt de reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe ingesteld. De reserve zal worden gevoed door het overhevelen van bestaande budgetten en door een intensivering van de middelen voor het landelijk gebied. De in te stellen reserve Stimulering vitaal platteland Drenthe wordt vooral ingezet voor de volgende prioritaire thema's c.q. gebieden.

Thema's

- **Landbouw.** Kernbegrippen hierbij zijn: stimuleren grondgebondenheid, investeren in kennis, kwaliteit en ondernemersschap, produceren voor de wereldmarkt en verbreding, inspelen op het nieuwe Eu-ropese gemeenschappelijke landbouwbeleid en zorgen voor goede fysieke productieomstandigheden.
- **Natuur.** Hierbij gaat het om de realisatie van de EHS en de robuuste verbinding-zones, ontwikkeling en beheer van het landschap, veiligstellen en benutten van cultuurhistorische waarden en verbetering van milieufactoren.
- **Water.** In kwantitatieve zin de nodige maatregelen voor vasthouden, bergen en afvoeren van water. In kwalitatieve zin blijft een verdere verbetering van de waterkwaliteit nodig.
- **Plattelandontwikkeling.** Hierbij gaat het om de versterking van de economische veerkracht, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, de recreatieve infrastructuur en educatieve activiteiten.

Gebieden

- **Regiovisie Groningen-Assen.** Op het terrein van de waterbeheersing dienen zich in het desbetreffende gebied grootschalige projecten aan (onder andere voor de waterberging).
- **Zuidwest-Drenthe.** Hier dienen de nationale parken verder te worden uitgebouwd tot toeristische aantrekkelijke gebieden. Ook liggen er belangrijke wateropgaven.
- **Veenkoloniën.** De sociaal-economische structuur van de Veenkoloniën zal worden versterkt door uitvoering van de Agenda voor de Veenkoloniën. Prioriteit hierbij hebben de Top-tienprojecten.
- **Hunze.** De uitvoering van de voor dit gebied ontwikkelde plannen vraagt in de komende periode speciale aandacht (onder andere de realisatie van de robuuste verbindingzone, de wateropgaven en de inpassing in de plannen van de pilot Ontwikkelingsplanologie die is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van de Nota ruimte).

	prog.ond.	2005	2006	2007	2008
Agenda voor de Veenkoloniën		250.000	250.000	250.000	250.000
Verplaatsing agrarische bedrijven		500.000	500.000	500.000	500.000
Ruimte voor Water		1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Versterking Vitaal platteland		2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Landbouw ondernemersprogramma		125.000	125.000	125.000	125.000
Natuur en recreatie		125.000	125.000	125.000	125.000
Procesmanagement bergingsgebieden		100.000	100.000	100.000	100.000
Inrichting bergingsgebieden		250.000	500.000	750.000	250.000
Flankerend beleid bergingsgebieden		200.000	200.000	200.000	200.000
Bijdrage aan Reserve Vitaal platteland	36005	5.050.000	5.300.000	5.550.000	5.050.000

Speerpunten

In het kader van de Voorjaarsnota 2005 hebben wij een aantal speerpunten vastgesteld voor de periode 2005-2006. Deze zijn zowel gebiedsgericht als themagericht. De uitvoering in 2005 is naar tevredenheid verlopen. In waterprojecten, die worden uitgevoerd in het kader van de Versnelde Inrichting Eelder- en Peizerdiep (VIEP), is bijna € 2,5 miljoen verplicht. Het project Kavelruil loopt goed, wij hebben ingestemd met de uitvoering van het project Levend Bezoekersnetwerk (Drentsche Aa) en het project Outdoor Offensief is inmiddels gecommitteerd. Het totaal aan verplichtingen over 2005 overschreed - zij het gering - de beschikbare ruimte.

Provinciaal meerjarenprogramma landelijk gebied (pMJP)

Wij hebben het voorlopig concept van het pMJP in november 2005 besproken aan de "buitenwacht" voorgelegd voor een reactie. Er zijn echter nog vele onzekerheden. Zo is niet duidelijk wat de feitelijke budgetten (ILG en Europa) zijn. Andere onzekerheden zijn de vergoeding van de apparaatskosten en de indexering.

De IPO-visitatiecommissie heeft de provincie Drenthe bezocht om te sonderen - zoals in iedere provincie - hoe de stand van zaken is. De commissie zoomde nadrukkelijk in op de verschillende verantwoordelijkheden en de mate waarin de buitenwacht bij de uitvoering zal worden betrokken.

De provincie Drenthe heeft een goede indruk achtergelaten bij de commissie; geen koploper maar zeker geen achterloper.

Punten van aandacht bij het pMJP zijn vooral "het nieuwe", de zevenjarige periode, de ambities, het integrale karakter, de flexibiliteit en (vooral) de vrije ruimte en de draagwijdte van de noordelijke samenwerking. Van dat laatste kan worden gezegd, dat - zeker in de beginjaren - de vrije ruimte beperkt zal zijn. Voor 80% is er immers sprake van "gedwongen winkelnering".

Veenkoloniën

De sociaal-economische structuur van de Veenkoloniën zal worden versterkt door uitvoering van de Agenda voor de Veenkoloniën. Prioriteit hierbij hebben de Top-tienprojecten.

De Agenda voor de Veenkoloniën is in uitvoering. Een tussentijdse evaluatie is in 2005 afgerond. De projecten Scholing-werk, Inplaatsing melkveehouderij, Landschapontwikkelingsplan, Glasvezeltracé Veenkoloniën, Ombouw N366/N391: eindbeeldstudie en De Ronde zijn in uitvoering. Het uitvoeringsplan voor de vaarverbinding Erica-Ter Apel is door de stuurgroep vastgesteld. Verder wordt met Drentse middelen bijgedragen aan de realisatie van drie projecten: Praktijkcentrum Bouw, Torenveen en Boeren met uitzicht.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	5.542.908	8.299.585	10.575.941	8.401.096	2.174.845
Baten	2.895.460	1.000.000	1.866.250	374.010	1.492.240
Saldo	2.647.449	7.299.585	8.709.691	8.027.086	682.605

Programma 7.0

Economie

Missie

Het Drents economisch beleid heeft als missie het bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling en het scheppen van werk voor alle inwoners van Drenthe.

Hierbij richten wij ons op activiteiten die gericht zijn op de vraagzijde (het bedrijfsleven) en op de aanbodzijde (de beroepsbevolking). Concreet betekent dit:

- het behoud van bestaande werkgelegenheid en het scheppen van nieuwe banen;
- een hogere participatie op de arbeidsmarkt, met extra aandacht voor mensen die in een achterstandssituatie verkeren.

37005

Beleidskaders en programmabeheer

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer O.F.H.C. Heukers. Toestelnummer 56 81.

Beleidsvoornemens

- Werk, onderwijs en kennisinfrastructuur is één van de vijf programmalijnen van het college.
- De activiteiten van de Productgroep Economie vallen grotendeels onder deze programmalijn. Binnen deze programmalijn zijn de ambities geconcretiseerd. Deze hebben met name betrekking op werkgelegenheidsgroei en werkloosheidsreductie. De ambities proberen wij te realiseren door te werken langs een zestal prioriteiten, te weten ICT, onderwijs en kennisinfrastructuur, innovatie, toerisme, voorwaardenscheppend beleid en arbeidsmarkt. In 2005 wordt gerapporteerd over de tussenstand met betrekking tot deze programmalijn.
- Het overgrote deel van het economisch beleid krijgt vorm in SNN-verband. Voor de periode na 2006 moet in SNN-verband worden ingezet op voortzetting van Kompas in het kader van de Langman-afspraken die lopen tot 2010. Het zwaartepunt van de onderhandelingen hierover met name het Ministerie van Economische Zaken zal in 2005 liggen.
- De noordelijke Nota vitaal platteland wordt verder uitgewerkt.
- Er zal gereageerd worden op de ontwikkelingen in het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid.
- Er zal gereageerd worden op de Nota gebiedsgerichte economische perspectieven van het Ministerie van Economische Zaken.
- * Evenals in voorgaande jaren zal projectbeoordeling in het kader van Kompas, LEADER en andere programma's plaatsvinden.

Het noordelijk ruimtelijk-economisch beleid in SNN-verband vormde een van de hoofdbestanddelen van de beleidsontwikkeling in 2005. In het begin van 2005 is de Strategische Agenda voor Noord-Nederland 2007-2013 vastgesteld. Het onderdeel Kenniseconomie is in de eerste helft van 2005 verder uitgewerkt en heeft zijn beslag gekregen in De Koers Verlegd. De Koers Verlegd vormde de basis voor de onderhandelingen met het Ministerie van Economische Zaken over de toekomstige financiering van de programmatische versterking van de noordelijke economische structuur. Halverwege 2005 heeft het ministerie in dit verband voor de periode tot en met 2010 € 110 miljoen toegezegd. De inhoud van het programma krijgt in de loop van 2006 verder vorm. Wij verwachten in 2006 meer duidelijkheid over de omvang en inhoud van het Europese programma.

De uitwerking van de noordelijke nota Vitaal platteland heeft zijn weerslag gekregen in de opzet en inhoud van het Provinciaal meerjarenprogramma en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Op dit moment zijn deze nog in bewerking. Verder hebben wij eind 2005 aan de Staten een uitgebreide rapportage over het Interregproject Hanzepassage uitgebracht. Ook hebben we gekeken naar de mogelijkheid tot verbreding van marketing en promotie.

Tot slot heeft de Europese Commissie eind 2005 € 2 miljoen toegezegd voor het Innovatieve Actieprogramma Drenthe.

Programma 2007-2013

De voorbereiding voor de programmering voor en de uitvoering in de periode 2007-2013 is in volle gang. In SNN-verband werken wij aan een economisch Transitieprogramma (Pieken in de Delta) voor de periode 2007-2010 en een operationeel programma voor de inzet van de structuurfondsen voor de periode 2007-2013. Hierbij werken wij nauw samen met de vier grote noordelijke steden. Het Transitieprogramma richt zich vooral op kennis en innovatie. Het operationeel programma heeft dus een langere looptijd, maar kent ook een bredere insteek. Die bredere insteek (ook steden en platteland) is gebaseerd op het Nationaal Strategisch Referentiekader, dat door het Rijk is opgesteld.

Over de beschikbare bedragen bestaat nog geen volledige zekerheid. Voor de uitvoering van het Transitieprogramma is een bedrag beschikbaar van ongeveer € 120 miljoen (voor vier jaar; voor zeven jaar wordt € 150 miljoen geschat); voor de uitvoering van het operationeel programma is in eerste instantie een bedrag genoemd van € 80 miljoen. Wij vinden dit onaanvaardbaar. Op verschillende manieren wordt druk uitgeoefend een veel hoger bedrag dan € 80 miljoen voor het Noorden beschikbaar te krijgen. Over de invulling (bemensing en taken) van de Programmacommissie wordt nog onderhandeld.

Programmering

Ieder jaar moet een jaarprogramma worden opgesteld. De wijziging van het Jaarprogramma 2005 is inmiddels goedgekeurd. Dat betekent, dat de basis voor het Jaarprogramma 2006 er nu ligt. Er wordt nog met het Ministerie van Economische zaken onderhandeld over de termijn van aanbidding. Het SNN geeft er de voorkeur aan het jaarprogramma 2006 pas in mei 2006 aan te bieden.

Beheer

Belangrijke onderwerpen bij het beheer zijn onder andere de registratie, monitoring en analyse van verplichtingen, betalingen en vrijval van verplichtingen.

Verplichtingen

Voor de programma's EZ-Kompas en EPD D2 (EFRO-middelen) bedraagt het totaal aan verplichtingen op 31 december 2005 respectievelijk 84% en 98%. Indien de projecten worden meegenomen, die nu in behandeling zijn stijgt dat percentage naar respectievelijk 89% en 101%.

Het programma Uitfasering D2 is met 107% al overgecommitteerd. Voor het programma LEADER+ bedraagt dit percentages 86% en als de projecten, die nu in behandeling zijn meegenomen worden meegerekend bedraagt dat percentage 84%. Indien wordt gerekend met een gelijkmatig verdeeld verplichtingenpatroon zou aan het eind van dit jaar ongeveer 86% (zes van de zeven jaar) voor de verschillende programma's moeten zijn verplicht. Het uitputtingspercentage van het Uitvoeringsprogramma Innovatie Landbouw Noord-Nederland (UILN-N) bedraagt 83%.

De conclusie is gerechtvaardigd, dat de uitvoering van het Kompas qua verplichtingen prima verloopt. Voor het programma EZ/Kompas wordt geen volledige uitputting voorzien; dit met het oog op het reserveren van € 20 miljoen voor het Transitieprogramma 2007-2013.

Betalingen

Van het bedrag dat aan het eind van 2005 feitelijk zou moeten zijn betaald om automatische decommittering over budgetjaar 2005 te voorkomen is voor EPD D2 voor 101% gehaald. Voor LEADER+ bedraagt dit percentage 108. Voor zowel het programma EFRO D2 als voor LEADER+ is het criterium voor 2005 is gehaald. Daarmee bestaat voor beide programma's het gevaar van een mogelijk verlies van subsidiemiddelen als gevolg van een te laag tempo van besteding van middelen voor 2005 niet aan de orde.

Beoordeling

In de derde periode van 2005 is er een aantal Drentse projecten aangeboden ter beoordeling. Daarvan zijn de volgende projecten gecommiteerd: Cultureel Kwartier (Assen), Leeuwerikenveld (Coevorden), Buitenvaart II (Hoogeveen) en een aantal arbeidsmarktprojecten. Ook het project de Wieken (Hoogeveen) zal worden beoordeeld.

Uitvoering in Drenthe

De evaluatie van Kompas in de Provincie Drenthe voor de periode 2000-2005 is in 2005 aan het college aangeboden. Daaruit blijkt dat van de noordelijke EZ/Kompas- en EFRO-middelen ongeveer € 124 miljoen is verstrekt voor publieke projecten en wat betreft de regelingen is dat € 8 miljoen. In beide gevallen is dat ongeveer eenderde deel van de totaal beschikbare middelen. € 64 miljoen is in de provincie Drenthe geïnvesteerd via de Centrale IPR.

Zuiderzeelijn

De werkzaamheden rond de Zuiderzeelijn concentreren zich nu op het opstellen van een structuurvisie. Als input dient een gebiedsvisie voor Noord-Nederland/Flevoland (SNN+). De filosofie van Kompas - twee transportassen, vijf kernzones en de mal-contramal-gedachte - staat daarbij centraal. Daarnaast moeten wij ook rekening houden met een ontwikkeling zonder een snelle spoorverbinding. Het als volwaardig variant uitwerken van een 0+-optie (een compensatiepakket voor een transitie in de ruimtelijk-economische structuur) wijst ook in die richting. In dit stadium is het belangrijk de Drentse ambities en perspectieven nader te formuleren. Belangrijke onderwerpen zijn de as A28/A37, Regio Groningen-Assen en Emmen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	142.465	476.932	2.269.259	479.567	1.789.692
Apparaatskosten	1.099.883	908.983	908.983	1.389.503	-480.520
Totaal lasten	1.242.348	1.385.915	3.178.242	1.869.070	1.309.172
Totaal baten	-69.191	0	177.497	244.835	67.338
Saldo	1.311.539	1.385.915	3.000.745	1.624.235	1.376.510

*Financiële analyse**Programmakosten/baten*

Het budget voor de versterking van de economische structuur is in 2005 opgehoogd met € 1.720.000,--. Dit bedrag is beschikbaar voor de cofinanciering van Kompasprojecten, dat eerder via de Reserve flexibel beleid gebeurde. Besteding van het bedrag is afhankelijk van initiatieven van derden. Het restantbedrag van € 1.665.000,-- is verrekend met de Reserve versterking economische structuur. Dit kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Verder zijn er voldoende economische projecten in voorbereiding. Daarom verwachten wij dat dit geld in de komende jaren besteed wordt.

Naar aanleiding van de motie Handhaving ID-banen hebben GS in november besloten € 500.000,-- uit dit budget te reserveren voor ID-banen. Eind 2005 hebben gemeenten subsidieaanvragen ingediend die in 2006 beschikt zullen worden.

Voor Kompas staat een jaarlijks bedrag ter beschikking voor proceskosten, zoals projectverwerving, (co)financiering van workshops, onderzoek en tijdelijke inzet. Deze bedragen komen uit de Reserve flexibel beleid. Hiervoor was een budget beschikbaar van € 222.000,--. In 2005 is hiervan € 101.000,-- uitgegeven. De verrekening van het bedrag van € 121.000,- met de Reserve flexibel beleid kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De voorziening Voorwaardenscheppend beleid is volgens het besluit van de nota Reserves en voorzieningen opgeheven. Van het overgebleven geld van € 68.000,-- zitten geen claims meer van derden, zodat het volgens afspraak kan worden toegevoegd aan de reserve Versterking economische structuur. Deze verrekening is te vinden bij doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

37106

Verbetering vestigingsfactoren kernzones

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon vde heer O.F.H.C. Heukers. Toestelnummer 56 81.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie	Nulmeting	Meting 2005
Werkgelegenheid	Gemiddelde jaarlijkse groei 2000-2003: 0,3% (Nederland: 0,9%)	-1% (2004-2005) (Nederland: -0,6%)
BRP per hoofd van de bevolking	In 2002 € 18.300 per inwoner, dit is 26 % onder het landelijk gemiddelde.	nog niet beschikbaar
Aantal gerevitaliseerde terreinen	Geen nulmeting	3

Met onze acties streven wij ernaar om het vestigingsmilieu waarbinnen het Drentse bedrijfsleven opereert zoveel mogelijk te optimaliseren binnen de twee kernzones Groningen - Assen en Zuid-Drenthe. Het overgrote deel van het Drentse bedrijfsleven is daar namelijk gevestigd. De algemene economische conjunctuur is uitgangspunt bij de beoordeling van de bereikte resultaten. Wij kunnen hierop als provincie slechts geringe invloed uitoefenen. Onze economie heeft al een paar jaar te maken met een recessie. Maar in 2005 was sprake van een licht herstel. Er zijn veel indicaties dat dit doorzet. Dit vertaalde zich (nog) niet in de werkgelegenheidsontwikkeling. In 2005 was er nog een afname van 1%. Deze week niet substantieel af van de landelijke trend.

Bedrijventerreinen maken een belangrijk deel uit van het fysieke vestigingsklimaat. Wij willen evenwicht tussen vraag en aanbod in stand houden. Dat wil zeggen dat een tekort aan bedrijventerreinen niet gewenst is, maar dat grote overschotten eveneens vermeden moeten worden. Na enkele jaren van geringe uitgifte nam deze in 2005 weer toe. De beschikbare voorraad kan deze toename opvangen. Dit geldt ook voor de afzonderlijke deelregio's. Niet alleen de beschikbaarheid van nieuwe bedrijfskavels, maar ook de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen is een aandachtspunt in ons beleid. In 2005 liepen drie revitaliseringstrajecten: Bahco (Emmen), Oevers A/B (Meppel) en Vriezerbrug (Tynaarlo). Wij zitten daarmee op koers. Daarnaast proberen we met parkmanagement een rem te zetten op verouderingsprocessen op bedrijventerreinen.

Beleidsvoornemens

- Uitvoering geven aan het Kompas-programma, de Nota parkmanagement en de nota ICT (inclusief tenderregeling).
- Participatie in het Innovatieve actieprogramma van de EU.
- Evaluatie van de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij.
- Evaluatie van de Stichting Drentse Bedrijfslocaties.
- LOFAR en spin-off.

De tweede ICT-tender was een groot succes. Er zijn 64 aanvragen ingediend en 17 aanvragen gehonoreerd voor een totaalbedrag van ruim € 800.000,--. Er is één bezwaar ingediend, dat gedeeltelijk is gehonoreerd.

Eind 2004 heeft de Europese Commissie de Drentse innovatie acties aanvraag niet gehonoreerd. In 2005 is een nieuwe aanvraag ingediend die wel is gehonoreerd.

De stichting Drentse bedrijfslocaties (DBL) heeft zich aan het werkplan gehouden en heeft bemiddeld bij de komst van nieuwe bedrijven en het behoud van bestaande bedrijven. De gemeente Midden-Drenthe heeft zich in 2005 teruggetrokken uit DBL.

De Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) heeft zich aan het werkplan gehouden en heeft bemiddeld bij de komst van nieuwe bedrijven en het behoud van bestaande bedrijven. De NOM is nieuwe participaties met bedrijven aangegaan. Door het Ministerie van Economische Zaken is een nieuwe beleidslijn voor regionale ontwikkelingsmaatschappijen opgesteld.

LOFAR heeft in 2005 een subsidie uit Kompas ontvangen van € 22 miljoen. De eerste spin-off projecten door de komst van LOFAR zijn van start gegaan: post HBO-opleiding, North Stars, Intergrated Development Lab en Innovatieve Acties Programma. Onder de vlag van Sensor Universe wordt verder gewerkt aan de spin-off van LOFAR.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.575.181	1.126.349	3.982.960	3.321.506	661.454
Apparaatskosten	978.424	985.587	985.587	1.057.640	-72.053
Totaal lasten	2.553.605	2.111.936	4.968.547	4.379.146	589.401
Totaal baten	72.682	0	27.500	39.186	11.666
Saldo	2.480.923	2.111.936	4.941.047	4.339.960	601.087

Financiële analyse*Programmakosten*

Van het totale voordeel bij de programmakosten van € 661.000,-- is hieronder € 651.000,-- toegelicht.

Voor het Actieprogramma ICT en bijdragen in kader van Actieprogramma ICT is bij de uitvoering van het collegeprogramma geld beschikbaar gesteld voor projecten en programma's uit het actieprogramma "ICT in Drenthe, een economische kijk".

In 2005 is in totaal € 351.000,-- van het geraamde budget overgebleven. Het Actieprogramma loopt echter over meerdere jaren (tot en met 2006).

Bij het budget voor Groningen Airport Eelde is een nadelig saldo ontstaan van € 27.000,--. Dit betreft een afrekening uit 2002.

In 2004 is de provinciale bijdrage aan de Stichting Drentse Bedrijfslocaties (DBL) vastgesteld op jaarlijks € 69.000,--. Deze bijdrage wordt gefinancierd uit de middelen voor Syntens. Vanaf 2006 wordt de bijdrage verlaagd tot € 30.000,--. In 2005 is een te laag bedrag in de begroting opgenomen. Het negatief saldo van 2005 (€ 39.000,--) zal in 2006 worden verrekend.

In 2001 is voor Regionaal Overslagcentrum Coevorden een subsidie beschikbaar gesteld van € 1.361.000,--. Het positieve saldo van € 237.000,-- is ontstaan doordat de subsidie na afloop van het project lager is vastgesteld. Dit bedrag is teruggestort in de Reserve versterking economische structuur bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Bij de uitvoering van het Collegeprogramma is een budget beschikbaar gesteld voor parkmanagement. De projecten die ten laste van dit budget komen zijn in uitvoering, maar nog niet afgerond. Daardoor is in 2005 een bedrag van € 129.000,-- overgebleven.

37107**Verbetering functioneren arbeidsmarkt**

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon mevrouw J.A. Otten. Toestelnummer 53 49.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie	Nulmeting	Meting 2005
Totale werkloosheid (NWW)	Gemiddelde jaarlijkse toe- of afname 1998-2002: -6,0% (Nederland: -7,1%)	+2,2% (2004-2005) (Nederland: -1,2%)
Lager onderwijs als % totale beroepsbevolking	31% (gemiddelde 1998-2002)	28 % (2003)
Oprichtingspercentage bedrijfsleven	Gemiddelde 1998-2002: 9,8% (Nederland: 10,4%)	11,5% (2004) (Nederland: 10,7%)
Aandeel jeugdwerkloosheid ten opzichte van totale werkloosheid (NWW)	Gemiddelde 1998-2002: 10,4% (Nederland: niet beschikbaar)	7,9% (2005) (Nederland 6,6%)
Aandeel fase 3 en 4 werkloosheid ten opzichte van totale werkloosheid (NWW)	Gemiddelde 1998-2002: 52,4% (Nederland: niet beschikbaar)	60,0% (2005) (Nederland: 56,4%)

Wij proberen de arbeidsmarkt te verbeteren door uitstroom uit werkloosheid naar reguliere en gesubsidieerde arbeid te bevorderen. Ook proberen wij het kwalificatieniveau van de beroepsbevolking te verhogen en de afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te verbeteren. De totale werkloosheid is de afgelopen jaren substantieel gestegen. In 2005 is 7,9% van het totaal aantal werklozen jonger dan 23 jaar. Ten opzichte van 2003 is dit aandeel met 0,7% gedaald. Deze dalende trend tekent zich niet af voor de groep moeilijk plaatsbare werklozen (fase 3 en fase 4). In 2005 behoort 60% van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden tot deze groep. Mede dankzij de inzet op gesubsidieerde arbeid is dit percentage enigszins gedaald.

Beleidsvoornemens

- Projecten gericht op het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Projecten gericht op het stimuleren van duaal leren en leerwerktrajecten.
- Projecten gericht op het realiseren van werkervaringsplaatsen voor zwakke groepen op de arbeidsmarkt.
- Projecten gericht op het scholen van werkenden en werkzoekenden groter dan of gelijk aan startkwalificatieniveau.
- Projecten gericht op het versterken van de keten jeugdzorg-onderwijs-arbeidsmarkt-bedrijfsleven.

Wij richten ons op de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het realiseren van een leven lang leren, zoals beschreven in de nota provinciale agenda voor onderwijs en kennisinfrastructuur. Wij hebben ons in 2005 gericht op samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en het realiseren van leerwerkplekken. Denk aan Drentse Leerbedrijven en “Zodat het Netwerkt” in Hogeveen. Een ander speerpunt is vraaggerichte scholing van werkenden en werkzoekenden. Met de uitvoering van het project vraaggerichte scholing zijn in 2005 een paar duizend scholingsprojecten gerealiseerd in onder andere kinderopvang, bibliotheken en zorgsector. De scholing zelf is gefinancierd met middelen uit het Europees Sociaal Fonds. In het kader van de bestrijding jeugdwerkloosheid is een groot aantal projecten in uitvoering, waaronder vier Equal-projecten, het MKB-leerbanen project en het project Instapbanen van het CWI.

In 2005 is de uitvoering van het project Impuls gesubsidieerde arbeid gestart. De uitvoering van de tweede tranche van het project loopt.

Het thema menselijk potentieel is een van de speerpunten in het toekomstige beleid gericht op kennis en innovatie. Het gaat om versterking van de relaties onderwijs-arbeidsmarkt en bedrijfsleven.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	184.009	8.925	857.286	715.718	141.568
Apparaatskosten	100.921	132.971	132.971	158.975	-26.004
Totaal lasten	284.929	141.896	990.257	874.693	115.564
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	284.929	141.896	990.257	874.693	115.564

Financiële analyse

Programmakosten

Door het afboeken van een verplichting bij het project participatiebeleid niet werkenden, die drukte op de Reserve flexibel beleid, is een positief saldo van € 30.000,-- ontstaan. Het bedrag is teruggestort in de Reserve flexibel beleid bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Bij de uitvoering van het Collegeprogramma is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Provinciale Agenda voor Onderwijs en Kennisinfrastructuur. De uitvoering gebeurt projectmatig. Besteding van het budget is afhankelijk van derden die goede projecten moeten indienen. Dit is niet precies te plannen. Ook is in 2005 € 75.000,-- beschikbaar gesteld voor een project waarvan de beschikking niet in 2005 is uitgegaan. Dit komt omdat het project wacht op een Kompasbeschikking. Door dit alles resteert er € 109.000,--. Er is voldoende zicht op in de toekomst te subsidiëren projecten.

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer E. Reckman. Toestelnummer 56 16.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie	Nulmeting	Meting 2005
Aantal klachten bij energiebedrijven	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar
Uitvalsduur	Uitvalduur Essent Noord: 34 minuten (gemiddelde 2001-2002)	48 minuten (2003)
Aantal klachten bij waterbedrijf	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar
Aantal storingen/lekkage	Storingen/lekkage WMD: 3.826 (2002)	3.354 (2004)

De provincie is mede-eigenaar van het Energiebedrijf Essent en de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD). Het jaarverslag van Essent geeft indicaties van de jaarlijks gemiddelde uitvalsduur. Als gevolg van enkele incidenten steeg de gemiddelde uitvalsduur in 2003 naar 32 minuten. Binnen het netwerk van Essent ligt de waarde in het netwerk Noord met 48 minuten nog beduidend hoger. Enigszins ter relativering: Nederland behoort internationaal gezien qua uitvalsduur (in positieve zin) tot de toptanden in Europa. Het aantal storingen/lekkages bij de WMD ligt in 2004 met 3.354 ruim 12% onder het niveau van 2002.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	32.482	32.481	32.481	65.240	-32.759
Apparaatskosten	14.285	9.361	9.361	16.499	-7.138
Totaal lasten	46.767	41.842	41.842	81.739	-39.897
Totaal baten	4.448.733	2.802.270	2.802.270	-16.357	-2.818.627
Saldo	-4.401.966	-2.760.428	-2.760.428	98.095	-2.858.523

Financiële analyse

Programmakosten

In 2005 is € 33.000,-- betaald voor de waardeanalyse van Essent. Dit was niet in de begroting geraamd en kwam te laat om nog een wijziging door te voeren.

Baten

Het standpunt van de commissie BBV is dat dividendopbrengsten verantwoord moeten worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in jaar t+1 beslist over het dividend over jaar t, zo stelt de commissie BBV, moet het dividend over jaar t worden verantwoord in de jaarrekening van jaar t+1. Op basis van dit standpunt is met ingang van 2005 een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot dividenden 2005. Daarom staan er in 2005 geen dividenden verantwoord (behalve de correctie op te veel opgenomen dividend Essent 2004 van € 16.000,-). Het betreft hier de dividenden van de Waterleiding Maatschappij Drenthe (schatting op basis begroting 2005 € 2.270,-- en Essent (schatting op basis persbericht 9 maart 2006 € 5.994.000,--).

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

Projectontwikkeling ICT

In het kader van de uitwerking van de Voorjaarsnota 2004 is voor projectontwikkeling op het gebied van de ICT een bedrag begroot van € 250.000,-- in 2005, van € 500.000,-- in 2006 en in respectievelijk 2007 en 2008 een bedrag van € 750.000,--.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Voor 2006 is een extra impuls van € 800.000,-- voor de verbetering van de relatie onderwijsarbeidsmarkt voorzien. € 500.000,-- wordt ingezet in het kader van het Programma economie. € 300.000,-- wordt ingezet in het kader van het Programma onderwijs en sport. Voor een nadere toelichting wordt naar dat programma verwezen.

Projectontwikkeling ICT

De tweede ICT-tender was een succes. Er zijn gehonoreerd voor een totaalbedrag van ruim € 800.000,--. In het kader van het DoDo-project (Digitale ontwikkeling Drentse ondernemers) zijn inmiddels in elf Drentse gemeenten roadshows geweest. Er zijn 28 projecten gehonoreerd met een DoDo premie. Er zijn 51 ICT-bedrijven aan het project verbonden en er liggen plannen klaar voor afstemming tussen onderwijs en ICT-bedrijven en een projectenmarktplaats.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Het budget van € 800.000,-- is in 2004 en 2005 ingezet voor 14 projecten. Het uitvoeringskader is de provinciale agenda voor onderwijs- en kennisinfrastructuur. Het betreft onder andere de projecten Drentse Leerbedrijven, Vraaggerichte scholing, Restauratieopleidingsproject, Sife, Competentieontwikkeling zorgsector en het Erfgoedcentrum. Specifiek voor de aansluiting tussen de jeugdzorg, het onderwijs en de arbeidsmarkt worden de volgende projecten uitgevoerd: Via Assen, Doorstart, Jongerenloket en Schoolrand Meppel. Andere projecten zijn in ontwikkeling. Naast provinciale middelen worden ook Kompas- middelen benut voor de (co-)financiering van het beleid. Dit zijn projecten als MKB-leerbanen, Action C, VSOB, Drentse Leerbedrijven en Zodat het Netwerkt. De provincie participeert ook in een aantal noordelijke Equal-projecten gericht op onder andere een sluitende aanpak voor het voortijdig schoolverlaten en de startkwalificatie werkenden. Acties die in 2005 zijn ingezet zijn de ontwikkeling van een noordelijke onderwijsagenda, het versterken van de keten tussen jeugdzorg en onderwijs, arbeidsmarkt, het bevorderen van samenwerkingsverbanden tussen onderwijs en bedrijfsleven en het stimuleren van nieuwe, meer praktijkgerichte leerroutes en leerwerkplekken voor zowel jongeren als volwassenen.

Eind 2005 lopen de eerste OKI-projecten af. In 2006 en 2007 zal worden voortgebouwd op de ervaringen van de lopende projecten. Een aantal lopende projecten is gepresenteerd tijdens de eerste Drentse onderwijs en arbeidsmarktdag op 14 december 2005. Ook is in opdracht van de provincie in 2005 het rapport Drentse jongeren in het vizier verschenen. Dit rapport verheldert het profiel van voortijdig schoolverlaten in Drenthe. Overigens is door een betere registratie van het voortijdig verlaten geen realistische cijfermatige vergelijking te maken met voorgaande jaren.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	4.127.649	3.681.589	9.178.888	7.204.648	1.974.240
Baten	4.452.224	2.802.270	3.007.267	267.665	-2.739.602
Saldo	-324.575	879.319	6.171.621	6.936.983	-765.362

Programma 7.1

Toerisme en recreatie

Missie

De missie van het Programma toerisme en recreatie is:

- de realisatie van meer toeristische werkgelegenheid;
- een verdere uitbouw van de positie van de provincie Drenthe als recreatieprovincie.

De sector Toerisme en recreatie is met name voor de Drentse plattelandsgemeenten een belangrijke bron van werkgelegenheid. Mede dankzij de economische dynamiek die gepaard gaat met deze sector, draagt ze in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid op het platteland. Onze activiteiten moeten leiden tot een verbetering van het toeristisch aanbod en een bevordering van het gebruik daarvan en daarmee van de werkgelegenheid.

Hunebed Borger

37109

Verbetering toeristisch aanbod en bevordering gebruik

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon de heer A.A. Ruiter. Toestelnummer 54 37.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie

Toeristische bestedingen

Nulmeting

2002: € 576 miljoen

Meting

€ 563 miljoen (2004)

De directe toeristische bestedingen in Drenthe liggen de laatste paar jaar op een stabiel niveau. Vergelijkbare bestedingscijfers zijn voor Nederland nog niet beschikbaar. Deze bestedingscijfers liggen in lijn met het beeld dat we zien voor het aantal overnachtingen en bezoekersaantallen van dagattracties. Ook hier wat jaarlijkse fluctuaties, maar geen duidelijke trend richting groei of krimp.

Beleidsvoornemens

- Versterking toeristische ontwikkeling van producten en concepten die aansluiten bij het Drentse imago en deze versterken. De ontwikkeling zal op basis van projecten plaatsvinden.

Marketing en promotie

- Stimuleren van projecten op het gebied van imagoverbetering en promotie.
- Begeleiden en subsidiëren promotieprojecten van de Stichting Promotie Drenthe en anderen; begeleiden van projecten door de “kwartiermaker” die zorg moet dragen voor een goede samenhang tussen projectontwikkeling, marketing en promotie.

Kwaliteit van de toeristische bedrijfsomgeving en ondernemerschap

- Creëren van ontwikkelingsruimte en zoeken naar maatwerkoplossingen voor bedrijven in kwetsbare gebieden via project Westerveld c.a.
- Verbetering duurzaamheid in de bedrijfsvoering door faciliteren van projecten.

- Bevorderen investeringen Subsidieregeling kwaliteitsinvesteringen in de toeristische sector 2000 (KITS) en Investeringspremieregeling en acquisitie via de Stichting Drentse Bedrijfslokalities.

Vervolmaken van toeristische en recreatieve infrastructuur

- Productontwikkeling op het gebied van wandelen en productinnovatie.
- Ontwikkeling/start realisatie vaarverbindingen Zuidlaardermeer - Oost-Groningen en Erica - Ter Apel, waar mogelijk met combinaties van landschap en woonvoorzieningen.

Kernkwaliteiten van Drenthe benutten

- Ontwikkeling Veenhuizen; realisatie onderdelen masterplan.
- Ontwikkeling projecten in relatie met cultuur-, plattelands- en natuurtoerisme.
- Ontwikkeling projecten die het decor/authenticiteit versterken.
- Nemen van initiatieven die de recreatief-toeristische medegebruiksmogelijkheden versterken.
- Versterken en verbreden attracties en evenementen.

Toepassingen nieuwe mogelijkheden van ICT

- Activiteiten ontwikkelen/begeleiden die ervoor zorg dragen dat de sector aansluiting houdt bij de laatste ontwikkelingen op gebied van ICT.

De ontwikkelingen op toeristisch gebied worden niet altijd binnen dit programmaonderdeel gerealiseerd. De uitvoering gaat vaak samen met diverse andere programmaonderdelen, zoals platteland, cultuur, sport, verkeer en vervoer, wegen en kanalen en gebiedsgerichte projecten.

Marketing en promotie

Imagoverbetering, promotie en promotionele productontwikkeling zijn in gang gezet via de projecten Da's nou Drenthe I en II (uitgevoerd door de Stichting Marketing Drenthe Plus, voorheen de Stichting Promotie Drenthe Plus). Ook willen wij dit onderwerp verbreden met de sectoren wonen en werken.

Kwaliteit van de toeristische bedrijfsomgeving en ondernemerschap.

De pilot Westerveld toont aan dat de kwaliteit van de toeristische bedrijfsomgeving en het ondernemerschap vooral gebiedsgericht moet worden aangepakt. Het opstellen van dergelijke ontwikkelingsperspectieven is vooral een gemeentelijke zaak. De provincie is daarbij faciliterend. De eerste verkennende besprekingen hebben plaats gevonden.

Vervolmaken van toeristisch recreatieve infrastructuur.

Voor het vervolmaken van de toeristisch recreatieve infrastructuur zijn de volgende projecten in uitvoering of voorbereiding:

- outdoor offensief;
- vaarverbinding Zuidlaardermeer - Oost-Groningen;
- vaarverbinding Erica-Ter Apel.

Kernkwaliteiten van Drenthe benutten:

Het Rijk en de gemeente werken hard aan de voorbereiding en uitvoering van de deelprojecten uit het Masterplan Veenhuizen. Het Landelijk gevangenismuseum is in mei 2005 geopend. De uitvoering van verschillende activiteiten voor dorpsvernieuwing is gestart. Ook is een samenwerkingsovereenkomst over de uitvoering van het Masterplan Veenhuizen getekend. Aan het opzetten van de beheersorganisatie voor het monumentale onroerend goed wordt hard gewerkt.

Toepassingen mogelijkheden van ICT

De ontwikkeling van ICT toepassingen heeft gestalte gekregen via de ICT-tender. Drie projecten, onder meer met GSM-toepassingen, zijn gehonoreerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.725.181	779.410	4.942.189	2.838.475	2.103.714
Apparaatskosten	403.554	310.892	310.892	497.911	-187.019
Totaal lasten	2.128.735	1.090.302	5.253.081	3.336.386	1.916.695
Totaal baten	3.677	0	529.246	345.887	-183.359
Saldo	2.125.058	1.092.302	4.723.835	2.990.499	1.733.336

Financiële analyse*Programmakosten/baten*

Vanuit de Reserve flexibel beleid is € 2.300.000,-- beschikbaar gesteld voor het project Stadsontwikkeling en toerisme Meppel. Van dit bedrag is nog niets besteed. Er is nog geen beschikking afgegeven aan de gemeente Meppel, omdat voor dit project een Kompasaanvraag in voorbereiding is die qua financiering samenhangt met een aanvraag uit Flexibel beleid. We hebben bij de gemeente aangedrongen op een spoedige indiening van de Kompasaanvraag.

Nadat SNN over dit project besloten heeft, zal de provincie de beschikking uitdoen naar de gemeente. De verrekening met de Reserve flexibel beleid kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Vanuit de Reserve flexibel beleid is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Masterplan Veenhuizen. De uitvoering van het Masterplan loopt over meerdere jaren. Het restantbedrag van € 59.000,-- is teruggestort in de Reserve flexibel beleid bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

De Belvédèreprojecten “Tussen Hondsrug en Hümmling” en “Veenhuizen - Meer dan de som der delen” zijn gestart. Het zijn meerjarige projecten, waarbij de dekking komt van het Stimuleringsfonds van de Architectuur. Omdat deze gelden een bestedingsverplichting hebben voor het projectdoel, zijn de saldooverschillen tussen uitgaven en inkomsten op de balans gezet. Hierdoor blijft het geld beschikbaar voor de projectdoelen.

De bijdrage aan de Rijksgebouwendienst voor het Gevangenismuseum in Veenhuizen is nu toegezegd. De kosten van € 441.000,-- in 2005 worden gedekt door een bijdrage uit de reserve grote projecten bij de doelstelling Mutatie reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Eerder is al € 11.000,-- betaald uit de reserve grote projecten.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn € 187.000,-- hoger dan geraamd. De uitvoering van het huidige kader voor promotie en marketing heeft veel tijdsinzet gevraagd. Daarnaast heeft de provincie de uitvoering van twee Belvédèreprojecten ter hand genomen. Dit was niet in de begroting opgenomen. Verder heeft de uitvoering van een aantal projecten meer tijd gekost dan gepland: Cultuurtoerisme II, Drents Goed/Landleven, Veenhuizen en de vaarverbinding Erica-Ter Apel. De extra inspanningen voor deze doelstelling zijn niet ten koste gegaan van andere doelstellingen, doordat er extra personeel is ingezet.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	2.128.735	1.090.302	5.253.081	3.336.386	1.916.695
Baten	3.677	0	529.246	345.887	-183.359
Saldo	2.125.058	1.090.302	4.723.835	2.990.499	1.733.336

Programma 7.2

Landbouw

Missie

Het Drentse landbouwbeleid heeft als missie:

- het behoud van agrarische werkgelegenheid;
- het behoud van de inkomenspositie van de Drentse agrariërs.

De sector Landbouw speelt een belangrijke rol voor de plattelandsgemeenten binnen onze provincie. Niet alleen vanuit werkgelegenheidsoptiek, maar ook als belangrijke actor voor de leefbaarheid. Wij beogen onze missie te bereiken door in te zetten op vernieuwing, verbreding en versterking van de agrarische sector in Drenthe.

37303

Verbetering economisch perspectief agrarische sector

Portefeuillehouder mevrouw A. Edelenbosch.

Contactpersoon mevrouw M.T.M. Leijn. Toestelnummer 53 63.

Doelrealisatie

Indicator voor doelrealisatie	Nulmeting	Meting 2005
BRP landbouw	Gemiddelde jaarlijkse groei 1998-2002: -0,5% (Nederland: 0,2%)	Nog niet beschikbaar
Aantal/areaal nieuw gevestigde glastuinbouwbedrijven in Drenthe	Gemiddelde 1999-2002: bedrijven 2 areaal 4,5 ha	5 bedrijven 21,4 ha
Percentage boeren/areaal met biologische bedrijfsvoering	Gemiddelde 1998-2002: bedrijven: 1,2% (Nederland 0,9%) areaal: 1,5% (Nederland 1,4%)	2004: bedrijven: 1,6% (Nederland: 1,4%) areaal 1,9% (Nederland 2,1%)

De monitoring laat een overwegend positief beeld zien. In 2005 hebben zich vijf nieuwe glastuinbouwbedrijven in Drenthe gevestigd met een bijbehorend areaal van ruim 20 hectare. Dit ligt ruim boven de doelstelling. De herstructurering van de glastuinbouw heeft in 2005 daarentegen nog geen invulling kunnen krijgen. Het aandeel van de biologische landbouw in de totale landbouw groeit. In 2004 was 1,6% van de bedrijven biologisch. Ze gebruiken 1,9% van het totale landbouwareaal.

Beleidsvoornemens

In de Drentse landbouwagenda zijn op basis van sectoranalyses de grootste kansen en belemmeringen voor de landbouw in Drenthe geïdentificeerd. Prioritair voor de provinciale inzet zijn onderwerpen en sectoren die in economisch opzicht het meest van belang of het meest kansrijk zijn. Onze inspanningen zijn vooral gericht op facilitering door middel van stimuleringsprojecten, zoals:

- projecten gericht op uitbreiding en herstructurering van de glastuinbouw;
- projecten gericht op bedrijfsaanpassing en verplaatsing van veehouderij;
- projecten gericht op verbetering van de afzet van biologische producten en versterking van de biologische sector;
- projecten gericht op versterking en vernieuwing van de landbouw, waaronder duurzame bollenteelt;
- projecten gericht op verbreding van de landbouw;
- programma voor kennisoverdracht (samen met de NLTO).

Voor ons glastuinbouwgebied Emmen is met andere noordelijke overheden en de sector een lobby opgezet om onze projectlocaties in het landelijke beleid te behouden. Dit heeft onder andere geresulteerd in een position paper voor de glastuinbouw in Noord-Nederland. Vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven vindt in gematigd tempo plaats, omdat in de concentratiegebieden in het westen van Nederland de druk om bedrijven te verplaatsen naar elders in het land onvoldoende wordt opgevoerd. Het nieuwe areaal is daarom iets minder dan verwacht. Het aantal bedrijven voldoet overigens wel aan de verwachting. Er zijn drie nieuwe projecten gerealiseerd.

In de Veenkoloniën is de eerste melkveehouderij geplaatst. Er is één veehouderij verplaatst in het kader van de VAB. Daarnaast is een project gerealiseerd gericht op bedrijfsontwikkeling van veehouderijbedrijven.

Naast de verdere uitvoering van het project EKO Impuls zijn drie nieuwe projecten biologische landbouw van start gegaan, ondermeer gericht op verbreding van het netwerk en vergroting van de afzet van biologische producten. Onder andere door de prijzenslag in de supermarkten is het voor biologische producenten moeilijk om een positie te verwerven. Sommige biologische producenten schakelen weer terug naar traditionele bedrijfsvoering.

In de ICT-tender zijn vijf landbouwprojecten gehonoreerd. Daarnaast zijn zes nieuwe projecten van start gegaan op het gebied van versterking en vernieuwing, waaronder het project Duurzame lelieteelt Drenthe.

In 2005 zijn drie nieuwe projecten op het gebied van verbreding gehonoreerd. Daarnaast zijn twee van de projecten uit de prijsvraag Beter boeren in Drenthe met de uitvoering gestart.

LTO Noord legt de laatste hand aan een ondernemersprogramma, gericht op de versterking van het ondernemerschap en kennis van de Drentse agrariërs. Dit programma is één van de speerpunten in het Programma Land. Het is de bedoeling in 2006 met uitvoering te starten. Tenslotte hebben wij middelen toegezegd voor een provinciale aanvulling op de landelijke regeling voor investeringssteun voor jonge agrariërs bij bedrijfsovername. Deze landelijke regeling wordt in 2006 opengesteld.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	148.198	61.746	75.632	83.433	-7.801
Apparaatskosten	158.605	136.135	136.135	171.699	-35.564
Totaal lasten	306.803	197.881	211.767	255.132	-43.365
Totaal baten	43.867	30.706	30.706	24.946	-5.760
Saldo	262.936	167.175	181.061	230.186	-49.125

Financiële analyse

Programmakosten/baten

In november 2002 is voor vier jaar € 120.000,-- beschikbaar gesteld voor een consultant biologische landbouw. Daarom wordt in de begroting van 2003 tot en met 2006 jaarlijks € 30.000,- - geraamd. Tot in 2005 is € 55.000,-- besteed. In 2005 is een incidentele prestatiesubsidie van € 64.000,-- beschikbaar gesteld voor het project Promotoren in de biologische landbouw Noord-Nederland voor de periode 2005-2007. Dit bedrag komt ten laste van 2005. Daardoor is in 2005 een negatief saldo van € 28.000,-- ontstaan. Daar staat tegenover dat het voor 2006 begrote bedrag van € 30.000,-- niet meer besteed zal worden.

Door het afboeken van (restanten) financiële verplichtingen van voorgaande jaren is een voordeel gerealiseerd van € 17.000,--. Dit geld valt vrij ten gunste van de algemene middelen.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
programma	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Lasten	306.803	197.881	211.767	255.132	-43.365
Baten	43.867	30.706	30.706	24.946	-5.760
Saldo	262.936	167.175	181.061	230.186	-49.125

Programma 8.0

Welzijn

Missie

Het Drentse welzijnsbeleid heeft als missie: samen met andere relevante partners werken aan de versterking van sociaal beleid in relatie tot fysiek-ruimtelijk en economisch beleid met specifieke aandacht voor sociale samenhang en kwetsbare groepen.

38001

Beleidskaders welzijnsbeleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer B.G. Deetman. Toestelnummer 57 09.

Doelrealisatie

In maart 2005 is de nota De Kunst van het combineren (de provinciale cultuurnota voor de periode 2005-2008) vastgesteld. Naast “Mensen in het Middelpunt”, “beleidskader jeugdzorg” en de nota “Zorg in perspectief” vormt deze nota de vierde pijler onder het provinciale welzijns- en cultuurbeleid voor de periode 2005-2008. Hiermee is het gehele terrein van cultuur, welzijn en zorg (CWZ) in nota’s beschreven.

Hoewel 2005 in veel opzichten nog kenmerken vertoonde van een overgangsjaar is dit jaar voortvarend gestart met de uitvoering van deze nota’s. Op deelonderwerpen zijn afzonderlijke beleidsnotities verschenen, zoals het actieplan cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving, cultuureducatie, uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2005. In 2005 hebben we een nieuwe subsidieverordening (Algemene subsidieverordening, ASV) vastgesteld, die de ca. 30 oude subsidieverordeningen in de CWZ-sector heeft vervangen door een verordening en vier beleidsregels. De aansturing van met name de grotere gesubsidieerde instellingen als gevolg hiervan aangescherpt. Zo hebben we “programma’s van eisen” voor de door deze instellingen te leveren producten en prestaties vastgesteld. Ook zijn de begrotingssystematiek en interne organisatie aangepast aan de nieuwe sturingskaders.

Beleidsvoornemens

Het Drentse beleid op het gebied van CWZ heeft als missie: mensen in het middelpunt. Samen met anderen (met name gemeenten en instellingen) werken wij aan versterking van de sociale en culturele infrastructuur van onze provincie en aan vergroting van de leefbaarheid en de levendigheid van Drenthe voor alle inwoners. De meest kwetsbare groepen in de Drentse samenleving hebben daarbij onze bijzondere aandacht.

Onze provinciale inspanningen richten wij primair op de volgende programmalijnen:

- Opgroeien in Drenthe.
- Leren en werken.
- Wonen en leefomgeving.
- Participatie.
- Parels van Drenthe.

Medio 2005 is tijdens de werkconferentie Mensen in Middelpunt een eerste balans opgemaakt van de andere aansturing van de instellingen. Met relevante vertegenwoordigers van het welzijns- en culturele veld zijn rond een aantal thema’s nadere afspraken gemaakt over vervolgvactiteiten en samenwerking.

Het overleg met de grotere CWZ-instellingen is in 2005 gecontinueerd en het overleg met de gemeenten op de deelaspecten cultuur, jeugdzorg, wonen/zorg/welzijn en sport is beter gestructureerd en geïntensiveerd.

De ASV is in 2005 zowel voor de subsidies per boekjaar als de incidentele subsidies volledig in- en uitgevoerd. Voor kleinere instellingen zijn maatregelen getroffen om de uitvoering van de ASV te vereenvoudigen.

Het provinciale onderzoeksbureau heeft een aantal rapportages uitgebracht die bij de verdere beleidsontwikkeling zullen worden betrokken. Thema's van rapportages zijn bijvoorbeeld voortijdig schoolverlaten, overgewicht in Drenthe, ondersteuningsstructuur amateurkunst en evaluatieplan Mensen in het middelpunt/De kunst van het combineren. Op onderdelen van beleid zijn externe adviseurs/onderzoekers ingeschakeld. Dit was het geval voor onder andere cultuureducatie, toekomstverkenning museum De Buitenplaats en bibliotheekvernieuwing. Over de uitkomsten daarvan zijn of worden PS geïnformeerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	311.231	159.445	405.445	290.248	115.197
Apparaatskosten	1.080.692	833.150	833.150	639.615	193.535
Totaal lasten	1.391.923	992.595	1.238.595	929.862	308.733
Totaal baten	4.786	0	0	0	0
Saldo	1.387.137	992.595	1.238.595	929.862	308.733

Financiële analyse

Programmakosten

In 2005 is een bedrag van € 228.000,-- besteed aan wachtgeldverplichtingen voor instellingen binnen het sociaal en cultureel werk. Dat is meer dan wij oorspronkelijk hadden begroot, de overschrijding is onttrokken aan de Reserve wachtgeld sociaal cultureel werk. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. De reserve is conform de nota Reserves en voorzieningen in 2005 opgeheven en het restantsaldo van € 158.000,-- is verantwoord ten gunste van de algemene middelen.

Het budget van € 95.000,-- voor Mensen in het Middelpunt is opgedeeld in vijf flexibele budgetten voor de vijf programmalijnen. De niet bestede middelen over 2005 (€ 39.000,--) zijn met de Reserve sociale en culturele ontwikkeling verrekend. Deze middelen zullen in de jaren 2006-2008 worden ingezet. De totale verrekening met de reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

In de voorjaarsnota 2005 zijn de financiële gevolgen van de actualisatie van de indexeringen op basis van de meest recente (maart 2005) percentages van het CPB van personele en niet-personele lasten voor instellingen met prestatiesubsidies per boekjaar opgenomen. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de begroting. Een verdeling van het totaalbedrag van € 190.000,- over de verschillende programmaonderdelen heeft niet plaatsgevonden. Dit verklaart het voordeel binnen het programmaonderdeel Beleidskaders Welzijnsbeleid, waarmee tekorten op andere onderdelen worden gecompenseerd.

Apparaatskosten

De totstandkoming van de contourennota “Mensen in het Middelpunt” en de cultuurnota “De Kunst van het Combineren” heeft veel tijd in beslag genomen. Deze uren zijn zowel in 2004 als in 2005 gepland. In de praktijk is echter gebleken dat de meeste uren in 2004 zijn verantwoord, toen was een overschrijding, zichtbaar. De werkzaamheden waren in 2005 voor een groot deel al voltooid, waardoor dit jaar een aanzienlijke onderschrijding te zien is.

38403**Interculturele ontwikkeling en diversiteit in de samenleving****Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.****Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.***Doelrealisatie*

De doelstellingen van ons op het gebied van interculturele ontwikkeling en diversiteit in de samenleving zijn met name gericht op arbeidsparticipatie en maatschappelijke betrokkenheid van groepen burgers en werknemers die ondervertegenwoordigd zijn. Door preferente instellingen, met name I₂D en Enova zijn projecten uitgevoerd die gericht waren op:

- de verbetering van de schoolloopbaan en onderwijsprestaties van Molukse kinderen , met name door versterking van de ouderparticipatie en een ondersteunende rol van Molukse organisaties en kerken;
- het stimuleren van vrijwilligerswerk van allochtone mannen en vrouwen in Zuidwest Drenthe en Emmen;
- het stimuleren van ondernemerschap bij vrouwen en allochtonen;
- het bevorderen van de instroom van ondervertegenwoordigde groepen in arbeidsorganisaties het verbeteren van de toegankelijkheid en effectiviteit van zorg voorzieningen voor hulpvragen van specifieke doelgroepen;
- de laagdrempelige klachtenbehandeling van de vier Meldpunten Discriminatie, die geheel Drenthe dekken. Er zijn ongeveer 35 klachten gemeld.

Delta, het meldpunt in Assen, heeft eind 2005 besloten haar activiteiten te beëindigen. Dit bureau had op provinciaal niveau een coördinerende, ondersteunende en aanvullende rol waar het gaat om invulling van de kerntaken van een anti-discriminatiebureau (ADB): klachtenbehandeling, registratie en monitoring, voorlichting en beleidsadvies. Over de beëindiging van de activiteiten zal afzonderlijk worden gerapporteerd.

Beleidsvoornemens

- Samenwerking met gemeenten om te komen tot projecten die de positie van bijzondere groepen op de arbeidsmarkt verbeteren.
- Opstelling toets woonplannen over begeleid wonen voor ouderen, mensen met beperkingen of jongeren die begeleid zelfstandig willen wonen gewoon in een huis in de buurt kunnen wonen.- Ondersteuning initiatieven om de Jeugdzorg voor iedereen toegankelijk te maken
- Uitbreiding provinciale interculturele debatten en ontmoetingen.

Op het beleidsonderwerp arbeidsmarkt is aandacht besteed toeleiding van vrouwen en allochtonen naar (vrijwilligers)werk, ondernemerschap en scholing. Tevens is geadviseerd en informatie verstrekt aan burgers en organisaties om te komen tot een betere combinatie van arbeid, zorg en vrijetijdsbesteding. We zijn het project “Bouwstenen voor een actieve toekomst “ gestart. Dat project is gericht op versterking van maatschappelijke participatie, scholing en (vrijwilligers)werk van allochtone vrouwen. In 2005 het we de conferentie “het heft in eigen hand voor een maximale score” georganiseerd. Deze conferentie heeft bouwstenen aangeleverd voor het opzetten van ouderpunten met als doel versterking van ouderparticipatie van de Molukse bevolkingsgroep in Assen, Midden-Drenthe en Hogeveen.

De volgende activiteiten, op het terrein van participatie, emancipatie en integratie zijn uitgevoerd:

inventariserend onderzoek naar het diversiteitbeleid van Drentse gemeenten. De resultaten van dit onderzoek vormden een belangrijke input voor het programma van eisen van CMO-STAMM, I₂D en RPCP Drenthe. Verder leverde dit onderzoek voor I₂D en Enova aanvullende informatie en dus mogelijkheden op voor ondermeer productontwikkeling en productmarketing van beide instellingen

- opzetten van een opleidingshuis voor vrouwen
- inventariserend onderzoek naar de participatiebehoeften van jonge vrouwen
- ondersteuning van allochtone vrouwen-netwerken in de HEMA gemeenten
- ondersteuning van zelforganisaties van allochtone groepen
- afronding van de VWS-pilot Interculturalisatie vrijwilligerswerk, waaronder ook dient te worden begrepen het verzorgen van overdracht en de verankering van (project)resultaten.

Wij hebben verschillende initiatieven om de Jeugdzorg toegankelijker te maken ondersteund. Onder andere het projectplan diversiteit jeugdzorg van het Buro Jeugdzorg en I₂D. Onderdeel van dit plan vormt een trainingstraject transculturele hulpverlening dat door Enova is opgezet. Daarnaast hebben we meegewerkt aan de ontwikkeling van een digitale verwijs-gids. Dit met als doel het verbeteren van de samenhang en toegankelijkheid van de psychosociale hulpverlening aan diverse doelgroepen. Aan diverse burgers en organisaties is advies en informatie gegeven voor hulpverlening en weerbaarheid bij (seksueel) geweld.

De stichting I₂D is gevraagd voor het organiseren van provinciale interculturele debatten en ontmoetingen. I₂D organiseerde in samenwerking met CMO-STAMM, stichting Vluchtelingenwerk Drenthe en COS Drenthe vijf interculturele debatten. Ook heeft I₂D op lokaal niveau interculturele ontmoetingen begeleid.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.127.658	1.045.978	1.019.630	1.006.463	13.167
Apparaatskosten	96.197	148.926	148.926	114.303	34.623
Totaal lasten	1.223.855	1.194.904	1.168.556	1.120.766	47.790
Totaal baten	45.378	0	0	4.538	4.538
Saldo	1.178.477	1.194.904	1.168.556	1.116.228	52.328

Financiële analyse

N.v.t.

Toegerekende apparaatskosten

Een aantal geplande prestaties op het gebied van interculturalisatie is in 2005 of eerder afgerond (VWS-pilot Interculturalisatie, Stimuleringsregeling antidiscriminatiebureaus, uitvoeren subsidieregelingen en financiering projecten op de Molukken) en hebben daardoor minder tijd in beslag genomen dan gepland. Op het gebied van integraal buitenlandbeleid hebben in 2005 helemaal geen activiteiten meer plaatsgevonden.

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.

Doelrealisatie

Gemiddeld 43% van de Nederlandse bevolking participeert in georganiseerd vrijwilligerswerk.

Onder jongeren (18 tot 24 jaar) is vrijwilligerswerk bij sportverenigingen veruit het populairst (18%).

Onder de andere leeftijdsgroepen is geconstateerd dat het geven van informele hulp aan anderen (onbetaalde hulp aan anderen buiten eigen huishouden zoals aan zieken, familie, burens en dergelijke) het meest voorkomt (34%). (Bron CBS, 27 januari 2006). Er is landelijk een trend waar te nemen dat het aantal personen dat deelneemt aan georganiseerd vrijwilligerswerk toeneemt.

Er zijn in 2005 drie subsidieverzoeken voor een provinciale subsidie uit de regeling deskundigheidsbevordering ontvangen. Hiervan zijn er twee gehonoreerd. De gehonoreerde subsidieverzoeken betroffen een tegemoetkoming in de kosten voor het organiseren van een cursusaanbod en training voor vrijwilligers in de zorg, bijvoorbeeld met het thema "vrijwilligerswerk en dementie".

In 2005 zijn tien aanvragen in het kader van de Subsidieregeling vrijwilligerswerk en mantelzorg gehonoreerd. Met de uitvoering van de projecten heeft het vrijwilligerswerk in Drenthe een extra impuls gekregen en is de positie, de toerusting en ondersteuning van mantelzorgers in Drenthe versterkt. Ondermeer betrof het een muziekevenement annex culturele fietsroute, activiteiten in het kader van het Drents 5 mei bevrijdingsfestival, het werven van meer vrijwilligers in de vrijwillige thuishulp en zorg, training en scholing van mantelzorgers. De specifieke resultaten worden vermeld in het eind 2006 uit te brengen verslag betreffende de uitvoering en resultaten van de subsidieregeling.

Op 8 december 2005 is de Vrijwilligersprijs, Hèt compliment voor de Drentse vrijwilligers, uitgereikt aan de Vrijwilligers Terminale Zorg Drenthe (VTZD). Uit 76 inschrijvingen, meer dan bij de uitreiking in 2003, heeft een onafhankelijke jury de VTZD als winnaar aangezien.

Beleidsvoornemens

- Versterking van de infrastructuur voor de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in Drenthe.

In 2005 zijn verschillende projecten gestart en voltooid in het kader van de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk. Wij noemen:

1. Werknemersvrijwilligerswerk in de thuiszorg

Afsluiting tweejarig project, waarin door STAMM CMO in samenwerking met Stichting ICARE een strategie is ontwikkeld, waarmee vrijwilligersorganisaties bedrijven kunnen benaderen voor werknemersvrijwilligerswerk. Dit project is gestart voor de werving van vrijwilligers voor vrijwillige thuiszorg en de thuisverzorging van gehandicapten in Drenthe. Bedrijven bleken bereid tot eenmalige activiteiten als vrijwilligerswerk tijdens een personeelsuitje of in het kader van teambuilding. Ook bleek het belangrijk niet alleen *uitvoerend* vrijwilligerswerk (in de thuiszorg) aan te bieden, maar ook bijvoorbeeld bedrijven te vragen voor ondersteunende taken als PR. Ook het tijdig beschikbaar hebben van bruikbare (door werknemers goed te vervullen) vacatures/klussen bleek een aandachtspunt. Alle ervaringen

zijn verwerkt in protocollen, brochures en dergelijke die gebruikt worden binnen de thuiszorgorganisatie ICARE en zijn ook voor andere organisaties beschikbaar.

2. Netwerken via en door vrijwilligers ten behoeve van de thuiszorg
Afsluiting tweearig project, waarin vrijwilligers zijn getraind in het via mond-op-mondreclame werven van nieuwe vrijwilligers ter ontlasting van mantelzorgers. Ook werd een aantal sleutelfiguren getraind om deze methodiek in de toekomst over te dragen. Het organiseren van specifieke activiteiten waarbij vrijwilligers andere geïnteresseerden meebrachten bleek ook goed te werken. Een substantieel aantal nieuwe vrijwilligers werd geworven. Een en ander is uitgewerkt in brochures, die naar wens gebruikt kunnen worden binnen de regionale en lokale overlegstructuren welzijn en zorg (SAMSAM en SAS).

3. Toolkit vrijwilligerswerk
Het in 2003 gestarte project is in 2005 afgesloten. In samenwerking met de gemeenten is een toolkit vrijwilligerswerk ontwikkeld, met een viertal innovatieve instrumenten ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk. De vier instrumenten zijn: een kortingskaart speciaal ontwikkeld voor vrijwilligers, inzet van bedrijfsleven, uitwisseling van ervaring met andere vrijwilligersorganisaties en het geven van advies op het gebied van PR en communicatie. De toolkit werd in 2004 en 2005 enkele malen ingezet bij uitreikingen van vrijwilligersprijzen van provincie, respectievelijk gemeenten. In 2005 werd afgesproken het instrument onder te brengen bij het netwerk KENVrijwilligerswerk. De vraag naar de inzet van de toolkit en de afzonderlijke instrumenten wordt onderzocht resultaten daarvan zijn in 2006 te verwachten.

4. Platform Maatschappelijk Betrokken Ondernemen.
Er is een platform opgericht waarin Drentse bedrijven, ondernemers, de Kamer van Koophandel, vrijwilligersorganisaties, de gemeente Assen en provincie Drenthe participeren. Dit platform heeft als doel het maatschappelijk betrokken ondernemen en het werknemers-vrijwilligerswerk breder in te zetten en te implementeren onder het bedrijfsleven in Drenthe. Het platform fungeert hierin als denktank en kan zorgen voor een betere koppeling of match tussen een bedrijf en een vrijwilligersorganisatie om zo zinvolle projecten gezamenlijk op te zetten.

5. Vrijwilligersprijs
Op 8 december 2005 is de Vrijwilligersprijs, "Het compliment voor de Drentse vrijwilligers" uitgereikt.

6. Vrijwilligerswerk Drenthe Digitaal
Er is door STAMM CMO een internetportaal ontwikkeld ten behoeve van de lokale vrijwilligerscentrales en vrijwilligersorganisaties om expertise en deskundigheid onderling uit te wisselen. Tevens biedt deze portaal de mogelijkheid van een vrijwilligersvacaturebank, zodat potentiële vrijwilligers geworven kunnen worden en een passende match tussen nieuw potentieel en vrijwilligersorganisatie gemaakt kan worden.

7. Maatschappelijke Stages
Het Scholierenproject dat jongeren via het onderwijs ervaring wil laten opdoen met vrijwilligerswerk is in 2005 verder gegaan onder de naam Maatschappelijke Stages. Samen met onderwijsinstellingen, vrijwilligerscentrales en het landelijk expertise centrum CPS zijn er gesprekken geweest om het succesvolle project provinciebreed te implementeren. Scholen en instellingen zijn enthousiast om hier in deel te nemen. In 2006 zullen de resultaten hiervan verder effect hebben.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	171.671	161.000	501.129	486.101	15.028
Apparaatskosten	48.109	92.220	92.220	40.646	51.574
Totaal lasten	219.780	253.220	593.349	526.747	66.602
Totaal baten	116.093	0	0	8.726	8.726
Saldo	103.687	253.220	593.349	518.	75.328

Financiële analyse

Programmakosten

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft in totaal een bedrag van € 272.000,-- beschikbaar gesteld voor de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk. De provincie heeft hier een bedrag van € 204.000,-- aan toegevoegd. Het project is beëindigd per 31 december 2005, de financiële verantwoording richting het Ministerie zal uiterlijk voor 1 november 2006 plaatsvinden. In totaal is een bedrag van € 59.000,-- niet besteed, hiervoor is een verplichting opgenomen. Een eventuele terugvordering door het Rijk zal uit deze middelen worden gefinancierd.

Apparaatskosten

Wegens ziekte en zwangerschap zijn op deze doelstellingen minder uren gerealiseerd dan gepland.

38406

Bevorderen maatschappelijke betrokkenheid en informatieoverdracht

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw G. Smidt. Toestelnummer 59 19.

Doelrealisatie

Het tijdelijke netwerk Bibliotheken functioneert op voorlopige basis. Begin 2006 worden de contracten gemaakt om het Drents Bibliotheeknetwerk een formele vorm te geven. In 2005 is de PBC hard bezig geweest met innovatie: een veelzijdig bruikbare digitale sociale kaart is ontwikkeld (G!ds) en de PBC heeft kleine kernenbeleid invulling gegeven. Wij hebben verbreding van de bibliotheekfuncties bepleit via de gemeentelijke vernieuwingsagenda's. Dit heeft geresulteerd in verbreding met Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)-loketten, cultuureducatie en andere nieuwe bibliotheekformules.

Als indicator voor doelrealisatie wordt gekeken naar het aantal abonnementen en uitleningen bibliotheken. In 2005 bedroeg het aantal leden van Drentse bibliotheken 85.015 (uitgezonderd Assen en Hogeveen, waar nog geen cijfers van beschikbaar zijn). Het aantal leden in 2004 was in Assen 22.693, in Hogeveen 15.425. Het aantal leden van bibliobussen bedroeg 12.214. In 2005 bedroeg het aantal uitleningen 3.649.954 (uitgezonderd Assen en Hogeveen, waar nog geen cijfers van beschikbaar zijn). Het aantal uitleningen in 2004 was in Assen 654.331 en in Hogeveen 579.020.

Over de indicator "mate van gebruik van producten/diensten van de Provinciale Bibliotheekcentrale" zijn de volgende gegevens bekend. Als laatste is ook door de bibliotheek Hogeveen het digitale bibliotheekinformatiesysteem van de PBC met ingang van 2005 in gebruik genomen. Nu werken alle Drentse bibliotheken met hetzelfde systeem. Tevens heeft

een uitbreiding van Datacom voor de bibliotheek Assen plaatsgevonden. In vier bibliotheken heeft een gebruikersonderzoek plaatsgevonden. Tevens heeft in 2005 in vier gemeenten een marktonderzoek plaatsgevonden, ook onder niet-gebruikers van openbare bibliotheken.

Door wijziging van de Mediawet en de daarmee samenhangende decentralisatie zijn met ingang van 1 januari 2006 de middelen, die daarvoor jaarlijks door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) voor de regionale omroepen ter beschikking werden gesteld, overgeheveld naar het provinciefonds. In de nieuwe situatie wordt de zorgplicht voor de regionale omroepen volledig bij de provincies neergelegd.

Het traject om te komen tot een omroepnota is, in aansluiting op deze nieuwe ontwikkeling, in gang gezet om vorm te geven aan de rol van de provincie. Op 25 november 2005 heeft een bijeenkomst voor betrokkenen in het kader van provinciaal omroepbeleid plaatsgevonden, met als doel inhoudelijke afstemming en feedback op de concept-omroepnota en discussie over relevante aspecten. De omroepnota zal in het eerste kwartaal van 2006 verschijnen.

In het rapport Quick scan RTV Drenthe van 15 december 2005, uitgevoerd door de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg, kregen de programma's gemiddeld een 7.1 als rapportcijfer. Bijna de helft van de Drenten kijkt (bijna) dagelijks naar de regionale omroep. Het marktaandeel van Radio Drenthe bedraagt 24,4% (het marktaandeel bedroeg vorig jaar - dezelfde meetperiode- circa 16%) Hiermee is RTV Drenthe, naast Radio Noord, gezien het marktaandeel, de tweede regionale zender van Nederland.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	10.143.845	9.691.028	9.995.854	9.933.167	62.687
Apparaatskosten	54.443	167.731	167.731	123.656	44.075
Totaal lasten	10.198.288	9.858.759	10.163.585	10.056.823	106.762
Totaal baten	4.545.015	4.554.357	4.690.731	4.563.256	-127.457
Saldo	5.653.273	5.304.402	5.472.872	5.493.567	-20.695

Financiële analyse

Programmakosten/baten

Het Ministerie van OC&W heeft voor het jaar 2005 geld beschikbaar gesteld voor de vernieuwing/herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk. Een bedrag van € 127.000,-- is niet besteed in 2005. Als oorzaak kan worden aangegeven dat er minder incidentele prestatiesubsidies zijn verstrekt dan verwacht. Tevens is de uitvoering van een netwerkvorming met een kwartaal vertraagd vanwege het verschijnen van een structuuradvies in december 2005 in plaats van september. Ter hoogte van het niet bestede bedrag zijn de inkomsten doorgeschoven naar 2006 en zal in 2006 de besteding van het restantbedrag plaatsvinden.

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.

Doelrealisatie

In 2005 zijn honderden vrijwilligers betrokken geweest bij de diverse leefbaarheidsprojecten. Gerealiseerde voorbeeld- en leefbaarheidsprojecten zijn Dorpsomgevingsplannen in Anderen, Gasteren en Anloo en het opstellen van een Dorpsagenda in Zuidlaarderveen en Zeegse.

De Jongerenraad Drenthe (JRD) heeft in 2005 haar tienjarig bestaan mogen vieren. Met diverse activiteiten, waaronder het mede organiseren van het Provinciaal Jeugddebat in februari, het uitbrengen van een magazine en een digitale nieuwsbrief, heeft de JRD invulling kunnen geven aan hun jubileum. Het project "Future Games" met daaraan gekoppeld het bezoek van Hare Majesteit de Koningin aan de JRD tijdens haar jubileumtour in Drenthe was het hoogtepunt voor de JRD.

De JRD is in 2005 16 keer bijeengekomen. In diverse werkgroepjes zijn activiteiten uitgevoerd en is advies gegeven op onderdelen van het provinciaal beleid zoals openbare veiligheid, diversiteit en participatie.

bezoek koningin aan de jongerenraad drenthe

Het aantal aangesloten dorpshuizen bij Stichting Dorpshuizen en het aantal aangesloten dorpen bij de Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe (BOKD) groeit. Er zijn twee gemeenten die zich hebben aangemeld voor een Speelruimteproject. Een onderzoek naar klanttevredenheid heeft in 2005 niet plaatsgevonden.

Ten behoeve van een goede opvang van burgers met (levens)vragen heeft de provincie de SOS Telefonische Hulpdienst Groningen/Drenthe en de Telefonische Hulpdienst Oost Nederland gesubsidieerd. Het aantal hulpvragen voor beide instellingen bedroeg ruim 25.000.

Beleidsvoornemens

- Het Programma lokaal sociaal beleid dat de provincie in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) uitvoert, kent drie projecten die ook in 2005 actueel zijn. Het gaat om de projecten Vrijwilligerswerk, Interculturalisatie en Welzijn en Platteland. In het programma gaat het enerzijds om meer samenwerking tussen de drie overheidslagen (Rijk, provincie en gemeenten), anderzijds om de implementatie van landelijk ontwikkelde methodieken die gericht zijn op participatie van bewoners en het realiseren van (nieuwe) voorzieningen. 2005 is het laatste jaar van dit programma (2001-2005).

Het laatste jaar van de pilots Lokaal Sociaal Beleid van het Ministerie van VWS stond in het teken van het verankeren van de resultaten en het implementeren van de leerervaringen van de pilots.

De VWS pilots zijn de afgelopen vier jaar verlopen zoals een pilot behoort te verlopen: er waren successen maar ook zaken die minder goed liepen. De pilots hebben veel materiaal opgeleverd dat gebruikt kan worden voor nieuwe projecten en het aangaan van nieuwe verbanden en samenwerkingsrelaties. De inhoudelijke eindrapportages worden in maart 2006 verwacht. Provinciale Staten worden hierover nader geïnformeerd.

De activiteiten in 2005 zijn uitgevoerd conform de afspraken die met het Ministerie van VWS zijn gemaakt. STAMM CMO Drenthe en I₂D leverden de projectleiders, respectievelijk voor de pilots Vrijwilligerswerk, Welzijn en Platteland en Interculturalisatie van het vrijwilligerswerk. Afrekening met het Ministerie geschiedt in mei 2006.

Met de pilots die in het kader van POP II worden uitgevoerd, worden samen met gemeenten, bewoners en andere betrokkenen initiatieven ontwikkeld die zijn gericht op leefbaarheid en sociale cohesie. Vanuit de provincie wordt gestuurd op het realiseren van sectoroverstijgende initiatieven.

De provincie kent een netwerk van maatschappelijke organisaties die ondersteuning bieden aan vragen in de samenleving. Het gaat veelal om vraaggerichte projecten op het gebied van jeugd, armoede, veiligheid, slachtofferhulp. Deze organisaties zijn voor een groot deel afhankelijk van vrijwilligers.

Onderstaand wordt per pilot de stand van zaken kort weergegeven.

Warkelijk Waor (gemeente Midden Drenthe):

De pilot is het onderzoek naar economische en sociale participatie en het voorzieningengebruik van bewoners van kleine dorpen in Midden Drenthe. Warkelijk Waor is 14 oktober 2004 afgesloten met de conferentie Warkelijk Waor. Conclusies zijn beschreven in een boekje.

Woonplan + (gemeente Westerveld)

Westerveld is halverwege 2004 aan de slag te gaan, zij hebben in juli 2005 hun “woonplan+” gepresenteerd. Er blijkt duidelijke meerwaarde. De meerwaarde komt vooral door de concrete overlap met de VWS-pilot “Visie op voorzieningen”.

Emmen Revisited (gemeente Emmen)

De POP Pilot “Emmen Revisited” is de formele beleidsmatige inbedding van Emmen Revisited (een privaat participatief herstructureringsproject) in overheidsbeleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het instrument programmamanagement. De ervaringen die Emmen Revisited opdoet, worden overgedragen aan de Provincie Drenthe en de gemeente Hogeveen. Er wordt een “handzaam” model ontwikkeld voor een geïntegreerde, sociale en fysieke wijkaanpak. De pilot is - na een aanloopperiode - gestart op 1 januari 2005 en het project heeft een jaar geduurd. De opbrengsten van de pilot moeten nog geëvalueerd worden.

prijsuitreiking Future Games

Training integrale planvorming

Integrale planvorming vraagt om nieuwe denkwijze en handelwijze. In 2005 is een gemeenschappelijke training beleidsmedewerkers van gemeenten en provincies georganiseerd. De eerste training bestond uit 4 modules. In 2006 wordt er een vervolg gehouden, die doorgaat op hetzelfde principe, maar nog meer gericht is op de dagelijkse praktijk en actuele vraagstukken.

Afronding POP-pilots

Begin 2006 worden de POP-pilots geëvalueerd. Dit wordt in eerste instantie door betrokkenen gedaan in nauw overleg met POP-regiegroep. In het voorjaar van 2006 worden de resultaten gepubliceerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	2.801.361	2.619.462	2.671.180	2.675.428	-4.248
Apparaatskosten	108.346	78.681	78.681	148.927	-70.246
Totaal lasten	2.909.707	2.698.143	2.749.861	2.824.355	-74.494
Totaal baten	45.378	0	0	14.779	14.779
Saldo	2.864.329	2.698.143	2.749.861	2.809.576	-59.715

Financiële analyse

Programmakosten

Het Ministerie van VWS heeft voor de uitvoering van de VWS-pilots Vrijwilligerswerk in totaal een bedrag van € 182.000,-- beschikbaar gesteld. Verantwoording van dit project richting het Ministerie zal voor 1 mei 2006 plaatsvinden. Er resteert nog een bedrag van € 11.000,--, welke begin 2006 zal worden ingezet.

Apparaatskosten

Om de doelstellingen op het gebied van participatie en sociale ontwikkeling te realiseren waren zijn 2005 meer uren besteed dan oorspronkelijk gepland.

Uitwerking Collegeprogramma

Ombuigingen welzijnssector (diverse programmaonderdelen).

Meer sturing op resultaten wordt het uitgangspunt in de verhoudingen met de gesubsidieerde instellingen. Dit zal leiden tot het toenemen van verzakelijking, minder instellingswijze financiering en meer projectgewijze subsidiering, welke filosofie ook zijn weerslag heeft gekregen in het concept van de nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV). Om de door ons gewenste omslag in denken en handelen te realiseren en vooral om de effectiviteit van het beleid op CWZ-gebied verder te vergroten, is een omvangrijke herschikkingsoperatie noodzakelijk. Daarbij is zowel sprake zijn van daadwerkelijke beëindiging van beleid, als van het schrappen van subsidieregelingen, het stopzetten van subsidiërelaties met een aantal instellingen en het doorvoeren van stimulerende marktkortingen bij de grotere gesubsidieerde instellingen. Als onderdeel van de operatie hebben wij de subsidieregelingen binnen de CWZ-sector uiterst kritisch onder de loep genomen. Een aantal van deze regelingen zal naar onze inschatting feitelijk kunnen vervallen, een ander deel zal omgebouwd worden tot flexibele budgetten. De huidige versnipperde budgetten zullen worden gebundeld tot budgetten waarmee de provincie met meer gezag en gewicht - samen met gemeenten, instellingen en

(markt)partijen - in het sociale domein kan opereren. De uitwerking en concretisering van de keuzes - ook voor de jaren na 2005 - zal plaatsvinden in het Contourenplan CWZ en de daarop gebaseerde Provinciale cultuurnota. Concreet stellen wij de volgende ombuigingen voor.

Programma-onderdeel	Bedragen x € 1.000	2005	2006	2007	2008
38201	Sport Drenthe	12	37	50	50
38201	Paardrijden gehandicapten	2	9	19	19
38303	Kunst&Cultuur Drenthe	18	57	75	75
38304	Drents Plateau	12	37	50	50
38403	I2D	6	18	25	25
38403	ENOVA	6	18	25	25
38403	COS Drenthe	3	6	15	30
38403	COS/provinciale partnerkoppeling	1	2	6	12
38403	NBPV (Commissie Vrouwen Wereldwijd)	0	1	1	2
38403	Regionale Groep Wereldwinkels Groningen/Drenthe	0	0	1	1
38403	Gered gereedschap	1	2	3	5
38403	COC Drenthe	0	1	3	3
38403	Orpheus	2	2	2	2
38403	Kosten integraal buitenland beleid	72	72	72	72
38406	PBc	12	37	50	50
38407	STAMM	25	75	100	100
38407	Hervormde Stichting Somaj	10	20	50	101
38407	Humanitas	8	16	40	83
38407	PGSJ	15	30	75	154
38407	Katholiek Steunpunt Drenthe	9	18	45	89
38603	Welzijn Doven	0	4	8	8
38605	RPCP	6	18	25	25
38701	Ouderenbond KBO	0	1	2	2
38701	Ouderenbond PCOB	0	2	4	4
38701	Ouderenbond Anbo	1	5	10	10
	Totaal ombuigingen	221	488	756	997

Met dit voorstel wordt aanzienlijk meer omgebogen dan de taakstelling zoals uit het onderstaande overzicht blijkt.

Het totaal van de bezuinigingen is meerjarig als volgt.

Bedragen x e 1.000	2005	2006	2007	2008
Totaaltelling ombuigingen Voorjaarsnota	221	488	756	997
Taakstelling ombuigingen	175	250	425	500
Verschil	46	238	331	497

Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te houden voor de concept-Nota mensen in het Middelpunt en deze in de begroting te ramen op de doelstelling beleidskaders binnen het Programma welzijn. De reeds in deze begroting meegenomen intensiveringen zijn te vinden bij de desbetreffende programma's.

In het voorjaar van 2005 heeft een omvangrijke begrotingswijziging plaatsgevonden in verband met de herschikking van middelen als gevolg van de contourennota “Mensen in het Middelpunt” en de cultuurnota “De Kunst van het Combineren”. Hiermee is de geplande herschikkingsoperatie gerealiseerd. Subsidieregelingen zijn gehalveerd en een groot aantal hiervan zijn in 2005 voor het laatst uitgevoerd. Voor het eerst is gewerkt met flexibele budgetten per programmalijn, waarvan de restantgelden jaarlijks worden ondergebracht in de reserve sociale en culturele ontwikkeling.

In haar vergadering van 15 juni 2005 heeft Provinciale Staten besloten de subsidiekorting zoals beschreven in de Contourennota en zoals weergegeven in bovenstaand schema voor de Stichting Paardrijden Gehandicapten en de Stichting Welzijn Doven niet toe te passen. Voor wat betreft de overige genoemde subsidierelaties zijn de voorgenomen ombuigingen gerealiseerd.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
programma	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Lasten	15.943.552	14.997.621	15.913.946	15.458.554	455.392
Baten	4.756.650	4.554.357	4.690.713	4.591.299	-99.414
Saldo	11.186.902	10.443.264	11.223.233	10.867.254	355.979

Presentaties Future Games het beste idee voor Drenthe

Programma 8.1

Onderwijs en sport

Missie

Het Drentse onderwijsbeleid heeft als missie het tot stand brengen van een compleet, goed gespreid, toegankelijk en hoogwaardig onderwijsaanbod.

Het Drentse sportbeleid heeft als missie het versterken van de infrastructuur breedtesport en topsport, waarbij met name meer jongeren, ouderen, allochtonen en gehandicapten worden gestimuleerd te gaan sporten.

38101

Optimale onderwijsinfrastructuur

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersonen de heer A. de Jong. Toestelnummer 55 99.

Doelrealisatie

Wij willen een compleet, goed gespreid, toegankelijk en hoogwaardig onderwijsaanbod tot stand brengen. Hiertoe heeft Argonaut ontwikkelassessments uitgevoerd onder leraren van het primair onderwijs. De scores van de assessments komen terug in de evaluatie van dit project in het voorjaar van 2006.

Met ingang van het najaar 2006 worden de prestatiegegevens primair onderwijs niet meer alleen via Drenthe in Cijfers maar ook via de Drentse monitor onderwijs en jeugd in beeld gebracht. Voor het voortgezet onderwijs kunnen deze gegevens pas worden gepresenteerd als de monitor gereed is. Dit geldt ook voor het aantal doorstromers naar hogere vormen van voortgezet- en vervolgonderwijs. Het gemiddelde opleidingsniveau van de Drent wordt met ingang van 2006 in beeld gebracht in Drenthe in cijfers.

Om het aantal voortijdig schoolverlaters te bepalen heeft het onderzoeksbureau Sardes in 2005 een nulmeting verricht. Er zijn nog geen investeringen gedaan in de Kenniscampus Emmen. Deze verkeert nog in de ontwikkelingsfase.

Beleidsvoornemens

- Realiseren van een samenhangend jongerenbeleid door middel van een agenda waarin werk, onderwijs en hulpverlening staan opgenomen. Daarnaast intensiveren van samenwerking tussen jeugdzorg, justitie, politiek, onderwijs en verenigingsleven.
- Versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg.
- Verminderen van de onderwijsachterstanden door de projecten Argonaut en Task Force Onderwijskansen.
- Verbeteren van kennisoverdracht en samenwerking tussen het (hogere) onderwijs, het bedrijfsleven (met name het MKB) en andere overheden.
- Versterken van de relatie tussen voortijdig schoolverlaten, jeugdwerkloosheid en arbeidsmarkt.
- Verbeteren van de leerprestaties van Molukse jongeren.

Voor het tot stand brengen van een samenhangend jeugdbeleid zijn, wat de zorgcomponent betreft, in 2005 convenantafspraken gemaakt met alle Drentse gemeenten. In deze convenanten zijn onder meer afspraken gemaakt over hoe en in welke mate Bureau Jeugdzorg Drenthe gemeenten ondersteunt bij het vormgeven van lokaal jeugd(zorg)beleid.

In 2005 is begonnen aan een Drentse (en Noordelijke) onderwijsagenda, waarbinnen het beleid zich concentreert op:

- verbeteren van de onderwijskansen van elk kind;
- verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie;
- realiseren van een Leven Lang Leren.

Vooruitlopend op de evaluatie van het Argonaut-project en de projecten van de Task Force Onderwijskansen kan worden gemeld dat:

- de in het project ontwikkelde methodiek heeft geleid tot duidelijk verbeterde leerkrachtvaardigheden;
- de doelstellingen inzake grotere betrokkenheid van vooral laag opgeleide ouders bij de ontwikkeling/schoolloopbaan van hun kinderen en betere leerprestaties zijn gehaald

In 2005 is een tweede conferentie rond Een maximale score georganiseerd. Afgesproken is dat de komende jaren bij de uitvoering van lokale projecten voor Molukse jongeren sterk wordt gefocust op vergroting van ouderbetrokkenheid.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	148.576	56.375	234.575	219.047	15.528
Apparaatskosten	58.263	42.121	42.121	84.002	-41.881
Totaal lasten	206.840	98.496	276.696	303.049	-26.353
Totaal baten	0	0	0	5.105	5.105
Saldo	206.840	98.496	276.696	297.944	-21.248

Financiële analyse

Apparaatskosten

De overschrijding wordt veroorzaakt door de aanstelling van een nieuwe medewerker die werkzaamheden uitvoert op het terrein van onderwijs-kennisinfrastructuur (OKI).

38201

Sport in Drenthe

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.

Doelrealisatie

De resultaten over sportdeelname in 2005 komen beschikbaar in mei 2006 via het jaarverslag SportDrenthe. Uit de jaarverslagen 2004 van SportDrenthe, de Stichting Paardrijden Gehandicapten en het Olympisch Steunpunt Noord-Nederland blijkt het volgende.

- Het aantal gehandicapte ruiters dat wekelijks paardrijdt groeide naar 175.
- Op 24 basisscholen kregen ruim 500 leerlingen een sportstimuleringsproject aangeboden, waarbij 20 sportverenigingen betrokken waren.
- In drie nieuwe gemeenten vormden jongeren teams, waarin ze zelf sportactiviteiten organiseren.
- Het Sportservicepunt heeft in twee gemeenten verenigingen bezocht en ondersteuning geboden. Een digitaal registratiesysteem voor hulpvragen werd ingevoerd. In nauwe samenwerking met de vrijwilligerssteunpunten in Drenthe worden verenigingen geholpen bij het vinden en binden van vrijwilligers.
- Organisaties in ouderensport en gehandicaptensport werden ondersteund bij doorontwikkeling van hun activiteiten.
- Het Olympisch Steunpunt ondersteunde 101 gekwalificeerde talenten

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Zowel het Ministerie van VWS als de provincie en in toenemende mate ook de Drentse gemeenten investeren in sport. Met name die drieslag begint haar meerwaarde te laten zien. De jaarlijkse uitreiking van de Drentse sportprijs getuigt ook van waardering voor de sport en nog vaker voor de vele vrijwilligers, zonder wie de sportsector niet zou kunnen. Daarmee is de verbinding zichtbaar met het Drentse vrijwilligersbeleid en vrijwilligersondersteuning.
- Steeds vaker wordt het belang gezien van sport als stuwende kracht bij andere beleidsterreinen en voor diverse doelgroepen (jeugd, allochtonen, gehandicapten en ouderen). Sport scoort als het gaat om integratie en participatie van burgers, verbetering van de sociale kwaliteit in wijken, buurten en dorpen bij het tegengaan van vereenzaming van ouderen of bewegingsarmoede van jeugd. Om die reden hebben wij als provincie ingezet op de breedtesport.

Wij hebben, samen met het Ministerie van VWS, negen deelnemende gemeenten ondersteund in het kader van de breedtesport. Deze ondersteuning wordt tot en met 2007 gegeven. In het kader van de breedtesportimpuls worden projecten uitgevoerd, cursussen gegeven en verenigingen ondersteund (zie indicatoren doelrealisatie).

De talentprijs van de provincie Drenthe werd uitgereikt aan wielertalent Marc de Maar, die begin 2005 doorbrak en een vaste plek in de Rabobank Wielerploeg veroverde.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	678.065	618.376	834.376	812.767	21.609
Apparaatskosten	74.512	47.611	47.611	117.213	-69.602
Totaal lasten	752.577	665.987	881.987	929.980	-47.993
Totaal baten	113.455	113.455	113.455	113.455	0
Saldo	639.122	552.532	768.532	816.525	-47.993

Financiële analyse

Apparaatskosten

De overschrijding op deze post wordt veroorzaakt door werkzaamheden voor de instelling EuroChamp.

*Jongeren debat
2 feb 2005*

Uitwerking Collegeprogramma

Intensiveringen

Provinciale jeugdagenda

In 2004 is een incidentele impuls gegeven aan verbetering van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt. Begin januari is hierover een expert-meeting georganiseerd met vertegenwoordigers uit de wereld van onderwijs en arbeidsmarkt. Deze programmalijn is primair gericht op versterking van een aantal zwakke schakels in de jeugdketen teneinde te bevorderen dat zoveel mogelijk jongeren in Drenthe met tenminste een startkwalificatie tot de arbeidsmarkt toetreden. Met de incidentele impuls uit 2004 denken wij dit en het volgende jaar een aantal veelbelovende projecten en initiatieven op dit gebied te kunnen ondersteunen. Die initiatieven zullen ook na 2005 voortgezet moeten worden. Wij willen daarom graag in 2006 opnieuw een eenmalige impuls van € 800.000,-- voor dit doel inzetten. € 300.000,-- hiervan wordt binnen het Programma onderwijs en sport ingezet.

Eind 2005 zal op basis van de eerste effecten van het nu ingezette beleid een concreet plan van aanpak voor de inzet van deze middelen aan PS worden voorgelegd. Voor het overige verwijzen wij u naar de desbetreffende passages in de notitie over werk, onderwijs en kennisinfrastructuur.

Voor 2006 is een impuls van € 800.000,-- voor de verbetering van de relatie onderwijs-arbeidsmarkt voorzien. Hiervan wordt € 500.000,-- ingezet in het kader van het Programma economie. € 300.000,-- wordt ingezet in het kader van het Programma onderwijs en sport. Voor een nadere toelichting wordt naar dat programma verwezen.

Het budget van € 800.000,-- is in 2004 en 2005 ingezet voor 14 projecten. Het uitvoeringskader is de provinciale agenda voor onderwijs- en kennisinfrastructuur. Het betreft onder andere de projecten Drentse Leerbedrijven, Vraaggerichte scholing, Restauratie-opleidingsproject, Sife, Competentie-ontwikkeling zorgsector, Ergoedcentrum. Specifiek voor de aansluiting jeugdzorg-onderwijs-arbeidsmarkt gaat het om de projecten: Via Assen, Doorstart, Jongerenloket, Schoolrand Meppel. Andere projecten zijn in ontwikkeling. Naast provinciale middelen worden ook Kompas- middelen benut voor de (co)financiering van het beleid. Dit zijn projecten als MKB-leerbanen, Action C, VSOB, Drentse Leerbedrijven en Zodat het Netwerkt. Wij participeren ook in een aantal noordelijke Equal-projecten die zijn gericht op onder andere een sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten en een startkwalificatie voor werkenden. Acties die in 2005 in gang zijn gezet zijn de ontwikkeling van een noordelijke onderwijsagenda, het versterken van de keten jeugdzorg en onderwijs, arbeidsmarkt, het bevorderen van samenwerkingsverbanden onderwijs en bedrijfsleven en het stimuleren van nieuwe meer praktijkgerichte leerroutes en leerwerkplekken voor zowel jongeren als volwassenen.

Eind 2005 lopen de eerste OKI projecten af. In 2006 en 2007 zal worden voortgebouwd op de ervaringen van de lopende projecten. Een aantal lopende projecten is gepresenteerd tijdens de eerste Drentse onderwijs en arbeidsmarktdag op 14 december 2005. Ook is in 2005

het rapport Drentse jongeren in het vizier verschenen. Dit rapport verheldert het profiel van voortijdig schoolverlaters in Drenthe. Overigens is door een betere registratie van het voortijdig verlaten geen realistische cijfermatige vergelijking te maken met voorgaande jaren.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	959.416	764.483	1.158.683	1.233.029	-74.346
Baten	113.455	113.455	113.455	118.560	5.105
Saldo	845.961	651.028	1.045.228	1.114.469	-69.241

Programma 8.2

Cultuur

Missie

Het Drentse cultuurbeleid heeft als missie: behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed en versterken van de culturele infrastructuur waarbij de cultuurparticipatie van de Drentse bevolking wordt vergroot.

38303

Participatie cultuuruitingen

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon mevrouw G. Smidt. Toestelnummer 59 19.

Doelrealisatie

In 2005 hebben 45.397 schoolleerlingen en 203 scholen deelgenomen aan kunsteducatie.

In 2005 zijn uit de gelden Actieprogramma Cultuurbereik zeven cultuureducatieprojecten en negen projecten die het cultuurbereik hebben vergroot, ondersteund.

De in de Cultuurnota genoemde negen festivals hebben een incidentele prestatiesubsidie 2005 gekregen uit het budget Festivals van de Cultuurnota De kunst van het combineren. Drie nieuwe festivals hebben een incidentele prestatiesubsidie gekregen.

In 2005 heeft één festival plaatsgevonden specifiek gericht op jongeren.

Er zijn negen projecten uitgevoerd die gericht waren op bibliotheekvernieuwing.

Beleidsvoornemens

- **Uitgangspunt voor ons beleid zijn de bovengenoemde bronnen van beleid. Deze documenten zijn het richtinggevende kader. Uitvoering zal verder worden gegeven aan rijksregelingen en verdeling van rijks gelden zoals Actieplan cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving en bibliotheekvernieuwing. De regisseursrol zullen wij op ons nemen daar waar wij dat wenselijk achten, maar in ieder geval op het gebied van bibliotheekvernieuwing en cultuureducatie. Eens per twee jaren zullen wij de gemeentelijke culturele infrastructuur een impuls geven door het fenomeen culturele gemeente.**

Via kunstmenu's en cultuurtrajecten hebben basisschoolleerlingen en leerlingen in het voortgezet onderwijs van kunsteducatie kunnen genieten. Drents Plateau heeft gewerkt aan de doorgaande leerlijn erfgoededucatie en het Drents Archief heeft de archivale leerlijn verder ontwikkeld (project Sigismund). Vanuit het Actieprogramma cultuurbereik zijn een aantal cultuureducatieve projecten ondersteund die zich richtten op het primair onderwijs, zoals Boulevard des Misères en Verteltheater. Ook was er een aantal projecten dat zich specifiek richtte op het voortgezet onderwijs zoals het Digitaal Oorkondeboek. De projecten culturele mobiliteit en erfgoededucatie bedienden zowel het primair als het voortgezet onderwijs.

In 2005 is onderzoek uitgevoerd naar de gewenste structuur, samenwerking en netwerkstructuur voor cultuureducatie in Drenthe. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek worden in 2006 verdere afspraken gemaakt met Kunst & Cultuur Drenthe (programma van eisen) en andere betrokken partijen.

Het nieuwe jongerenfestival ("Jonkgood") heeft in Assen plaatsgevonden. Het is de bedoeling dat dit festival zich de komende jaren verder manifesteert.

Er zijn negen projecten bibliotheekvernieuwing uitgevoerd.

- De PBc heeft selfservice apparatuur ontwikkeld in samenwerking met Astron
- De Openbare Bibliotheek in Emmen heeft een pilot invoering selfservicebalie in Klazienaveen gerealiseerd.
- De Openbare Bibliotheek in Assen heeft een digitaal scholingstraject voor allochtone vrouwen ontwikkeld (e-learning op maat).
- In het Krakeel in Hoogeveen is een integrale en brede bibliotheekfunctie ontwikkeld.
- Het Drentse Bibliotheeknetwerk heeft een provinciale nieuwsbrief "Bibliotheekletter" uitgebracht.

Assen is in 2004 en 2005 de culturele gemeente van Drenthe geweest. Hoewel de eindevaluatie nog moet verschijnen is duidelijk dat de publieke belangstelling en de belangstelling van de media groot was. Een eerste resultaat van de culturele gemeente in Assen is de continuering van de financiële ondersteuning van een aantal succesvolle activiteiten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	4.714.785	3.423.555	3.711.538	3.341.976	369.562
Apparaatskosten	513.337	231.566	231.566	365.050	-133.484
Totaal lasten	5.228.122	3.655.121	3.943.104	3.707.026	236.078
Totaal baten	1.037.065	284.777	593.989	331.690	-262.299
Saldo	4.191.056	3.370.344	3.349.115	3.375.336	-26.221

Financiële analyse

De programmakosten

In de loop van 2005 is van het Ministerie van OCW de toezegging ontvangen betreffende het Actieplan Cultuurbereik. Aanvragen konden daardoor pas later in behandeling worden genomen, waardoor het niet meer mogelijk was het totale budget weg te zetten. Een tweede oorzaak van onderbesteding ligt in de omslag naar een gedeeltelijke uitvoering van het Actieplan door gemeenten. Zodra deze omslag is voltooid zal het voor gemeentelijke cultuurplannen gereserveerde bedrag worden weggezet. Ter hoogte van het niet bestede bedrag zijn de inkomsten doorgeschoven naar 2006 en zal in 2006 de besteding van het restantbedrag ad € 249.000,-- plaatsvinden.

Van het budget "Bijdragen in kosten cultuureducatie" is € 56.000,-- niet besteed dit vervalt ten gunste van de algemene middelen.

Apparaatskosten

De uitvoering van het Actieprogramma cultuurbereik heeft meer tijd in beslag genomen dan oorspronkelijk gepland. Tevens zijn de uren van de festivalcoördinator, welke tevens werkzaamheden uitvoert voor het actieprogramma cultuurbereik, niet opgenomen bij het opstellen van de begroting.

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans.

Contactpersoon mevrouw G. Smidt. Toestelnummer 59 19.

*Bus gevangenis museum
Veenhuizen*

Doelrealisatie

In 2005 is één nieuw monument aangewezen in Drenthe. Er zijn een viertal panden op de groslijst geplaatst op basis waarvan de inventarisatie van de nieuwe provinciale monumentenlijst zal plaatsvinden. De Rijksdienst Monumentenzorg (RDMZ) kende heel 2005 een plaatsingsstop, wat betekent dat er geen beschermde rijksmonumenten zijn bijgekomen.

Er zijn 20 restauraties uitgevoerd aan zowel provinciale als rijksmonumenten.

Het Drents Museum heeft in 2005 12 tentoonstellingen georganiseerd, die in totaal 97.528 bezoekers hebben aangetrokken.

Het Drentse Boek heeft in 2004 geen historische publicaties uitgegeven, over 2005 hebben we nog geen gegevens. Vanuit de subsidieregeling Drentse publicaties (laatste jaar) hebben we historische publicaties gehonoreerd.

In het kader van Belvédère hebben in 2005 drie projecten plaatsgevonden.

Beleidsvoornemens

- **Uitgangspunt voor ons beleid zijn de bovengenoemde bronnen van beleid. Deze documenten zijn het richtinggevende kader.** Verder zullen de provincies een rol krijgen in de uitvoering van het verdrag van Malta. De overheden zullen in hun planvormingsprocessen in een vroegtijdig stadium rekeningen moeten houden en afwegingen moeten maken ten aanzien van de aanwezige archeologische waarden.
- **Het aantal mogelijkheden om cultuurhistorie aan ruimtelijke kwaliteit te koppelen wordt nog onvoldoende benut (Belvédère). Dat was reden voor het landelijk projectbureau geld te geven voor de oprichting van een projectbureau Belvédère Noord-Nederland. Het projectbureau Belvédère Noord-Nederland moet ervoor zorgen dat deze mogelijkheden benut worden. Allereerst moet het aantal Belvédère projecten in Drenthe toenemen. Ook heeft het de taak de mogelijkheden te onderzoeken of het zich kan ontwikkelen tot een Noord-Nederlands Projectbureau.**

Drents Plateau (DP) heeft zich actief ingezet voor behoud, ontwikkeling en waardering van het culturele erfgoed en architectuur in Drenthe. DP leverde de volgende provinciale producten:

- archeologie
- geschiedenis
- monumentenzorg
- musea
- erfgoededucatie

DP richt zich op overheden en instellingen, waar de Monumentenwacht producten levert voor particulieren. Op 16 november 2005 is het provinciale monumentenloket van start gegaan waar twaalf organisaties op het gebied van monumentenzorg aan deelnemen. Hierdoor is er één adres ontstaan voor alle vragen over monumenten en erfgoed. Hieraan gekoppeld is het boerderijensprekeuur dat eens per twee maanden plaatsvindt en waaraan ook drie groene organisaties hun medewerking verlenen.

In 2006 wordt de provinciale monumentenlijst geactualiseerd en krijgen de opgenomen panden een beschermde status. De rietendakenlijst wordt afgeschaft.

Via het Restauratie opleidingsproject (ROP), waarmee jongeren die een bouwopleiding

volgen gespecialiseerd worden in het restauratievak, is een aantal grote restauratieprojecten uitgevoerd, waaronder de boerderij Hagenend 3 in Anderen.

In 2005 liepen drie provinciale Belvédère projecten in Frederiksoord, Veenhuizen en Zuidoost-Drenthe. Daarnaast is door DP in samenwerking met Stichting Voorwerk invulling gegeven aan het project Belvédère Noord-Nederland. Hierdoor is het aantal Belvédère aanvragen uit Drenthe sterk gestegen. Begin 2006 wordt het project afgesloten met een noordelijke bijeenkomst met als thema verdedigingslinies en schansen.

Ondanks het opnieuw uitblijven van besluitvorming van de Tweede Kamer over de nieuwe wet op de archeologische monumentenzorg (Malta) wordt in Drenthe al gewerkt in de lijn van de nieuwe wet. De extra bestuurskostenvergoeding die de provincie voor dit doel van het rijk ontvangt, zijn in 2005 door DP ingezet voor de uitvoering van extra provinciale taken en advisering aan gemeenten.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	4.714.785	4.657.409	4.974.454	4.740.776	233.678
Apparaatskosten	513.337	478.216	469.391	377.992	91.399
Totaal lasten	5.228.122	5.135.625	5.443.845	5.118.768	325.077
Totaal baten	1.037.065	772.549	947.478	763.891	-183.587
Saldo	4.191.056	4.363.076	4.496.367	4.354.876	141.491

Financiële analyse

Programmakosten

De bijdrage aan het Drents Museum heeft een positieve saldo van € 86.000,--. Dat wordt veroorzaakt door de restantgelden voor een klimaatbeheersingsinstallatie in het Drents Museum, welke uit 2004 zijn overgeheveld. In 2005 hebben geen uitgaven meer plaatsgevonden. Het restantsaldo zal worden toegevoegd aan de algemene middelen.

Daarnaast zijn de programmakosten lager door een bijdrage van € 42.000,-- niet aan het Drents Plateau is gerealiseerd. Deze bijdrage heeft betrekking op het laten waarderen van archeologische terreinen. Besteding van dit bedrag is niet mogelijk geweest in 2005, naar verwachting zal het begin 2006 aan het Drents Plateau worden beschikt. Ter hoogte van het niet bestede bedrag zijn de inkomsten doorgeschoven naar 2006 en zal in 2006 de besteding van het restantbedrag ad € 42.000,-- plaatsvinden.

De Provincie Fryslân heeft een bedrag van € 150.000,-- beschikbaar gesteld voor het project Nuis in de benen (digitaliseringsproject). Dit project heeft als doel het wegwerken van achterstanden in de beschrijving en digitale invoer van vondsten. Aangezien het niet mogelijk bleek de achterstand van de Friese collectie binnen het project weg te werken is besloten een extra bedrag beschikbaar te stellen. Besteding van het bedrag zal plaatsvinden in de jaren 2005, 2006 en 2007. In 2005 is van het begrote bedrag van € 150.000,-- slechts € 20.000,-- besteed. Ter hoogte van het niet bestede bedrag zijn de inkomsten doorgeschoven naar 2006 en zal in 2006 de besteding van het restantbedrag ad € 130.000,-- plaatsvinden. Dit zelfde geld ook voor de verwerving van de collectie Regtop. De provincie Groningen heeft een bedrag van € 18.000,-- beschikbaar gesteld voor de verwerving van de collectie Regtop voor het Noordelijk Archeologisch depot te Nuis. In 2005 zijn hiervoor geen kosten geweest. In 2006 zal een nadere invulling worden gegeven aan het project.

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

Actieprogramma cultuurbereik 2005-2008

Wij zetten in op voortzetting van Actieprogramma cultuurbereik in de periode 2005-2008 door eigen provinciale middelen voor dit doel te reserveren en bij het (eventueel) wegvallen van rijksmiddelen (matching) voor het actieprogramma het Drentse programma op het huidige niveau houden en hiervoor middelen reserveren.

Het gaat erom, dat zoveel mogelijk burgers (waaronder jongeren) gebruikmaken van of deelnemen aan diverse vormen van kunst en cultuur dat de kunstproductie wordt gestimuleerd en dat samenwerking op het gebied van kunst en cultuur wordt bevorderd.

Festivals

Wij stellen voor de meerjarensubsidiëring van festivals en de subsidiëring van overige festivals in Drenthe te continueren en het budget Festivalfonds te verhogen, om zo veel mogelijk burgers gebruik te laten maken van of deel te laten nemen aan diverse vormen van (schepende) kunst. Dit levert structureel een jaarlijkse last op van € 125.000,--. Tot en met 2004 wordt festivalbeleid ook gedeeltelijk gefinancierd uit Noordelijk Programma Artistieke Dynamiek. Drenthe financiert in 2004 € 68.067,--. Extra geld is nodig om festivals in Drenthe op hetzelfde niveau te houden.

Uitbreiding cultuureducatie/dekkend netwerk

Bij de uitbreiding van de activiteiten in het kader van cultuureducatie gaat het erom in doorgaande lijn alle scholieren in Drenthe te confronteren met cultuur via kunstmenu's en cultuurtrajecten op scholen. Indien in de gehele provincie Drenthe kunstmenu's en cultuurtrajecten worden ingevoerd, zal dit extra kosten met zich mee brengen. Het ligt in de bedoeling, dat alle Drentse scholieren gebruikmaken van of deelnemen aan diverse vormen van (scheppende) kunst. Daarnaast worden kunst en cultuur gestimuleerd waar dat van waarde is voor de leefbaarheid en een aantrekkelijk vestigingsklimaat, met een lage drempel voor jongeren om kennis te nemen van cultuur. Met deze plannen is jaarlijks een bedrag gemoeid van € 250.000,-- voor de periode 2005-2008. Daarna zal een evaluatie volgen. De provincie financiert via het Actieprogramma cultuurbereik, onderdeel Cultuur en school, al activiteiten in dit kader, samen met het Rijk, gemeenten en de betrokken scholen.

Noordelijk Archeologisch Depot Nuis

Voortzetting van de huidige beleidsinzet zal extra provinciale middelen nodig maken voor continuering voor het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis. Het depot wordt momenteel gefinancierd vanuit provinciale middelen (drie noordelijke provincies) en een projectbijdrage van het Ministerie van OCW. Na afloop van deze projectperiode zal - mogelijk op een wat beperktere schaal - inzet voor het registreren en ontsluiting van de daar aanwezige collecties noodzakelijk blijven. Vooralsnog lijkt het verstandig hiervoor minimaal € 50.000,-- structureel te ramen.

Provinciaal Museumbeleid

Drenthe kent een veelheid aan musea, vaak met een overwegend lokaal belang en draagvlak. De Drentse museale infrastructuur is even rijk als kwetsbaar. Een aantal musea ontwikkelt zich de laatste jaren gelukkig echter sterk wat betreft kwaliteit en bovenlokale betekenis (denk bijvoorbeeld aan De Buitenplaats in Eelde, het Gevangenis museum in Veenhuizen en het Hunebedcentrum te Borger).

Mede in het licht daarvan is het gewenst een nieuw Drents museumbeleid te ontwikkelen. In het kader van de nieuwe Cultuurnota voor Drenthe zullen daarover nadere voorstellen worden gedaan. Deze versterking van de culturele infrastructuur en stimulans voor het cultuurtoe-

risme zal zeker niet volledig viaerschikking van bestaande middelen gerealiseerd kunnen worden. Voor 2005 is hiervoor € 200.000,-- geraamd, voor de jaren daarna € 350.000,-- structureel.

Actieplan cultuurbereik

De provincie heeft de rijksbijdrage van Actieplan cultuurbereik van circa € 300.000,-- verdubbeld.

De aanvraag is in 2005 door het Rijk gehonoreerd. De gelden voor de periode 2005-2008 worden besteed aan projecten die de culturele infrastructuur versterken (gemeentelijke plannen), gericht zijn op talentontwikkeling, gericht zijn op het vergroten van publieksbereik voor erfgoed, kruisbestuiving tussen amateur en professionals realiseren en/of projecten die het cultuurbereik onder jongeren vergroten.

In 2005 zijn acht projecten gesubsidieerd die het cultuurbereik onder jongeren vergroten, twee projecten beoogden talentontwikkeling, één versterkte de culturele infrastructuur en zes projecten beoogden het erfgoed toegankelijk te maken voor nieuwe publieksgroepen. De gemeenten hebben met name subsidie aangevraagd voor afzonderlijke lokale activiteiten. In 2005 deden zeven gemeenten een beroep op het Actieplan Cultuurbereik voor ondersteuning van dergelijke activiteiten. Wij willen gemeenten stimuleren gemeentelijke plannen te ontwikkelen ter versterking van de culturele infrastructuur.

Festivals

In de cultuurnota de Kunst van het Combineren is € 125.000,-- vrijgemaakt voor provinciale festivals. In de cultuurnota is aangegeven dat een aantal festivals tweejarig wordt ondersteund. De in de cultuurnota genoemde festivals zijn in 2005 gesubsidieerd. De festivalcoördinator heeft een aantal nieuwe festivals geïnitieerd zoals Praagse Lente (voorbereidingskosten) en Grand Harmony.

*Landgoed
Overcingel*

Uitbreiding cultuureducatie

De subsidie voor de Kunstmenu's en cultuurtrajecten zoals deze door Kunst en Cultuur Drenthe (K&C) worden aangeboden aan de scholen is voor het schooljaar 2005/2006 voortgezet. In 2005 is onderzoek gedaan naar het huidige aanbod cultuureducatie in het onderwijs in Drenthe. Op basis van de beleidsaanbevelingen voortvloeiende uit dit onderzoek worden in 2006 aangescherpte prestatieafspraken gemaakt met K&C Drenthe.

Noordelijk Archeologisch depot Nuis (NAD)

De primaire functie van het NAD te Nuis is de registratie van de archeologische vondsten sinds 1998 in de zin van de herziening van de Monumentenwet. Het door commerciële opgravingbureaus jaarlijks aangeleverde opgravingmateriaal nam sinds 1998 niet af, maar toe in aantal. Dat geldt ook voor de eveneens van 2002 tot 2005 gegroeide publieksfunctie van het NAD: het aantal archeologisch geïnteresseerde bezoekers aan het NAD is toegenomen. De samenwerking tussen de drie provincies over de verdere ontwikkelingen in de depotfunctie is gecontinueerd. Daarbij is aandacht besteed aan materiële voorzieningen zoals klimaatkamers, ontvangstruimten en de gevolgen van nieuwe kwaliteitseisen, maar ook aan personele capaciteit voor registratie- en beheerstaken, alsmede publieksfuncties van het depot.

In 2005 is het rijksproject "Nuis in de benen" bij het Ministerie van OCW afgerekend en verantwoord. Nuis staat nu in de benen als (inter) provinciaal archeologisch depot. In 2006 zal een beleidsvisie op de toekomst van het depot worden ontwikkeld.

Provinciaal Museumbeleid

In de cultuurnota De Kunst van het Combineren is aangegeven dat de provincie zich verantwoordelijk voelt voor beheer, behoud en ontsluiting van een aantal voor Drenthe unieke collecties. Hierbij gaat het om de archeologische- en historische collecties, de collecties Kunst rond 1900 en de Noordelijke Figuratieven van het Drents Museum en de collectie van gebruiksvoorwerpen van de Trechterbekercultuur van het Hunebedcentrum. Ook vinden we het belangrijk dat het voormalig kampterrein van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork in goede staat verkeerd.

De exploitatieproblematiek van museum Stichting De Buitenplaats is aanleiding geweest een onderzoek uit te laten voeren naar toekomstmogelijkheden voor deze organisatie. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in 2006 gepresenteerd worden.

De overige musea en oudheidskamers in de provincie Drenthe worden niet structureel door de provincie ondersteund. Ook in 2005 ondersteunde de provincie een aantal musea en oudheidskamers met de Museumconsulent, met subsidie voor de Federatie van Drentse Musea en Oudheidskamers en een museumregeling met een budget van € 20.000,-- per jaar.

Met ingang van 2006 komt er een budget van € 50.000,-- per jaar beschikbaar voor de verdere professionalisering en uitvoering van museale activiteiten. Deze daarop betrekking hebbende beleidsregel is in 2005 ontwikkeld en eind 2005 aan PS voorgelegd.

Op verzoek van PS heeft de provinciaal museumconsulent een inventarisatie Drentse Musea uitgevoerd. Daarnaast heeft het Drents Plateau/de museumconsulent in opdracht van de provincie het project MusIP uitgevoerd. MusIP is een landelijk inventarisatieproject waarbij alle deelcollecties van musea en collectievormende instellingen in Nederland worden geïnventariseerd. Deze inventarisatie is per provincie uitgevoerd onder supervisie van de provinciaal museumconsulent. Zo is er een overzicht ontstaan van de provinciale deelcollecties. Door bundeling van alle provinciale MusIP-projectresultaten ontstaat er een landelijk overzicht van de deelcollecties.

Het Drents Plateau heeft de collecties van Drentse musea (39 musea namen deel aan het project) geïnteriseerd. Per museum is een rapportage opgesteld.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	8.884.372	8.558.028	9.386.949	8.825.794	561.155
Baten	1.808.929	1.038.252	1.541.467	1.095.581	-445.886
Saldo	7.075.443	7.519.776	7.845.482	7.730.212	115.270

Programma 8.3

Zorg

Missie

Het Drents zorgbeleid heeft als missie het scheppen van voorwaarden die bijdragen aan een toegankelijk en integraal aanbod van zorg en dienstverlening voor de Drentse burger, aan maatschappelijke integratie en participatie, aan goede leef- en woonomstandigheden en aan het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren. Centrale thema's daarbij zijn bereikbare zorg, zorg op maat en het verbeteren van de inhoud van het regionale aanbod.

Via handhaving wordt in dit verband op basis van vastgestelde richtlijnen en beleid bijgedragen aan het realiseren van een gezonde, veilige en hoogwaardige leefomgeving in Drenthe die door de doelstelling (het norm-conformgedrag) wordt bereikt.

38603

Gezondheidszorg

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer H. Derks. Toestelnummer 57 91.

Doelrealisatie

Onze doelstelling is het verbeteren en verbreden van de inhoud van het regionale aanbod van zorg en dienstverlening afgestemd op de vraag. Met behulp van de woonzorgstimuleringsregeling zijn 10 aanvragen voor woon/zorgprojecten gehonoreerd. In het kader van de regeling multifunctionele dienstencentra worden 27 initiatieven van 10 gemeenten ondersteund. In 2005 hebben wij tien adviezen over bouw- en capaciteitsuitbreiding uitgebracht aan het Ministerie van VWS en het College bouw ziekenhuisvoorzieningen.

Binnen de subsidieregeling Zorg zijn acht aanvragen gehonoreerd en één afgewezen, binnen de subsidieregeling Activiteiten Zorg zijn alle acht aanvragen gehonoreerd.

Beleidsvoornemens

- Onze rol is signalerend, coördinerend en faciliterend bij wonen en zorg, mantelzorg en het voorzieningenniveau in de eerste- en tweedelijnszorg.
- Bij het oplossen van knelpunten kiezen wij zoveel mogelijk voor een integrale benadering van de problematiek. Bij de uitvoering van projecten doen wij al een beroep op STAMM.

Daarnaast maken wij voor de uitvoering van ons beleid gebruik van Subsidieregeling zorg en de Subsidieregeling activiteiten zorg.

In 2005 is er sterk geïnvesteerd in nieuwe verbanden en uitvoeringsprogramma's, die allen eind 2005 hebben geleid tot een activiteitenprogramma of een uitvoeringsproject in 2006.

Duidelijke en aansprekende voorbeelden zijn:

- Regioteams Wonen Welzijn Zorg, waarbij gemeenten, wooncoöperaties en provincie samen tekenen voor een taakstelling op genoemd gebied.
- Wenkend Perspectief, afstemming eerste en tweede lijnszorg dat in 2006 leidt tot regionale zorgplannen, uiteraard gelieerd aan de regioteams.
- Werkatelier "Drenthe ziet de toekomst met zorg tegemoet", dat zal leiden tot een provinciaal innovatiecentrum dat input kan leveren aan de genoemde regioteams.

Verder willen wij actief inzetten op de provinciale rol binnen de beleidsvelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Daarover heeft in 2005 intensief overleg met de Drentse gemeenten plaatsgevonden.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	243.753	200.303	200.303	182.000	18.303
Apparaatskosten	143.387	242.737	242.737	216.206	26.531
Totaal lasten	387.140	443.040	443.040	398.205	44.835
Totaal baten	6.220	1.800	1.800	2.830	1.030
Saldo	380.920	441.240	441.240	395.375	45.865

Financiële analyse

Programmakosten

De subsidieregeling Subsidie activiteiten volksgezondheid en maatschappelijke dienstverlening is in 2005 voor het laatst uitgevoerd. Voordeel € 18.000,--.

38604

Uitvoering Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Portefeuillehouder de heer H. Weggemans

Contactpersoon de heer R.G.J. Derksen. Toestelnummer 56 78.

Doelrealisatie

In 2005 waren er circa 200 zwemgelegenheden in Drenthe die onder de Wet Hygiene en Veiligheid Badinrichtingen en Zwemgelegenheden (WHVBZ) vallen. Conform de landelijke afspraken zijn deze minimaal eenmaal bezocht voor een inspectie en/of handhavingsbezoek. Er zijn dertig herhalingsbezoeken gebracht en is in vijf gevallen een “voornemen tot oplegging last onder dwangsom” gestuurd. Het toepassen van bestuursdwang is niet aan de orde geweest. Dit jaar zijn alle prostitutiebedrijven bezocht om na te gaan of hier zwemgelegenheden aanwezig zijn die onder de WHVBZ vallen. Deze provinciale actie heeft er toe geleid dat enkele zwemgelegenheden die onder de categorie B vallen zijn opgeheven. Bij twee bedrijven met een zwemgelegenheid onder de categorie B worden deze zwemgelegenheden aangepast zodat deze binnen de wetgeving vallen. Alle 42 zwemplassen zijn in 2005 bezocht. De zwemplassen voldeden aan de EU-regelgeving en de voorschriften uit de WHVBZ. In 2005 is voor één zwemplas een (tijdelijke) waarschuwing afgegeven om in deze plas niet te gaan zwemmen, dit vanwege zwemmersjeuk. In overleg met de waterschappen is in 2005 weer de jaarlijkse folder over de zwemplassen uitgebracht.

Zwemplas 't Nije Hemelriek te Gasselte

Door de intensieve controle van de zwemgelegenheden categorie A zijn er in 2005 forse investeringen in de zwembaden gepleegd. Bij upgrading lopen deze investeringen uiteen enkele tienduizenden euro's voor een lichte upgrading in de kleinere zwembaden tot één miljoen euro's voor een grootschalige aanpak van de grotere.

Beleidsvoornemens

- Het gewogen vaststellen van de bezoekfrequenties op basis van historie, strategie en prioriteiten.
- Het monitoren en verantwoorden van de uitgevoerde bezoeken.

Op basis van huidige inzichten en het streven naar verbeteren in het naleefgedrag dient de preventieve bezoeksfrequentie minimaal op één keer per jaar gehandhaafd te blijven. Van alle bezoeken is een verslag gemaakt met daarin de bevindingen met de uitgevoerde controles. Bij niet voldoen aan de relevante regelgeving of de voorwaarden gesteld in de vergunning is een repressieve controle gehouden. Van deze controle wordt wederom een verslag gemaakt met daarin de controlebevindingen. Jaarlijks wordt er van het voorgaande jaar een Jaarverslag Handhaving gemaakt. In dit jaarverslag wordt verslag uitgebracht van de handhavingstaken van de Provincie. Hiermee leggen wij verantwoording af over de bestede tijd aan handhavingsactiviteiten. Het jaarverslag 2004 is aangeboden aan het IPO, het Ministerie van VROM.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmamakosten	394	4.400	4.400	335	4.065
Apparaatskosten	271.718	10.209	10.209	265.663	-255.454
Totaal lasten	272.112	14.609	14.609	265.998	-251.389
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	272.112	14.609	14.609	265.998	-251.389

Financiële analyse

De overschrijding op apparaatskosten is veroorzaakt door het feit dat in de primitieve begroting de oprichting van de nieuwe Productgroep Handhaving nog niet goed is verwerkt.

38605

Patiënten- en consumentenbeleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.
Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.

Doelrealisatie

Door het Regionaal Patiënten en Consumenten Platform (RPCP) is een klanttevredenheids-onderzoek uitgevoerd bij de aangesloten lidorganisaties over de kwaliteit van de ondersteuning. Het onderzoek is in januari 2006 afgerond. Het rapport wordt begin 2006 aan de provincie aangeboden.

Bij het Informatie- en Klachtenbureau Gezondheidszorg (IKG) zijn 933 meldingen/klachten binnengekomen. Vanuit deze klachten zijn acties ondernomen tot verbetering van zorg.

In het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn er door het RPCP 15 bijeenkomsten georganiseerd voor cliënten/patiëntenorganisaties met gemiddeld 50 bezoekers per bijeenkomst. Daarnaast zijn er 6 bijeenkomsten geweest met gemeenten waarbij ambtenaren en bestuurders aanwezig waren. Met betrekking tot Scholing/deskundigheidsbevordering inclusief vrouwen 50+ zijn 11 bijeenkomsten gehouden waar tussen de 20 en 70 personen aan deelnamen.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- De ondersteuning van de zogenoemde derde partij heeft een belangrijke plaats in ons beleid. De kaders voor dit beleid zijn vastgelegd in de bovengenoemde bronnen van beleid. De door ons gesubsidieerde organisaties Regionale Patiënten en Consumenten Platform (RPCP) en de Federatie van Ouderverenigingen (FvO) zijn hierbij belangrijke partners. Met hen trachten wij ook in 2005 de betrokkenheid van de gebruiker bij de ontwikkeling en uitvoering van integrale zorg en dienstverleningsbeleid te vergoten. Daarbij willen wij toewerken naar toetsbare productieafspraken.

Het RPCP zit in een groot aantal officiële overlegsituaties. Waar mogelijk treden RPCP en FvO gezamenlijk op.

Het Consumentenplatform Openbaar vervoer en Zorgkantoor wordt betrokken bij overleg inzake eerstelijns gezondheidszorg en overleg met directies van ziekenhuizen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmamakosten	752.489	660.030	660.030	669.366	-9.336
Apparaatskosten	21.285	56.151	56.151	34.711	21.440
Totaal lasten	773.773	716.181	716.181	704.077	12.104
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	773.773	716.181	716.181	704.077	12.104

Financiële analyse

N.v.t.

38701

Ouderenbeleid

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw B. van Mierlo. Toestelnummer 56 48.

Doelrealisatie

Om te komen tot een goed zorg- en dienstverleningsaanbod voor ouderen is in 2005 de woonzorgstimuleringsregeling uitgevoerd. Verder hebben wij tien adviezen over bouw en capaciteitsuitbreiding uitgebracht aan het Ministerie van VWS en het College bouw ziekenhuisvoorzieningen.

De Ouderenbonden zijn vertegenwoordigd binnen het Consumentenplatform Openbaar vervoer. Ook binnen de gemeentelijke adviesorganen en alle gemeentelijke WMO-platforms in oprichting zijn de ouderenbonden vertegenwoordigd.

Binnen de subsidieregeling Integraal Ouderenbeleid zijn drie aanvragen gehonoreerd, één aanvraag is afgewezen.

Beleidsvoornemens: beoogde resultaten provinciale inzet

- Het verbeteren van de leef- en woonomstandigheden en het zorgaanbod voor ouderen.

Het beleid is in 2005 vooral gericht op het zolang mogelijk zelfstandig (thuis) laten wonen van ouderen. Hiervoor zijn verschillende activiteiten opgezet:

- Woonzorgstimuleringsregeling, waarbij in 2005 de tweede ronde is uitgevoerd en een aantal projecten is ondersteund;
- Regioteams Wonen Welzijn Zorg met ondertekening van het convenant;
- Afstemming eerste en tweedelijnszorg (project “Wenkend Perspectief”);
- Conferentie levensloopbestendig wonen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	286.894	558.988	1.341.067	1.003.290	337.777
Apparaatskosten	141.791	274.844	274.844	121.361	153.483
Totaal lasten	428.686	833.832	1.615.911	1.124.651	491.260
Totaal baten	45.378	0	20.000	23.427	3.427
Saldo	383.308	833.832	1.595.911	1.101.224	494.687

Financiële analyse
Programmakosten

Voor het uitvoeren van de woonzorgstimuleringsregeling is in totaal een bedrag van € 362.000,-- begroot. In 2005 zijn in totaal 10 projecten gefinancierd voor een bedrag van € 153.000,--. Dit resulteert in een voordeel van € 209.000,--. Om zoveel mogelijk partijen de mogelijkheid te geven gebruik te maken van deze regeling wordt het budget in twee jaren ingezet. Het resterende bedrag ad € 209.000,-- zal in 2006 worden besteed.

De subsidieregeling integraal ouderenbeleid is in 2005 voor het laatst uitgevoerd. Het voordeel van € 42.000 zal terugvloeien naar de algemene middelen.

Voor de ontwikkeling van multifunctionele dienstencentra is voor de jaren 2004 en 2005 een bedrag van in totaal € 900.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is een bedrag van ruim € 850.000 besteed, het resterende bedrag van € 48.000 zal begin 2006 worden ingezet.

Het Ministerie van VWS heeft voor de uitvoering van de VWS-pilots Zorg en Welzijn in totaal een bedrag van € 182.000,-- beschikbaar gesteld. Verantwoording van dit project richting het Ministerie zal voor 1 mei 2006 plaatsvinden. Er resteert nog een bedrag van € 13.000,--, welke begin 2006 zal worden ingezet.

Apparaatskosten

De geplande uren op deze doelstelling zijn wegens detachering (betreffende werkzaamheden op het gebied van hospices in Drenthe) niet verantwoord.

Uitwerking collegeprogramma

Intensiveringen

38603 Multifunctionele dienstencentra

Door het opzetten van een goed dekkend net van multifunctionele dienstencentra met een veelheid aan diensten op het gebied van zorg, welzijn, cultuur en/of wonen, zal een veelheid aan maatschappelijke effecten behaald kunnen worden. Er zal een grote bijdrage worden geleverd aan de vermaatschappelijking van kwetsbare doelgroepen, zodat deze zoveel mogelijk kunnen participeren in alle onderdelen van de maatschappij en zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook zal er door de multifunctionele dienstencentra de mogelijkheid worden gecreëerd dat zoveel mogelijk Drentse burgers deel kunnen nemen aan culturele en welzijnsactiviteiten en gebruik kunnen maken van bibliothecaire voorzieningen. Met het opzetten van een goed dekkend net van multifunctionele dienstencentra is een structureel bedrag van jaarlijks € 450.000,-- gemoeid.

In 2005 is de regeling Multifunctionele Dienstencentra (MFD) van start gegaan. Direct vanaf het begin zijn de reacties op deze regeling, waarbij de provincie veel verantwoordelijkheid bij gemeenten en dorpen legt, enthousiast. De MFD-regeling is al snel gaan gelden als voorbeeld van samenwerking tussen dorp/wijk, gemeente en provincie en de ontwikkelde methodiek wordt ook op andere thema's toegepast.

In het uitvoeringsprogramma wordt in eerste instantie gesproken over 27 initiatieven van multifunctionele aard. In 2005 zijn de gemeenten veelal bezig geweest met de eerste initiatief- en haalbaarheidsfase. Daar waar deze fase afgerond werd blijkt er automatisch een goede doorstroom naar de andere fases. Eind 2005 is gebleken dat het programma goed op schema ligt.

Intussen worden er meerdere activiteiten gekoppeld aan de MFD-regeling. Bijvoorbeeld bibliotheekvernieuwing, speelruimtebeleid, brede school ontwikkeling, dagarrangementen. Ook is het programma gedeeltelijk ingediend voor Europees structuurfondssubsidiering (EFS). Als deze aanvraag zou worden gehonoreerd, dan zou de mogelijkheid van het programma bijna verdubbelen. In 2005 werd het ESF bureau gesloten, maar mede door inzet van provincie Drenthe is er specifiek voor het thema Dagarrangementen en combinatiefunctie landelijk € 100.000.000,-- extra beschikbaar gesteld. Er wordt daarom een nieuwe aanvraag ingediend.

Begin 2006 komt de eerste nieuwsbrief uit die een actuele stand van zaken geeft, en tevens kijkt naar de effecten die de regeling in het landelijk gebied heeft. Daarover zal richting PS worden gerapporteerd. In het voorjaar 2006 komt er ook een methodiek-omschrijving uit op verzoek van vele externe partijen.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	1.861.712	2.007.662	2.789.741	2.492.931	296.810
Baten	51.598	1.800	21.800	26.257	4.457
Saldo	1.810.114	2.005.862	2.767.941	2.466.674	301.267

Programma 8.4

Jeugdzorg

Missie

Het Drents jeugdzorgbeleid heeft als missie het scheppen van voorwaarden die een optimale ontwikkeling en bescherming van Drentse jeugdigen mogelijk maken. Centrale thema's daarbij zijn het voorkomen van maatschappelijke uitval en het afstemmen van provinciaal jeugdzorgbeleid op lokaal jeugdbeleid.

38801

Jeugdzorg

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer P. Voerman. Toestelnummer 56 59.

Doelrealisatie

Er zijn binnen de jeugdzorg verschillende wacht- en doorlooptijden te noemen.

De wachttijd voor aanvang indicatietraject bij het Bureau Jeugdzorg zijn in 2005 nihil geweest. Wel zijn er wachtlijsten geweest bij lokale voorzieningen die de jongeren moeten doorsturen naar de Bureaus Jeugdzorg. De doorstroom gegevens binnen het Bureau Jeugdzorg zijn nog niet bekend.

Er is in 2005 een wachtlijst geweest bij de voordeur van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Deze wachtlijst bedroeg gemiddeld 30 cliënten. Ondanks extra personele inzet is de wachtlijst nog steeds niet opgelost. Bureau Jeugdzorg heeft inmiddels een Plan van aanpak opgesteld. Ook de doorlooptijden bij het AMK zijn te lang. Oorzaak hiervan: Grote instroom via protocol huiselijk geweld; extra inzet AMK bij protocol zedenmisdriving; een registratieprogramma wat niet naar behoren functioneert. De doorlooptijden bij het Bureau Jeugdzorg zijn in 2004 binnen de wettelijke normen gebleven met uitzondering van de doorlooptijden bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling. Deze doorlooptijden overschrijden de wettelijke richtlijn van 13 weken.

De wachttijden voor het zorgaanbod zijn vooral te vinden bij het Medisch Kleuter Dagcentrum (MKD) (20) en bij Hulp aan Huis en de pleegzorg. Een nieuw MKD Noord en Midden Drenthe is in de planning. De capaciteit bij Hulp aan Huis is per 2006 uitgebreid, evenals de capaciteit bij de pleegzorg.

In het algemeen kan worden gezegd dat, mede ten gevolge van enkele incidenten in de jeugdzorg, de vraag naar jeugdzorg enorm is toegenomen. De extra middelen die het rijk heeft toegezegd zijn nauwelijks toereikend om alle wachtlijsten structureel terug te dringen. Er wordt inmiddels hard gewerkt aan een meer doelgerichte en efficiënte werkwijze.

In de 2e helft van 2005 is de Provinciale Klachtencommissie opgeheven en vervangen door een nieuwe onafhankelijke klachtencommissie bij de Jeugdzorg aanbieders.

In 2005 zijn binnen de subsidieregeling activiteiten jeugdhulpverlening vier aanvragen toegekend.

De volledige cijfers over het jaar 2005 op het gebied van Jeugdzorg zijn nog niet beschikbaar. Rapportage vindt daarom op een aantal onderdelen plaats over het jaar 2004. In 2004 zijn 1.111 meldingen van kindermishandeling geregistreerd, zie hiervoor ook bijgevoegd schema.

	Resultaat jaar 2003	Plan jaar 2004	Resultaat jaar 2004	Realisatie plan	
Advies- en Meldpunt Kindermishandeling					
Totaal adviezen, consulten, meldingen	932	1025	1111	108%	
HALT					
Gerealiseerde afdoeningen	291	347	298	86%	
	Resultaat jaar 2003	Plan jaar 2004	Resultaat jaar 2004	Realisatie plan	
Jeugdbescherming	416	415	466	112%	
Gemiddeld aantal OTS	234	240	253	105%	
Gemiddeld aantal Voogdij	84	85	85	99%	
Gemiddeld aantal jeugdreclassering	98	90	128	142%	
	Resultaat jaar 2003	Plan jaar 2004 (+10%)	Resultaat jaar 2004	Realisatie plan	
Voordeuren Bureau Jeugdzorg	1849	2034	1836	90%	
BJZ Noord Midden Drenthe	560	616	604	98%	
BJZ Zuidwest-Drenthe	722	794	660	83%	
BJZ Zuidoost-Drenthe	567	624	572	92%	
	Resultaat jaar 2003	Plan jaar 2004	Resultaat jaar 2004	Realisatie plan	
Totaal JIP's Drenthe	2644	2644	2267	86%	
BJZ Noord/Midden	826	826	825	103%	
BJZ Zuid/West	1287	1287	1255	98%	
BJZ Zuid/Oost	529	529	185	35%	
JIP Provincie Drenthe*	2	2	2	100%	
Bezetting en wachtlijst Jeugdzorg Drenthe 2004	Capaciteit 2004	Gemiddelde bezetting	% bezetting januari-december 2004	Wachtlijst op 31 december 2004	Wachtlijst op 31 december 2004
				op 31 december 2004 < 45 dagen	december 2004 > 45 dagen
Daghulp voor kinderen van 1,5-6 jaar	64	66,1	103,3%	7	5
Daghulp voor jeugdigen van 6-12 jaar	36	35,4	98,4%	3	5
Daghulp oudere jeugd 12-22 jaar	88	65,1	74,0%	5	2
Voorziening voor pleegzorg	227	214,9	94,7%	1	8
24 uurszorg crisis- opvang en interventie	18	16,1	89,4%	n.v.t.	n.v.t.
Avontuurlijk leren	8	9,0	112,8%	2	3
Perspectiefgroepen	17	14,0	82,4%	0	1
RJC Noord/Midden	27	28,8	105,2%	3	7
De Sloep	0	0,9	.	nvt	n.vt.
RJC Zuid/West	29	35,55	120,9%	5	4
De Sloep	0	0,9	.	nvt	n.v.t.
RJC Zuid/Oost	29	35,68	121,6%	5	1
Naam	Productie afspraak 2004	Gestarte begeleidingen	% productie jan-dec 2004	wachtlijst op 31-12-04 < 45 dagen	wachtlijst op 31-12-04 > 45 dagen
Hulp aan Huis	135	154	114%	25	14

Beleidsvoornemens

- Wij zijn verantwoordelijk voor de planning en financiering van de regionale jeugdhulpverlening. Met ingang van 2005 wordt de nieuwe Wet op de jeugdzorg van kracht. Op grond van deze wet worden de provincies verantwoordelijk voor het brede jeugdzorg-beleid. Hierdoor is er sprake van een taakverzwaring.
- De basis van ons beleid is het Beleidskader jeugdzorg 2005-2008. In het Actieprogramma 2005 staat aangegeven hoe de beschikbare middelen dit jaar worden ingezet. Daarbij beogen wij met het provinciale krediet Jeugdhulpverlening vernieuwende projecten op het terrein van de jeugdzorg te bevorderen.

De Wet op de Jeugdzorg is per 2005 van kracht geworden. Deze heeft de regie van Provincies op de jeugdzorg versterkt.

Een doeluitkering aan het Bureau Jeugdzorg maakt het mogelijk dat er op een onafhankelijke wijze een indicatiebesluit wordt genomen.

Door middel van een doeluitkering aan de zorgaanbieder kan een deel van de geïndiceerde jeugdzorg worden bediend met een passend hulpaanbod. Voor een dekkend aanbod in de aanpalende sectoren Geestelijke Gezondheidszorg voor jeugdigen, jeugdzorg voor Licht verstandelijk gehandicapten en de Justitiële Jeugd Inrichtingen maken wij volume afspraken met onze medefinanciers. Wij merken dat het ontbreken van een eenduidige financiering de planning en de regie in de intersectorale jeugdzorg bemoeilijkt. Als ten gevolge van de onafhankelijke indicatiestelling van het Bureau Jeugdzorg de cliëntstromen gaan verschuiven ontstaat het probleem dat de geldstromen niet mee verschuiven. Zo lang er binnen het zorgaanbod verschillende financiers blijven bestaan en er geen volledige vraaggestuurde financiering (PxQ) is zal dit probleem blijven bestaan. Binnen de evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg in 2006 zal dit knelpunt worden meegenomen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	20.756.317	20.146.844	23.897.174	24.941.624	-1.044.450
Apparaatskosten	279.786	453.411	453.411	435.442	17.969
Totaal lasten	21.036.103	20.600.255	24.350.585	25.377.066	-1.026.481
Totaal baten	20.559.947	19.941.844	23.568.182	24.629.161	1.060.979
Saldo	476.156	658.411	782.403	747.904	34.499

Financiële analyse

In 2005 is op het gebied van Jeugdzorg meer uitgegeven dan begroot. Deze overschrijding wordt volledig gedekt hogere bijdragen van het Ministerie VWS en door een beroep te doen op de Voorziening jeugdzorg. Het verschil tussen begroting en realisatie wordt veroorzaakt door het gegeven dat de begroting is gebaseerd op de laatste beschikking van 2004. In 2005 zijn in mei de voorlopige en in november de definitieve beschikkingen ontvangen. Dit betreft de beschikkingen voor de uitkering bureau jeugdzorg en voor de uitkering zorgaanbod.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	21.036.103	20.600.255	24.350.585	25.377.068	-1.026.481
Baten	20.559.947	19.941.844	23.568.182	24.629.161	1.060.979
Saldo	476.156	658.411	782.403	747.904	34.499

Missie

De hoofddoelstelling van het provinciaal omgevingsbeleid is een evenwicht tot stand brengen tussen enerzijds ontwikkeling en anderzijds handhaving en vergroting van de kwaliteiten van Drenthe.

39001**Algemeen ruimtelijke ordening**

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer H. van de Meer. Toestelnummer 58 02.

Doelrealisatie

In Drenthe is het aantal inwoners in 2005 toegenomen met 0,2% tot 483.400. Het aantal woningen is met 0,85% gestegen. De toename van de woningvoorraad is het grootst geweest in de vijf stedelijke gemeenten (een groei van 1,1%). In de landelijke gemeenten is de toename 0,5%. De streekcentra en de substreekcentra lieten een toename zien van respectievelijk 1,1% en 1,5%. De hoofdkernen hadden een toename van 0,8 %. In de kleine kernen en het landelijk gebied is een kleine toename van de woningvoorraad waargenomen.

Ongeveer 65% van de woningen in Drenthe is een eigen woning. In de streekcentrumgemeenten ligt dit percentage op ongeveer 58%. In 1995 lag het eigenwoningbezit in Drenthe nog op 59%.

In 2004 is 33,6 ha bedrijventerrein in Drenthe uitgegeven. Het totaal uitgeefbaar oppervlak op alle bedrijventerreinen in Drenthe bedroeg per 1 januari 2005 ruim 640 ha. De cijfers over 2005 zijn nog niet bekend.

Beleidsvoornemens

- Met POP II is geanticipeerd op het nieuwe rijksbeleid. Voor de realisatie van de doelstellingen van het provinciaal omgevingsbeleid is de provincie steeds meer afhankelijk van de opstelling en initiatieven van burgers, bedrijven, instanties en overheden. Dit maakt het belangrijker om partijen tijdig in de fasen van planontwikkeling en -uitvoering te betrekken.
- In 2004 heeft het proces van beleidsvorming op rijksniveau in belangrijke mate zijn beslag gekregen. Voor 2005 en verdere jaren verleggen wij daarmee de aandacht naar uitvoeringskaders en -programma's zoals de Uitvoeringsagenda Nota ruimte.

Een van de uitgangspunten van Provinciaal omgevingsplan Drenthe (POP) is dat wij meer in samenwerking met de gemeenten de uitvoering zouden oppakken. Dit vanuit de wens om medeverantwoordelijkheid te dragen voor de planontwikkeling en waar nodig initiatief te nemen om de gewenste ontwikkeling op gang te brengen. Een voorbeeld waar wij van meet af aan bij betrokken zijn, is het Intergemeentelijk structuurplan Leek-Roden. Een voorbeeld waarbij wij actief een eigen verantwoordelijkheid hebben genomen om uitvoering te geven aan het provinciaal ruimtelijk beleid, is het project Frederiksoord. Samen met de Maatschappij van Weldadigheid en de gemeente zijn wij een gebiedsontwikkeling gestart met als centraal thema "Behoud door ontwikkeling".

Naast actieve deelname in plan- en gebiedsprojecten voeren wij ook activiteiten uit via het wettelijk instrumentarium (zie Uitvoering ruimtelijke ordening). In lijn met het uitgangspunt van POP Drenthe om gemeenten meer eigen beleidsruimte te geven, hebben wij het aantal mogelijkheden verruimd waarbij geen toestemming meer aan de provincie behoeft te worden gevraagd om mee te werken aan initiatieven die niet binnen het bestemmingsplan passen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.212	4.793	5.023	-8.950	13.973
Apparaatskosten	153.716	497.536	497.536	144.103	353.433
Totaal lasten	154.928	502.329	502.559	135.154	367.405
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	154.928	502.329	502.559	135.154	367.405

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting waren de op dat moment niet nader te specificeren uren opgenomen onder deze algemene doelstelling. In december 2004 zijn de IWP's opgesteld en zijn deze uren verdeeld op basis van een meer nauwkeurige begroting over andere doelstellingen zoals 39103 Provinciaal omgevingsplan.

39002

Beleidsmonitoring

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer J. Boelens. Toestelnummer 54 59.

Doelrealisatie

Voor het zichtbaar maken van resultaten van beleid (met name POP II), het anticiperen op ontwikkelingen en als basis voor de verdere beleidsontwikkeling is ook in 2005 gebruik gemaakt van actuele databestanden en periodieke rapportages.

Beleidsvoornemens

- De beleidsmonitoring op het gebied van de ruimtelijke ordening gebeurt ter ondersteuning van de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Deze monitoring zorgt voor een eenduidige kennis over de situatie met betrekking tot de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Uitkomsten worden gebruikt voor verdere beleidsontwikkeling en ad-hoc aanpassingen van het beleid.
- Veel gegevens zijn openbaar en worden periodiek gepubliceerd via het boekje "Drenthe in cijfers", het Rapport werklocaties en de overzichten van de ontwikkeling van de woningbouw.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	14.442	15.000	15.000	15.848	-848
Apparaatskosten	75.994	140.077	140.077	90.179	49.898
Totaal lasten	90.435	155.077	155.077	106.027	49.050
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	90.435	155.077	155.077	106.027	49.050

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting zijn uren geraamd voor het opstellen voor een bevolkingsprognose. Dit is in 2005 niet gerealiseerd omdat in POP II (vastgesteld in 2004) de bevolkingsprognose (woningbehoefteberekening) al is meegenomen.

39101

Provinciaal omgevingsplan

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer H. van de Meer. Toestelnummer 58 02.

Beleidsvoornemens

- In POP II staan voor de gewenste ontwikkeling van functies concrete doelstellingen en uitwerkings-opdrachten genoemd, zowel voor de provincie alsook voor gemeenten en waterschappen. Met gemeenten en waterschappen willen wij hierover nadere afspraken maken hoe tot het door POP II geformuleerde resultaat te komen. Intern willen wij zorgen voor een goede uitvoering van POP II.

De Regiegroep POP is belast met een aantal specifieke activiteiten die nauw zijn verwant aan het POP. Deze regiegroep is achtmaal bijeengewest. In oktober is een overzicht gepresenteerd met de stand van zaken over het opstellen van uitwerkingsplannen van het POP en het uitwerken van een pilot en moties die met het POP in verband staan. Voor bijna alle uitwerkingsplannen is een projectplan opgesteld. Voor twee uitwerkingsplannen hebben wij een ontwerp vastgesteld en ter inzage gelegd. Voor de Provinciale omgevingsverordening (POV) is een procedure tot wijziging gestart. Voor een aantal specifieke onderdelen van de POV zijn publieksbrochures uitgebracht.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	313.012	13.100	128.373	73.021	55.352
Apparaatskosten	334.380	228.041	228.041	251.699	-23.658
Totaal lasten	647.392	241.141	356.414	324.720	31.694
Totaal baten	1.594	0	0	0	0
Saldo	645.798	241.141	356.414	324.720	31.694

Financiële analyse

Programmakosten

Door middel van de derde wijziging van de begroting 2003 hebben de staten een bedrag van € 250.000,-- beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoering van drie pilots om de sociale component van POP II meer handen en voeten te geven. Een groot deel van deze gelden (€ 203.125,--) is inmiddels weggezet.

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon de heer J. Buiten. Toestelnummer 57 18.

Beleidsvoornemens

Om de gestelde doelen te bereiken pleegt de provincie de volgende inzet.

- Financiële bijdrage aan het regiofonds voor uitvoering van projecten.
- Regie voeren bij het tot stand brengen van afspraken met het Rijk en tussen gemeenten.
- Bevorderen van de uitvoering van de regioprojecten en de ontwerpopgaven van gebieden en steden.
- Bevorderen van en deelname aan de uitwerking en realisatie van de ontwerpopgaven van de gemeenten Assen en Leek/Roden.
- Uitvoering van de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Drenthe.
- Uitvoering van provinciale taken op het gebied van werkgelegenheid, voorzieningen en toerisme.
- Bevorderen van de uitvoering van overige projecten die voor de regio van belang zijn (Groningen Airport Eelde, Zuiderzeelijn, etc.).
- Oprichting van een samenwerkingsverband voor ontwikkeling en exploitatie van regionale bedrijvenlocaties die marktgericht opereert.
- Uitvoering van projecten van de projectlijst Kolibri en BAG volgens voorgenomen fasering in de projectenlijst bij het meerjarenprogramma.
- Vaststellen van een regionaal landschapsplan, het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst in 2005 en het vaststellen van een investeringsprogramma in 2006.
- Bevorderen van draagvlak voor de uitvoering van de regiovisie bij raden en staten, burgers, instellingen en het Rijk.

Na de vaststelling van de Actualisatie Regiovisie Groningen-Assen 2030 eind 2004 is de uitvoering voortvarend ter hand genomen. Via een jaarlijkse rapportage wordt daarover uitvoerig gerapporteerd naar staten en raden.

Voor de verstedelijkingsopgaven van de gemeenten Assen en Roden is de planontwikkeling gestart. De gemeente Assen zorgt er voor dat met de Structuurvisie Assen-West de komende periode voldoende plancapaciteit in uitleggebieden is vastgelegd. Daarnaast is Assen bezig voor delen van het bestaande stedelijk gebied plannen te ontwikkelen. Dit gaat onder meer over de binnenstad en het stationsgebied. Voor het gebied Leek-Roden wordt een intergemeentelijk structuurplan (IGS) opgesteld. Eind 2005 is de inventariserende voorbereiding afgerond met de publicatie van een modellenboek ten behoeve van het opstellen van een Strategische Milieubeoordeling. Deze beoordeling is begin 2006 gestart en wordt later in 2006 gevolgd door het Voorontwerp IGS. De gemeente Tynaarlo heeft voor haar grondgebied een structuurplan opgesteld waarin de regionale woontakstelling is meegenomen. Hierover zijn we met de gemeente in gesprek.

Voor het landelijk gebied is het Uitvoeringsprogramma Regiopark vastgesteld waarin de projecten voor de komende jaren zijn benoemd. Het gaat onder andere om ecologische verbindingzones in het plangebied Ter Borch en de recreatieve verbinding tussen het Bos- en Golfterrein en het Tonckensbos. Met de Gebiedsopgaven voor het landelijk gebied zetten wij in op een meerwaarde voor onze inspanningen die we al plegen in verschillende verbanden zoals het Regiopark, de meerjarenprogrammering voor het landelijk gebied en het Nationaal Park/Landschap Drentsche Aa.

Voor de bereikbaarheid zijn verdergaande maatregelen getroffen om projecten tot uitvoering te brengen. De uitvoering loopt minder voorspoedig dan verwacht waardoor de stuurgroep besloot de hogere storting in het Regiofonds pas in 2007 in te laten gaan. Een belangrijke reden is de complexiteit van diverse projecten waardoor er meer voorbereidingstijd nodig is.

Tegelijk zijn we op verzoek van het Rijk met een netwerkanalyse gestart, omdat het Rijk dit vraagt voor de toekenning van rijksmiddelen. Dit kan medio 2006 leiden tot een bijstelling van het Meerjareninvesteringsprogramma Bereikbaarheid. Daarin wordt ook een structurele voorziening opgenomen voor fietsprojecten. Voor de regio is een nieuw verkeers- en vervoersmodel gemaakt waarin alle modaliteiten in samenhang worden gezien. Dit model levert input voor de netwerkanalyse.

In de samenloop met de Nota Ruimte zijn met het Rijk afspraken gemaakt over het Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen. Naast de projecten van de regio wil het Rijk betrokken zijn bij de ontwikkeling van de Eemskanaalzone in Groningen.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	435.877	454.000	454.000	442.377	11.623
Apparaatskosten	135.240	147.948	147.948	207.738	-57.790
Totaal lasten	571.117	601.948	601.948	650.115	-48.167
Totaal baten	0	0	0	0	0
Saldo	571.117	601.948	601.948	650.115	-48.167

Financiële analyse

Apparaatskosten

In de primitieve begroting is geen rekening gehouden met het opstellen van een visie stedelijke ontwikkeling Assen. In 2005 is hier echter wel tijd aan besteed.

39103

Uitvoering ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw F.E. Jorritsma. Toestelnummer 54 93.

Doelrealisatie

Er zijn in 2005 145 adviezen en besluiten met betrekking tot bestemmingsplannen behandeld. Dit waren 58 vastgestelde plannen, waarvan 38 zonder bezwaren en 20 met bezwaren. 46 bestemmingsplannen zijn geheel goedgekeurd en aan 1 plan is geheel goedkeuring onthouden. De overige 11 plannen zijn gedeeltelijk goedgekeurd.

Over 67 ontwerpbestemmingsplannen is advies uitgebracht.

Verder zijn er 145 verklaringen van geen bezwaar afgegeven en is er in 1 geval geen verklaring afgegeven.

45 wijzigingsplannen zijn door ons goedgekeurd.

Beleidsvoornemens

- Het jaar 2005 zal in het teken staan van de voorbereiding op de fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Deze treedt naar verwachting in werking in 2006. De rol en mogelijkheden van de provincie in het ruimtelijke ordeningsproces zullen door deze wet aanzienlijk veranderen met name de toetsende rol zal sterk wijzigen. De Stichting ASTRON werkt samen met het bedrijfsleven en met ondersteuning van het SNN aan de bouw van een nieuwe radiotelescoop: LOFAR. De planning is dat deze telescoop in 2005-2006 operationeel is. De locatiekeuze voor het centrale deel van de telescoop is in POP II opgenomen. De NAM heeft haar voornemens bekendgemaakt om de oliewinning van het Schoonebeekerveld te hervatten en ons verzocht de vergunningaanvragen en bijbehorende procedures te coördineren. De realisatie van het oefenterrein De Haar en daaraan gekoppeld het afstoten van een aantal kleinere terreinen wordt onverminderd doorgezet.

In 2005 zijn drie omvangrijke plannen voor het buitengebied in ontwerp of als vastgesteld plan door ons beoordeeld. Daarnaast denken wij met drie gemeenten mee die zo'n plan aan het opstellen zijn. Dit is zeer positief, aangezien hiermee het in 2004 vastgestelde provinciaal beleid voor grote delen van de provincie wordt doorvertaald.

Wij hebben het bestemmingsplan voor de nieuwe radiotelescoop LOFAR goedgekeurd. Aangezien er geen bezwaren waren ingediend, kan met de uitvoering worden begonnen.

De planologische procedure voor de plaatsing van windmolens in Coevorden is door de gemeente in gang gezet. Met het inzetten van de procedure is aan een belangrijke voorwaarde voldaan om uiterlijk 2010 te voorzien in de taakstelling voor Drenthe op het gebied van windenergie.

De algemene verklaring van geen bezwaar voor vrijstellingen van het bestemmingsplan is verruimd. Dit betekent dat gemeenten de gevallen die zijn opgenomen in deze algemene verklaringen, zelf kunnen afhandelen. Wij hoeven daarvoor geen verklaring van geen bezwaar meer af te geven. Deze vorm van deregulering past binnen de wettelijke kaders en binnen het POP.

Het wetgevingsproces voor de nieuwe WRO heeft verdere vertraging opgelopen, waardoor de inwerkingtreding zeker niet voor medio 2007 zal plaatsvinden. Intern zijn al wel de eerste stappen gezet richting de nieuwe wet. Deze hebben in 2005 nog niet tot concrete activiteiten geleid.

Met de Dienst Landelijk Gebied en het ministerie van Defensie is een proces gestart voor de afstoting en herbestemming van de militaire terreinen Balloërveld, Anloo en Havelte.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	49.073	0	121.579	36.072	85.507
Apparaatskosten	1.173.713	1.163.202	1.163.202	1.332.171	-168.969
Totaal lasten	1.222.786	1.163.202	1.284.781	1.368.243	-83.462
Totaal baten	76.236	0	0	-99.568	-99.568
Saldo	1.146.550	1.163.202	1.284.781	1.467.811	-183.030

Financiële analyse

Programmakosten.

Onder deze doelstelling valt het project Digitale uitwisseling ruimtelijke plannen (DURP). De looptijd van het project beslaat meerdere jaren. Het DURP-project valt uiteen in een DURP intern en een DURP extern. Projectgroep DURP heeft een projectplan - voornamelijk ICT-componenten - ingesteld. Door ons is in een eerder stadium besloten dat overgebleven gelden vanuit DURP extern mogen worden aangewend voor DURP intern.

Apparaatskosten

De primitieve begroting is een grove ureninschatting. Ten tijde van het opstellen van de IWP's bleek dat de uren te krap begroot waren en heeft er een verschuiving plaatsgevonden van uren op doelstelling 39001 Algemeen ruimtelijke ordening naar de meer specifieke doelstelling 39103 Uitvoering ruimtelijke ordening.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	2.834.146	2.663.697	2.900.779	2.584.259	316.520
Baten	90.970	0	0	-99.568	-99.568
Saldo	2.743.176	2.663.697	2.900.779	2.683.826	216.953

Programma 9.1

Volkshuisvesting en stedelijke ontwikkeling

Missie

Het Drents beleid ten aanzien van de volkshuisvesting/stedelijke ontwikkeling heeft als missie duurzame stedenbouw en duurzame bedrijfsterreinen, die duurzaam veilig zijn en waar milieuhinder beperkt wordt. Daarbij wordt ingezet op herstructurering en worden meer mogelijkheden gecreëerd voor wonen en zorg. Ook wordt ingezet op bundeling van wonen, werken en voorzieningen.

Asielzoekers en statushouders worden gehuisvest. Dit wordt bereikt door:

- het stimuleren van stedelijke vernieuwing, met name in de gemeenten die niet rechtstreeks geld van het Rijk krijgen (vier programmagemeenten en zeven projectgemeenten);
- het uitvoeren van projecten ter bevordering van ruimtelijke kwaliteit;
- stimuleren van en toezien op het proces van huisvesting van asielzoekers en statushouders door gemeenten.

39201

Stedelijke Ontwikkeling

Portefeuillehouder mevrouw A. Haarsma.

Contactpersoon mevrouw L. de Wit-Ybema. Toestelnummer 54 65.

Doelrealisatie

Er zijn vier Meerjarenontwikkelingsprogramma's (MOP's) ISV-II door ons goedgekeurd. Daarnaast zijn er twaalf woonplannen in behandeling. Deze worden medio 2006 vastgesteld. Met de vijf steden (Assen, Emmen, Hooegveen, Meppel en Coevorden) zijn afspraken gemaakt over samenwerking bij veel projecten. Twee projecten zijn zover dat cofinanciering door de provincie en het SNN is toegekend. Een project is nog niet obstakelvrij. Er zijn 220 statushouders gehuisvest. Hierover is één voortgangsrapportage aan de minister van VROM uitgebracht. In 2006 zal de nieuwe wettelijke systematiek worden gevolgd.

Beleidsvoornemens

- De steden zijn de motor voor economische ontwikkeling. Het centrale thema in ons Collegeprogramma is werk en economische ontwikkeling. In dat kader zien wij ook primair onze inzet voor stedelijke ontwikkeling.
- Wij willen zorgen voor een kwalitatief goede ontwikkeling van ons stedelijk gebied. Dat vertaalt zich in de volgende ambities.
 - Bundeling van verstedelijking en integrale ontwikkeling op regionaal niveau.
 - Sterke en leefbare steden die goed bereikbaar zijn.
 - Zuinig en innovatief ruimtegebruik.
 - Stedenbouwkundige kwaliteit en toekomstgericht waterbeheer.
- De samenwerking met gemeenten aan de stedelijke ontwikkeling wordt komende jaren voortgezet en geïntensiveerd. De intensivering heeft te maken met de toenemende rol van de provincie om ontwikkelingen te registreren en met de meerwaarde die bereikt kan worden met een goede samenwerking.

De intensivering van de uitvoering krijgt vorm via 2 sporen.

Spoor 1: Samenwerking met de steden

- Ontwikkeling van woonplannen en structuurvisies.
- Investeringsafspraken over stedelijke vernieuwing en stedelijke uitbreiding.
- Uitwerking stedelijk waterbeheer.

Spoor 2: Regie op en uitvoering van projecten

- Centrum- en stationsgebieden.
- Regionale bedrijventerreinen en parkmanagement.
- Stedelijke uitleg en stadslandschappen.

Spoor 1

Er zijn twaalf woonplannen in ontwikkeling. Deze worden in 2006 vastgesteld. Meerdere steden zijn bezig met het opstellen van structuurvisies en -plannen (Assen binnenstad, Emmen gehele grondgebied) of de uitvoering daarvan (Hoogeveen, Meppel). In de bestuurlijke overleggen over de stedelijke ontwikkeling, hebben wij met de gemeenten afspraken gemaakt over nauwere samenwerking.

Ook hebben wij met de vier steden investeringsafspraken gemaakt in het kader van de regeling Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV-II).

Met Meppel hebben wij een afspraak gemaakt over samenwerking rond stedelijk waterbeheer. In het voorjaar van 2006 maken wij een plan van aanpak om het stedelijk waterbeheer breder voor alle steden uit te werken. Dit moet resulteren in een lijst van uit te voeren projecten.

Spoor 2

Voor de uitwerking van spoor 2 verwijzen wij naar het onderdeel Collegeprogramma.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	10.561.782	2.928.101	9.279.443	7.898.158	1.381.285
Apparaatskosten	614.367	976.035	976.035	1.137.277	-161.242
Totaal lasten	11.176.148	3.904.136	10.255.478	9.035.435	1.220.043
Totaal baten	9.909.697	2.268.901	4.132.873	5.181.491	1.048.618
Saldo	1.266.452	1.635.235	6.122.605	3.853.943	2.268.662

Financiële analyse

Thema water

In de bestuurlijke overleggen in het kader van programma Stad in 2005 hebben wij druk uitgeoefend om het thema Water op de agenda te zetten. Dit is gelukt in 2005, maar heeft voor de projecten Stedelijk gebied (€ 33.000,--), Onderzoek stedelijk gebied (€ 25.000,--) en Kosten stedelijk gebied (€ 83.000,--) nog niet tot uitgaven geleid. Dit leidt tot een voordeel van € 141.000,-- in 2005.

Stads- en dorpsvernieuwing

In het kader van de afwikkeling binnen de regeling Stads- en dorpsvernieuwing zijn incidentele baten ad € 305.000,--, gerealiseerd. Dit bedrag is samen met de rente ad € 27.000,-- toegevoegd aan de reserve stedelijke vernieuwing.

Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV I)

ISV I betreft een project over de jaren 2000-2004. Er zijn verplichtingen aangegaan in 2004 of eerder; deze worden gefinancierd door het Ministerie van VROM. In 2005 zijn enkele projecten met gemeenten afgerekend die tot een meevaller hebben geleid. De uitgaven binnen ISV I bedragen totaal € 2.940.000,--. De bijdrage van het Rijk in de stedelijke vernieuwing bedroeg € 848.000,--. Het verschil tussen inkomsten en uitgaven is gedekt uit de voorziening stedelijke vernieuwing.

Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV II)

In 2005 is ISV II gestart. De totale bijdrage van het ministerie van VROM over de periode 2005-2009 bedraagt ongeveer € 13 miljoen. Aan de gemeenten zijn inmiddels toezeggingen gedaan en de voorschotuitbetalingen zijn in 2005 gestart. De in 2005 ontvangen rijksbijdrage stedelijke vernieuwing II bedroeg € 2.246.000,--. De uitgaven bedroegen € 1.730.000,--. Er heeft daarom een storting plaatsgevonden van € 516.000,-- in de voorziening stedelijke vernieuwing.

Voorziening stedelijke vernieuwing

Vanuit de reserve stedelijke vernieuwing is voor ISV I € 2.092.000,--, respectievelijk ISV II ad € 516.000,--, bijgedragen aan de exploitatie. Samen met de terugstorting van de "lening" ad € 332.000,-- door stads- en dorpsvernieuwing in de reserve stedelijke vernieuwing, bedraagt de onttrekking per saldo € 1.244.000,--. Ook is rente tot een hoogte van € 69.000,-- toegevoegd.

VINEX-locaties

De uitgaven voor VINEX-locaties bedroegen € 406.000,--. Dit bedrag is in zijn geheel onttrokken aan de voorziening VINEX-locaties. Het Besluit locatiegebonden subsidies gaat ook een vervolgperiode in. Hiervoor is inmiddels € 164.000,-- ontvangen van het Rijk. Dit is gestort in de voorziening grondkosten VINEX-locaties.

Ruimtelijke kwaliteit (project Ruimtelijke kwaliteit en Town-Net)

Op 7 november 2001 hebben de staten besloten € 340.000,-- (Fonds flexibel beleid) beschikbaar te stellen voor ruimtelijke kwaliteit over een periode van drie jaren. In de Tussenevaluatie project Ruimtelijke kwaliteit (d.d. 7 juni 2004) is aangegeven dat de looptijd van het project wordt uitgebreid tot medio 2006. Inmiddels resteert nog € 81.000,--

Stedelijke ontwikkeling

De proceskosten voor samenwerking grote steden bedroegen in 2005 € 127.000,--. Begroot was een bedrag ad € 150.000,--. Het restant zullen wij in het voorjaar van 2006 besteden. Doordat het programma Stedelijke ontwikkeling halverwege 2005 is gestart (na besluitvorming over Voorjaarsnota 2005), hebben wij niet het gehele budget gebruikt. De bijdragen voor stedelijke ontwikkeling bedroegen € 600.000,--. Het verschil tussen de begrote uitgaven € 2.294.000,-- en de realisatie, is gestort in de reserve stedelijke ontwikkeling. De totale verrekening met deze reserve kunt u vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Uitwerking Collegeprogramma

Intensiveringen

Stedelijke ontwikkeling

De samenwerking met gemeenten aan de stedelijke ontwikkeling wordt komende jaren voortgezet en geïntensiveerd. De intensivering heeft te maken met de toenemende rol van de provincie om ontwikkelingen te regisseren en met de meerwaarde die bereikt kan worden met een goede samenwerking.

De intensivering van de uitvoering krijgt vorm via 2 sporen:

- Spoor 1: Samenwerking met de steden
- Spoor 2: Regie op en uitvoering van projecten

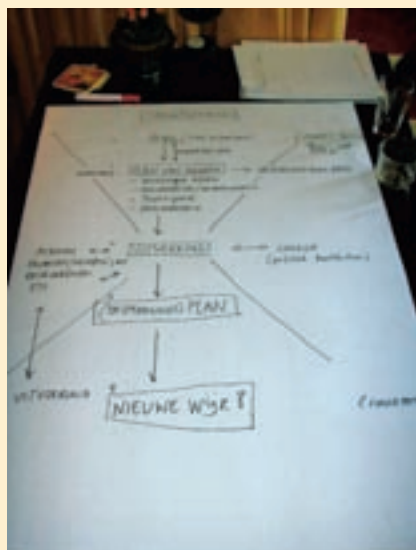
Voor deze inzet hebben wij de komende jaren extra financiële middelen gegenereerd.

Doelstelling: stedelijke ontwikkeling

- Ontwikkeling van woonplannen en structuurvisies.
- Investeringsafspraken over stedelijke vernieuwing en stedelijke uitbreiding.
- Uitwerking stedelijk waterbeheer.
- Centrum- en stationsgebieden.
- Regionale bedrijventerreinen en parkmanagement.
- Stedelijke uitleg en stadslandschappen.

In totaal gaat het om een bedrag van € 330.000,-- eenmalig in 2005; aanvullend is een aanvraag uit het krediet Flexibel beleid voorzien.

*pop pilot drenthe bij
stadsuitbreiding zijn
er heel veel uitgangs-
punten en randvoor-
waarden*

In de Voorjaarsnota 2005 hebben wij een provinciale agenda voor de steden geformuleerd als uitwerking van de hoofdlijn Stedelijke ontwikkeling van het collegeprogramma. Deze agenda is in een ronde bestuurlijke overleggen in het najaar met elke stad (Assen, Emmen, Meppel, Hoogeveen en Coevorden) besproken. In deze overleggen ging het over stedelijke vernieuwing, bereikbaarheid, duurzame ontwikkeling, revitalisering van bedrijventerreinen en parkmanagement, stedelijk waterbeheer enz. De overleggen hebben geresulteerd in afspraken met de vijf steden tot eind 2007 over cofinanciering, gezamenlijke planontwikkeling en nauwe samenwerking enz. Totaal gaat het om meer dan twintig projecten. De afspraken worden gevolgd in een frequent ambtelijk en bestuurlijk overleg.

Financiën

Voor de uitwerking van het collegeprogramma is in 2005 voor de intensivering € 330.000,-- beschikbaar gesteld. Dit bedrag betreft € 150.000,-- proceskosten samenwerking grote steden en € 180.000,-- bijdrage integrale woonplannen. Tijdens het opstellen van de woonplannen bleek dat gemeenten minder behoefte hadden aan gezamenlijk initiatief tot het opstellen van integrale woonplannen. Uit de beoordeling van de gemeentelijke plannen is een aantal projecten voortgekomen, zoals werkateliers over zorg economie, werkbijeenkomsten uitvoering woonplannen en opstarten pilots Leefstijlen en Woonmilieus, regionale uitvoeringsprogramma's wonen, welzijn en zorg. Deze zullen in de eerste periode van 2006 tot uitvoering komen. In het kader van de Voorjaarsnota is besloten tot opheffing van de reserve Flexibel beleid. Een deel van de jaarlijkse storting wordt via een reserve ingezet voor stedelijke ontwikkeling. Het gaat in de periode 2005 tot en met 2007 om circa € 6,9 miljoen. Hiervan is inmiddels circa € 3 miljoen verplicht, dan wel gereserveerd voor acht projecten.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	11.176.148	3.904.136	10.255.478	9.035.435	1.220.043
Baten	9.909.697	2.268.901	4.132.873	5.181.491	1.048.618
Saldo	1.266.452	1.635.235	6.122.605	3.853.943	2.268.662

Programma 0.0

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Missie

De missie van de provincie Drenthe voor financiering en algemene dekkingsmiddelen is het waarborgen van de financiële handelingsvrijheid van het provinciebestuur.

30001 tot en met 30601

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder de heer S.B. Swierstra.

Contactpersoon de heer E.H.C. van der Laan. Toestelnummer 56 27.

Op basis van de Jaarrekening 2004 en de Begroting 2006 heeft het Ministerie van BZK besloten het repressieve toezicht voor Drenthe te continueren.

Beleidsvoornemens

- Er is door de accountant een extern onderzoek uitgevoerd, waarbij is gekeken of de gehanteerde norm voor dekking van risico's (zie paragraaf Weerstandsvermogen) nog voldoet, gelet op de risico-ontwikkeling. Geconstateerd werd dat die norm goed is.

30001

Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	85	0	0	4.668	-4.668
Apparaatskosten	0	0	0		
Totaal lasten	85	0	0	4.668	-4.668
Totaal baten	1.315.346	511.817	1.200.000	1.275.689	75.689
Saldo	-1.315.261	-511.817	-1.200.000	-1.271.021	71.021

Financiële analyse

Uitgaven op investeringen zijn achtergebleven, waardoor liquide middelen langer konden worden uitgezet.

De geraamde rente en dividendopbrengst is daarom op basis van de halfjaar realisatie in de 6e wijziging verhoogd tot. € 1.200.000,--. De gerealiseerde opbrengst is uiteindelijk iets hoger geworden.

30101

Geldleningen en algemene dekkingsmiddelen langer of gelijk aan 1 jaar en bespaarde rente

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	451.171	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	451.171	0	0	0	0
Totaal baten	4.496.746	4.121.105	4.121.105	4.121.105	0
Saldo	-4.045.575	-4.121.105	-4.121.105	-4.121.105	0

30201

Algemene uitkering Provinciefonds

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0
Totaal baten	55.637.305	55.514.000	56.961.008	57.532.149	571.141
Saldo	-55.637.305	-55.514.000	-56.961.008	-57.532.149	571.141

Financiële analyse

De verklaring voor de gerealiseerde meeropbrengst van € 571.000,-- is gelegen in meevallende inkomsten uit de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De meevallende inkomsten worden vrijwel geheel veroorzaakt door de verwachte terugontvangst van 100% van de behoedzaamheidsreserve (geraamd op 50%) en de ontwikkeling van de accressen. De informatie over deze ontwikkelingen kwam beschikbaar op een tijdstip dat de Begroting 2005 op dit punt niet meer kon worden aangepast. De verantwoorde algemene uitkering 2005 is conform de definitieve vaststelling in de maartcirculaire van 20 maart 2006, die door BZK is opgesteld.

30301

Eigen middelen

Uitwerking collegeprogramma

Extra verhogen opcententarief (programmaonderdeel 30301)

Met ingang van 1 april 2005 is het opcententarief extra verhoogd met 5 procentpunten.

Daarnaast is de reguliere indexering van toepassing. Per 1 april 2005 bedraagt het tarief: 75,9.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	0	0	0	0
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0
Totaal baten	30.813.548	32.618.000	34.007.000	34.281.123	274.123
Saldo	-30.813.548	-32.618.000	-34.007.000	-34.281.123	274.123

Financiële analyse

De gerealiseerde opbrengst is € 274.000,-- hoger dan geraamd. Die realisatie is in overeenstemming met het bedrag op basis van de theoretische opbrengsten, berekend over de stand van het wagenpark eind 2004. Oorzaak van de meeropbrengst is gelegen in een hogere groei van het wagenpark dan de geraamde 1% en in een nog steeds doorzettende verschuiving van het wagenpark naar zwaardere gewichtsklassen.

30401

Overige financiële middelen

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	1.389.403	206.150	541.150	559.877	-18.727
Apparaatskosten	591.531	723.506	723.506	454.782	268.724
Totaal lasten	1.980.934	929.656	1.264.656	1.014.659	249.997
Totaal baten	955.262	210.822	221.580	21.050	-200.530
Saldo	1.025.672	718.834	1.043.076	993.608	49.468

Financiële analyse

Het niet-declarabele gedeelte van de betaalde compensabele BTW (vereveningsbijdrage 4%) bedroeg over 2005 € 248.012,--. Op basis van het invoeringsjaar 2003 was € 136.000,-- geraamd.

De Spaarregeling compensatieverlof, zoals de provincie die kent, is per 1 januari 2006 wettelijk nog wel toegestaan, maar het geldt nog alleen maar voor compensatieverlof. De gespaarde spaarverlofuren blijven wel beschikbaar, maar er kunnen geen nieuwe uren meer worden gespaard.

Per saldo kon de voorziening met € 106.000,-- worden verlaagd. Het aantal gespaarde uren is in 2005 wel hoger geweest dan de opgenomen uren, maar de geldwaarde van de totale gespaarde uren in 2005 is lager geworden. Dit komt omdat de uren gekoppeld worden aan salarisschalen.

Baten

Het standpunt van de commissie BBV is dat dividendopbrengsten verantwoord moeten worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in jaar t+1 beslist over het dividend over jaar t, zo stelt de commissie BBV, moet het dividend over jaar t worden verantwoord in de jaarrekening van jaar t+1. Op basis van dit standpunt is met ingang van 2005 een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot dividenden 2005. Daarom staan er in 2005 geen dividenden verantwoord (behalve de meeropbrengsten van 2004). Het betreft hier de dividenden van de Bank Nederlandse Gemeenten (schatting op basis van de begroting 2005 € 203.580,--) en de Nederlandse Waterschapsbank (schatting op basis van de begroting 2005 € 18.000,--)

30501

Algemene baten en lasten/onvoorzien

Uitwerking collegeprogramma

Vergunningen en leges (programmaonderdeel 30501)

Momenteel vindt een onderzoek plaats naar de kostendeckendheid van provinciale leges.

Tevens wordt onderzocht of er nog nieuwe leges kunnen worden geheven. Conform de Voorjaarsnota 2004 verwachten wij dat deze inkomsten zullen stijgen met € 15.000,-.

Het onderzoek is afgerond. In de 5e wijziging van de Begroting 2005 zijn de gevolgen van de aanpassing van de tarieventabel behorende bij de Legesverordening Drenthe verwerkt.

Bezuinigingen wettelijke en autonome taken

Voor 2006 en volgende jaren stellen wij voor: het inleveren van 1 fte binnen het Programma ontwikkeling landelijk gebied vanaf 2006 (programmaonderdeel 30601) en overige nog in te vullen bezuinigingen wettelijke en autonome taken (programmaonderdeel 30501).

De geconcretiseerde bezuinigingen leveren meerjarig het volgende resultaat.

Bedragen x e 1.000,--	2005	2006	2007	2008
Geconcretiseerde ombuigingen	100	50	50	50
Taakstelling ombuigingen	100	200	200	200
Te verwerken als stelpost	0	-150	-150	-150

De voor de jaren 2006 en volgende nog te concretiseren maatregelen zijn in de meerjarenraming van de Begroting 2005 verwerkt als stelpost.

In de primitieve Begroting 2006 zijn de maatregelen geconcretiseerd.

Bezuinigingen interne organisatie (apparaatskosten, Programma financiering en algemene dekkings-middelen)

De bezuinigingen betreffende de interne organisatie zijn conform de Voorjaarsnota ingevuld. Concreet omvatten de maatregelen, naast de indexering van een aantal budgetten die jarenlang bevroren zijn geweest, de volgende bezuinigingen.

- Het opheffen van de starterspool per 2005.
- Het verlagen van het budget Tijdelijk personeel per 2005.
- Het vertraagd openstellen van vacatures per 2005.
- Het verlagen van het budget Innovatieve projecten informatiebeleid per 2006.
- Het opheffen van de “Weidgraaf-gelden” per 2007.

De extra bezuiniging vanaf 2007 op de interne organisatie van € 200.000,-- per jaar is in de meerjarenbegroting verwerkt als stelpost (programmaonderdeel 30501).

De starterspool is opgeheven per 1 januari 2005. Het financiële voordeel ad € 260.000,-- is in de primitieve begroting 2005 verwerkt.

Het budget Tijdelijk personeel is verlaagd met € 40.000,--. Ook deze verlaging is in de primitieve begroting 2005 verwerkt.

Het vertraagd openstellen van vacatures was ingeboekt voor een besparing van € 300.000,--. Realisatie heeft plaatsgevonden door het schrappen van een aantal vacaturesnippers ter waarde van € 300.000,--. In de actualisatie van de Begroting 2005 bij de Voorjaarsnota 2005 is deze actie verwerkt.

In de Meerjarenraming 2006-2009 is met ingang van 2006 een verlaging van het budget Innovatieve projecten informatiebeleid ad € 102.000,-- verwerkt. Ook de verlaging van de zogenaamde “Weidgraaf-gelden” met € 98.000,-- in 2007 is in deze meerjarenraming verwerkt. In de Voorjaarsnota 2006 zullen maatregelen worden voorgesteld om de extra ombuiging ad € 200.000,-- met ingang van 2007 op de interne organisatie te realiseren.

Bezuinigingen inkoop en aanbesteding (programmaonderdeel 30501)

Bezuinigingen op inkoop en aanbesteding gaan in per 2006. Voor het concretiseren hiervan wordt een inkoopdiagnose uitgevoerd. In de Begroting 2005 zijn de bedragen in de meerjarenraming vanaf 2006 verwerkt als stelpost.

Via een begrotingswijziging voor de Begroting 2006 zal de stelpost worden geconcretiseerd.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	0	1.566.000	1.570.795	0	1.570.795
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	1.566.000	1.570.795	0	1.570.795
Totaal baten	0	15.000	0	0	0
Saldo	0	1.551.000	1.570.795	0	1.570.795

Financiële analyse

Gebruik van de stelposten en de vrije bestedingsruimte is voorbehouden aan PS en vindt plaats door verlaging van deze kredieten en verhoging van een functioneel krediet. Het saldo heeft betrekking op de stelpost voor niet-kwantificeerbare ontwikkelingen (€ 700.000,--), vrije bestedingsruimte (€ 765.237,--) en onvoorziene uitgaven (€ 105.558,--). Op deze posten vindt geen realisatie plaats. GS zijn bevoegd tijdens het jaar gebruik te maken van de post Onvoorzien. Zij leggen hierover bij de jaarstukken verantwoording af aan PS. De post Onvoorzien is in de loop van 2005 als volgt gebruikt.

Oorspronkelijk krediet begroting 2005	431.000
verminderingen:	
<i>2e wijziging Productenraming 2005</i>	
Bijdrage in kosten landelijke beverratbestrijding	24.163
Bijdrage in kosten beverratbestrijding bestrijdingsorganisatie Drenthe/Overijssel	4.369
Bijdrage in kosten wederopbouw na Tsunami in Azië	<u>8.230</u>
	36.762
<i>10e wijziging Productenraming 2005</i>	
Kosten provinciebezoek HM de Koningin	63.000
Legalisatie motorcrossterrein te Zuidwolde	<u>8.100</u>
	71.100
<i>11e wijziging Productenraming 2005</i>	
Communicatieplan voor begroting 2006	<u>35.000</u>
	35.000
<i>18e wijziging Productenraming 2005</i>	
Bijdrage Stichting Jeugdzorg Drenthe	100.000
Controlekosten	<u>82.580</u>
	<u>182.580</u>
Saldo na 18e wijziging van de Productenraming 2005	<u>105.558</u>

De wijzigingen in de post Onvoorzien zijn tot en met de 11e productenwijziging ook gecommuniceerd met PS (verwerkt in een wijziging van de programmabegroting). Er is geen beroep verder gedaan op het de begrote stelpost en vrije bestedingsruimte.

30601

Saldo kostenplaatsen

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

	1	2	3	4	(3-4)
Doelstelling	Realisatie	Primitieve	Begroting 2005	Realisatie	Verschillen
	2004	begroting 2005	na wijziging	2005	
Programmakosten	0	37.516	37.516	328.846	-291.330
Apparaatskosten	0	221.843	2.914.583	-79.134	2.993.717
Totaal lasten	0	259.359	2.952.099	249.711	2.702.388
Totaal baten	0	546.440	0	0	0
Saldo	0	-287.081	2.952.099	249.711	2.702.388

Financiële analyse

Wijzigingen in de apparaatskosten in de loop van het jaar worden op dit onderdeel geraamd. De daadwerkelijke toerekening van apparaatskosten vindt plaats aan concrete doelstellingen. Alleen de sluitpost van de kostenverdeelstaat wordt op deze plaats verantwoord. Het saldo van de programmakosten bedraagt € 329.000,-- nadelig. Met name de toegerekende rente (onderdeel van kapitaallasten) aan de prestaties is veel lager dan begroot. Dit laatste wordt veroorzaakt door de lagere boekwaarden dan voorzien.

30801

Mutaties reserves

Uitwerking collegeprogramma

Geen rentetoevoeging reserves (programmaonderdeel 30801)

Aan de reserves werd tot nu toe rente toegevoegd. Door de rente niet meer toe te voegen aan de reserves maar toe te voegen aan de algemene middelen, kon ruimte worden gevonden voor een structureel bedrag van € 730.000,--.

Lagere dotatie reserve Infrastructuur (programmaonderdeel 30801)

Ten laste van de algemene middelen vindt een jaarlijkse storting in de reserve Infrastructuur plaats om het mogelijk te maken de kapitaallasten van in het verleden gedane investeringen in de infrastructuur te dekken. De storting is groter dan de dekking die nodig is. In de jaren 2005 en 2006 kan de storting daarom met € 600.000,-- worden verlaagd en door de nog steeds verminderende kapitaallasten met ingang van 2007 met € 700.000,--.

Zowel het beëindigen van de rentetoevoeging als de lagere dotatie aan de reserve infrastructuur is verwerkt in de primitieve begroting 2005.

Financieel totaaloverzicht programmaonderdeel

Doelstelling	1	2	3	4	(3-4)
	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Programmakosten	23.137.611	10.101.891	7.711.569	16.570.051	-8.858.482
Apparaatskosten	0	0	0	0	0
Totaal lasten	23.137.611	10.101.891	7.711.569	16.570.051	-8.858.482
Totaal baten	27.930.292	2.571.016	28.110.416	-23.965.976	-4.144.440
Saldo	-4.792.681	7.530.875	-20.398.847	-7.395.926	-13.002.921

Financiële analyse

Bij deze doelstelling staan alle bijdragen aan (lasten) en beschikkingen over (baten) reserves. Het saldo hiervan is een onderdeel van de resultaatbestemming.

Programmalasten

De totale bijdrage aan reserves is € 16.570.000,--. Dit is € 8.858.000,-- meer dan begroot. De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht:

- Reserve Infrastructuur (-/- € 557.000,--). De afschrijvings- en rentelasten zijn lager geweest dan was geraamd. Het restant is verrekend met deze reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 3.0 Verkeer.
- Reserve Grondwaterheffing (-/- € 561.000,--). De grondwaterheffingen in 2005 zijn hoger geweest dan de lasten. Deze middelen zullen in latere jaren besteed worden, waardoor het overschot is verrekend met deze reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 4.0 Waterhuishouding.
- Reserve Ontgrondingenheffing (-/- € 58.000,--). De ontgrondingenheffingen in 2005 zijn hoger geweest dan de lasten. Deze middelen zullen in latere jaren besteed worden, waardoor het overschot is verrekend met deze reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 6.0 Landelijk gebied.
- Reserve Vaarweg Meppel-de Punt (-/- € 1.347.000,--). De uitgaven zijn in 2005 € 1.305.000,-- lager geweest dan was begroot en de inkomsten € 42.000,-- hoger. Het verschil is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 3.1 Beheer en onderhoud.
- Reserve Versterking economische structuur (-/- € 1.970.000,--). Het overschot bestaat uit € 1.665.000,-- afsluiting exploitatie en € 68.000,-- restant voorziening Voorwaardenscheppend beleid. Bij de vaststelling van de nota Reserves en voorzieningen is besloten het saldo toe te voegen aan de reserve Versterking economische structuur omdat er geen claims van derden meer op rusten. Het restant van het overschot is € 237.000,--. Dit heeft te maken met een lagere vaststelling van een subsidie. Het totale saldo is toegelicht bij programma 7.0 Economie.
- Reserve Wegenbeheer (-/- € 1.777.000,--). De uitgaven (exclusief kapitaallasten) zijn in 2005 € 346.000,-- lager geweest dan was begroot en de inkomsten € 1.431.000,-- hoger. Het verschil is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 3.1 Beheer en onderhoud.
- Reserve Investeringsverkeer en vervoer (-/- € 655.000,--). De afschrijving- en rentelasten zijn lager geweest dan was geraamd. Het restant is verrekend met deze reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 3.0 Verkeer.
- Reserve Vitaal platteland (-/- € 169.000,--). Het overschot komt met name door niet begrote bijdragen van derden en is verrekend met deze reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 6.2 Plattelandsbeleid.
- Reserve Stedelijke ontwikkeling (-/- € 1.694.000,--). Van het budget van € 2.294.000,-- bijprogramma 9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing is € 600.000,-- uitgegeven in 2005. Het restant is verrekend met deze reserve.

Baten

De totale benodigde beschikking over reserves is € 23.966.000,--. Dit is € 4.144.000,-- minder dan was begroot. De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht:

- Reserve Flexibel beleid (-/- € 2.593.000,--). Van het budget van € 8.371.000,-- is € 5.778.000,-- besteed in 2005. Deze besteding is bij diverse programma's terug te vinden. Het grootste deel (€ 2.300.000,--) van dit overgebleven saldo is het project Stadsontwikkeling en toerisme Meppel. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 7.1 Toerisme en recreatie.
- Reserve Grondwaterheffing (€ 39.000,--). Er is een extra bijdrage uit de reserve nodig geweest om de apparaatskosten bij de uitvoering van de grondwaterwet te dekken. Deze apparaatskosten zijn in programma 4.0 Waterhuishouding gerealiseerd.
- Reserve Versterking economische structuur (-/- € 121.000,--). Er was minder bijdrage van de reserve nodig, omdat de salariskosten van een medewerker konden worden gedeclareerd bij Astron.
- Reserve Investeringsverkeer en vervoer (€ 511.000,--). Van het onttrokken geld van € 789.000,-- uit de reserve Investeringsverkeer en vervoer is € 278.000,-- uitgegeven. De restanten van € 474.000,-- bij het programma 3.0 Verkeer en € 38.000,-- bij het programma 3.2 Vervoer zijn teruggestort in deze reserve.
- Reserve Wachtgeld sociaal-cultureel werk (€ 272.000,--). Bij de vaststelling van de nota Reserves en voorzieningen is besloten om het saldo terug te laten vloeien naar de algemene middelen.
- Reserve IPR-middelen (€ 324.000,--) en reserve Witte plekken (-/- € 324.000,--). In de 6e PS wijziging 2005 zijn de overgebleven saldi onderling verwisseld. Deze saldi zijn naar de reserve Versterking economische structuur gegaan. Daarom ontstaan dezelfde verschillen bij deze reserves ten opzichte van de begroting.
- Reserve 2e fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid (-/- € 126.000,--). Van het budget in de exploitatie van € 316.000,-- is € 243.000,-- besteed in 2005 en € 53.000,-- is van derden ontvangen. Het saldo is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 6.1 Natuur.
- Reserve Grote projecten (€ 440.747,--). Aan het eind van 2005 is nog de toegezegde bijdrage aan de Rijksgebouwendienst voor het Gevangenismuseum in Veenhuizen betaald. Deze bijdrage is volgens eerder besluit gedekt door een bijdrage uit de reserve Grote projecten. Het saldo is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 7.1 Toerisme en recreatie.
- Reserve Monitoring voormalige stortplaatsen (€ 71.000,--). Deze uitgaven bij programma 5.1 Bodemsanering hadden betrekking op de kosten van voormalige stortenplaatsen. Daarom zijn de kosten met deze reserve verrekend.
- Reserve Nationaal Milieubeleidsplan (€ 109.000,--). Er was een extra bijdrage nodig van deze reserve om de kosten van € 372.000,-- in 2005 te dekken. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 5.0 Milieu algemeen.
- Reserve Flankerend beleid (€ 164.000,--). In de begroting was in de kostenverdeelstaat rekening gehouden met kosten van € 91.000,--. In werkelijkheid zijn die kosten € 255.000,-- geweest in 2005. Dit komt mede door de inzet van tijdelijke krachten samenhangend met organisatieverandering.
- Reserve Gebiedsgericht beleid (-/- € 341.000,--). De reserve wordt afgebouwd. Van het restant van de reserve per 1 januari 2005 van € 1.000.000,-- is in 2005 € 659.000,-- besteed. Dit is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 6.2 Plattelandsbeleid.
- Reserve Bejaardenoorden (€ 209.000,--). Deze reserve is eigenlijk al opgeheven, maar er is afgesproken dat het restantgeld besteed zou worden aan woonzorgstimulering. Hiervoor is in 2005 een bedrag van € 153.000,-- gerealiseerd. Omdat de reserve grote projecten ook hierin bijdraagt met € 104.000,-- , is € 49.000,-- ten laste gekomen van

de reserve Bejaardenoorden. Er blijft daarom nog € 209.000,-- over om te besteden aan woonzorgstimulering. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 8.3 Zorg.

- Reserve Zuidoost-Drentse vaarwegennet (-/- € 1.284.000,--). De uitgaven zijn in 2005 € 670.000,-- lager geweest dan was begroot en de inkomsten € 614.000,-- hoger. Het verschil is verrekend met de reserve. De toelichting hierop kunt u vinden bij het programma 3.1 Beheer en onderhoud.

Per saldo zijn de reserves met € 7.396.000,-- afgenomen. Begroot was een afname van € 20.399.000,--. Het verschil is € 13.003.000,--.

Financieel totaaloverzicht programma

	1	2	3	4	3-4
Totaal programma	Realisatie 2004	Primitieve begroting 2005	Begroting 2005 na wijziging	Realisatie 2005	Verschillen
Lasten	26.851.291	12.856.906	13.499.119	17.839.089	-4.339.970
Baten	120.193.607	96.108.200	124.621.109	121.197.092	-3.424.017
Saldo	-93.352.316	-83.251.294	-111.121.990	-103.358.004	-7.763.986

I.2. Paragrafen

I.2.1. LOKALE HEFFINGEN

In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen van de provincie Drenthe. Wij geven per heffing weer wat de gerealiseerde opbrengsten zijn in relatie tot het geformuleerde beleid.

1. Grondwaterheffing

Voor de aan het grondwaterbeheer verbonden kosten is een grondwaterheffing ingesteld. De heffing wordt opgebracht door de houders van vergunningplichtige pompinrichtingen, zoals waterbedrijven, zuivelbedrijven, zwembaden en dergelijke. De heffing mag alleen worden ingezet voor in de Grondwaterwet nader omschreven werkzaamheden, gericht op het beheer van het grondwater.

Kosten die onder de heffing kunnen worden gebracht zijn de volgende.

- a. Maatregelen direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van de nadelige effecten van onttrekking en infiltraties, voorzover die niet voor rekening kunnen worden gebracht van de vergunninghouder.
- b. Voor grondwaterbeheer noodzakelijke kosten.
- c. Onderzoek en advies door commissie van deskundigen.
- d. Bijhouden openbaar register.
- e. Schadeuitkering als gevolg van wijziging vergunning en in situaties waar veroorzaker moeilijk aanwijsbaar is.

Elk kwartaal worden aan vergunningplichtige pomphouders aangiftebiljetten grondwaterbelasting uitgereikt. De biljetten worden in de meeste gevallen tijdig terugontvangen en betaald. In 2005 waren 31 houders van pompinrichtingen vergunningplichtig. In totaal is er 68.672.123 m3 grondwater onttrokken en 231.168 m3 grondwater geïnfiltreerd.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Het tarief per 100 m3 onttrokken grondwater bedroeg in 2005 € 1,017. Begroot was een bedrag van € 700.000,--. De opbrengst van de aangifte grondwaterheffing is € 701.976,--. Het verschil tussen de opbrengst van de aangiften en de onttrokken minus geïnfiltreerde m3 grondwater zit in de jaarovergangen. De aangifte voor het 4e kwartaal hoeft pas op 31 januari ontvangen en betaald te worden.

2. Heffing ontgronding

Met de heffing op ontgrondingen dragen de houders van ontgrondingsvergunningen bij in de kosten die de provincie maakt voor de planning van ontgrondingen, voor onderzoek en voor de coördinatie van het ontgrondingenbeleid. Daarnaast is er een aanvullende heffing ingesteld voor de bestrijding van kosten van schadevergoeding en van compensatie. De heffing is verschuldigd naast de leges die worden geheven voor de vergunningverlening.

Kosten die onder de heffing kunnen worden gebracht zijn de volgende.

- a. Ten hoogste 50% van de ten laste van de provincie komende kosten van werkzaamheden in verband met onderzoek en planning met betrekking tot ontgrondingen.
- b. Kosten van maatregelen, gericht op het bieden van compensatie in verband met de gevolgen van ingrijpende ontgrondingen ten behoeve van de grondstofvoorziening aan gebieden waar zodanige ontgrondingen plaatsvinden of plaatsgevonden hebben.
- c. Kosten met betrekking tot schadevergoedingen als gevolg van ontgrondingen.

Het ontgrondingenbeleid is geactualiseerd en vastgelegd in het Provinciaal omgevingsplan II (POP II).

Er zijn 12 vergunningaanvragen ontvangen, waarvan er 7 zijn verleend en 5 nog in behandeling zijn. Van 7 vergunningen is de geldigheidstermijn verlengd.

De opbrengsten uit leges en de ontgrondingenheffing zijn jaarlijks afhankelijk van het aantal verleende ontgrondingsvergunningen. In 2005 is € 59.500,-- aan inkomsten gerealiseerd en € 1.500,- aan kosten uitgegeven. Het saldo van de opbrengsten en lasten € 58.000,-- is gestort in de reserve Ontgrondingenheffing.

3. Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven terzake van het genot van de door of vanwege het provinciaal bestuur verstrekte diensten. De aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend is het legestartief verschuldigd.

In de provinciale Legesverordening zijn de tarieven opgenomen die verschuldigd zijn voor het in behandeling nemen van een te verstrekken dienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

Voor 2005 waren de leges begroot op € 81.350,-- en is € 106.070,-- gerealiseerd. Gemiddeld over de laatste 4 jaar waren de legesopbrengsten € 56.390,--.

De legesopbrengsten voor ontgronden zijn beduidend hoger uitgevallen dan begroot. Dit betreft echter een incidentele overschrijding als gevolg van een drietal grote vergunningsaanvragen.

Programma	Hoofdfunctie/doelstelling	Begroot 2004 na wijziging	Resultaat 2005	Resultaat 2004	Resultaat 2003	Resultaat 2002	Gem. real. laatste 4 jaar
2.0	Openbare orden en veiligheid (handhaving)	450		-	-	-	-
3.0	Verkeer en vervoer (verkeer)	20.500	20.990	14.235	13.840	10.886	14.988
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer/oriënteringsritten)	1.500	-	-	-	-	-
3.1	Verkeer en vervoer (wegenbeheer)	4.000	6.174	4.073	1.396	5.547	4.298
3.1	Verkeer en vervoer (Vaarweg Meppel-De Punt)	650	425	905			333
3.1	Verkeer en vervoer (Zuidelijk vaarwegennet)	1.250	1.390	2.314	726	564	1.249
4.0	Waterhuishouding (Grondwaterwet)	25.750	17.047	2.578	3.197	17.220	10.011
6.0	Landelijk Gebied (ontgrondingen)	27.250	60.044	22.725	11.200	8.084	25.513
		81.350	106.070	46.830	30.359	42.301	56.390

4. Nazorgheffing stortplaatsen

Op grond van de Wet milieubeheer hebben provinciale staten bij wijze van een belasting een heffing ingesteld op het drijven van stortplaatsen, met uitzondering van stortplaatsen waar baggerspecie is gestort en die (mede) worden gedreven door de minister van verkeer en waterstaat.

Kosten die onder de heffing kunnen worden gebracht zijn de volgende.

- a. Kosten in verband met de zorg voor de in de provincie gelegen stortplaatsen.
 - Maatregelen strekkende tot het instandhouden, alsmede het herstellen, verbeteren of vervangen van voorzieningen ter bescherming van de bodem.
 - Het regelmatig inspecteren van voorzieningen ter bescherming van de bodem.
 - Het regelmatig onderzoeken van de bodem onder de stortplaatsen.
- b. De afdracht van gelden aan het fonds als bedoeld in artikel 15.48 van de Wet milieubeheer (claims van derden).
- c. De door de provincie Drenthe uitgevoerde inventarisatie van plaatsen waar in de provincie Drenthe afvalstoffen zijn gestort en waar dat storten vóór 1 september 1996 is beëindigd en het onderzoek naar en systematische controle van de aanwezigheid, de aard en de omvang van eventuele verontreiniging aldaar.
- d. De dekking van de aansprakelijkheid, bedoeld in artikel 6:176 van het Burgerlijk Wetboek (een risicoaansprakelijkheid voor eventuele schade als gevolg van het verspreiden van verontreinigingen naar buiten de stortplaats).

De kosten voortvloeiende uit b en d zijn vooralsnog niet meegenomen in de berekening van de nazorgheffing.

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe stelt een eigen begroting en jaarverslag op dat ter informatie aan de leden van provinciale staten wordt gestuurd. In het jaarverslag wordt onder meer verantwoording afgelegd over het gerealiseerde rendement op het belegde vermogen en over de gemaakte kosten.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De nazorgheffing wordt geheven per stortplaats. De hoogte van de jaarlijkse heffing is afgeleid van het doelvermogen per stortplaats. Voor wat betreft de te hanteren tarieven is ervoor gekozen om te werken met een separaat door provinciale staten vast te stellen tarieventabel. Het voor 2005 begrote bedrag van € 1.042.000,-- is ook daadwerkelijk gerealiseerd.

5. Opcenten motorrijtuigenbelasting

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet worden provinciale opcenten geheven. De opcenten zijn een opslag op een andere belasting, namelijk de motorrijtuigenbelasting. Deze belasting wordt geïnd door de Rijksbelastingdienst.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting is qua opbrengst de belangrijkste provinciale heffing. Deze belasting is voor de provincies een algemeen dekkingsmiddel. Het tarief wordt gebaseerd op het vierjarige gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie en gaat steeds in op 1 april van ieder jaar. Provinciale staten stellen het opcententarief jaarlijks vast.

In 2005 is er ten opzichte van de raming in totaal € 274.123,-- meer aan opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gerealiseerd dan geraamd. In het navolgende zijn raming en realisatie tegenover elkaar gezet.

Raming 2005	34.007.000
Realisatie 2005	34.281.123
Vershil	274.123

Oorzaak van de meeropbrengst ten opzichte van de raming is een groei van het wagenpark met 1,67% in plaats van de begrote groei met 1%. Daarnaast zet de verschuiving naar zwaardere gewichtsklassen zich nog steeds door.

Een andere oorzaak voor het positieve resultaat is een geringer percentage oninbaar, namelijk 0,73 versus geraamd 1. Het effect hiervan is € 100.000,--.

I.2.2. WEERSTANDSVERMOGEN

Inleiding

In deze paragraaf behandelen we het weerstandsvermogen van de provincie. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de aanwezige risico's.

De omvang van de weerstandscapaciteit is een indicatie voor het vermogen van de provincie om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandscapaciteit hierop af te stemmen, dient te worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de provincie. De financiële positie is echter een breder begrip dan het weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het financiële beeld van de provincie over de exploitatie en de meerjarenbegroting.

Voor het kunnen beoordelen van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk de aanwezige weerstandscapaciteit te analyseren in samenhang met de omvang en de achtergronden van de risico's.

Provinciaal beleid

In het tweede kwartaal van 2005 is door de accountant een onderzoek verricht naar het weerstandsvermogen op 31 december 2004. De accountant heeft aanbevolen om een weerstandscapaciteit van circa € 20,4 tot € 28,6 miljoen aan te houden. Hierbij is rekening gehouden met de uitkomsten van de inventarisatie, de inschatting en kwantificering van de risico's, de nog niet nader te kwantificeren risico's en een benodigde buffer voor algemene nog niet nader te benoemen bedrijfsvoeringrisico's. Verder zullen niet alle risico's op hetzelfde moment zich voordoen en het is onwaarschijnlijk dat de financiële consequenties van de risico's in alle gevallen het maximale bedrag zullen betreffen. Wij delen de conclusie uit het rapport over het weerstandsvermogen om een weerstandscapaciteit aan te houden van ongeveer € 25 miljoen, alhoewel het moeilijk blijft het benodigde weerstandsvermogen exact te bepalen. Variabelen als belastingcapaciteit en ruimte op de begroting zijn moeilijk te kwantificeren. Het inschatten van uitgavenflexibiliteit en risico's is ook erg moeilijk. Bovendien is het risico-profiel dynamisch.

Het rapport van de accountant is uitgebreid in een vergadering van provinciale staten besproken. Hierbij werd het geadviseerde weerstandscapaciteit onderschreven, maar provinciale staten hebben wel besloten om een eigen onderzoek te starten om te achterhalen of de omvang van de reserves en voorzieningen in een goede verhouding staat tot de doelen waarvoor geld opzij wordt gezet. Hiervoor is een Onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen ingesteld.

In deze paragraaf hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van het onderzoek door de accountant, zoals ook in de begroting van 2006 is gedaan. De paragraaf ziet er qua opzet daarom iets anders uit dan de paragraaf in de begroting van 2005. De risico's die in het rapport en de begroting 2006 zijn genoemd zijn voorgelegd aan de provinciale organisatie. Doel hiervan was om te kijken of de risico's nog actueel zijn en welke zaken zich hebben voorgedaan in 2005, die te maken hebben met de risico's die we lopen.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit verstaat het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) de middelen en mogelijkheden waarover gemeenten en provincies kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

1. Incidentele weerstandscapaciteit;
2. Structurele weerstandscapaciteit.

1. Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van:

- a. algemene reserves, voor zover vrij aanwendbaar
- b. bestemmingsreserves, voor zover vrij aanwendbaar
- c. de stille reserves

1.a Algemene reserves

De algemene reserves van de provincie Drenthe bestaan uit de Saldireserve, de reserve voor Algemene doeleinden, de reserve Flexibel beleid en de Egalisatiereserve uitvoering Collegeprogramma. De samenstelling en ontwikkeling van de algemene reserves ziet er als volgt uit:

(Bedragen x 1.000) per 31 december	2002	2003	2004	2005
Saldireserve	12.460	6.806	6.040	8.762
Reserve voor Algemene doeleinden	13.271	13.628	13.901	14.179
Reserve voor Flexibel beleid	9.337	9.185	9.964	4.204
Reserve Uitvoering Collegeprogramma 2003-2007	0	0	6.300	4.725
Totaal algemene reserves	35.068	16.619	36.205	31.870

De algemene reserves zijn afgenomen met € 4,3 miljoen (exclusief resultaat boekjaar 2005). De Saldireserve is ingesteld om de rekeningoverschotten en rekeningtekorten op te vangen. De saldireserve tot en met het rekening saldo 2004 (toename: € 2,7 miljoen) en de egalisatiereserve Uitvoering Collegeprogramma 2003-2007 (afname: € 1,6 miljoen) zullen volgens afspraak ingezet worden voor de kosten die gemaakt worden ten behoeve van het Collegeprogramma 2003-2007. Dit is in de meerjarenbegroting meegenomen. De saldi worden daarom niet meegerekend in de weerstandscapaciteit. De reserve flexibel beleid (afname: € 5,8 miljoen) was oorspronkelijk bedoeld voor de cofinanciering van Kompasprojecten. Bij de Voorjaarsnota 2005 is besloten de reserve specifiek in te zetten voor de hoofdlijnen Ontwikkelen stedelijk gebied en Onderwijs en Kennisinfrastuctuur. Voor de hoofdlijn Ontwikkelen stedelijk gebied is een bestemmingsreserve gevormd. Gedurende de jaren 2005, 2006 en 2007 wordt een bedrag gestort in deze reserve van € 2.294.000,-- per jaar. Voor de hoofdlijn Onderwijs en Kennisinfrastuctuur wordt een bedrag gestort van € 1.720.000,-- per jaar in de reserve Versterking economische structuur, gedurende de jaren 2005, 2006 en 2007. Met deze aanwending van de reserve Flexibel beleid kan deze reserve in 2008 worden opgeheven. De reserve voor algemene doeleinden (toename: € 0,3 miljoen) is in zijn geheel als vrij besteedbare reserve aan te merken.

Resultaat boekjaar 2005

Het rekeningssaldo over het boekjaar 2005 bedraagt € 5.776.000,--. Het saldo is per 31 december 2005 in afwachting tot de definitieve bestemming onder de algemene reserves geplaatst. Een aantal projecten zijn niet (volledig) gerealiseerd in 2005, waardoor gelden zijn

overgehouden in 2005. Hiervoor wordt in de Voorjaarsnota 2006 een voorstel voor resultaat-bestemming gedaan. Er wordt daarin voorgesteld om dit geld voor die doorlopende projecten over te hevelen naar 2006. Dit betreft een bedrag van € 3.781.000,--. Het restant van € 1.995.000,-- heeft nog geen bestemming en kan daarom (voorlopig) tot het weerstandscapaciteit worden gerekend.

Conclusie algemene reserves

Het saldo van de reserve voor algemene doeleinden (saldo per 31 december 2005 € 14,2 miljoen) en het niet-bestemde saldo van het rekeningresultaat 2005 (€ 1.995.000,--) kunnen tot de incidentele weerstandscapaciteit gerekend worden. De reserve Flexibel beleid heeft al een specifieke bestemming gekregen.

1.b Bestemmingsreserves

Alle bestemmingsreserves zijn door provinciale staten bestemd voor een bepaald doel. Alleen voor het afgesproken doel mogen bestedingen plaatsvinden. De provincie voert een terughoudend beleid voor het instellen van bestemmingsreserves. Alle uitgaven en inkomsten van de bestemmingsreserves lopen via de exploitatierekening. Bij de begroting worden toevoegingen aan en bijdragen van reserves opgenomen. Dit kunnen afgesproken algemene mutaties zijn, maar ook kunnen dit bijdragen van reserves zijn die dienen voor het opvoeren van jaarbudgetten in de begroting. Dit is een verwachte besteding van de reserve in het boekjaar. Wanneer er meer of minder wordt besteed dan is begroot, vindt er een extra toevoeging of onttrekking aan de reserve plaats. Volgens de BBV-voorschriften worden alle mutaties op de reserves vermeld bij het programma 0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Dit maken wij expliciet zichtbaar door een resultaat voor bestemming en een resultaat na bestemming van reserves te presenteren.

De samenstelling en ontwikkeling van de bestemmingsreserves ziet er als volgt uit.

(Bedragen x 1.000) per 31 december	2002	2003	2004	2005
Saldireserve	41.950	44.195	38.363	47.482

Als de bestemmingsreserves aangesproken zouden moeten worden voor opvang van risico's, betekent dit dat het beoogde doel van de gevormde reserve waarschijnlijk niet gehaald kan worden. Wij houden deze saldi daarom buiten de risicoafdekking, maar feitelijk behoren ze hier wel genoemd te worden. De accountant heeft in haar rapport gemeld dat ze in een deel van de saldi van de reserves Ontgrondingenheffing, Uitoefenen bestuursdwang (0,2 miljoen) en Beheer vaarweg Meppel-De Punt (€ 1,6 miljoen) ruimte ziet om op korte termijn risico's op te vangen. Eind december 2005 bedraagt de ruimte op deze grootste reserve Beheer vaarweg Meppel-de Punt, op basis van de 25% berekende aanname van de accountant, € 2 miljoen. Als het geld echter gebruikt wordt voor het opvangen van een risico, dan zal de reserve later weer moeten worden aangevuld om het onderhoud op lange termijn te kunnen bekostigen.

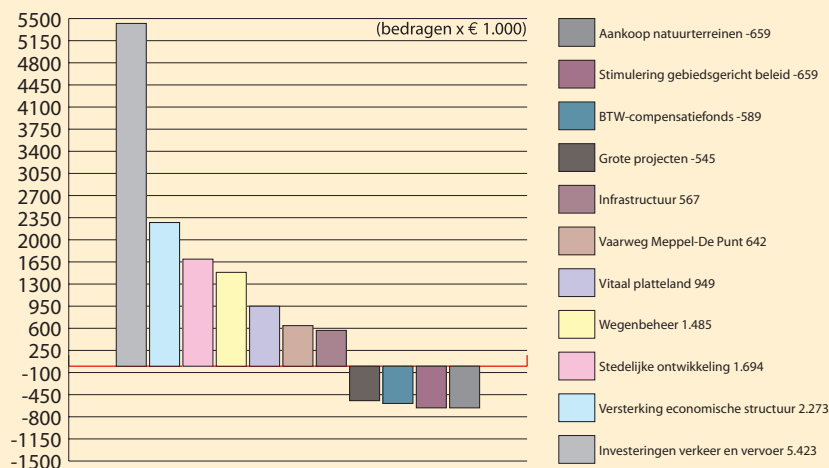
Conclusie bestemmingsreserves

In afwachting op de resultaten van de onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen en besluitvorming in de Provinciale Staten over de bestemmingsreserves rekenen we de bestemmingsreserves nu (nog) niet tot de weerstandscapaciteit.

Bij de behandeling van de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de reserve vrijwillige bodemsanering, reserve Organisatieontwikkeling en de reserve Wachtgelden sociaal cultureel werk op te heffen en de saldi toe te voegen aan de algemene middelen. Dit is in 2005 gebeurd. In totaal is er € 288.000,-- toegevoegd aan de algemene middelen. Dit zit in het resultaat van 2005 en kan worden bestemd.

De bestemmingsreserves zijn in 2005 toegenomen met € 9,1 miljoen. De grootste mutaties in de bestemmingsreserves zijn hierna weergegeven.

Mutaties bestemmingsreserves 2005

De mutaties zijn toegelicht bij het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen. De toelichting op de besteding van de uitgaven is vermeld bij de programma's waarop de bestemmingsreserves betrekking hebben. Deze verwijzing naar het betreffende programma staat ook in de toelichting bij programma 0.0 vermeld.

1.c Stille reserves

De stille reserves zijn de reserves die niet op de balans staan. Stille reserves ontstaan wanneer bezittingen niet worden geactiveerd of wanneer de reële waarde afwijkt van de waarde die in de boeken staat.

Een provincie kan verborgen vermogen niet zo maar te gelde maken. Ook is het voor stille reserves die zijn "opgesloten" in andere activa niet zinvol om deze mee te nemen in de weerstandscapaciteit. De meerwaarde van deze activa kan immers alleen dan verzilverd worden als er geen vervanging voor terug hoeft te komen. De activa die bij de provincie Drenthe op de balans staan worden voornamelijk gebruikt voor de normale bedrijfsvoering.

Op termijn, indien de verkoop vrijgegeven wordt, zullen de aandelen van PME-groep (Essent) een belangrijke component zijn van de weerstandscapaciteit. Wel zal de ruimte op de begroting daardoor worden ingekrompen, omdat het dividend van deze aandelen structureel op € 2,8 miljoen is geraamd.

2. Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. In beginsel betreft dit de optelsom van:

- de ruimte op de begroting;
- de onbenutte belastingcapaciteit.

2.a Ruimte op de begroting

De post Onvoorziene uitgaven binnen het begrotingsprogramma Financiering en algemene dekkingsmiddelen, ten bedrage van structureel € 431.000,--, kan worden aangemerkt als onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit. Aan het eind van 2005 bedraagt het saldo van onvoorzien nog € 106.000,-- en de vrije bestedingsruimte € 765.000,--. Deze saldi zijn al verwerkt in het rekeningresultaat en komen daardoor in de Saldireserve terecht totdat het definitief bestemd wordt. Daarnaast wordt het begrotingsoverschot ook aangemerkt als structurele weerstandscapaciteit. Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit neemt de provincie Drenthe geen ruimte op de begroting mee in de berekening. Dit omdat deze ruimte moeilijk is te bepalen.

2.b Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit van de provincie Drenthe bestaat uit het verschil tussen de opbrengst bij het maximaal aantal te heffen opcenten motorrijtuigenbelasting en de opbrengst bij het werkelijk tarief. Het tarief dat is voorgesteld aan provinciale staten bij de Begroting 2006 bedraagt 77,4. Het maximumtarief per 1 april 2005 dat door het Ministerie van Financiën is vastgesteld bedraagt voor het tijdvak 1 april 2006 tot en met 31 maart 2007 102,4. Op grond van deze uitgangspunten is de onbenutte belastingcapaciteit als volgt (x € 1.000).

	2006	2007	2008	2009
Voorgesteld tarief	35.781	36.858	37.593	38.342
Maximaal tarief	44.009	48.756	49.727	50.718
Onbenutte belastingcapaciteit	8.228	11.897	12.135	12.376

De weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe

Uit het bovenstaande blijkt dat de weerstandscapaciteit van de provincie Drenthe als volgt kan worden weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)	2006	
Omschrijving	Inc.	Struct.
Algemene reserves:		
- Reserve voor algemene doeleinden	14.179	
- Rekening resultaat 2005 (nog niet bestemd)	1.995	
- Verwachte dividenden, i.v.m. stelselwijziging in 2006 verantwoord	6.218	
Bestemmingsreserves	p.m.	
Stille reserves	p.m.	
Onbenutte belastingcapaciteit		8.228
	22.392	8.228
Totaal		30.620

Vanzelfsprekend geldt dat de componenten van de weerstandscapaciteit verschillen in hun mate van inzetbaarheid. Zo zijn de algemene reserves, met name de reserve voor algemene doeleinden, relatief eenvoudig aanwendbaar. Tot het eventueel verhogen (tot het maximum) van het opcententariaf in het kader van het opvangen van risico's zal daarentegen niet lichtvaardig worden besloten. Het rekeningresultaat in 2005 van € 5,8 miljoen minus het bestemmingsvoorstel van doorlopende projecten in 2006 van € 3,8 miljoen (per saldo € 2 miljoen) is ook meegenomen in de berekening. Zolang provinciale staten geen definitieve bestemming hieraan hebben gegeven hoort het bij de weerstandscapaciteit. Dit geeft wel aan dat het besluit tot bestemming van dit rekening resultaat invloed heeft op de hoogte van de weerstandscapaciteit.

Inventarisatie van de aanwezige risico's

Van de risico's die de provincie loopt, zijn een aantal afgedekt door de gebruikelijke verzekeringen of door het instellen van voorzieningen. In deze paragraaf gaat het om risico's die niet zijn afgedekt of niet kunnen worden afgedekt. Provincies hebben te maken met een diversiteit aan lastig in te schatten risico's die bovendien soms onderling afhankelijk zijn. De provincie onderkent de volgende risico's:

Renteontwikkeling

Het vreemd vermogen bedraagt 42,8% van het totale vermogen. De risico's bij de renteontwikkeling van het vreemd vermogen zijn beperkt, omdat het hier vooral om langlopende geldmiddelen gaat met een vast rentepercentage. Voor de uitgezette gelden wordt echter uitgegaan van een korte termijnrente van 2%. Voor de lange termijnrente wordt uitgegaan van 4,5%. De onzekerheden kunnen zowel voor- als nadelig zijn. De gerealiseerde rente op korte termijn van de uitgezette gelden in 2005 bedroeg 2,13%. We hebben geen nieuw lang vreemd vermogen aangetrokken in 2005.

Financiële risico's

Wij kunnen hierbij twee risico's noemen: het koersrisico en het kredietrisico. Deze risico's zijn vrij beperkt als we het afzetten tegen de genomen maatregelen. Over de verstrekte leningen loopt de provincie een kredietrisico. Voor het merendeel van de verstrekte geldleningen is echter sprake van hypothecaire zekerheidsstelling. Over de verstrekte leningen aan RTV Drenthe van € 5,7 miljoen en Astron Dwingeloo van € 2,1 miljoen per 31 december 2005 loopt de provincie een kredietrisico.

Begrotingsrisico's

Aan veel ramingen in de begroting zijn onzekerheden verbonden. Bovendien zijn de te realiseren baten en lasten soms niet goed te beïnvloeden.

Risico's op gegarandeerde geldleningen

Het totaal van de gegarandeerde geldleningen bedraagt per 31 december 2005 € 24,2 miljoen (2004: € 28,3 miljoen). De meeste hiervan zijn verstrekt ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg. Er worden in deze sector geen nieuwe garanties afgegeven. Het risico is in 2005 door aflossingen afgenomen met € 4,1 miljoen. Het aantal gewaarborgde geldleningen is ook afgenomen met 9 (€ 1,4 miljoen als onderdeel van de totale afname).

BTW-compensatiefonds

Er zijn (landelijk) nog enkele onduidelijkheden betreffende de verwerking van de compensatie van de BTW. Hiervoor is een reserve bij de provincie gevormd. De definitieve uitname uit het Provinciefonds is nog niet bekend.

Kosten bestuursdwang

Bij de geïntensiveerde handhavingactiviteiten kan het noodzakelijk zijn dat de provincie bestuursdwang moet toepassen. Het is niet altijd zeker dat verhaal van de kosten hiervan mogelijk is. Er is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd, waarmee het risico is afgedekt. In 2005 is bestuursdwang toegepast. In de Verlengde Hoogeveensche Vaart, dichtbij Holsloot, was een illegale woonboot afgemeerd. Deze woonboot vormde een gevaar (brandstichting) voor de omgeving. De eigenaar was niet bij machte om de boot naar een legale woonbestemming te vervoeren. In samenspraak met de eigenaar, gemeente Emmen en de provincie Drenthe zijn we overeen gekomen de woonboot te slopen en af te voeren. De kosten van deze actie zijn door de gemeente Emmen en de provincie Drenthe gezamenlijk betaald.

Claims van derden

Hierbij gaat het om de aansprakelijkheid van de provincie bij (vermeend) onrechtmatig handelen. In de afgelopen jaren is 'de lagere overheid' regelmatig geconfronteerd met gebeurtenissen die haar imago geen goed hebben gedaan. Deze gebeurtenissen hebben geleid tot een kritischer houding van burgers en bedrijven ten opzichte van de lagere overheid. Deze kritische houding leidt er toe dat de lagere overheid vaker wordt aangesproken op de kwaliteit van de door haar geleverde prestaties. De nasleep van de recente gebeurtenissen bij de lagere overheid, waaronder de gebrekkige handhaving van veiligheidsvoorschriften, bevestigen dit. Hoewel zich in de afgelopen jaren geen claims van belang hebben voorgedaan, die het noodzakelijk maakten de hiertoe aangehouden buffer in het weerstandsvermogen aan te spreken, achten wij het gezien de maatschappelijke ontwikkelingen toch nodig hiervoor een risicoreserve binnen het eigen vermogen aan te houden. De accountant heeft aanbevolen hiervoor een risicobandbreedte aan te houden van minimaal € 1,5 miljoen tot maximaal € 2,5 miljoen. Deze inschatting is gemaakt door uit te gaan van vijf tot tien gebeurtenissen, waarbij claimrisico's zouden kunnen ontstaan en een maximaal risico per gebeurtenis van circa € 250.000,--. Momenteel ligt er nog een claim bij de provincie Drenthe, maar de kans dat deze claim zal worden toegekend achten wij klein. Deze inschatting is gebaseerd op de hardheid van de claim volgens onze verzekeraar.

Decentralisatie van rijkstaken

Naast de overdracht van bevoegdheden en middelen vindt ook overdracht van risico's plaats waarbij geen compensatie in geld plaatsvindt. Ook herverdeeffecten dragen in geval van overdracht van rijkstaken naar de lagere overheden bij tot een verhoging van de risico's. De verwachting is dat het risico toeneemt door de verdergaande bezuinigingen en ombuigingen van het Rijk.

In dit kader kan de nieuwe mediawet (vanaf 2006) worden genoemd. De provincie wordt verantwoordelijk gesteld voor het instandhouden van het regionaal omroepniveau van 2004.

Bodemsanering en -bescherming

Verontreinigde bodemlocaties worden steeds vaker vanuit een maatschappelijk oogpunt gesaneerd, waarbij de provincie een stimulerende en een regierol vervult. Met het afkomen van de reserve bodemsanering is het risico groot dat, bij onvoldoende rijksmiddelen, de ruimtelijke stedelijke ontwikkeling stagneert door het ontbreken van middelen voor voorfinanciering of cofinanciering. In de programmaperiode 2004-2009 is met de genoemde risico's rekening gehouden.

Onderhoud wegen en kanalen

De provincie loopt het risico dat door derden veroorzaakte schades niet of niet geheel verhaald kunnen worden. Veroorzakers beroepen zich steeds meer op overmacht. Bovendien keren verzekeraars vaak maar een deel van de schade uit. Ook wordt de provincie als (vaar)wegbeheerder steeds vaker aansprakelijk gesteld voor ongevallen die de (vaar)weggebruikers zijn overkomen. De provincie is hiervoor verzekerd. Daarnaast kunnen ook natuurlijke calamiteiten als extreme regen- of sneeuwval of aardbevingen aanzienlijke schades tot gevolg hebben. De risico's blijven structureel aanwezig. In 2005 zijn er geen grote schadegevallen geweest die niet verhaald konden worden. Wel speelt er een landelijke BTW-discussie met de verzekeringsmaatschappijen. Zij willen de BTW van de schades niet vergoeden omdat de provincies en gemeenten deze BTW kunnen compenseren. Het Rijk past echter een korting toe bij de fondsen van de gemeenten en provincies voor hun gecompenseerde BTW. Het Rijk vergoed dus nooit meer dan de oorspronkelijk vastgestelde fondsuitkeringen. Schades zijn dus extra bestedingen die bovenop de totale bestedingen van de provincies en gemeenten komen. Verder hebben zich geen natuurlijke calamiteiten voorgedaan in 2005.

Europese programma's

Vorig jaar is gemeld dat bij de eindafrekening van de EU-programma's doelstellingen 2 en 5b (samen met de provincie Groningen) en LEADER is gebleken, dat Europa financieel-technische correcties heeft doorgevoerd. Dit omdat de afrekening heeft plaatsgevonden op het totaal van het programma en niet op het niveau van individuele projecten. Daardoor werd een vordering van € 99.000,-- op Europa niet toegekend. Hiervoor is vorig jaar een voorziening getroffen. Het bezwaarschrift die we hebben ingediend is toch grotendeels gehonoreerd, waardoor we in 2005 nog € 86.000,-- hebben ontvangen.

In 2004 en 2005 is het EU-programma doelstelling 2 1997-1999 (samen met de provincie Groningen) door de Europese Commissie gecontroleerd. Deze controle heeft geleid tot een voorlopige terugvordering van € 9,8 miljoen. In 2006 zal de commissie een definitief standpunt innemen. De verwachting is dat de definitieve terugvordering zal worden teruggebracht tot ver onder de 50% van de voorlopige vordering. Dit risico is afgedekt door rentebaten op het programma (ruim € 3,5 miljoen).

Naast de in het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) uitgevoerde Europese programma's is de provincie Drenthe betrokken bij de projecten Townnet, Water for all, Tenn, Farmers for nature, Hanze Passage en Innovatieve Acties. Ook bij deze projecten is sprake van risico's ten aanzien van de eindafrekening.

Risico's in het kader van het Kompas

De provincie Drenthe is bij de gemeenschappelijke regeling SNN mede risicodragend voor de risico's bij de uitvoering van het Kompas-programma, zoals onrechtmatigheden bij de uitvoering van projecten, interpretatieverschillen en verandering van regelgeving. Het financiële risico is beperkt en wordt in principe afgedekt door de rentebaten op oude Europese programma's en ISP's (Integraal Structuurplan). Deze rentebaten bedroegen eind 2005: € 18 miljoen. Deze rentebaten worden beheerd door het SNN. Naast de financiële risico's is er ook een budgettair risico. Dat bestaat uit terugvordering door de Europese Commissie, als te weinig betalingen bij de eindbegunstigden hebben plaats gevonden of als aan het einde van de programmaperiode te weinig is gecommitteerd.

Het eerste risico wordt beperkt door een strakke monitoring van de uitvoering van de verschillende projecten. Het tweede risico wordt beperkt door tijdens de programmaperiode over te committeren. Naarmate het programma vordert, kan het overcommitteringspercentage steeds beter worden afgestemd.

Projecten Cultuurtoerisme II en Drents Goed/Landleven

Na het faillissement van het NNBT heeft de provincie eind 2003 de projecten Cultuurtoerisme II en Drents Goed/Landleven overgenomen en is verantwoordelijk voor de verdere uitvoering daarvan. De provincie betaalt kosten vooruit, waarvoor later subsidie verkregen wordt bij het SNN. Het risico is beperkt. Het project Cultuurtoerisme II is inmiddels afgerond en de eindafrekening hebben we ingediend bij het SNN. Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2006 de beschikking van het SNN. Het project Drents Goed/Landleven loopt tot 1 maart 2006 en daarna sturen wij de eindafrekening naar het SNN.

Nazorg stortplaatsen

Op grond van de wettelijke nazorgregeling in de Wet milieubeheer (Wm) wordt de provincie, na overdracht van de nu operationele stortplaatsen, verantwoordelijk voor de bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten van de nazorg van deze stortplaatsen. Er worden in dit kader risico's genomen, vooral als het doelvermogen niet wordt bereikt als gevolg van te genvallende rendementen, een snellere sluiting van de stortplaats dan voorzien of door wanbetaling, evenals door niet-voorzien omstandigheden nadat overdracht van de stortplaatsen aan de provincie heeft plaatsgevonden. Nadat de stortplaatsen zijn gesloten, kan geen verrekening met de exploitant meer plaatsvinden. Met behulp van een protocol sluitingsverklaring en een risicomodel wordt het risico beperkt.

Uitvoering Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (MUP-VV)

Het gaat hierbij om diverse risico's, waaronder:

- Planschade. Met name bij de grotere nieuwbouwprojecten (zoals de aanleg van rondwegen) kan het risico van planschade ex artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) niet geheel worden uitgesloten. Van belang is dat dit risico al tijdens de bestemmingsplanprocedure wordt geïnventariseerd.
- Vertraging planprocedures als gevolg van de advies- en beroepsprocedures bij het voldoen aan planologische regelingen en/of diverse vergunningen.
- Draagvlak planontwikkeling. Kenmerk voor het huidige provinciale beleid is het streven naar een verkeers- en vervoersvisie per corridor of gebied en een daarop gericht integraal maatregelenpakket. Met name het draagvlak voor de conclusies en aanbevelingen van de verschillende corridorstudies bepaalt de haalbaarheid van meerjarenuitvoeringsconvenanten. In financiële zin kunnen deze risico's positief en negatief zijn.
- Onteigening. Veelal worden de gronden langs minnelijke weg verworven. In een aantal situaties is echter een onteigeningsprocedure nodig. Deze procedures zijn tijdrovend, dus vertragend en kostenverhogend.
- Bodemsaneringen. In incidentele gevallen zal tijdens de uitvoering van het werk verontreiniging van het grondwater of van de bodem worden aangetroffen. Bodemsaneringen kunnen aanzienlijk kostenverhogend werken en zullen vaak tot grote vertragingen van het project leiden. Bij wegconstructies moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van het moeten afvoeren en verwerken van teerhoudend asfalt.
- Geluidhinder. Sinds een aantal jaren moet bij reconstructies een akoestisch geluidsonderzoek worden uitgevoerd naar de effecten van de maatregelen op de omgeving (bijvoorbeeld de woningen langs een weg). Voor het geval de berekende geluidsbelasting 1,5 dB hoger is dan de waarde in de oude situatie, moet de overheid maatregelen treffen. Daarbij kan gedacht worden aan maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld geluidsreducerend asfalt) dan wel aan maatregelen op de plaats waar het effect optreedt (bijvoorbeeld maatregelen aan de woningen). Indien er maatregelen moeten worden getroffen, zijn deze van invloed op de kosten van het project.
- Kabels en leidingen. Het moeten verleggen van kabels en leidingen kan in sommige gevallen aanzienlijk kostenverhogend werken en in de tijd gezien vertragingen opleveren.
- Aanbestedingen. De op het moment van aanbesteden heersende marktsituatie kan een risico vormen. Een mee- of tegenvallende aanbesteding kan wel 30% verschil maken.
- Water-, archeologie-, flora- en faunatoets. Voordat een bestemmingsplan gewijzigd kan worden moet de water, archeologie, flora en fauna toets met een positief resultaat worden doorlopen. Bij negatief resultaat kan het leiden tot een wijziging dan wel vertraging van het project.
- Financiële dekkingsplannen. De uitwerking van het provinciale beleid wordt in nauwe samenwerking met derden (onder andere Rijk en gemeenten) in een Meerjarig Regionaal Investeringsprogramma opgenomen. Per project wordt aangegeven welke overheden en instanties als financieel medeverantwoordelijke partner worden gezien. Elke partner legt dit vast in een jaarlijks uitvoeringsprogramma, voor de provincie voorheen het MUP. Het dekkingsplan moet als een risico worden gezien, ingeval over de financieringsopzet nog geen overeenstemming is bereikt. In die gevallen waar een project in eerste aanleg een provinciale verantwoordelijkheid betreft, zal de provincie zelf moeten zorg dragen voor een financieel vangnet voor het eventueel (gedeeltelijk) mislukken van de nagestreefde financieringsopzet. Dat vangnet zal in beginsel worden gevonden binnen de provinciale budgetten.

Belastbaarheid secundaire arbeidsvoorwaarden

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening was de belastingdienst nog bezig met het boekenonderzoek aangaande de loonbelasting en de omzetbelasting over de jaren 2001 tot en met 2004. Voorlopig is naar voren gekomen dat de provincie met betrekking tot de loonbelasting een claim tegemoet kan zien aangaande de dienstkleiding welke nog niet in overeenstemming is met de fiscale regelgeving hieromtrent. Daarnaast kan de provincie een correctie verwachten omtrent de compensabele BTW. De provincie is nog in gesprek met de belastingdienst over hoe omgegaan moet worden met de dienstauto's en de BTW op personeelsverstrekkingen.

Verder heeft de Belastingdienst nog geen uitspraak gedaan omtrent de vraag of een provincie handelt als ondernemer of als overheid bij bodemsaneringen.

Motorrijtuigenbelasting

Het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. Er blijft onzekerheid bestaan over de juistheid en de volledigheid van de ontvangen opcenten.

Groningen Airport Eelde

De provincie Drenthe loopt een risico met betrekking tot de baanverlenging van Groningen Airport Eelde. De meerkosten door vertragingen in verband met bezwaarprocedures komen ten laste van de regio zelf. Overigens lijken de kansen op meerkosten niet al te groot, doordat zaken op een slimme manier aanbesteed worden en zaken gecombineerd worden uitgevoerd.

Dividend Essent

Het dividend van Essent is geraamd op € 2,8 miljoen structureel. De winst is echter onzeker. Het risico kan zowel positief als negatief zijn. Het dividend over 2005 bedraagt naar verwachting € 5.994.000,-- (op basis van persbericht 9 maart 2006).

Noord Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT)

Het NNBT is in 2003 failliet gegaan. Er is een vordering van € 609.000,-- vastgelegd en ingediend bij de curator. Het faillissement is nog niet afgewikkeld. Deze vordering zal waarschijnlijk niet leiden tot een uitbetaling. Het niet uitbetalen van de vordering is voorzien. Verwacht mag worden dat de afwikkeling van het faillissement in 2006 afgerond zal worden. Er zijn geen risico's met betrekking tot het NNBT meer te verwachten.

Hunebedinformatiecentrum

De realisatie van het Hunebedinformatiecentrum is bijna gereed. De aanbesteding heeft niet volledig conform de aanbestedingsrichtlijnen plaatsgevonden. Bij de definitieve vaststelling van de Kompas subsidie en de provinciale subsidie bestaat het risico dat bepaalde kosten niet subsidiabel blijken te zijn.

Verbonden partijen en overige samenwerkingsverbanden

Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Vooral het financiële belang impliceert een risico voor de provincie. Immers, de middelen die door de provincie ter beschikking zijn gesteld, kunnen een verlies zijn in geval van faillissement. Verder heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

In de jaarstukken is een aparte paragraaf besteed aan verbonden partijen (paragraaf I.2.6). De jaarlijkse bijdragen van de provincie Drenthe aan de verbonden partijen zijn opgenomen in de begroting van de provincie. De gerealiseerde bijdragen staan in de productenrealisatie

vermeld en in de paragraaf verbonden partijen. De risico's van de samenwerkingsverbanden worden zijn niet gekwantificeerd. De accountant geeft in haar rapport aan dat ze inschat dat de provincie hierbij specifiek risico loopt bij het SNN en Groningen Airport Eelde. Het gaat hierbij globaal geschat om een risico van 5 maal de jaarlijkse bijdrage. Dit is omgerekend op basis van de jaarrekeningcijfers van 2005 ongeveer € 3,7 miljoen.

Overige aanwezige risico's

Tenslotte vermelden we nog de volgende aanwezige risico's:

- Oninbare debiteuren
- Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
- Subsidieafrekeningen richting het Rijk
- Ontoereikende verzekeringen

Toelichting

Oninbare debiteuren

Bij de uitvoering van risicovolle projecten vraagt de provincie Drenthe bankgaranties aan. Maar er is wel sprake van oninbaarheid op debiteuren. Het debiteurensaldo van de provincie bedroeg per 31 december 2005 € 5 miljoen. Van dit bedrag had € 1,9 miljoen betrekking op openbare lichamen. Van het debiteuren saldo per 31 december 2005 resteert per 21 februari 2006 een bedrag van € 2,5 miljoen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,9 miljoen.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In het BBV is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uiteenzetting over de financiële positie in de jaarrekening zijn. Deze posten worden niet opgenomen als voorziening of schuld op de balans. In het navolgende geven wij een raming weer van de contante waarde van de verplichtingen per 31 december 2005, rekening houdende met een disconteringsvoet van 3%.

De provincie heeft per 31 december 2005 de volgende arbeidskostengerelateerde verplichtingen:

- Premie Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR). Dit betreft het werkgeversaandeel in de premie IZR voor (gedeeltelijk) gepensioneerde werknemers. Bij een structurele begrotingspost van € 472.000,-- voor 2006 en een jaarlijkse stijging van 3% is de contante waarde van deze verplichting per januari 2006 € 5,7 miljoen. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde leeftijd van deze werknemers van circa 62 jaar en dat gedurende ongeveer 12 jaar de verplichting tot afdracht van IZR-premie zal blijven staan.
- Vakantiegeld. In de maand mei wordt het vakantiegeld over de afgelopen 12 maanden betaald. Aan het eind van het jaar ontstaat er daardoor een verplichting van 7 maanden vakantiegeld. Het bedrag van de verplichting per 31 december 2005 bedraagt € 1,8 miljoen;
- Pensioenen/wachtgelden. Er zijn eind december 2005 nog 15 pensioenontvangende ex-leden van gedeputeerde staten. Daarnaast is er een aantal ex-gedeputeerde en ook voormalige leden van provinciale staten die wachtgeld ontvangen of wachtgeld mogen ontvangen, tenzij ze een (tijdelijk) inkomen hadden. In 2006 zijn de lasten voor pensioenen en wachtgelden op ruim € 660.000 begroot (werkelijk 2005: € 568.000,--). De totale pensioenclaim voor nu pensioengerechtigde ex-gedeputeerden, uitgaande van een gemiddelde leeftijd van 80 jaar bedraagt 3,2 miljoen. Daarnaast zijn er nog diverse voormalige gedeputeerde die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben behaald. De hiervoor berekende claim maakt geen deel uit van deze claim. De wachtgelden voor ex gedeputeerden en statenleden bedragen maximaal € 955.000,--.

Subsidieafrekeningen richting het Rijk

De provincie ontvangt uit vele subsidieregelingen gelden van het Rijk. Over de besteding ervan moet in veel gevallen verantwoording worden afgelegd. Hierbij dient meestal een accountantsverklaring te worden afgegeven. Indien de subsidievoorwaarden niet adequaat worden nageleefd, bestaat het risico dat gelden dienen te worden terug betaald aan het Rijk, terwijl de kosten wel zijn gemaakt of bedragen wel zijn doorgegeven naar andere instellingen. Het genoemde risico leidt daarom niet tot een kwantificering van een aanwezig financieel effect.

Ontoereikende verzekeringen

Een groot deel van de risico's is te verzekeren. De provincie heeft de normaal gebruikelijke verzekeringen betreffende opstallen afgesloten. Daarnaast zijn diverse aansprakelijkheidsverklaringen afgesloten.

Conclusie financieel effect van de risico's

Uit het bovenstaande blijkt dat de het risicoprofiel niet erg is veranderd in 2005. Daarom handhaven we schatting van tussen de € 20,4 en € 28,6 miljoen.

Omvang van het weerstandsvermogen

Op basis van diverse kengetallen is getracht een oordeel te geven over het weerstandsvermogen. De volgende kengetallen zijn hiertoe aangegeven (afgerond, x € 1.000):

	Totaal
Omvang risico's	20.400-28.600
Weerstandsvermogen	30.620*
Totaal lasten 2005	176.934
10% van de totale lasten	17.693

* Exclusief bestemmingsreserves

In het rapport over het weerstandsvermogen van de accountant wordt een omvang van de weerstandscapaciteit aanbevolen van € 25 miljoen. Het weerstandsvermogen eind 2005 bedraagt € 30,6 miljoen. Procentueel is dit 122,4% van de in het rapport over het weerstandsvermogen geadviseerde omvang van de weerstandscapaciteit. Dit is exclusief de eventuele incidentele ruimte op bestemmingsreserves. De accountant heeft dit ingeschat op € 1,8 miljoen. Doortrekking naar de saldi van eind 2005, is dit € 2,3 miljoen. Wij willen echter eerst het onderzoek van de Commissie Reserves en Voorzieningen en de besluitvorming van de Provinciale Staten afwachten, voordat we deze saldi verder bij het weerstandscapaciteit opnemen.

Mede door het meevallende rekeningresultaat 2005 en de verwachte oplopende weerstandscapaciteit is er ruimte in het weerstandsvermogen. Het uiteindelijke weerstandsvermogen is echter afhankelijk van het besluit over de resultaatbestemming 2005 en de meer opbrengst dividenden in 2006.

Afsluitend

De weerstandscapaciteit is een dynamisch gegeven en voortdurend aan verandering onderhevig. Bovendien zijn de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen in hoge mate gegevensheden die een prognosticerend karakter hebben. Voor de weerstandscapaciteit zal men altijd scenario's hanteren die een meerjarig karakter hebben, dat ver uitgaat boven de periode die voor de ramingen van de meerjarenbegroting geldt. Het actueel houden van de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is daarbij een noodzaak. Fluctuaties in de financiële positie, in risico's, in kennis over de onderhoudstoestand van activa, kunnen leiden tot beleidsveranderingen, ook op het gebied van weerstandscapaciteit.

I.2.3. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid. In de paragraaf die hieraan wordt gewijd, worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten daarvan weergegeven. In deze verantwoording doen we verslag over de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan alle in eigendom van de provincie zijnde goederen met een meerjarig nut. Deze kapitaalgoederen hebben wij als volgt gerubriceerd.

- Wegen
- Kanalen
- Gebouwen

Wegenbeheer

Kengetallen

- 406 kilometer weg
- 15 kilometer parallelweg
- 261 kilometer fietspad
- 63 faunatunnels

Managementraamcontract

Voor het onderhoud van de provinciale wegen is een Managementcontract (beheer) wegen en kanalen 2004-2014 opgesteld. Het contract houdt in dat het hoofd van de Productgroep Wegen en Kanalen zich tegenover het college van GS verbindt het beheer en onderhoud van de Drentse provinciale wegen en vaarwegen tegen een afgesproken kwaliteit en prijs op zich te nemen. Het contract geeft de beschikbare budgetten, de te leveren prestaties en de bevoegdheden en regels in de mandatering weer.

Jaartranche

Naast het raamcontract wordt elk jaar de specifieke jaartranche opgesteld. Hierin worden de actuele gegevens voor het uitvoeringsjaar vermeld die onder meer zijn gebaseerd op een jaarlijkse inspectie van de wegen. Bij deze inspecties wordt de zogenoemde CROW-methode (CROW = Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek) gehanteerd om zo objectief mogelijk de verhardingen van het wegennet in kaart te brengen. De jaartranches passen in het financieel meerjarenkader van het raamcontract.

Onderhoudsnormen

Met de vaststelling van het raamcontract zijn ook de onderhoudsnormen voor genoemde periode vastgesteld. Met de vaststelling van deze normen wordt gegarandeerd dat aan het eind van genoemde periode het provinciaal wegennet in een redelijke conditie zal verkeren. Voor elk onderdeel wordt beschikt over een beheersprogramma waarin al het cyclische onderhoud wordt gepland en financieel vertaald.

Reserve Wegenbeheer

Voor de dekking van de uit het onderhoud voortvloeiende kosten is een reserve Wegenbeheer ingesteld. De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen de reserve Wegenbeheer.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud in de provinciale begroting wordt berekend op basis van een normbedrag. Dit bedrag wordt jaarlijks met een percentage verhoogd (inflatiecorrectie).

Hierna vindt u een overzicht van de kosten van onderhoud van de wegen, zoals opgenomen in de begroting 2005, en de werkelijke kosten.

Verantwoording 2005

Lasten	Begroet 2005	Realisatie 2005
Programma Beheer en onderhoud	15.068.490,--	14.705.882,--
	Stand per 1 januari 2005	Stand 31 december 2005
Saldo reserve Wegenbeheer	24,--	1.484.794,--

Het beheer en onderhoud van het wegennet is volgens plan verlopen. Van de geplande werkzaamheden aan groot onderhoud is de deklaagvernieuwing van de weg Rolde-Grolloo uitgesteld in verband met de ontwikkelingen van de uitbreiding van “Rolde-Zuid”. Hierdoor is er € 1.000.000,-- minder besteed. Ook is de vervanging van de deklaag van de weg Vries-Zuidlaren ter plaatse van de kruising met de N34 uitgesteld in combinatie met het uitstel door planologische procedures van de nieuw aan te leggen rotondes in de op- en afritten. Voor het Rijk is wel de rijksweg tussen Gieten en De Punt van een nieuwe deklaag voorzien, waarbij deze weg tevens is verbreed naar de nieuwe normbreedte en is de daarbijbehorende wegmarkering aangebracht. Daarnaast zijn de fietstunnel bij Peize en de landbouwtunnel Scharreveld bij Westerbork gerealiseerd. In combinatie met de projecten voor grootonderhoud zijn tevens PUP-maatregelen gerealiseerd en is op een groot aantal wegen de markering vervangen volgens de nieuwe richtlijn 203 “Essentiële herkenbaarheidkenmerken (REK)” van het Centrum voor Regelgeving en Onderhoud in de Grond-, Water en Wegenbouw (CROW).

Bij het dagelijks onderhoud waren voor de gladheidbestrijding 64 strooibeurten nodig. In de begroting wordt standaard uitgegaan van 48 strooibeurten. De meerkosten van de extra strooibeurten bedragen ruim € 300.000,--.

Er is ruim € 364.000,-- meer aan apparaatskosten besteed. Vooral door inhuur van “het bouwdeel” voor de grootonderhoud projecten en de N34 (Gieten-De Punt megaproject) zijn meer uren verantwoord dan begroot.

Het totale voordeel op dit programmaonderdeel (met uitzondering van het resultaat op kapitaallasten steunpunten van € 16.009,--) is toegevoegd aan de reserve Wegenbeheer. Hierbij is nog een bedrag van € 292.321,-- onttrokken, omdat in 2004 een tekort aanwezig was bij de reserve wegenbeheer en toen dit bedrag ten laste van de algemene middelen is gebracht. Deze “lening” is nu weer verrekend met de reserve Wegenbeheer. De totale verrekening met de reserve is te vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma 0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Kanalen

Wat is vermeld ten aanzien van de wegen, is in algemene zin ook van toepassing op de bij de provincie in beheer en onderhoud zijnde kanalen. Voor het beheer en onderhoud van de provinciale kanalen is hetzelfde Managementcontract (beheer) wegen en kanalen 2004-2014 van toepassing.

Vaarweg Meppel-De Punt

Kengetallen

Totale lengte is 64 km vaarweg, met daarin opgenomen het Noord-Willemskanaal, de Drentsche Hoofdvaart en het Meppelerdiep.

Jaarcontracten

In de jaarcontracten worden de budgetten die beschikbaar zijn voor het dagelijks onderhoud aangegeven. Hierbij zijn de budgetten verdeeld over een algemeen deel, twee kanaaltrajecten en de gemalen. De te verwachten uitgaven zijn gebaseerd op monitoringscijfers en worden uitgedrukt in kosten per km vaarweg infrastructuur in beheer.

Reserve Beheer vaarweg Meppel-De Punt

Met hetzelfde doel als bij de wegen is een reserve Beheer vaarweg Meppel-De Punt ingesteld. De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen deze reserve.

Budget voor onderhoud

Het beschikbare budget voor onderhoud bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag voornamelijk uit bijdragen van derden (Rijk en waterschappen). Opmerking hierbij is dat de vergoeding van het Rijk voor groot onderhoud met ingang van 2024 komt te vervallen.

Verantwoording 2005

Lasten	Begroet 2005	Realisatie 2005
Programma Beheer en onderhoud	4.162.903,--	2.857.685,--
	Stand per 1 januari 2005	Stand 31 december 2005
Saldo reserve Beheer vaarweg MDP	6.432.271,--	7.074.410,--

De instandhouding van de vaarweg is normaal verlopen. De vervanging van gedeelten damwand van de Drentse Hoofdvaart en het Meppelerdiep en de renovatie van de Asserwijkbrug zijn in voorbereiding en zullen gedurende het winterseizoen in 2006 uitgevoerd worden. Bij de gerealiseerde reconstructie van de damwand in Middensmilde zijn geen faunamaatregelen aangebracht, omdat de betreffende vaargedeeften binnen de bebouwde kom liggen.

Op de onderhoudskosten is een groot voordeel ten opzichte van de begroting gerealiseerd. Dit komt doordat de pompkosten met € 100.000,-- meevielen en doordat voor het groot onderhoud, projecten uitgesteld zijn of doorlopen in 2006, terwijl ze in 2005 gebudgetteerd waren.

Er is per saldo € 641.689,-- aan de reserve toegevoegd. De totale verrekening met de reserve is te vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma 0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Overige (Zuid-Drentse) vaarwegen

Kengetallen

De totale lengte is 91 km, waarin zijn opgenomen alle vaarwegen die in het beheer en onderhoud zijn van de provincie Drenthe en die niet vallen onder de vaarweg Meppel-De Punt.

Jaarcontracten

Ook in de jaarcontracten van de overige vaarwegen worden de budgetten die beschikbaar zijn voor het dagelijks onderhoud weergegeven en zijn de budgetten verdeeld over een algemeen deel, twee kanaaltrajecten en de gemalen. Monitoringscijfers leiden tot de begrote uitgaven en worden uitgedrukt in kosten per km vaarweg infrastructuur in beheer. Voor de grootonderhoudsprojecten wordt jaarlijks een planning gemaakt.

Reserve Beheer vaarwegen Zuidoost-Drenthe

De werkelijke onderhoudsuitgaven worden ten laste van deze reserve gebracht. Door deze systematiek, in aansluiting met de eerdergenoemde reserves, komen in de provinciale begroting geen pieken en dalen voor, maar worden de schokken in de onderhoudsuitgaven opgevangen binnen deze reserve.

Budget voor onderhoud

Het voor het onderhoud beschikbare budget bestaat naast een jaarlijks geïndexeerd normbedrag uit bijdragen die van derden (met name waterschappen) worden ontvangen.

Verantwoording 2005

Lasten	Begroet 2005	Realisatie 2005
Programma Beheer en onderhoud	4.801.733,--	4.139.970,--
	Stand per 1 januari 2005	Stand 31 december 2005
Saldo reserve Vaarwegen ZO-Dr.	5.140.454,--	5.069.608,--

Het onderhoud van de Zuid-Oost Drentse vaarwegen kende geen bijzonderheden en is normaal verlopen. Op de Hoogeveensche Vaart zijn grote stukken oevers op natuurtechnische wijze gerenoveerd. Verder is de voorbereiding van een aantal projecten gestart en zullen deze in de winter (scheepvaartluwe periode) worden gerealiseerd.

Het dagelijks onderhoud is financieel nagenoeg volgens planning verlopen. Een meevaller bij de pompkosten dekt extra onderhoud aan de gebouwen. Op het groot onderhoud is een financieel voordeel van € 900.000,-- gerealiseerd, doordat een aantal projecten uitgesteld zijn of doorlopen in 2006. Deze waren qua budget wel in 2005 opgenomen.

De overschrijding van de apparaatskosten met € 250.263,-- wordt veroorzaakt door de heropening van de vaarverbinding Zuidlaardermeer - Oost-Groningen (SNN-samenwerkingsproject), waarmee binnen de begroting geen rekening was gehouden.

Er is per saldo € 70.846,-- aan de reserve onttrokken. De totale verrekening met de reserve is te vinden bij de doelstelling Mutaties reserves van het programma 0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Gebouwen

Naast de in de Managementcontracten wegen en kanalen begrepen steunpunten en dienstwoningen, kent de provincie Drenthe nog een tweetal gebouwen waarvan zij het onderhoud heeft. Dit betreft:

- het provinciehuis
- het Drents Museum

Provinciehuis

Onderhoudsplan

Om op een zo planmatige wijze het onderhoud aan het provinciehuis uit te voeren en de financiële middelen daarvoor beschikbaar te hebben, is door een gespecialiseerd bureau in 2000 een onderhoudsplan opgesteld. Daarbij is gebruikgemaakt van standaard geaccepteerde prijs- en kwaliteitsnormen die gelden in de bouw. Het plan geeft inzicht in de staat van onderhoud, de te verwachten toekomstige onderhoudsbehoefte (voor een termijn van tien jaar) en de daarvoor benodigde financiële middelen. Er is daarbij rekening gehouden met dat het provinciehuis geen onderhoudsvriendelijk gebouw is, omdat er veel hout- en ijzerconstructies zijn toegepast. Voorts is in het meerjarenonderhoudsplan rekening gehouden met het onderhoud aan het buitenterrein.

Verantwoording 2005

In 2005 zijn we druk bezig geweest met het inzichtelijk maken van het gebruik van het gebouw. Dit moet in 2006 leiden tot een notitie waarop de Staten kunnen beslissen of zij wel of niet het huisvestingsbeleid gaan uitvoeren; dus wel of niet gaan renoveren/revitaliseren. In 2003 is reeds gestart met planvorming betreffende het huisvestingsbeleid. Dit is ook de reden waarom voorzichtig wordt omgegaan met planmatig onderhoud. We willen planmatig onderhoud zo veel als mogelijk laten samen vallen met de grootscheepse renovatie/revitalisatie. De uitgaven aan groot onderhoud in 2005 bedroegen € 196.645,--.

Toevoeging aan voorziening

Conform de begroting 2005 is er € 351.930,-- toegevoegd aan de voorziening meerjarenonderhoud provinciehuis. Het saldo van deze voorziening bedraagt op 31 december 2005 € 958.077,--.

Drents Museum

Onderhoudsplan

In 2002 heeft een daartoe gespecialiseerd bureau een rapport uitgebracht over het onderhoud van het Drents Museum. Op grond van de uitkomsten van het daarbijbehorende tienjarig onderhoudsplan, evenals een uitgewerkte heldere taakafbakening van verantwoordelijkheden tussen huurder en verhuurder, is het budget vastgesteld dat nodig is om de kwaliteit van het onderhoud van de gebouwen op een goed niveau te houden.

Verantwoording 2005

Er is in 2005 € 109.739,-- uitgegeven aan groot onderhoud Drents Museum. Daarnaast waren er herstelwerkzaamheden aan het hout nodig van de balkonbalk die niet waren voorzien in het onderhoudsplan. Deze kosten van € 24.000,-- konden worden bekostigd uit het dagelijks onderhoud in 2005.

Toevoeging aan voorziening

Conform de begroting 2005 is er € 121.899,-- toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud Drents Museum. Het saldo van deze voorziening bedraagt op 31 december 2005 € 190.843,--.

I.2.4. FINANCIERING

In deze paragraaf lichten wij het financieringssaldo toe. Vervolgens worden een aantal elementen van het financieringssaldo nader toegelicht, namelijk investeringen in vaste activa, het vermogen en de post opgenomen langlopende leningen. Daarna wordt nader ingegaan op de rentevisie, liquiditeitspositie, het risicoprofiel en het gerealiseerde rendement. Tenslotte worden als bijzondere elementen: het fonds nazorg gesloten stortplaatsen en het treasury statuut behandeld.

Financieringssaldo

Hierna vindt u een overzicht van de investeringen en de financiering, alsmede het financieringssaldo per ultimo (vorig) boekjaar (x € 1.000,--).

	31 december 2004	31 december 2005
Vaste activa		
Materiele vaste activa	34.603	38.278
Financiële vaste activa	40.190	43.509
	74.793	81.787
Financiering		
Eigen vermogen	86.747	85.128
Voorzieningen	18.059	14.573
Opgenomen langlopende geldleningen	4.447	3.880
	109.253	103.581
Financieringssaldo	34.460	21.794

Toelichting financieringssaldo

Tussen 31 december 2004 en 31 december 2005 is het financieringsoverschot met € 12.666.000,-- afgenomen tot € 21.794.000,--.

Deze afname wordt met name veroorzaakt doordat zowel de financiële vast activa met € 3.319.000,-- stijgen, alsmede de materiele vaste activa met € 3.675.000,--. In deze periode daalde het eigen vermogen met € 1.619.000,-- terwijl de voorzieningen en opgenomen geldleningen namen af met 3.486.000,-- respectievelijk € 567.000,--. Het resultaat voor mutatie in reserves bedraagt € 1.619.000,-- negatief.

Mede door de onzekerheden in de financieringsbehoefte en hogere renteopbrengsten voor korte termijnnuitzettingen, zijn de overtollige middelen uitgezet als deposito's, spaarrekeningen en rentefondsen. Per 31 december was op korte termijn uitgezet € 47.071.000,-- (31 december 2004: € 46.660.000,--). De hieruit voortvloeiende rentevoordelen zijn, met uitzondering van de rente op de rentefondsen, in begrotingswijzigingen toegevoegd aan de beschikbare middelen.

Nadere toelichting investeringen vaste activa

De investeringen kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x 1.000,--)	Realisatie 2004	Realisatie 2005
Saldo per 1 januari	35.520	36.007
Investerings	12.375	8.166
Ontvangen bijdragen	3.714	1.993
Afschrijvingen	8.174	2.680
Saldo per 31 december	36.007	39.500

Wat opvalt is dat in 2005 het investeringsniveau en ontvangen bijdragen van derden geringer waren dan in 2004 en dat in tegenstelling tot 2004 geen extra afschrijvingen hebben plaatsgevonden (2004 € 5.300.000,--).

Nadere toelichting van het vermogen

De vermogensstijging ten opzichte van vorig jaar kan in eenzelfde vorm worden weergegeven.

(x 1.000,--)	Realisatie 2004	Realisatie 2005
Saldo per 1 januari	79.362	86.747
Vermeerderingen	35.316	22.347
Verminderings	27.931	23.966
Saldo per 31 december	86.747	85.128

(x 1.000,--)	Realisatie per 31 december 2004	Realisatie per 31 december 2005
Algemene reserves (inclusief flexibel beleid)	36.205	31.870
Bestemmingsreserves	38.363	47.482
Rekeningsaldo	12.179	5.776
Totaal vermogen	86.747	85.128

Zoals reeds aangegeven zijn de bestemmingsreserves middelen derden onder de post voorzieningen opgenomen en behoren daardoor niet meer tot het eigen vermogen.

Nadere toelichting opgenomen langlopende geldleningen

Er zijn gedurende 2005 geen langlopende leningen aangegaan. Wel is de rente lening RTV Drenthe gedeeltelijk bijgeplust in verband met de afspraak dat jaarlijks een gelijkblijvend rentebedrag verschuldigd is. De reguliere aflossing van de opgenomen leningen uit het verleden bedroeg € 990.000,--.

Rentevisie

Over het jaar 2005 gezien is de 1-maands Euribor (gering) gestegen van 2,12 % naar 2,40%. Euribor is een Europees rentetarief, dat wordt vastgesteld op basis afspraken tussen de Europese banken.

In Nederland bedroeg de inflatie over 2005 gemiddeld 1,25% en zal naar verwachting voor 2006 gelijk blijven. In de eurozone daalde in 2005 de economische groei van 2% naar 1,75%,. De verwachting voor 2006 is dat de groei van productie en wereldhandel weer zal oplopen tot zo'n 2,5%.

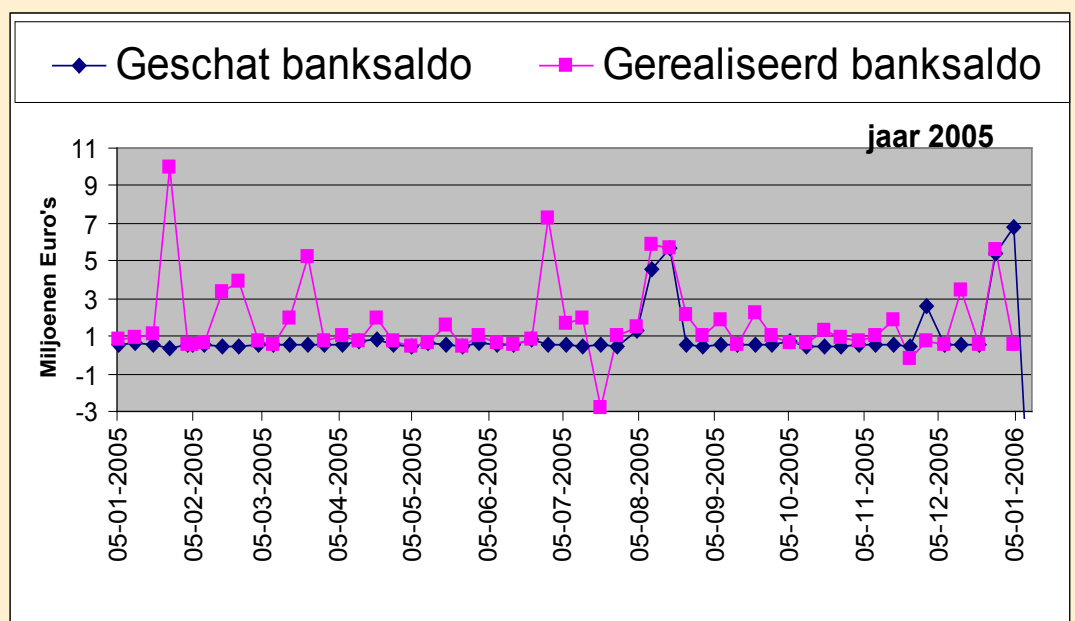
De ECB heeft in 2005 de rente verhoogt naar 2,25% en voor 2006 wordt een verdere verhoging tot 3% verwacht. De gemiddelde rente op de langere termijn was in 2005 3,39%. De korte rente 2,14%.

Slechts bij het hanteren van veel langere termijnen (meer dan tien jaar) levert lang geld een rentebonus op. Dit ligt echter buiten de beleidshorizon van de provincie. Conform het beleid zoals geformuleerd in het treasury statuut prevaleert het liquiditeitsargument boven het rendementsargument

Op grond van het bovenstaande is in 2005 gekozen voor korte termijnnuitzettingen.

Gerealiseerde versus geplande liquiditeitsposities

Een beeld van de gerealiseerde versus geplande wekelijkse liquiditeitsposities is weergegeven in onderstaande grafiek.

De verschillen tussen prognose en realisatie worden wekelijks geanalyseerd. Getracht wordt de voorspelbaarheid van de saldi te vergroten. Afwijkingen tussen realisatie en schattingen worden in kwartaalrapportages toegelicht.

Uitzettingen: Gerealiseerd versus gepland risicoprofiel

In verband met het risicoprofiel wordt een drietal analyses opgesteld, te weten: de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico op verstrekte uitgezette gelden.

De kasgeldlimiet welke bedoeld is om de hoeveelheid kort aangetrokken leningen te begrenzen is ruim overschreden. In onderstaand overzicht is vermeld hoe groot de ruimte per 31 december 2005 was. Omdat in het geheel geen korte geldleningen zijn aangetrokken is de limiet ook niet overschreden.

Kasgeldlimiet 2005

Omschrijving	Per 1 januari
Omvang totale begroting per 1/1 (grondslag)	163.442.129
1. Berekening toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag (ministerieel vastgelegd)	7,0
- in bedrag	11.440.949
2. Omvang vlottende korte schulden	
- opgenomen gelden <1 jaar	0
- schuld in rekening-courant	0
- gestorte gelden door derden <1 jaar	0
- overige geldleningen, niet vaste schuld	0
3. Vlottende middelen (gedeelte < 1 jaar)	43.729.298
- contant geld in kas	2.000
- tegoed in rekening-courant	7.277.000
- overige uitstaande gelden <1 jaar	36.450.298
4. Toets kasgeldlimiet	
- totaal vlottende schuld (= (2) - (3))	-43.729.298
- toegestane kasgeldlimiet (= (1))	11.039.140
ruimte (+) of overschrijding (-) (= (1) - (4))	52.326.480

De renterisiconorm, bedoeld om een spreiding van het renterisico te bereiken, is gedurende 2005 niet overschreden. In het navolgende is de berekening van de renterisiconorm weergegeven.

Renterisiconorm 2005

Omschrijving	Bedrag
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2. Netto renteherziening op vaste schuld 1a-1b	-
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld	-
3b. Nieuw verstrekte lange leningen	-
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld 3a-3b	-
5. Betaalde aflossingen	226.890
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-
7. Renterisico op vaste schuld 2 + 6	-
8. Stand van de vaste schuld per 1 januari	4.447.046
9. Normpercentage volgens ministeriële regeling	20
10. Renterisiconorm (= $8 \cdot 9 / 100$). Minimum	2.500.000
7. Renterisico op vaste schuld	0
11. Ruimte (+) of overschrijding (-) (10-7)	2.500.000

De in de specificaties van hypotheek ambtenaren en Overige uitgegeven langlopende leningen opgenomen verstrekte leningen zijn hier niet vermeld onder punt 3b, omdat van doorverstreking geen sprake is.

De kredietrisico's met betrekking tot de uitgezette portefeuille per 31 december 2005 is als volgt.

0	0,0 %	AAA	Extreem kredietwaardig	Rabobank
36.662.624	75,7 %	AA	Zeer Kredietwaardig	ABN/AMRO, ING, Loyalis
11.800.000	24,3 %	A	Kredietwaardig	SNS, Frieslandbank
48.462.624	100,0 %		Totaal	

De uitzettingen per 31 december 2005 waren als volgt samengesteld:

Deposito's	4.300.000
Spaarrekeningen	30.450.000
Obligatiefonds	13.712.624
Totaal	48.462.624

Samenstelling uitzettingen en gerealiseerde rendement

In totaal zijn in geheel 2005 de volgende bedragen aan rente verantwoord, waarbij tevens het begrote bedrag is opgenomen.

Omschrijving	Uitgezet bedrag	Gemiddeld Percentage	Rente begroot en ontvangen
Begrote rente over 2005:	48.000.000	2,5	1.200.000
Loyalis rentefondsen		4,01	552.537
Deposito's		2,13	265.264
Spaarrekeningen		2,45	417.382
Rente rekeningcourant			35.732
			1.271.021
Verschil begroot en gerealiseerd			71.021

De meeropbrengst is grotendeels gerealiseerd door de dividenduitkering Loyalis fondsen.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen

De treasury van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Drenthe is buiten beschouwing gebleven in deze paragraaf. Hierover wordt afzonderlijk gerapporteerd in de jaarrekening van het fonds.

Treasurystatuut

Het geactualiseerde financieringsstatuut is op 5 oktober 2005 door provinciale staten vastgesteld.

I.2.5. BEDRIJFSVOERING

Algemene inleiding

Binnen de door provinciale staten (PS) gestelde kaders geldt voor het college van gedeputeerde staten (GS) het Collegeprogramma 2003-2007 als basis voor het uitwerken van het provinciaal beleid. Om dit beleid doelmatig en doeltreffend te kunnen realiseren, is een heldere interne bedrijfsvoering van belang. In bedrijfsrapportages wordt over de voortgang gerapporteerd. Daartoe is de begroting vertaald in een concernbedrijfsplan, op basis waarvan alle product- en stafgroepen hun Bedrijfsplannen 2005 hebben opgesteld.

Organisatiegebieden

1. Beleid en strategie

Missie en doelen

De van het Collegeprogramma afgeleide missie van de ambtelijke organisatie van de provincie Drenthe over 2005 luidde als volgt: ontwikkeling en realisatie van de door het politiek bestuur van de provincie Drenthe aangegeven beleidsdoelen om welzijn en welvaart van de inwoners van Drenthe te bevorderen. Deze missie moet zo doelmatig en doeltreffend mogelijk worden bereikt. Bij de ontwikkeling en realisatie van het beleid dient een qua prijs-kwaliteitverhouding optimale dienst- en serviceverlening aan het politiek bestuur van de provincie Drenthe en de Drentse samenleving te worden geboden.

Cultuur

De provinciale organisatie werkt voor een politiek bestuur dat goed moet kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Zoals in de begroting 2005 gemeld, vraagt dat om een ambtelijke organisatie die lenig en flexibel meebeweegt. Bijvoorbeeld via projectmatig werken. Van iedere medewerker wordt verwacht dat hij of zij op zijn/haar niveau omgevingsbewust en doelgericht is en zich ervan bewust is dat door samenwerken meer bereikt kan worden. Projectmatig werken wordt ook ondersteund door het in 2005 in gang gezette en nog nader uit te werken proces van leer- en werksessies “Werken in projecten” voor de medewerkers van de provincie. Tevens is de “Dag van de mobiliteit”, die in 2006 plaatsvindt, voor de medewerkers voorbereid.

Toetsing en verbetering strategie en beleid

Als onderdeel van de uitvoering van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid provincie Drenthe 2004 zijn twee onderzoeken uitgevoerd (conform het Onderzoeksprogramma 2005), te weten het onderzoek naar de Verplaatsing van Agrarische Bedrijven (VAB) en de besteding van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Naar aanleiding van de onderzoeksrapporten is door het college aangegeven of en hoe aan de aanbevelingen invulling zal worden gegeven. Op deze manier dragen de onderzoeken bij aan een doelmatiger en doeltreffender provinciaal beleid.

In 2005 is De Noordelijke Rekenkamer gestart, zoals in de begroting aangekondigd.

2. Management/3. Medewerkers

Personeelsbeleid; organisatie

De invoering van de nieuwe CAO en de door GS gewenste flexibilisering van het personeel hebben op alle vlakken van personeelsbeleid tot ingrijpende vernieuwingen geleid. In 2005 is een nieuwe systematiek van beoordelen en belonen ingevoerd (beloning wordt mede op basis van competenties gekoppeld aan prestaties; niet meer elk jaar automatisch een periodiek erbij). Daarnaast zijn speerpunten op het vlak van Loopbaan, Scholing, en Mobiliteit (LSM) uitgewerkt.

Het Fuwaprov-systeem (Functiewaardering provincies) is in 2005 ingevoerd. Fuwaprov is een systeem dat bij alle provincies op gelijke wijze ingevoerd wordt, zodat de functies tussen de provincies vergelijkbaar worden, wat betreft inhoud en waardering. In 2006 verwachten GS besluiten te nemen op bedenkingen en eventuele bezwaren, zodat de invoering van Fuwaprov is voltooid.

In 2005 zijn de aangekondigde sturingsfuncties (teamcoördinatoren en bureauhoofden) benoemd en gestart.

De Stuurgroep Organisatieontwikkeling heeft eind december 2005 de, door het college vastgestelde, nota “Sámen sterker” gepresenteerd. Alle medewerkers zijn uitgenodigd op deze nota te reageren. De reacties worden gebruikt bij het opstellen van een plan van aanpak voor de organisatieontwikkeling in 2006. Hierin is Maatstaf meegenomen.

Huisvesting

In 2005 is de toegangs- en aanwezigheidsregistratie voltooid. GS hebben de revitalisering van het provinciehuis ter hand genomen. In 2006 worden besluiten hierover aan PS voorgelegd.

Integriteit

Bovenop de al genomen integriteitsmaatregelen zijn in 2005 beleidsregels vastgesteld voor toepassing van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur (Wet BIBOB) bij aanbestedingen en milieuvergunningen.

4. Financiën

Subsidiebeleid

Het project Implementatie Algemene subsidieverordening (ASV) Drenthe 2004 is afgerond in maart 2005. De opgeleverde producten zijn te rubriceren in ontwikkelde modellen en processen (administratieve organisatie) omtrent de nieuwe ASV, het in de organisatie op een uniforme wijze invulling geven aan het begrip accounthouderschap en het verzorgen van trainingen voor de medewerkers die met de nieuwe ASV werken. Op huisnet en de website www.drenthe.nl is waar nodig en mogelijk informatie hierover opgenomen. In 2006 vindt de evaluatie van de ASV plaats.

Documenten uit de planning- en controlcyclus

De volgende acties zijn geredigeerd:

- doorontwikkeling van de begroting in overleg met PS; in het bijzonder is vormgegeven aan wensen en adviezen die door de staten zijn geuit naar aanleiding van de werkzaamheden van de Werkgroep Programmabegroting; dit heeft geleid tot een vernieuwde opzet van het programmaplan en een nieuwe lay-out voor de Begroting 2006;
- invoering van jaarstukken conform het duale stelsel (gebaseerd op de begroting 2004);
- voortgaande harmonisatie en - op den duur - integratie van bedrijfsvoeringsdocumenten in de concerncyclus (uitvoeringsprogramma's en dergelijke).

Financieel beheer

In 2005 is de aangekondigde maandafsluiting gerealiseerd. Voor het overige zijn diverse maatregelen doorgevoerd die de administratie dichter bij de actualiteit laten werken.

Om de financiële planning- en controlcyclus goed te kunnen ondersteunen en om aan te sluiten bij vernieuwde werkwijzen van de organisatie is proBIS op een aantal gebieden doorontwikkeld.

Rechtmatigheid

In 2005 heeft de invoering van een systematisch rechtmatigheidsmanagement vormgekregen. Er is flink geïnvesteerd om aan alle randvoorwaarden voor een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring te voldoen: vastgesteld normenkader, interne controles en verbeteracties.

5. Informatie

2005 was het laatste jaar in de planperiode van het Informatieplan 2002-2005. Met de verbetering en integratie van de websites www.drenthe.nl en www.drenthe.info als sluitstuk. Tevens is in 2005 de (digitale) productencatalogus (met standaardproducten en -diensten van de provincie) verder geïmplementeerd; nadere uitbouw vindt in 2006 plaats. De doelstellingen van het Informatieplan zijn binnen de financiële kaders gehaald, behalve de concernbrede digitalisering van de stukkenstroom en het archief; op dit terrein zijn wel enkele pilots redelijk succesvol afgesloten. Verder is uit onderzoek gebleken dat er eerst organisatorische maatregelen moeten worden genomen voor de archivering en stukkenstroom voordat grootschalig wordt gedigitaliseerd. De beheerdoelstellingen zijn gehaald. Met dit als basis zal in 2006 een nieuw Informatieplan (Welkom in Digitaal Drenthe 2.0) worden aangeboden aan PS.

6. Processen*Administratieve Organisatie*

In 2005 is 80% van de geïdentificeerde processen van de provincie vastgelegd en zijn de beschrijvingen via het (digitale) huisnet raadpleegbaar gemaakt. De prioriteit lag bij die processen waar de meeste risico's worden gelopen. Daarnaast is een begin gemaakt met de inrichting van een beheersorganisatie rond de administratieve organisatie. In 2006 zal de beheersorganisatie voor de procesbeheersing er moeten staan. Doel is om de processen die relevant zijn voor de rechtmatigheid, indien dat nog niet het geval is, toegankelijk te maken via het huisnet, inclusief checklisten overige beschikbare informatie.

Resultaatgebieden

7. Waardering door medewerkers

In het najaar 2002 zijn een werkbelevingsonderzoek en een RSI-monitor (Repetitive Strain Injuries) gecombineerd uitgevoerd. Over het algemeen kan daaruit worden geconcludeerd dat de medewerkers van de provincie Drenthe relatief weinig belastende factoren in het werk ervaren. Maatregelen om de knelpunten per groep aan te pakken, zijn aangegeven in de bedrijfsplannen. In 2006 wordt opnieuw een werkbelevingsonderzoek gehouden. Aan de uit het onderzoek voortkomende adviezen inzake RSI wordt gevolg gegeven.

8. Waardering door partners en doelgroepen

Ten behoeve van de waardering door partners en doelgroepen zijn in 2005 verschillende acties ondernomen. Het communicatiebeleid speelt hierbij een centrale rol. De provincie wil naar buiten toe letterlijk en figuurlijk bereikbaar zijn. Via nieuwe media zoals Internet zijn de elektronische informatievoorziening en dienstverlening richting partners en doelgroepen verbeterd. Hierbij springt vooral de vernieuwde opzet van de provinciale website www.drenthe.nl in het oog. Tevens is in 2005 het project van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) uitgevoerd om de provinciale regelgeving in onderlinge samenhang met regelgeving van andere overheden via één loket (www.overheid.nl) toegankelijk te maken. Daarnaast is per 1 januari 2006 een nieuwe huisstijl van de provincie Drenthe ingevoerd.

In juni 2005 zijn de uitkomsten gepresenteerd van een onderzoek naar de tevredenheid van personen, instellingen en bedrijven die tegen een besluit van de provincie bezwaar hebben gemaakt. Het onderzoek geeft een indicatie van de kwaliteit van de door de externe bezwarenadviescommissie en haar secretariaat geleverde diensten en een oordeel over de uiteindelijk genomen beslissing op bezwaar. De conclusie van het onderzoek is dat men redelijk tevreden is over de bezwaarprocedure. De aanbevelingen uit het rapport zijn inmiddels uitgevoerd.

In 2005 is opnieuw via een meting bekeken wat de stand van zaken is van de telefonische bereikbaarheid van het provinciehuis ten opzichte van de metingen in 2003 en 2004. Het onderzoek telefonische bereikbaarheid is volgens planning uitgevoerd; de resultaten zijn teruggekoppeld naar de organisatie die de aanbevelingen verder uitwerkt.

9. Financiële verantwoording apparaatskosten

De apparaatskosten vormen de kosten van de organisatie. Deze indirecte kosten worden op basis van ureninzet toegerekend aan de onderscheiden doelstellingen en programma's. Het resultaat kan op hoofdlijnen als volgt worden weergegeven.

x 1.000	begroot	realisatie	verschil	
Apparaatskosten	43.728	42.129	1.599	V
Specificatie				
a. Diverse baten en lasten op kostenplaatsen			1.136	V
b. Organisatiekosten/interne producten			463	V
			1.599	V
c. Activering apparaatskosten op investeringen			681	N
Voordeel in exploitatie			918	V

Ad a. Diverse baten en lasten op kostenplaatsen (€ 1.136.473,--)

Het voordeel op de kostenplaatsen bedroeg € 1.136.473,--. Het voordeel is voor een groot deel ontstaan door een voordelig resultaat op bijdragen van derden in salariskosten die niet waren geraamd.

Ad b. Organisatiekosten /interne producten (€ 463.045,--)

Het voordeel op de budgetten voor interne kosten van de organisatie (interne doelstellingen) bedroeg € 463.045. Projecten die meerjarig zijn en in 2005 nog niet werden afgerond waren het opschonen van het archief en het inkoopproject. Verder zijn de Weidgraafgeldniet volledig benut. Als gevolg van een discussie met de vakbonden en de belastingdienst is de situatie ontstaan dat besteding van de beschikbare gelden het volgende jaar plaatsvindt. Verder was er een meevaller bij de kosten voor beveiliging (minder overuren) en de introductie van de toegangspasjes. Op arbeidsvoorwaarden is ook een tekort ontstaan. Bedoeld krediet is bedoeld voor (incidentele) vergoedingen voortvloeiende uit de arbeidsvoorwaardenregelingen. Het betreft vergoedingen voor bijvoorbeeld studiekosten, hardheidsclausule IZR en overwerk.

Ad c. Activering van apparaatskosten op investeringen (€ 681.000,--)

Niet alle personele kosten worden in de exploitatie meegenomen. De ambtelijke inzet voor de realisatie van investeringsprojecten (voornamelijk projecten uit het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer) wordt als een component van de investering beschouwd en daarmee op de balans als een onderdeel van de waarde van de vaste activa verantwoord. De provincie voert hierin een voorzichtig beleid door alleen die personele inzet te activeren die samenhangt met civiel-technische aspecten van het project. De beleidsmatige inzet rond dergelijke projecten wordt volledig als een exploitatielast verantwoord.

In de begroting was voor € 1.486.000,-- rekening gehouden met de activering van personele lasten op investeringen en werken derden. In werkelijkheid is in 2005 € 804.517,-- aan personeelslasten geactiveerd. Dit betekent dat € 681.000,-- meer aan personele lasten ten laste van de exploitatie is gekomen.

X 1.000	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Geactiveerde apparaatskosten	918	626	1.810	1.068	1.247	805

I.2.6. VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

De paragraaf Verbonden partijen is een verplicht onderdeel van de beleidsbegroting en -verantwoording. In deze verantwoording wordt deels verslag gedaan over de uitvoering inzake de verbonden partijen.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt onder *verbonden partijen* verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang betekent dat de provincie op enigerlei wijze zeggenschap heeft, hetzij omdat de provincie een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat zij mee kan stemmen. Een financieel belang houdt in dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is in geval van faillissement. Voorts heeft de provincie een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de provincie.

Het begrip Verbonden partijen houdt dus in dat participaties in NV's, BV's, v.o.f.'s, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen hieronder vallen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de provincie een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen kan het wel verstandig maken de stichting of vereniging in de paragraaf Weerstandsvermogen op te nemen. Indien de provincie een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang heeft, kan dit belang in het desbetreffende programma genoemd worden. Naast de hiervoor genoemde participaties maken ook deelnemingen, waarbij de provincie aandelen heeft in een NV of BV, deel uit van de verbonden partijen.

Opsomming van de verbonden partijen in onze provincie

Deelnemingen

Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
Groningen Airport Eelde (GAE)
N.V. Essent

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
Interprovinciaal Overleg (IPO)
Interprovinciaal Werkgeversverband (IWV)
Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)
Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)
Openbaar Vervoerbureau Groningen-Drenthe (OV-bureau)
Noordelijke Rekenkamer (NR)

Stichtingen/privaatrechtelijke rechtspersonen

Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie

Stichting Drentse Bedrijvenlocaties

Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)

Stichting Erfgoedhuis van Drenthe

Stichting Landinrichting en Bodemverontreiniging (SLB)

Deelnemingen

Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)

De vennootschap heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de verbetering van de sociaal-economische structuur en de werkgelegenheid in de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. In het kapitaal van de NV NOM kan uitsluitend worden deelgenomen door in Nederland gevestigde publiekrechtelijke lichamen. Hieruit mag de conclusie worden getrokken dat de vennootschap is opgericht om een publiek belang te behartigen. De provincie Drenthe is, evenals de provincies Groningen en Fryslân, voor 0,01 aandeelhouder van de NV NOM. Voor de overige 99,97% is de Staat aandeelhouder.

De commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) op aanbeveling van onder meer de colleges van GS van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Er is dus geen sprake van een benoemingsrecht. De statuten gaan echter uit van een lid van het college van GS, zodat het recht van aanbeveling in dit geval inhoudelijk weinig verschilt met een benoemingsrecht. Momenteel maakt geen gedeputeerde deel uit van de Raad van Commissarissen (RvC) en die als toehoorder aanwezig is bij de AvA (niet stemgerechtigd). Er wordt gezocht naar een externe vertegenwoordiger namens de provincie. Het belang van de vennootschap verdraagt zich op dit moment met het provinciaal belang, zodat ook hierin geen belemmering wordt gevonden voor de voordracht van een lid van GS in de RvC.

De bijdrage aan de NOM wordt niet geïndexeerd. De bijdrage is € 151.260,--.

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Het betreft hier een vennootschap die tot doel heeft de zorg voor en de instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied. Alleen de provincie Drenthe en de gemeenten in deze provincie kunnen aandeelhouder zijn. Het totale aandelenbezit van alle gemeenten bedraagt 50% van de uitgegeven aandelen; de overige 50% is in handen van de provincie Drenthe (provincie 37 aandelen).

De WMD is een structuurvennootschap waarbij één commissaris wordt benoemd door GS; drie door de gemeenten en de overige door de RvC. Deze commissarissen zijn dus commissarissen van overheidswege. Schorsing en ontslag geschiedt volgens de wet door degene die met de benoeming is belast. De commissaris van overheidswege die door GS is benoemd, wordt dus ook door GS geschorst en ontslagen. President-commissaris is gedeputeerde S.B. Swierstra.

De WMD is een vennootschap die vooral een publiek belang moet dienen. Evenals met andere nutsbedrijven het geval is geweest, ontwikkelt ook de WMD zich steeds meer in de richting van een bedrijf dat, niet alleen zelf maar ook via dochterondernemingen, marktgericht werkt.

Over 2003 is een dividend uitgekeerd ter grootte van 5% van het geplaatste kapitaal. Het restant wordt toegevoegd aan de statutaire reserve.

Groningen Airport Eelde (GAE)

Het doel van de vennootschap is de uitoefening van het luchthavenbedrijf, waaronder met name de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en de exploitatie van het luchthaventerrein. Op dit moment zijn er geen private aandeelhouders. De statuten sluiten de mogelijkheid daartoe echter niet uit.

Bij GAE is minder sprake van een openbaar taakkarakter. Het instandhouden van de luchthaven is van grote betekenis voor de infrastructuur. Uit het doel van de vennootschap, zoals in de statuten omschreven, komt dit aspect niet of nauwelijks naar voren.

De provincie heeft een aanmerkelijk financieel belang in GAE. De uitoefening van de rechten als aandeelhouder en verstrekker van financiële middelen kan voldoende mogelijkheden bieden voor beïnvloeding en toezicht. Het commissariaat behoeft dan ook niet noodzakelijkerwijs te worden vervuld door een bestuurder, maar kan worden vervuld door een derde. Namens de provincie Drenthe is A. v.d. Hek lid van de RvC.

Tot 2002 droegen de regionale aandeelhouders bij in het exploitatietekort voor in totaal 60%. Met ingang van 2003 verstrekken de regionale aandeelhouders jaarlijks een vaste kapitaalbijdrage van totaal € 1.021.005,--. Afgesproken is dat de aandeelhouders tot en met 2012 gezamenlijk jaarlijks een kapitaalstorting doen in het vermogen van de vennootschap ter grootte van € 1.021.005,--. Voor de provincie Drenthe bedraagt deze bijdrage € 308.062,--. Deze bijdrage wordt jaarlijks toegevoegd aan de algemene reserve van GAE.

Aandelenverdeling

Provincie Drenthe	30%
Provincie Groningen	30%
Gemeente Groningen	26%
Gemeente Assen	10%
Gemeente Tynaarlo	4%

In 2005 bedroeg het aantal passagiers 163.000. In 2003 en 2004 bedroeg dit aantal respectievelijk 178.000 en 155.500. Het aantal vliegbewegingen steeg van 45.200 in 2004 naar 47.000 in 2005. In 2003 was dit 55.000. GEA geeft werk aan 38 formatieplaatsen tegen 40,5 in 2004.

NV Essent

In het "oude" nutsbedrijf Essent heeft de provincie Drenthe 2,28% van de aandelen. Sinds de vorming van Essent uit EDON en PNEM/MEGA heeft Drenthe geen commissaris meer in het bedrijf. Wel ontvangt de provincie dividend en heeft zij een stem in de aandeelhoudersvergadering. De meeste aandeelhouders streven naar verkoop van hun aandelen. Op dit moment is dat nog niet toegestaan, maar de financiering van de Zuiderzeelijn zal door de provincie Drenthe moeten worden gefinancierd uit een deel van de verkoopopbrengst. De rol van de aandeelhouders is in de afgelopen jaren beperkt als gevolg van sterk regulerende wetgeving.

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerkingsverband Noord-Nederland

Het SNN betreft een samenwerking tussen de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen. De oprichting van het samenwerkingsverband had plaats in 1992. Sedert de oprichting van het SNN is de gemeenschappelijke regeling diverse malen gewijzigd. De meest recente wijziging had plaats in 2003. Bij die gelegenheid werd de Interprovinciale Statencommissie (Ipsc) opgeheven.

Het algemeen bestuur bestaat uit de drie commissarissen en twee gedeputeerden per deelnemende provincie, alsmede een lid van iedere fractie per deelnemende provincie. Daarnaast is er een drietal commissies, die tot taak hebben beraad te hebben en de coördinatie te verzorgen op een drietal beleidsterreinen (economische kerngebieden/versterking marktsector, stedelijke centra en landelijk gebied). Commissaris van de Koningin A.L. ter Beek, gedeputeerden H. Weggemans en S.B. Swierstra en de directeur-secretaris J. Nauta (adviseur) maken deel uit van het dagelijks bestuur namens Drenthe.

De hoofddoelstelling van het samenwerkingsverband is de samenwerking en het overleg tussen de deelnemende provinciale besturen te verbreden en te intensiveren. Verdere doelstellingen zijn coördinatie van beleid en het opstellen van gezamenlijke standpunten in de richting van rijksoverheid en Europese Unie en het gemeenschappelijk optreden daarbij.

Het algemeen bestuur stelt jaarlijks, gehoord de staten van de deelnemende provincies, een uitvoeringsprogramma (Jaarprogramma Kompas voor het Noorden) vast. Het doel van een jaarprogramma is op basis van de uitvoering in voorgaande perioden en op basis van de ruimtelijke en de economische situatie in het Noorden te komen tot inhoudelijke en/of financiële beleidsbijstellingen. Een jaarprogramma biedt de staten van de deelnemende provincies de mogelijkheid voor een politieke bijsturing. Een jaarprogramma vormt voor de staatssecretaris van economische zaken de basis voor het beschikbaar stellen van een jaarbudget.

De kosten worden door de deelnemende provincies gezamenlijk en in gelijke delen gedragen. Dit betekent ook dat de risico's door de deelnemende provincies (in gelijke delen) worden gedragen. Het kan hierbij ook gaan om risico's die samenhangen met de uitvoering van projecten. Over het algemeen worden hierover nadere afspraken gemaakt, waarbij het risico expliciet wordt toebedeeld aan een deelnemende provincie.

In het Collegeprogramma wordt aangegeven dat Kompas een bouwsteen is voor het Provinciaal omgevingsplan (POP) II. Tevens wordt gesteld dat het college zich wil inzetten voor regionaal economisch beleid en een vervolg op het Kompas voor de periode na 2006. Wat de samenwerking zelf betreft is het college van mening dat de samenwerking met de beide andere noordelijke provincies moet worden voortgezet. De provincie Fryslân is deze mening ook toegedaan, maar wil de mogelijkheid van een verdeling vooraf van de middelen bekijken. De provincie Groningen gaat het verst door te stellen dat zij zich wil inzetten voor een intensivering van de noordelijke samenwerking.

De bijdrage in de uitvoeringskosten bedroeg over 2005 € 442.392,--.

Interprovinciaal Overleg (IPO)

Het IPO heeft als doelen:

1. het behartigen van de belangen van provincies
2. het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring
3. het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies

Iedere provincie heeft het recht voor één zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen. De voordracht wordt gemaakt door het college van GS. Daarnaast zijn vijf Drentse statenleden lid van de algemene vergadering.

Naast het bestuur en de algemene vergadering zijn er ook nog commissies, te weten commissies van advies en bestuurscommissies. De adviescommissies bestaan in beginsel uit twaalf leden. Ieder college van GS benoemt uit zijn midden een lid van een adviescommissie.

Het Interprovinciaal werkgeversverband (IWV) is een bestuurscommissie van het IPO. De taken die zij behartigt, liggen op het terrein van arbeidsvoorwaarden. De commissie bestaat uit dertien leden; een voorzitter en één lid per provincie.

Het uitgangspunt van het IPO is dat een slagvaardige en gezaghebbende organisatie, die is geworteld in de twaalf provincies, een basisvoorwaarde is om de (inter)provinciale ambities te realiseren. De provincie Drenthe bevordert de goede positionering van de provincie via deze interprovinciale samenwerking. Slagvaardigheid wordt bewerkstelligd door het actief volgen van ontwikkelingen en tijdig inspelen hierop.

Drenthe vindt dat het IPO klein en slagvaardig dient te blijven, met daarbij een betrokken inzet van de provincie. Drenthe wil deze inzet leveren aangezien zij zorgt voor een goede positionering in de bestuurlijke organisatie van Nederland.

De bijdrage over 2005 van de provincie Drenthe bedroeg € 499.967,--.

Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)

Het belang dat deze gemeenschappelijke regeling behartigt, is het belang van de provincies bij het geven van onderling gelijke aanspraken op vergoedingen van kosten van geneeskundige verzorging ten laste van de bij de provincies betrokken personen en het gezamenlijk dragen van de kosten die het voldoen aan die aanspraken met zich meebrengt.

PS van elke provincie wijzen uit de colleges van GS een mogelijk lid van het algemeen bestuur aan. Direct na hun aanwijzing bepalen de aangewezenen in onderlinge overeenstemming welke zes van hen het algemeen bestuur zullen zijn. De vier overigen zijn dan plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur. Ook de aanvaarding van de functie van plaatsvervangend lid behoeft de goedkeuring van GS van de betrokken provincie. Deze functie is uit hoofde van het ambt en dus is verantwoording verschuldigd aan GS en PS.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en twee andere leden. Het algemeen bestuur wijst van de andere leden een lid aan uit de provinciale leden en een lid uit de ambtenarenleden. Uit de provincie Drenthe zijn geen leden aangewezen.

Bestuursacademie Noord-Nederland (BANN)

De gemeenschappelijke regeling heeft tot taak de behartiging van het bestuursdienstonderwijs in Noord-Nederland. De staten van elke deelnemende provincie, de raden van de deelnemende gemeenten en de bevoegde organen van de deelnemende waterschappen benoemen uit hun midden één lid van het algemeen bestuur. De staten van de deelnemende provincies kunnen ook de secretaris van hun provincie benoemen tot lid van het algemeen bestuur.

Het algemeen bestuur benoemt uit zijn midden de leden voor het dagelijks bestuur. In het dagelijks bestuur wordt een lid benoemd vanuit een van de drie deelnemende provincies.

De directeur-secretaris is benoemd tot lid van het algemeen bestuur. Deze bestuursfunctie wordt vervuld uit hoofde van het ambt. Voor het gevoerde bestuur inzake de BANN zijn GS verantwoording schuldig aan PS. De provincie Drenthe is op dit moment niet vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur. Op 3 oktober 2001 hebben PS besloten uit de gemeenschappelijke regeling BANN te treden. Op termijn heeft dit gevolgen voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur.

Openbaar vervoerbureau Groningen-Drenthe

Het OV-bureau verricht de overheidstaken voor het openbaar vervoer (OV) die de drie bestuursorganen (provincie Groningen en Drenthe en Gemeente Groningen) voorheen elk afzonderlijk verrichtten. Het OV-bureau is als volgt georganiseerd: het bestaat uit een algemeen bestuur (AB), een dagelijks bestuur (DB) en een uitvoerende organisatie. De deelnemende bestuursorganen wijzen vanuit hun midden de leden aan van het AB en DB OV-bureau Groningen-Drenthe. Het AB bestaat uit de portefeuillehouders verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en financiën. Het DB wordt gevormd door de portefeuillehouders verkeer en vervoer en de directeur van het OV-bureau.

Het OV-bureau heeft de volgende verantwoordelijkheden:

1. zorgen voor en bevorderen van openbaar vervoer per auto en per bus en andere vormen van vervoer ter uitvoering van artikel 20 van de wet Personenvervoer;
2. zorgen voor een juiste naleving en uitvoering van de concessievoorschriften;
3. zorgen voor de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe concessies.

Dit openbaar vervoer betreft alle streek- en stadsvervoer per bus, het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) en de treintaxi. In principe behoort het regionale spoorvervoer onder de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat de deelnemende bestuursorganen een definitief besluit hierover nemen nadat de financiële en personele consequenties in kaart zijn gebracht.

De algemene taken die het Openbaar Lichaam OV-bureau heeft uit te voeren zijn:

1. het beheer van het openbaar vervoer (concessieverlening, aanbesteding) en ontwikkeling van openbaar vervoer (planvorming, coördinatie van de OV-aspecten);
2. de bundeling van de OV-taken en -verantwoordelijkheden van de drie overheden;
3. de advisering van de provincies en gemeenten in het OV-beleid in relatie tot het algemene beleidsproces van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer.

De werkzaamheden zoals die door het OV-bureau uitgeoefend worden, liggen op het terrein van de uitvoering van de Wet personenvervoer 2000 en behoren daarmee tot de competentie van de colleges van gedeputeerde staten. Provinciale staten van Drenthe en Groningen stellen in het kader van de totale provinciale en gemeentelijke begroting het budget voor het openbaar vervoer vast. Daarnaast hebben provinciale staten hun kaderstellende en controlerende bevoegdheid.

De verdeling van de kosten van het Openbaar Lichaam OV-bureau vindt plaats op basis van een verdeelsleutel die is gebaseerd op het totale stad- en streekvervoerbudget (omzet).

De verdeelsleutel van de inzet per overheid is analoog aan de hoogte van de exploitatiesubsidie: 44% voor de provincie Groningen, 35% voor de provincie Drenthe en 21% voor de gemeente Groningen.

Wanneer het takenpakket van het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt uitgebreid met andere vormen van openbaar vervoer dan die hiervoor genoemd, dient de verhouding te worden herberekend naar rato van het dan ingebrachte OV-budget. Dit zal in elk geval geschieden wanneer definitief wordt besloten het regionale spoorvervoer onder het OV-bureau te brengen. Uiteraard zal de verdeelsleutel ook worden gewijzigd indien er sprake is van een uitbreiding van de deelnemende bestuursorganen aan deze gemeenschappelijke regeling.

De dekking van de kosten voor het Openbaar Lichaam OV-bureau wordt bereikt door de inzet van maximaal de bestaande personele gelden en een deel van de exploitatiesubsidie.

De bijdrage over 2005 van de provincie Drenthe bedroeg € 230.000,-- voor een bijdrage in de apparaatskosten OV-bureau. Daarnaast een bedrag van € 17.868.000,-- voor het openbaar vervoer zelf.

Noordelijke Rekenkamer

Op 3 november 2004 is besloten tot het oprichten van een Rekenkamer, gezamenlijk met de provincies Fryslân en Groningen. De gemeenschappelijke regeling is in werking getreden op 1 januari 2005. Het gemeenschappelijk orgaan heeft tot taak de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken.

De bijdrage over 2005 van de provincie Drenthe bedroeg € 232.560,--.

Stichtingen en andere privaatrechtelijke rechtspersonen*Stichting Leerstoel Regionale/Noordelijke Economie*

De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting heeft vooral tot doel het (doen) verrichten van onderzoek en het geven van onderwijs op het terrein van de regionale economie in het algemeen en de economie van Noord-Nederland. Er is sprake van de behartiging van een publiek belang.

In de statuten is aangegeven dat het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste vier leden. De benoeming van de bestuursleden geschiedt als volgt. Drie bestuursleden worden benoemd door de colleges van GS van Drenthe, Fryslân en Groningen, te weten door iedere provincie één bestuurslid. Eén bestuurslid wordt benoemd door het bestuur van de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.

Omdat met het besturen van de stichting een openbaar belang wordt behartigd, is het lid van GS dat is benoemd als bestuurslid van de stichting voor het gevoerde bestuur in de stichting verantwoording schuldig aan PS.

De provincie heeft een subsidierelatie met de stichting.

Stichting Drentse Bedrijfslocaties

De stichting heeft tot doel het stimuleren van de economische activiteiten, werkgelegenheid en bedrijvigheid in de provincie Drenthe. De stichting is opgericht ter uitvoering van een besluit van PS. De stichting is dus opgericht ter behartiging van een openbaar belang. Op grond van de statuten heeft de provincie het recht een bestuurslid te benoemen. Het bestuurslidmaatschap eindigt onder meer door verlies van de kwaliteit of de hoedanigheid waarop het werd benoemd.

Het lid van het college is uit hoofde van zijn ambt bestuurslid van de stichting. Aangezien hij als bestuurslid een openbaar belang behartigt, bestaat er een verantwoordingsplicht aan PS voor het door hem gevoerde bestuur binnen de stichting. Behalve het feit dat de provincie bijdraagt in de kosten van de stichting is er verder geen belangenverstrengeling.

De bijdrage over 2005 bedroeg € 55.241,--.

Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)

Het doel van de Stichting LMA is om alle meldingen te registreren van binnenlandse transporten van gevaarlijk afval, bedrijfsafval en scheepsafval. De Stichting LMA stelt deze gegevens beschikbaar aan de overheid ten behoeve van de handhaving.

Het bestuur van de Stichting LMA wordt benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht (RvT). Bestuurders kunnen slechts natuurlijke personen zijn. Verder worden in de statuten geen eisen gesteld aan het bestuurslidmaatschap. In het bestuur is onder meer een gedeputeerde van de provincie Drenthe benoemd, namelijk mevrouw T. Klip-Martin. Daarnaast zit mevrouw A. Edelenbosch als gedeputeerde van Drenthe in de RvT.

De bijdrage over 2005 bedroeg € 155.814,--.

Stichting Drents Plateau (voorheen Erfgoedhuis van Drenthe)

De Stichting Drents Plateau (voorheen Erfgoedhuis van Drenthe) is opgericht om de activiteiten te bundelen op het gebied van behoud van culturele waarden, met name op het gebied van landschaps-, dorps- en stadsschoon, monumenten, archeologie, musea, regionale geschiedenis, cultuurtoerisme en (moderne) architectuur. De provincie Drenthe is naast de Vereniging van Drentse Gemeenten en de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht medeoprichter van de stichting.

De organen van de stichting zijn de Raad van Bestuur (de directie), de RvT en de Raad van Ondersteuning (RvO). De directie (statutair bestaande uit een of meerdere personen) bestuurt de stichting.

De RvT heeft als taak het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken. Alle leden van de RvT worden benoemd en ontslagen door GS, gehoord het advies van de RvO.

Drents Plateau wordt door de provincie ingeschakeld om te adviseren over de cultuurhistorisch en architectonische waarden in het ruimtelijk kwaliteitsbeleid. Dit gebeurt in de Commissie Advisering Ruimtelijke Plannen (CARP), maar ook bij het POP. Voor dit laatste kan worden gedacht aan de ontwikkeling van cultuurhistorische waardekaarten.

Daarnaast vraagt de provincie op grond van de Monumentenwet Drents Plateau om adviezen. Correspondentie met het Rijk gebeurt rechtstreeks door de provincie. De Monumentenwet zal met betrekking tot de archeologie waarschijnlijk in 2004 worden aangepast aan het Verdrag van Malta. Nederland is het enige Europese land dat dit verdrag nog niet heeft geratificeerd.

Drents Plateau is als organisatie nog volop in ontwikkeling. Momenteel wordt nog gewerkt aan een vorm van mandatering van de provinciale subsidieregelingen.

1.2.7. GRONDBELEID

Op grond van artikel 26 van het Besluit begroting en verantwoording 2004 dient het jaarverslag een uiteenzetting te bevatten over het grondbeleid. De provincie Drenthe voert echter geen (actief) grondbeleid. Wel worden naar behoefte, in relatie tot wegwerkzaamheden, soms stukjes grond aangekocht dan wel verkocht.

Voorts merken wij op dat de realisering van de ecologische hoofdstructuur (EHS) een afspraak is in het convenant IPO-LNV. Een van de instrumenten voor realisatie van de EHS is verwerving van begrensde natuurgebieden en bestaande natuurgebieden. De provincie realiseert deze aankopen door particuliere terreinbeheerderende natuurbeschermingsorganisaties (Natuurmonumenten en Het Drentse Landschap) hiervoor een aankoopsubsidie te verstrekken. De provincie heeft een regiefunctie als het gaat om de uitvoering van het EHS-beleid, maar koopt zelf geen grond.

II. Jaarrekening

II.1 PROGRAMMAREKENING 2005

Lasten

Programma (* € 1.000,-)	Boekjaar 2004	Primitief budget	Begr. wijz.	Budget na wijz.	Realisatie 2005	Restant	V/N
P-0.0 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	3.714	2.755	3.033	5.788	1.269	4.519	V
P-1.0 Provinciale staten	2.407	2.432	798	3.230	2.700	530	V
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	4.930	4.339	119	4.458	5.118	-660	N
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	1.496	1.465	125	1.590	1.718	-128	N
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	543	781	66	847	633	214	V
P-3.0 Verkeer	14.520	10.574	4.360	14.934	11.752	3.182	V
P-3.1 Beheer en onderhoud	20.356	18.054	7.144	25.198	22.912	2.286	V
P-3.2 Vervoer	29.522	20.471	2.345	22.816	21.701	1.115	V
P-4.0 Waterhuishouding	3.122	2.793	108	2.901	2.746	155	V
P-5.0 Milieu algemeen	1.729	2.194	752	2.946	2.058	888	V
P-5.1 Bodembeleid	5.300	8.727	1.563	10.290	7.750	2.540	V
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	3.409	5.177	516	5.693	4.599	1.094	V
P-6.0 Landelijk gebied	1.154	1.290	336	1.626	1.541	85	V
P-6.1 Natuur	6.796	5.524	1.387	6.911	6.232	679	V
P-6.2 Plattelandsbeleid	5.543	8.299	2.277	10.576	8.401	2.175	V
P-7.0 Economie	4.128	3.681	5.498	9.179	7.205	1.974	V
P-7.1 Toerisme en recreatie	2.129	1.090	4.163	5.253	3.336	1.917	V
P-7.2 Landbouw	307	198	14	212	255	-43	N
P-8.0 Welzijn	15.944	14.998	916	15.914	15.459	455	V
P-8.01 Sport en Onderwijs	959	764	395	1.159	1.233	-74	N
P-8.02 Cultuur	8.884	8.558	829	9.387	8.826	561	V
P-8.03 Zorg	1.862	2.008	782	2.790	2.493	297	V
P-8.04 Jeugdzorg	21.036	20.600	3.751	24.351	25.377	-1.026	N
P-9.0 Ruimtelijke ordening	2.834	2.664	237	2.901	2.584	317	V
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	11.176	3.904	6.351	10.255	9.036	1.219	V
Totaal Lasten	173.800	153.340	47.865	201.205	176.934	24.271	V

Baten

Programma Baten (* € 1.000,-)	Boekjaar 2004	Primitief Budget	Budget Wijz.	Budget na wijz.	Realisatie	Restant	V/N V/N
P-0.0 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	92.263	93.537	2.974	96.511	97.231	720	V
P-1.0 Provinciale staten	5	0	0	0	20	20	V
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	11	7	40	47	20	-27	N
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	18	213	-196	17	10	-7	N
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	0	0	10	10	0	-10	N
P-3.0 Verkeer	7.443	2.669	3.050	5.719	4.398	-1.321	N
P-3.1 Beheer en onderhoud	7.416	4.662	2.900	7.562	9.648	2.086	V
P-3.2 Vervoer	23.780	19.482	1.960	21.442	20.922	-520	N
P-4.0 Waterhuishouding	813	780	4	784	743	-41	N
P-5.0 Milieu algemeen	14	0	324	324	47	-277	N
P-5.1 Bodembeleid	2.517	5.326	946	6.272	4.052	-2.220	N
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	752	845	40	885	48	-837	N
P-6.0 Landelijk gebied	79	482	-6	476	398	-78	N
P-6.1 Natuur	1.389	1.116	139	1.255	1.221	-34	N
P-6.2 Plattelandsbeleid	2.895	1.000	866	1.866	374	-1.492	N
P-7.0 Economie	4.452	2.802	205	3.007	268	-2.739	N
P-7.1 Toerisme en recreatie	4	0	529	529	346	-183	N
P-7.2 Landbouw	44	31	0	31	25	-6	N
P-8.0 Welzijn	4.757	4.554	137	4.691	4.591	-100	N
P-8.01 Sport en Onderwijs	113	114	0	114	119	5	V
P-8.02 Cultuur	1.809	1.038	503	1.541	1.096	-446	N
P-8.03 Zorg	51	2	20	22	26	4	V
P-8.04 Jeugdzorg	20.560	19.942	3.626	23.568	24.629	1.061	V
P-9.0 Ruimtelijke ordening	91	0	0	0	-99	-99	N
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	9.910	2.269	1.864	4.133	5.181	1.048	V
Totaal baten	181.186	160.871	19.935	180.806	175.314	-5.492	N

RECAPITULATIE (* € 1.000,-)	Boekjaar 2004	Primitief budget	Budget wijz.	Budget na wijz.	Realisatie	Restant	V/N
Totaal Lasten	173.800	153.340	47.865	201.205	176.934	24.271	V
Totaal Baten	181.186	160.871	19.935	180.806	175.314	-5.492	N
Resultaat voor mutaties in reserves	-7.386	-7.531	27.930	20.399	1.620	18.779	V
Stortingen in reserves	23.137	10.102	-2.391	7.711	16.570	-8.859	
Onttrekkingen aan reserves	27.930	2.571	25.539	28.110	23.966	-4.144	
Per saldo mutatie bestemmingsreserves	-4.793	7.531	-27.930	-20.399	-7.396	-13.003	
Resultaat na verrekening met reserves	-12.179	0	0	0	-5.776	5.776	

II.2. TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING 2005

Programma Saldi (* € 1.000,--)	Boekjaar 2004	Primitief budget	Budget wijz.	Budget na wijz.	Realisatie	Restant	V/N
P-0.0 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-88.549	-90.782	59	-90.723	-95.962	5.239	V
P-1.0 Provinciale staten	2.402	2.432	798	3.230	2.680	550	V
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	4.919	4.332	79	4.411	5.098	-687	N
P-1.2 Interprovinciale samenwerking	1.478	1.252	321	1.573	1.709	-136	N
P-2.0 Openbare orde en veiligheid	543	781	56	837	633	204	V
P-3.0 Verkeer	7.077	7.905	1.310	9.215	7.354	1.861	V
P-3.1 Beheer en onderhoud	12.940	13.392	4.244	17.636	13.263	4.373	V
P-3.2 Vervoer	5.742	989	385	1.374	779	595	V
P-4.0 Waterhuishouding	2.309	2.013	104	2.117	2.003	114	V
P-5.0 Milieu algemeen	1.715	2.194	428	2.622	2.011	611	V
P-5.1 Bodembeleid	2.783	3.401	617	4.018	3.698	320	V
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer	2.657	4.332	476	4.808	4.551	257	V
P-6.0 Landelijk gebied	1.075	808	342	1.150	1.143	7	V
P-6.1 Natuur	5.407	4.408	1.248	5.656	5.011	645	V
P-6.2 Plattelandsbeleid	2.648	7.299	1.411	8.710	8.027	683	V
P-7.0 Economie	-324	879	5.293	6.172	6.937	-765	N
P-7.1 Toerisme en recreatie	2.125	1.090	3.634	4.724	2.990	1.734	V
P-7.2 Landbouw	263	167	14	181	230	-49	N
P-8.0 Welzijn	11.187	10.444	779	11.223	10.868	355	V
P-8.01 Sport en Onderwijs	846	650	395	1.045	1.114	-69	N
P-8.02 Cultuur	7.075	7.520	326	7.846	7.730	115	V
P-8.03 Zorg	1.811	2.006	762	2.768	2.467	301	V
P-8.04 Jeugdzorg	476	658	125	783	748	35	V
P-9.0 Ruimtelijke ordening	2.743	2.664	237	2.901	2.684	217	V
P-9.1 Volkshuisvesting/stedelijke vernieuwing	1.266	1.635	4.487	6.122	3.854	2.269	V
Totaal saldi	-7.386	-7.531	27.930	20.399	-1.620	18.779	V

Het rekeningsaldo over het boekjaar 2005 bedraagt € 5.776.000,-- (2004 € 12.179.000,--). Het begrote rekeningsaldo 2005 bedroeg per ultimo 2005 € 1.571.000,-- (posten Onvoorzien, Vrije bestedingsruimte en stelpost niet kwantificeerbare ontwikkelingen).

De totale lasten bleven € 24.271.000,-- achter op de begroting en de baten bleven achter met € 5.492.000,--. Het bruto resultaat voor verrekening met reserves bedroeg dus € 18.779.000,--. De niet uitgegeven respectievelijk te veel uitgegeven middelen op een aantal programmaonderdelen zijn gestort respectievelijk gedekt uit bestemmingsreserves (per saldo) € 13.003.000,--. Het resultaat na verrekening met reserves bedroeg dus € 5.776.000,--. Van dit bedrag is € 3.781.000,-- gereserveerd voor kredietoverheveling. Het restant ad € 1.995.000,-- is vrij beschikbaar.

Per programma zijn alle verschillen al zo veel als mogelijk toegelicht in de financiële analyse per programmaonderdeel. Onderstaande treft u een recapitulatie aan van de verschillen tussen de begrote programmasaldi (na verwerking begrotingswijzigingen) versus de gerealiseerde programmasaldi. Verschillende programma saldi worden verrekend met reserves. In de meest rechtse kolom treft u de saldi aan per programma na verrekening met reserves. Ten slotte treft u nog toelichting aan op de mutaties in reserves. Daar is een overzicht verstrekt van de begrote reserve mutaties versus de gerealiseerde mutaties.

Specificatie van verschillen tussen begrote (na wijziging) en gerealiseerde saldi per programma

	Saldi	Verrekening
P-0.0 Financiering en alg. dekkingsmiddelen		
Apparaatskosten	V 3.262	
Rente en dividend op uitzettingen korter dan 1 jaar	N 71	
Uitkering provinciefonds	V 571	
Motorrijtuigenbelasting	V 274	
Vereveningsbijdrage (4%) op compensabele BTW	N 99	
Lager noodzakelijk saldo in voorziening spaarregeling compensatieverlof	V 106	
Onvoorzien	V 106	
Vrije bestedingsruimte	V 765	
Bijdrage kostenplaats kapitaallasten	N 291	
Stelpost niet kwantificeerbare ontwikkelingen	V 700	
Niet opnemen dividend	N 222	
Overig	V 138	
Saldo Programma 0.0	V 5.239	5.239
Reserve wachtgelden sociaal cultureel werk		273
Reserve Drentse investeringspremieregeling middelen (oud)		324
Reserve witte plekken		-324
Economisch structuurfonds (kostenverdeelstaat)		-121
Reserve flankerend beleid (kostenverdeelstaat)		164
Reserve frictiekosten ombuigingen (kostenverdeelstaat)		-42
Saldo Programma 0.0 na verrekening met reserves	V	5.513
P-1.0 Provinciale staten		
Apparaatskosten	N 48	
Bijdrage wederopbouw na tsunami in Azië	V 483	
Kosten dual bestuur	V 61	
Overig	V 54	
Saldo Programma 1.0	V 550	550
P-1.1 Bestuurlijke aangelegenheden		
Apparaatskosten	N 682	
Overig	N 5	
Saldo Programma 1.1	N 687	-687
P-1.2 Interprovinciale samenwerking		
Apparaatskosten	N 119	
Overig	N 17	
Saldo Programma 1.2	N 136	-136

	Saldi	Verrekening
P-2.0 Openbare orde en veiligheid		
Apparaatskosten	V 101	
Opleidingen en oefeningen	V 28	
Risico-inventarisatie ext. veiligheid en risicokaart Drenthe	V 50	
Overig	V 25	
Saldo Programma 2.0	V 204	204
P-3.0 Verkeer		
Apparaatskosten	V 20	
Infrastructuurproject: Planstudie A28	V 150	
POP uitwerken speerpunten en onderzoeksprogramma	V 46	
Monitoring verkeersongevallen	V 30	
Vervallen actualisatie bereikbaarheidsprofiel	V 25	
Vertraging tunnel Scharreveld	V 258	
Vertraging reconstructie N854, Verlengde Hoogeveensche Vaart N37	V 88	
Programmakosten VVB (onder andere projecten mensgericht benaderen en Beleid & Uitv.) en begrotingsverschil.	V 483	
Bijdragen in verkeers- en vervoersprojecten	V 226	
Afwikkeling BDU (GDU) subsidietoezeggingen aan lagere overheden	V 398	
Verrekening voorziening Brede doeluitkering	V 147	
Afschrijvingen op gerede infrastructurele werken	V 1.124	
Toegerekende rente aan gerede infrastructurele werken	V 274	
Bijdrage van voorziening BDU	N 1.381	
Bijdrage Rijk GDU	V 171	
Overig	N 196	
Saldo programma 3.0	V 1.861	1.861
Reserve infrastructuur		-557
Reserve investeringen verkeer en vervoer		-1.128
Saldo Programma 3.0 na verrekening met reserves	V	176
P-3.1 Beheer en onderhoud		
Apparaatskosten	N 620	
Uitstel deklagen N376 tussen Rolde en Grolloo	V 1.000	
Extra strooi beurten gladheidbestrijding	N 300	
Voortgang verkoop grond (overhoeken)	V 112	
Verkoop voormalig steunpunt Beilen	V 350	
Financiële afwikkeling aantal PUP projecten	V 1.150	
Nog af te wikkelen fin. dienstverlening N34 Gieten/de Punt (overlaging ca.)	N 215	
Lagere pompkosten Vaarweg Meppel-De Punt	V 100	
Uitstel onderhoudsprojecten Vaarweg Meppel-De Punt	V 1.185	
Rijksbijdrage Vaarweg Meppel-De Punt als gevolg van lagere indexerings	N 48	
Uitstel en doorlopende onderhoudsprojecten Zuidoost-Drents vaarwegennet	V 912	
Gemeentelijke bijdrage brugbediening, subsidie natuurvriendelijk vervangen damwanden en ontvangen bijdragen in heropening vaarweg		
Zuidlaardermeer - Oost-Groningen.	V 556	
Bijdrage waterschappen in pompkosten	V 52	
Overig	V 140	
Saldo Programma 3.1	V 4.373	4.373
Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt		-1.346
Reserve wegenbeheer		-1.777
Reserve exploitatie provinciale zandwinplaatsen		8
Reserve beheer overige vaarwen		-1.284
Saldo Programma 3.1 na verrekening met reserves.	N	-26

	Saldi	Verrekening
P-3.2 Vervoer		
Apparaatskosten	V 599	
Kosten openbaar vervoer	V 342	
Bijdragen aan Openbaarvervoermaatschappijen	V 217	
Bijdrage van de voorziening openbaarvervoer	N 520	
Overig	N 43	
Saldo Programma 3.2	V 595	595
Reserve investeringen verkeer en vervoer		-38
Saldo Programma 3.2 na verrekening met reserves	V	557
P-4.0 Waterhuishouding		
Apparaatskosten	N 396	
Projecten gericht op waterbesparing	V 380	
Overige kosten uitvoering Grondwaterwet	V 130	
Saldo Programma 4.0	V 114	114
Reserve grondwaterheffing		-522
Saldo Programma 4.0 na verrekening met reserves	N	-408
P-5.0 Milieu algemeen		
Apparaatskosten	V 281	
Aangegane verplichtingen uitvoering NMP en NMP+	N 110	
Vertraging projecten met betrekking tot Energienota II.	V 630	
Vertraging opzetten, doorlichten en certificeren milieuzorgsysteem huisvesting	V 102	
Overige opbrengsten	N 292	
Saldo Programma 5.0	V 611	611
Reserve Nationaal Milieubeleidsplan		109
Saldo Programma 5.0 na verrekening met reserves	V	720
P-5.1 Bodembeleid		
Apparaatskosten	V 207	
Doorschuiven projecten WMD	V 81	
Taakstellende bijdrage waterleidingmaatschappijen	N 100	
Uitstel onderzoek organische stofgehalte van Drentse Landbouwbodems	V 95	
Vertraging projectuitvoering bodemsanering (inclusief monitoring voorm. stortplaatsen)	V 1.852	
Gewijzigde financiering bodemsanering Borger Odoorn/wijken Nieuw-Buinen	N 560	
Wijziging realisatie bodemsanering oude veenkoloniën Blok III	N 110	
Afwikkeling Rijksbijdrage bodemsanering 2001	V 98	
Bijdrage voorziening bodemsanering	N 1.466	
Bodemsanering gasfabriekterreinen	V 119	
Afwikkeling verplichtingen voorgaande jaren en overig	V 104	
Saldo Programma 5.1	V 320	320
Reserve monitoring voormalige stortplaatsen		71
Saldo Programma 5.1 na verrekening met reserves	V	391

	Saldi	Verrekening
P-5.2 Vergunningverlening en handhaving milieubeheer		
Apparaatskosten	V 102	
Kosten inventarisatie bronnen luchtkwaliteit	V 100	
Advertentiekosten vergunningverlening milieutaken	N 52	
Kosten veiligheid en vergunningverlening	V 70	
Werkzaamheden en kosten veiligheid vergunningverlening	V 32	
Kosten toepassing bestuursdwang	V 47	
Kosten meting, controle en labonderzoek handhaving en overig	N 42	
Saldo Programma 5.2	V 257	257
Reserve uitoefenen bestuursdwang		-49
Saldo Programma 5.2 na verrekening met reserves	V	208
P-6.0 Landelijk gebied		
Apparaatskosten	N 68	
Leges vergunningverlening ontgronding en bijdrage in advertentiekosten	V 41	
Lagere kosten uitvoering Ontgrondingsverordening	V 95	
Geringere inkomsten Heffingsverordening ontgrondingen Drenthe en overig	N 61	
Saldo programma 6.0	V 7	7
Reserve ontgrondingsheffing		-58
Saldo programma 6.0 na verrekening met reserves	N	-51
P-6.1 Natuur		
Apparaatskosten	N 909	
Subsidie St. "Het Drentse Landschap" (in plaats van apparaatskosten)	V 575	
Vertraging verzelfstandiging St. "Het Drense Landschap"	V 300	
Bijdragen in uitvoering subsidieregeling onderhoud landschapselementen	N 26	
Bijdrage aankoop natuur- en recreatieterreinen	V 88	
Toegerekende rente (kapitaallasten) aanschaf natuurterreinen	V 97	
Afwikkeling grondverwerving 2004 met DLG	V 53	
Bijdragen uitvoering tweede fase Relatienotagebieden	V 73	
Uitvoeringskosten Flora- en Faunawet	V 95	
Uitvoering natuurbeschermingswet	V 247	
Bijdragen aan Natuurbeheerders	V 26	
Schade preventie flora en fauna en overig	V 26	
Saldo programma 6.1	V 645	645
Reserve uitvoering tweede fase Relatienota en natuurontwikkelingsbeleid		-126
Reserve uitvoering Subsidieregeling onderhoud landschapselementen (SOL)		26
Saldo programma 6.1 na verrekening met reserves	V	545
P-6.2 Plattelandsbeleid		
Apparaatskosten	N 56	
Inkomsten (onder andere VIEP en ASP Roden, Oude diep)		
en uitgaven Vitaal Platteland	V 169	
Uitvoeringskosten plattelandsbeleid (inclusief afwikkeling vorig boekjaar)	V 73	
Aangegane subsidieverplichtingen projecten gebiedsgericht milieubeleid	V 273	
Rijksbijdrage in proceskosten van 4 projecten gebiedsgericht milieubeleid	V 49	
Gereserveerd nog niet beschikt project vaarverbinding Erika-Ter Apel	V 119	
Afwikkeling vorig boekjaar en overig	V 56	
Saldo Programma 6.2	V 683	683
Reserve plattelandsstructuur		-31
Reserve Vitaal platteland		-169
Reserve Stimulering gebiedsgericht beleid		-341
Saldo Programma 6.2 na verrekening met reserves	V	142

	Saldi	Verrekening	
P-7.0 Economie			
Apparaatskosten	N 586		
Co-financiering Kompas projecten	V 1.665		
Opheffing voorziening voorwaarden scheppend beleid	V 68		
Actieprogramma ICT (projecten ICT in Drenthe, een economische kijk)	V 351		
Afrekening subsidie Groningen Airport Eelde 2002	N 27		
St. Drentse bedrijfslocaties	N 39		
Subsidie regionaal overslagcentrum Coevorden	V 237		
Doorschuiven afwikkeling projecten parkmanagement	V 129		
Project participatiebeleid niet werkenden	V 30		
Uitvoeringsprogramma Onderwijskennisinfrastructuur	V 109		
Niet opnemen dividend Essent en WMD	N -2.819		
Proceskosten Kompas	V 83		
Overig	V 32		
Saldo Programma 7.0	N 767	-767	
Reserve flexibel beleid		-153	
Reserve versterking economische structuur		-1.970	
Saldo Programma 7.0 na verrekening met reserves	N	-2.890	
P-7.1 Toerisme en recreatie			
Apparaatskosten	N 187		
Bijdrage stadsontwikkeling en toerisme Meppel	V 2.300		
Meerjaren Uitvoering Masterplan Veenhuizen	V 59		
Meerjaren Belvédère projecten Tussen Hondsrug en Hummling en Veenhuizen	V 176		
Bijdrage aan Rijksgebouwendienst Gevangenismuseum Veenhuizen	N 441		
Bijdrage Rijk project Belvédère en overige	N 173		
Saldo Programma 7.1	V 1.734	1.734	
Reserve flexibel beleid		-2.359	
Reserve grote projecten		441	
Saldo Programma 7.1 na verrekening met reserves	N	-184	
P-7.2 Landbouw			
Apparaatskosten	N 36		
Bijdrage in consultant biologische landbouw en overig	N 13		
	N	49	-49
P-8.0 Welzijn			
Apparaatskosten	V 254		
Bijdrage aan instellingen sociaal cultureel werk in wachtgeldverplichtingen	N 114		
Mensen in het middelpunt en overig	V 26		
(niet toegerekende) indexering subsidie budgetinstellingen	V 189		
Saldo programma 8.0	V 355	355	
Reserve Sociale culturele ontwikkeling		-39	
Saldo programma 8.0 na verrekening met reserves	V	316	
P-8.1 Sport en Onderwijs			
Apparaatskosten	N 111		
Overig voornamelijk door afwikkeling reeds beschikte subsidies	V 42		
Saldo programma 8.1	N 69	-69	

P-8.2 Cultuur

Apparaatskosten	N	42	
Bijdrage in kosten culturele educatie	V	56	
Bijdrage aan Drents Museum (restant gelden klimaatbeheersingsinstallatie)	V	86	
Subsidie Drents Plateau (waardering archeologische terreinen)	V	40	
Overig	N	25	
Saldo programma 8.2	V	115	115

P-8.3 Zorg

Apparaatskosten	N	54	
Subsidie activiteiten volksgezondheid en maatschappelijke dienstverlening	V	18	
Subsidie projecten woonzorgstimulering	V	209	
Subsidie projecten integraal ouderenbeleid	V	42	
Bijdragen totstandkoming multifunctionele dienstencentra	V	49	
VWS Piloot zorg en welzijn	V	13	
Overig	V	24	
Saldo programma 8.3	V	301	301
Reserve Bejaardenorden			-209
Saldo programma 8.3 na verrekening met reserves			92

P-8.4 Jeugdzorg

Apparaatskosten	V	18	
Subsidiering activiteiten jeugdhulpverlening	V	8	
Presentiegelden, reis- en verblijfkosten commissieleden en overig	V	9	
Saldo programma 8.4	V	35	35

P-9.0 Ruimtelijke ordening

Apparaatskosten	V	151	
Afwikkeling POP II	V	47	
Zonering omgevingsbelastende bedrijvigheid	V	9	
Bijdrage in kosten regiovisie Groningen-Assen 2030	V	12	
Voortzetting Digitale uitwisseling ruimtelijke plannen (DURP)	V	77	
Afboeking vorderingen/rechten DURP	N	99	
Overig	V	22	
Saldo programma 9.0	V	217	217

P-9.1 Stedelijke vernieuwing

Apparaatskosten	N	161	
Intensivering stedelijke ontwikkeling en vernieuwing/integrale woonplannen	V	188	
Thema Water	V	141	
Project Ruimtelijke kwaliteit en Townnet	V	81	
Overgangsjaar programma stedelijke ontwikkeling	V	1.694	
Rente voorzieningen grondkosten VINEX, stedelijke vernieuwing en Stado	V	325	
Saldo programma 9.1	V	2.268	2.268
Reserve stedelijke ontwikkeling			-1.694
Reserve flexibel beleid			-81
Saldo programma 9.1 na verrekening met reserves	V		493
Totaal	V	18.779	5.776

TOELICHTING OP DE MUTATIES IN RESERVES

Specificatie van de stortingen in reserves

Stortingen in reserves (* € 1.000,-)	Boekjaar 2.004	Primitief budget	Budget wijz.	Budget na wijz.	Realisatie	Restant
Reserve flexibel beleid	3.815	3.815	-3.797	18	18	0
Reserve egalisatie uitv. Collegeprog.	6.300	0	0	0	0	0
Reserve infrastructuur	1.018	10	0	10	567	-557
Reserve grondwaterheffing	340	0	0	0	561	-561
Reserve ontgrondingsheffing	20	282	-282	0	58	-58
Reserve vaarweg Meppel-De Punt	827	0	0	0	1.347	-1.347
Reserve Plattelandsstructuur	0	0	0	0	31	-31
Reserve versterking ec. structuur	448	0	334	334	2.304	-1.970
Saldiereserve	1.992	401	293	694	694	0
Reserve wegenbeheer	0	0	0	0	1.777	-1.777
Reserve investeringen Verkeer/vervoer	3.544	4.714	0	4.714	5.370	-655
Reserve Vitaal platteland	0	0	877	877	1.047	-170
Reserve sociaal culturele ontw.	0	0	0	0	39	-39
Reserve wachtgeld soc. cult. werk	18	0	0	0	0	0
Reserve stedelijke ontwikkeling	0	0	0	0	1.694	-1.694
Inflatiecorrectie res. verk./verv.	410	601	44	645	645	0
Inflatiecorrectie res. alg. doeleinden	273	278	0	278	278	0
Reserve IPR oud	52	0	0	0	0	0
Reserve witte plekken	87	0	0	0	0	0
Reserve monitoring voorm. stortpl.	872	0	0	0	0	0
Reserve aankoop natuurterreinen	250	0	0	0	0	0
Reserve NMP	104	0	0	0	0	0
Reserve SGM	2.068	0	0	0	0	0
Reserve frictiekosten ombuigingen	450	0	140	140	140	0
Reserve bestuursdwang	250	0	0	0	0	0
Totaal Saldi	23.138	10.102	2.390	7.712	16.570	-8.858

Specificatie van de onttrekkingen aan reserves

Onttrekkingen aan reserves (* € 1.000,--)	Boekjaar 2.004	Primitief budget	Budget wijz.	Budget na wijz.	Realisatie	Restant	V/N
Reserve flexibel beleid	3.036	414	7.958	8.372	5.778	-2.593	
Reserve vrijwillige bodemsanering	0	0	10	10	10	0	
Saldireserve	8.305	0	10.151	10.151	10.151	0	
Reserve grondwaterheffing	344	249	0	249	288	39	
Reserve Ontgrondingsheffing	11	11	0	11	11	0	
Reserve voorfinanciering bodemsan.	668	0	0	0	0	0	
Reserve vrijwillige bosan.	7	0	0	0	0	0	
Reserve organisatieontwikkeling	17	0	5	5	5	0	
Reserve vaarweg Meppel-De Punt	0	0	705	705	705	0	
Reserve Plattelandsstructuur	50	0	191	191	191	0	
Reserve versterking ec. structuur	-232	121	31	152	31	-121	
Reserve wegenbeheer	0	0	292	292	292	0	
Reserve investeringen verk./vervoer	36	0	1.103	1.103	592	511	
Reserve infrastructuur	12.145	1.575	-1.575	0	0	0	
Reserve aankoop natuurterreinen	0	0	659	659	659	0	
Reserve Vitaal platteland	0	0	97	97	97	0	
Reserve risico's BTW compensatie	800	200	389	589	589	0	
Reserve festivals	143	0	0	0	0	0	
Reserve wachtgelden soc. cult. werk	0	0	0	0	272	272	
Reserve reg. ontw. oostermoer gem.	40	0	0	0	0	0	
Reserve werkgelegenheid	448	0	0	0	0	0	
Reserve IPR (oud)	0	0	5	5	329	324	
Reserve witte plekken	10	0	329	329	5	-324	
Reserve tweede fase Relatienota ca.	15	0	316	316	190	-125	
Reserve grote projecten	341	0	104	104	545	441	
Reserve monitoring voorm. stortpl.	0	0	0	0	71	71	
Reserve SOL	9	0	157	157	183	26	
Reserve NMP	0	0	0	0	109	109	
Reserve flankerend beleid	55	0	214	214	378	164	
Reserve zandwinplaatsen	91	0	0	0	8	8	
Reserve SGM	949	0	1.000	1.000	659	-341	
Reserve frictiekosten	0	0	85	85	43	-42	
Reserve egalisatie uitv. Collegeprog.	0	0	1.575	1.575	1.575	0	
Reserve vaarwegen ZO-Drenthe	642	0	1.355	1.355	71	-1.284	
Reserve bestuursdwang	0	0	125	125	76	-49	
Reserve bejaardenoorden	0	0	258	258	49	-209	
Totaal saldi	27.930	2.571	25.539	28.110	23.966	4.144	

II.3. BALANS PER 31 DECEMBER 2005

(x € 1.000,--)

	31 december 2004	31 december 2005
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Materiële vaste activa	34.603	38.278
Financiële vaste activa*	<u>40.251</u>	<u>43.509</u>
	74.854	81.787
Vlottende activa		
Liquide middelen	8.430	9.792
Vorderingen*	52.228	52.115
Overlopende activa	15.589	8.920
Vorraden	<u>(21)</u>	<u>0</u>
	76.226	70.827
Totaal activa	<u>151.080</u>	<u>152.614</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	36.205	31.870
Bestemmingsreserves	38.363	47.482
Resultaat	<u>12.179</u>	<u>5.776</u>
	86.747	85.128
Voorzieningen		
Voorzieningen ten behoeve van derden	13.665	9.138
Voorzieningen	<u>4.394</u>	<u>5.435</u>
	18.059	14.573
Langlopende schulden	4.447	3.880
Vlottende passiva		
Vlottende schulden	7.047	10.149
Overlopende passiva	<u>34.780</u>	<u>38.884</u>
	41.827	49.033
Totaal passiva	<u>151.080</u>	<u>152.614</u>
De som van de gewaarborgde geldleningen bedraagt:	28.316	24.153

* Wegens wijziging in de rubricering van de rentevordering op RTV Drenthe is een bedrag van € 61.000,-- van Vorderingen onder Financiering geplaatst.

II.4. WAARDERINGS- EN RESULTAAT-BEPALINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

De programmaverantwoording is opgesteld met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Door invoering van het BTW-compensatiefonds zijn alle lasten netto, dus exclusief het betaalde BTW-deel, verantwoord.

Stelselwijziging

Het standpunt van de commissie BBV is dat dividendopbrengsten verantwoord moeten worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat. Omdat de algemene vergadering van aandeelhouders pas in jaar t+1 beslist over het dividend over jaar t, zo stelt de commissie BBV, moet het dividend over jaar t worden verantwoord in de jaarrekening van jaar t+1. Op basis van dit standpunt is met ingang van 2005 een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot dividenden 2005. Het betreft hier de dividenden van de Bank Nederlandse Gemeenten (schatting op basis van de begroting 2005 € 203.580,-), Nederlandse Waterschapsbank (schatting op basis van de begroting 2005 € 18.000,-), Waterleiding Maatschappij Drenthe (schatting op basis begroting 2005 € 2.270,-) en Essent (schatting op basis perbericht 9 maart 2006 € 5.994.000,-). In totaal is het financiële effect van deze stelselwijziging € 6,2 miljoen.

Balans

Algemeen

De activa en passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa worden opgenomen alle geactiveerde uitgaven die betrekking hebben op kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, het saldo van agio en disagio en tevens de geactiveerde uitgaven die betrekking hebben op kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. De onder deze noemer geactiveerde uitgaven worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Investing	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Provinciale gebouwen	50
Meubilair	10
Hardware (automatisering)	4
Software (automatisering)	4
(Voorzieningen bij) waterwegen	30
(Aanleg van) wegen	20
rotondes, verkeersdrempels ed.	10
bruggen en viaducten	90
Immateriële activa	maximaal 5
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode dan wel volgens het annuïteitenprincipe.

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs. Aandelen waarvan de intrinsieke waarde lager is dan de nominale waarde of verkrijgingsprijs, worden tegen lagere marktwaarde opgenomen. De in het volgende dienstjaar te ontvangen aflossingsbedragen op de verstrekte langlopende leningen worden niet naar de vlottende activa overgebracht. Onder de Financiële vaste activa worden ook opgenomen alle bijdragen in investeringen van derden. De onder deze noemer geactiveerde uitgaven worden gewaardeerd op historische kosten onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen.

De jaarlijkse afschrijvingen worden bepaald volgens de lineaire methode of volgens het annuïteitenprincipe.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Opgenomen geldleningen

De in het volgende dienstjaar te betalen aflossingsbedragen worden niet naar de vlottende passiva overgebracht.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen zijn “binnenlijns” vermeld in de balans, tegen het nominale bedrag van de resterende borgstelling.

II.5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2005

Inleiding

Het verloop van enkele posten gedurende het jaar is weergegeven in een mutatieoverzicht. De bedragen in de overzichten zijn in duizenden euro's. De balans is conform de voorgeschreven wijze van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgesteld. Net als dat in 2004 voor het eerst ook gedaan is.

Materiële vaste activa (€ 38.278,--)

De materiële vaste activa

(x 1.000,--)	Boekwaarde 1 januari 2005	Investeringsen	Afschrijving	Bijdragen derden	Boekwaarde 31 december 2005
Bedrijfsgebouwen	6.078	379	520	0	5.937
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.700	6.647	893	1.993	30.461
Vervoermiddelen	18	0	10	0	8
Machines, apparaten en installaties	1.807	1.119	1.054	0	1.872
Totaal	34.603	8.145	2.477	1.993	38.278

De boekwaarde van de materiële vaste activa is ten opzichte van 31 december 2004 toegenomen met € 3.675.000,--. Dat de materiële vaste activa dit jaar sterk zijn toegenomen, heeft voornamelijk te maken met de investeringen in verkeer- en vervoerprojecten en doordat er in 2005 geen extra afschrijvingen hebben plaatsgevonden. De investeringen met betrekking tot grond-, weg- en waterbouwkundige werken hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De investeringen die betrekking hebben op de bedrijfsgebouwen, vervoersmiddelen en machines, apparaten en installaties hebben betrekking op investeringen met een economisch nut. De kapitaallasten van investeringen die worden gefinancierd uit het Infrakrediet of Verkeer- en vervoerkrediet worden gedekt door de bestemmingsreserve Infrastructuur en de reserve Investerings verkeer en vervoer.

Financiële vaste activa (€ 43.509,--)

De financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren.

(x 1.000,--)	31 december 2004	31 december 2005
Deelnemingen	853	854
Hypotheeklen ambtenaren	25.891	30.185
Overige uitgegeven langlopende leningen	12.895	12.102
Bijdragen in activa in eigendom van derden	551	368
Totaal	40.190	43.509

Deelnemingen

De provincie Drenthe bezit belangen in diverse instellingen. Deze effecten zijn bestemd om duurzaam ten dienste van de eigen bedrijfsuitoefening te staan.

De volgende belangen zijn per 31 december 2005 in het bezit van de provincie Drenthe.

Deelneming (x € 1.000,--)	Waarde 31 december 2005	Volgestort in %	Verwacht dividend 2005	Nominale waarde
Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	18	100	2	41
Bank Nederlandse Gemeenten	199	25	204	219
Nederlandse Waterschapsbank	4	25	18	4
PME-groep NV (Essent)	633	100	5.994	633
Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)	p.m.	100	p.m.	519
Groningen Airport Eelde NV	p.m.	100	p.m.	1.252
Totaal	854		6.218	2.668

In 2005 zijn in verband met de vijfjaarlijkse aanpassing van het aandelen bezit aan het aantal aansluitingen, 37 aandelen WMD bijgekocht. Het totaal aantal aandelen komt daarmee uit op 907 met een nominale waarde van 41.160,--. De aandelen van de NOM en Groningen Airport Eelde NV zijn p.m. gepresenteerd, aangezien de waarde van deze aandelen lager is dan de nominale waarde. Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2005 waren van een aantal deelnemingen de definitieve dividenden nog niet bekend. De in dit overzicht opgenomen verwachte dividenden over 2005 zijn dan ontleend aan de begroting over 2005 of gebaseerd op informatie opgedaan tijdens aandeelhouders vergaderingen.

Hypotheeken ambtenaren

De door de provincie verstrekte geldleningen inzake hypotheeken ambtenaren zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)	Stand 1 januari 2005	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31 dec. 2005	Rente
Hypotheeken ambtenaren*					
	25.891	7.373	3.079	30.185	1.115
Totaal	25.891	7.373	3.079	30.185	1.115

* De bedragen in deposito van de verstrekte hypotheeken zijn niet in mindering gebracht op het uitstaande saldo, maar opgenomen onder overige schulden.

In 2005 is wederom door de lage rentestand een fors aantal hypotheeken verstrekt en is van veel hypotheeken de rente herzien.

Overige uitgegeven langlopende geldleningen

De door de provincie verstrekte langlopende geldleningen zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)

	Stand 1 januari 2005	Verstrekte leningen	Aflossing	Stand 31 december 2005	Rente
Overige uitgegeven langlopende geldleningen					
NV EDON (achtergesteld)	4.248	-	-	4.248	382
Leningen pc-privéproject	106	-	90	16	-
RTV Drenthe	6.501*	136	900	5.737	258
Astron Dwingeloo	2.102	-	0	2.102	84
Totaal	12.957	136	990	12.103	724

In 2004 is een lening verstrekt aan RTV Drenthe voor herhuisvesting en aanschaf technische apparatuur. Dit is een lening waarbij RTV-Drenthe elk jaar hetzelfde rentebedrag verschuldigd is en waarbij het verschil met de berekende rente bij het schuldbedrag wordt opgeteld. In 2005 heeft RTV-Drenthe naast de reguliere aflossing € 200.000,-- extra afgelost.

* Wegens wijziging in de rubricering van de rentevordering op RTV-Drenthe is een bedrag van € 61.000,-- van Vorderingen onder Financiering geplaatst, waardoor waarde per 1 januari 2005 afwijkt van de balans uit de Jaarstukken 2004.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn als volgt te specificeren.

(x € 1.000,--)

	Boekwaarde 1 januari 2005	Investerings	Afschrijving	Verminderings	Boekwaarde 31 december 2005
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	551	19	202	0	368

Liquide middelen (€ 9.792,--)

Onder de liquide middelen zijn alle tegoeden opgenomen die per direct ter vrije beschikking van de provincie Drenthe staan.

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	31 december 2005	Ontwikkeling
Bank Nederlandse Gemeenten	-	-/-698	-/-698
ABN AMRO Bank	7.267	7.018	-/-249
Postbank	10	19	9
ABN AMRO Parkeerrekening	1.150	3.450	2.300
Kas	3	3	-
Totaal	8.430	9.792	1.362

Vorderingen (€ 52.115,--)

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	31 december 2005	Ontwikkeling
Debiteuren	3.720	5.043	1.323
Deposito's u/g	46.660	45.013	-/-1.647
Voorfinanciering grondaankopen	1.909	2.059	150
Totaal	52.289	52.115	-/-174

Van het bedrag dat opgenomen is onder debiteuren heeft een bedrag van € 1.971.000,-- betrekking op vorderingen op openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige vorderingen. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 899.000,--. Van het saldo van de vorderingen op 31 december 2005 resteert per 21 februari € 2.505.000,--.

Overlopende activa (€ 8.920,--)

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	31 december 2005	Ontwikkeling
Nog te ontvangen inkomsten	13.724	8.152	-/-5.572
Nog te declareren bedragen	1.544	453	-/-1.091
Vooruitbetaalde kosten	321	315	-/-6
Totaal	15.589	8.920	-/-6.669

Nog te ontvangen inkomsten

Dit betreft de raming van een aantal nog te ontvangen bedragen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet waren afgewikkeld. Het betreft vele kleinere bedragen. De grootste bedragen hebben betrekkingen op de aangifte van te compenseren BTW ad € 5.958.000,--, € 2.029.000,-- voor nog te ontvangen motorrijtuigenbelasting en € 672.000,- voor de nog van het Rijk te ontvangen uitkering behoedzaamheidsreserve. De afname van de nog te ontvangen inkomsten wordt veroorzaakt door de aangegeven stelselwijziging ten aanzien van opname dividenden.

Nog te declareren bedragen

Dit betreft de nog in rekening te brengen bedragen bij derden, waarbij de afrekening in 2006 wordt gemaakt.

Vooruitbetaalde kosten

Deze post heeft voornamelijk betrekking op vooruitbetaalde subsidies en bijdragen. De belangrijkste posten betreffen uitbetaalde fractievergoedingen 1e kwartaal 2006.

Vorraden (-)

Het saldo van projecten voor derden is per 31 december 2005 nul. In 2005 is voor € 209.000,-- aan winst afgeroomd ten gunste van wegenbeheer, waarbij het bedrag beschikbaar is gesteld voor Rijksweggerelateerde projecten. Een aantal projecten voor derden is eind 2005 financieel afgesloten en vanaf 2006 zijn de projecten die doorlopen, binnen het managementcontract Wegenbeheer van de productgroep Wegen en Kanalen ondergebracht.

Eigen vermogen (€ 85.128,--)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de reserves zijn in de balans verwerkt.

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	Storting	Uitname	31 december 2005
Algemene reserves	48.384	990	17.504	31.870
Bestemmingsreserves	38.363	15.580	6.461	47.482
Resultaat		5.776		5.776
Totaal	86.747	22.346	23.965	85.128

Een gedetailleerd overzicht van alle reserves is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Voorzieningen (€ 14.573,--)

Alle aangegane verplichtingen met betrekking tot de voorzieningen zijn in de balans verwerkt. De mutaties in voorzieningen kunnen als volgt worden weergegeven.

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	Storting	Uitname	31 december 2005
--	----------------	----------	---------	------------------

Voorzieningen ten behoeve van derden

	13.665	690	5.217	9.138
Voorzieningen	4.394	1.477	436	5.435
Totaal	18.059	2.167	5.653	14.573

Een gedetailleerd overzicht van alle voorzieningen is opgenomen in de bijlage Staat van reserves en voorzieningen.

Langlopende schulden (€ 3.880,--)

De langlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(x € 1.000,--)

	1 januari 2005	Opgenomen	Aflossing	31 december 2005	Rente %
--	----------------	-----------	-----------	------------------	---------

Opgenomen leningen

Bank Nederlandse Gemeenten	1.701	-	340	1.361	5,10
Avero Leven	908	-	227	681	6,92
Stichting Nationaal Groenfonds	1.339	-	-	1.339	3,60
Stichting Nationaal Groenfonds	499	-	-	499	3,20
Totaal	4.447	-	567	3.880	

De rentelast over 2005 met betrekking tot de langlopende leningen heeft € 186.000,-- bedragen.

Vlottende passiva (€ 49.033,--)

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Vlottende schulden (€ 10.149,--)

De vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

- Overige schulden	9.396
- Rekening-courantsaldi	753
Totaal	10.149

Het openstaande bedrag aan crediteuren, dat onder overige schulden is gerangschikt, is per 31 december 2005 € 9.080.000,--. Dit is € 3.620.000,-- hoger dan de stand per 31 december 2004. Door beter de voorregistratie van inkoopfacturen te volgen is ervoor gezorgd dat alle facturen met betrekking tot 2005 ook daadwerkelijk ten laste van het boekjaar zijn verantwoord. Overige schulden heeft € 2.704.000,-- betrekking op schulden aan openbare lichamen en de rest heeft betrekking op overige crediteuren. Van het saldo crediteuren op 31 december 2005 resteert per 21 februari 2006 nog € 96.000,-- wegens onenigheid over de factuur of levering.

De saldi van diverse rekening-courantrekeningen hebben voornamelijk betrekking op Europese of regionale projecten, waarvoor de provincie de administratie voert.

Overlopende passiva (€ 38.884,--)

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

- Nog te betalen posten	37.381
- Verstrekte voorschotten	-/- 1
- Diverse overlopende posten	990
- Diverse kruisposten	-/- 424
- Nog af te dragen sociale premies en loonheffing	958
- Te verrekenen BTW	-/- 20
Totaal	38.884

- Nog te betalen posten

Onder de Nog te betalen posten is het totaal van de aangegane verplichtingen per 31 december 2005 verantwoord. Dit bedrag is aanzienlijk hoger dan eerdere jaren. Dit komt mede doordat met ingang van 2004 alle verplichtingen, ook die waarvan de lasten door reserves en voorzieningen worden gedekt, worden verantwoord op de balans en daarnaast door extra aandacht in 2005 voor het verantwoorden van de daadwerkelijk lasten ten laste van het boekjaar 2005. In het opgenomen bedrag voor Nog te betalen posten zijn ook “interne” schulden opgenomen. Het betreft een totaal van € 3.398.000,-- voor projecten die vallen binnen de geoormerkte rijksgelden van de Gebundelde doeluitkering (GDU). Het betreft door de provincie verstrekte GDU-beschikkingen van 12 projecten die door de provincie zelf worden gerealiseerd. Tegenover deze verplichtingen staat een bedrag van € 919.000,-- voor interne debiteuren. Dit is het bedrag van toegezegde GDU-beschikkingen die als vorderingen reeds zijn opgenomen.

- Verstrekte voorschotten

Het betreft een voorschot aan personeel.

- Diverse overlopende posten

Onder deze post zijn vooruit ontvangen inkomsten verantwoord.

- Diverse kruisposten

Onder deze post zijn bedragen verantwoord die worden doorberekend naar derden/personeel en administratieve verrekeningen tussen diverse bankrekeningen van de provincie.

- Nog af te dragen sociale premies en loonheffing

De inhoudingen die nog moeten worden afgedragen zijn loonheffing, pensioenpremies, fpu-premies en ziektekostenpremies. Dit zijn de ingehouden premies over de maand december 2005.

- Te verrekenen BTW

Het betreft hier nog te verrekenen BTW over de maand december 2005.

II.6. INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In de Begroting 2005 zijn incidentele lasten opgenomen. Deze zijn weergegeven in navolgend overzicht. Bij dit overzicht wordt het volgende opgemerkt.

1. Onder incidentele lasten worden in dit geval verstaan de in de jaren 2005, 2006 en 2007 geraamde baten en lasten.
2. In het overzicht zijn begrepen de incidentele lasten waartoe reeds eerder door de staten is besloten en de incidentele lasten zoals die in de ontwerpbegroting 2005 door het college van gedeputeerde staten zijn voorgesteld.
3. In het overzicht zijn niet meegenomen de eenmalige lasten die worden gedekt door eenmalige baten. Dit kan zowel zijn een eenmalige bijdrage van het Rijk of een eenmalige bijdrage van een reserve of een voorziening.
4. In het overzicht zijn niet meegenomen eenmalige toevoegingen aan reserves wegens het op peil houden van de “bestedingskracht” van deze reserve.

Programma	Prestatie-nummer	Budgetomschrijving	Budget-nummer	Budget	Realisatie	Restant/overschot
Bestuurlijke aangelegenheden	3120102	Kosten provinciebezoek H.M. de Koningin	423.281	98.000	103.484	-5.484
	3120102	Terugontvangen kosten bezoek H.M. de Koningin	823.058	-35.000	-5.827	-29.173
Bestuurlijke samenwerking	3160101	Kosten IPO-conferentie	423275	125.000	109.022	15.978
Waterhuishouding	3400402	Regiefunctie waterhuishouding	423.198	82.902	89.449	-6.547
	3420101	Bijdrage in kosten landelijke beverratbestrijding	440.308	24.163	24.163	0
	3420101	Bijdrage in kosten beverratbestrijding organisatie Drenthe/Overijssel	440.308	4.369	0	4.369
Milieu algemeen	3500402	Bijdrage in secretariaatskosten NOMO	440.253	6.500	3.100	3.400
Vergunningverlening en handhaving	3550102	Kosten werkzaamheden vergunningverlening en handhaving	423.068	8.100	8.100	0
Natuur	3620111	Bijdrage Innatura	440.346	6.870	492	6.378
	3620502	Bijdrage Faunabeheer Drenthe	440.369	44.517	35.613	8.904
Economie	3710702	Bijdrage Noordelijke Arbeidsmarktschets	440.326	8.925	7.500	1.425
Welzijn	3840314	Bijdrage wederopbouw op tsunami in Azië	440.411	8.230	8.230	0
Onderwijs en Sport	3810103	Bijdrage in GION-onderzoek Drentse monitor	440.372	9.075	9.436	-361
	3810103	Instandhouding steunpunt Open Universiteit Emmen	440.373	15.900	14.700	1.200
Jeugdzorg	3880105	Stichting Jeugdzorg Drenthe	440.430	100.000	100.000	0
Volkshuisvesting/	3920102	Bijdragen in integrale woonplannen	423.250	180.000	44.556	135.444
Stedelijke vernieuwing	3920105	Proceskosten samenwerking grote steden	423.246	150.000	96.702	53.298
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	2260102	Apparaatskosten in de loop van het jaar ontstaan (Communicatieplan voor begroting 2006)	423.284	35.000	30.753	4.247
	2230201	Controlekosten	423.112	82.580	100.060	-17.480

III.1.1. INVESTERINGEN

Investeringsprojecten

In 2005 waren in totaal 96 investeringsprojecten onderhanden. Het merendeel van de projecten wordt uitgevoerd volgens het Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (MUP). De overige projecten hebben betrekking op bijdragen in de aankoop van relatienota-gebieden, bedrijfsgebouwen, facilitaire zaken en automatiseringsvoorzieningen. De totale netto-investering op de provinciale investeringsprojecten in 2005 bedraagt € 6.173.000,--.

Van de 96 onderhanden projecten, zijn er 33 in financieel en technisch opzicht geheel afgerond. De begrote totale netto-investering van deze af te sluiten projecten is € 5.991.000,--; dit bedrag is onderschreden met € 1.103.000,--. De verschillende na- en voordelen op de investeringskredieten vertalen zich in hogere respectievelijk lagere kapitaallasten, waarbij het voordeel van de lagere kapitaallasten op de afgesloten MUP-projecten ten gunste komt van de reserves Infrastructuur en Investeringsverkeer en vervoer en weer gebruikt kan worden voor nieuwe kredieten in deze sector.

Investeringsprojecten kunnen als volgt worden gerecapituleerd.

(x 1.000,--)

verstekte kredieten

realisatie

kredietruimte

63 lopende investeringsprojecten

Uitgaven 1 januari 2005		25.593	
Investeringsprojecten 2005		6.881	
Totale uitgaven	61.300	32.474	28.826
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2005		13.358	
Ontvangen bijdragen 2005		1.124	
totale bijdragen 2005	19.438	14.482	4.956
Totaal netto	41.862	17.992	23.870
De dit jaar afgesloten 33 projecten			
Uitgaven 1 januari 2005		5.824	
Investeringsprojecten 2005		1.283	
Totale uitgaven	8.712	7.107	1.605
Bijdragen derden en reserves 1 januari 2005		1.597	
Ontvangen bijdragen 2005		622	
Totale bijdragen 2005	2.721	2.219	502
Totaal netto	5.991	4.888	1.103
Totaal generaal	47.853	22.880	24.973

Kapitaallasten

De totale kapitaallasten van alle geactiveerde projecten zijn op de volgende wijze te onderscheiden naar nut van de investeringen.

	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
Investerings met een economische nut	2.189.574	2.261.704	-72.130	N
Investerings met een maatschappelijk nut	3.939.884	2.557.535	1.382.349	V
Totaal	6.129.458	4.819.240	1.310.218	V

De kapitaallasten zijn op de onderstaande wijze aan programma's doorberekend.

Programma	Budget	Realisatie	Verschil	V/N
Bestuurlijke aangelegenheden	8.921	9.268	-347	N
Openbare orde en veiligheid	9.484	10.406	-922	N
Verkeer	3.458.217	2.130.008	1.328.209	V
Beheer en onderhoud	222.979	206.971	16.008	V
Vervoer	72.897	115.699	-42.802	N
Waterhuishouding	66.928	66.928	0	N
Natuur	332.921	235.631	97.290	V
Economie	32.481	32.481	0	N
Cultuur	237.889	228.219	9.670	V
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	10.165	10.165	0	V
Totaal programma's	4.452.882	3.045.777	1.407.105	V
Apparaatskosten	1.676.576	1.773.463	-96.887	N

De kapitaallasten die worden toegerekend aan het programma Verkeer komen voor een groot deel ten laste van de reserve Infrastructuur en de reserve Investerings verkeer en vervoer. Ook het voordeel komt daardoor ten gunste van deze reserves.

Werken derden

Naast onderhanden zijnde provinciale investeringsprojecten worden er ook investeringsprojecten uitgevoerd voor derden. In 2005 zijn deze projecten binnen het management-contract van de Productgroep Wegen en Kanalen ondergebracht, waarbij het positieve saldo van € 209.000,-- op deze projecten ten gunste van wegenbeheer en specifiek aan Rijksweggerelateerde projecten is gekomen.

III.1.2. Stand en verloop van reserves en voorzieningen

1.	Algemene reserves	grootboeknr	gecorrigeerd saldo 1/Jan/2005	Vermeerderingen	Verminderingen	saldo 31/Dec/2005
1.01.	Saldireserve	050001	18.219.491	693.798	10.151.187	8.762.102
1.02.	Reserve voor algemene doeleinden	050002	13.900.701	278.014	0	14.178.715
1.03.	Reserve voor flexibel beleid	050003	9.964.051	18.500	5.778.419	4.204.132
1.04.	Egalisatiereserve uitvoering collegeprogramma	050004	6.300.000	0	1.575.000	4.725.000
			48.384.243	990.312	17.504.606	31.869.949
2.	Bestemmingsreserves					
2.01.	Reserve infrastructuur	060114	562.269	566.934	0	1.129.203
2.02.	Reserve investeringen verkeer en vervoer	060199	10.758.027	6.015.094	591.629	16.181.492
2.03.	Reserve wegenbeheer	060113	-0	1.777.116	292.321	1.484.794
2.04.	Reserve beheer Vaarweg Meppel - De Punt	060124	6.432.721	1.346.687	704.998	7.074.410
2.05.	Reserve beheer vaarwegen Zuid Oost Drenthe	060125	5.140.455	0	70.846	5.069.608
2.06.	Reserve exploitatie provinciale zandwinplaatsen	060112	103.521	0	8.063	95.458
2.07.	Reserve grondwaterheffing	060161	243.160	560.514	288.444	515.230
2.08.	Reserve uitoefenen bestuursdwang	060133	320.149	0	76.375	243.774
2.09.	Reserve Nationaal Milieubeleidsplan	060140	759.299	0	109.471	649.829
2.10.	Reserve monitoring voormalige stortplaatsen	060111	871.439	0	70.875	800.564
2.11.	Reserve vrijwillige bodemsaneringen	060128	10.354	0	10.354	0
2.12.	Reserve ontgrondingenheffing	060131	70.594	57.788	11.345	117.037
2.13.	Reserve plattelandsstructuur	060197	160.422	31.000	191.422	0
2.14.	Reserve uitvoering 2e fase relatienota en natuurontwikkelingsbeleid	060142	934.209	0	190.370	743.839
2.15.	Reservering uitvoering SOL Drenthe	060143	239.324	0	182.993	56.331
2.16.	Reserve aankoop natuurterreinen	060198	659.169	0	659.169	0
2.17.	Reserve versterking economische structuur	060150	1.313.523	2.304.197	31.154	3.586.566
2.18.	Reserve witte plekken	060151	5.006	0	5.006	0
2.19.	Reserve Drentse IPR-middelen (oud)	060204	329.183	0	329.183	0
2.23.	Reserve bejaardenoorden	060205	257.818	0	49.273	208.545
2.24.	Reserve wachtgelden sociaal-cultureel werk	060202	272.439	0	272.439	0
2.25.	Reserve kosten flankerend beleid	060102	932.306	0	378.306	554.000
2.26.	Reserve organisatieontwikkeling	060195	5.252	0	5.252	0
2.27.	Reserve grote projecten	060104	614.977	0	544.547	70.429
2.28.	Risicoreserve BTW-compensatiefonds	060203	5.798.627	0	588.714	5.209.913
2.29.	Reserve stimulering gebiedsgericht beleid	060137	1.119.254	0	658.872	460.382
2.30.	Reserve frictiekosten ombuigingen	060206	450.000	140.000	42.512	547.488
2.31.	Reserve vitaal platteland	060207	0	1.046.914	97.438	949.476
2.32.	Reserve sociale en culturele ontwikkeling	060208	0	39.496	0	39.496
2.33.	Reserve stedelijke ontwikkeling	060209	0	1.694.000	0	1.694.000
			38.363.496	15.579.739	6.461.372	47.481.863
3.	Voorzieningen					
3.01.	Voorziening spaarregeling compensatieverlof	083175	1.064.116	-106.076	0	958.040
3.02.	Voorziening groot onderhoud provinciehuis	083173	802.792	351.930	196.645	958.077
3.03.	Voorziening bijdrage in Emslandlinie (A31)	083174	129.722	1	129.723	0
3.04.	Voorziening kapitaallasten kunstwerken	083176	2.218.800	1.109.400	0	3.328.200
3.05.	Voorziening groot onderhoud museum	083177	178.684	121.899	109.739	190.843
			4.394.113	1.477.154	436.108	5.435.159

4. Voorzieningen (middelen van derden)

4.01.	Voorziening spaarhypotheken	072110	1.402.496	180.482	29.015	1.553.962
4.02.	Voorziening voorwaardenscheppend beleid	072120	68.072	0	68.072	0
4.03.	Voorziening jeugdhulpverlening	072174	959.697	20.442	149.053	831.087
4.04.	Voorziening bodemsaneringen	072175	505.523	68.743	0	574.266
4.05.	Voorziening grondkosten VINEX-locaties	072173	1.048.332	-27.263	405.876	615.193
4.06.	Voorziening stads- en dorpsvernieuwing	072170	0	0	0	0
4.07.	Voorziening stedelijke vernieuwing	072176	1.497.160	69.073	1.243.490	322.742
4.08.	Voorziening BDU overig	072172	497.189	254.218	0	751.407
4.09.	Voorziening interim-regeling duurzaam veilig	072182	28.237	601	1.045	27.793
4.10.	Voorziening BDU openbaar vervoer	072178	5.831.462	0	3.208.478	2.622.984
4.12.	Voorziening saneringsmaatregelen industrielaawai	072180	1.575.961	0	34.993	1.540.968
4.13.	Voorziening beeldende kunst	072181	10.640	123.844	0	134.484
4.14.	Voorziening noordelijk archeologisch depot	072171	240.127	0	76.613	163.514
			13.664.895	690.140	5.216.635	9.138.399
			104.806.746	18.737.345	29.618.720	93.925.371

III.1.3 Overzicht personeelssterkte (fte)

Organisatie-eenheid/afdeling (zoals opgenomen in de kostenverdeelstaat)	Sterkte bij de begroting van 2005	Sterkte ultimo 2005 (werkelijk)	Sterkte ultimo 2004 (werkelijk)
Hulpkostenplaatsen			
Concerndirectie	2,00	2,00	2,00
Facilitaire Groep	53,60	49,63	49,15
Stafgroep Kabinet	10,40	9,79	10,88
Stafgroep Financiën en Control	20,50	21,81	20,16
Stafgroep Personeel en Organisatie	16,30	18,10	16,88
Stafgroep Automatisering	20,40	20,04	18,83
Stafgroep Bestuurlijke en Juridische Concernzaken	24,00	22,43	21,83
Stafgroep communicatie	12,60	12,27	12,43
Statengriffie	5,60	5,73	5,64
Onderzoeksbureau	4,40	5,34	4,41
Programma Land	0,00	1,00	1,00
Programma Stad	0,00	1,00	1,00
Totaal hulpkostenplaatsen	169,80	169,14	164,20
Hoofdkostenplaatsen			
Productgroep Economie	25,70	27,84	27,89
Productgroep Verkeer en Vervoer	30,70	22,32	28,16
Productgroep Cultuur en Welzijn	30,80	37,44	34,53
Productgroep Wegen en Kanalen - beheerafdeling	60,50	57,49	55,83
Productgroep Wegen en Kanalen - Bouwafdeling (vh Civiele Techniek)	35,30	35,05	37,50
Productgroep Landelijk Gebied	33,90	33,11	32,55
Productgroep Ruimte en Water	45,20	45,16	46,59
Productgroep Bodem	32,10	32,19	33,51
Productgroep Milieubeheer	30,90	30,58	30,28
Productgroep Handhaving	24,90	25,07	23,37
Kompas	2,80	3,85	3,85
Totaal hoofdkostenplaatsen	352,80	350,09	354,07
Totaal organisatieschema	522,60	519,23	518,27
Overig personeel			
Provinciale staten	51,00	51,00	51
Gedeputeerde staten	5,00	5,00	5
Oud leden gedeputeerde staten/provinciale staten	20,50	22,00	30
Commissaris van de Koningin	1,00	1,00	1
55+-regeling	9,70	6,40	13,04
SNN/NHI/ SEAN	0,00	0,00	0,44
Personeel niet in functieboek	17,50	19,60	5,34
Totaal overig	104,70	105,00	105,83
Totaal Generaal	627,30	624,23	624,10
Stichting "Het Drentse Landschap"	0,00	11,07	11,07
Noordelijke Rekenkamer	0,00	8,84	

III.1.4 ARBEIDSKOSTENGERELATEERDE VERPLICHTINGEN

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uiteenzetting over de financiële positie in de jaarrekening zijn. Wij beschrijven het verloop van deze verplichtingen ten opzichte van de begroting.

Premie Interprovinciale ziektekostenregeling (IZR)

Voor (gedeeltelijk) gepensioneerde werknemers hadden wij in de begroting 2005 een bedrag van € 449.242,-- opgenomen voor het werkgeversaandeel in de premie IZR. De daadwerkelijke lasten zijn € 520.719,-- geweest. Bij een jaarlijkse stijging van 3% is de contante waarde van deze verplichting per januari 2006 € 5,7 miljoen. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde leeftijd van deze werknemers van ± 62 jaar en dat gedurende ongeveer 12 jaar de verplichting tot afdracht van IZR-premie zal blijven bestaan.

Vakantiegeld

In de maand mei wordt het vakantiegeld over de afgelopen 12 maanden betaald. Aan het eind van het jaar ontstaat er daardoor een verplichting van 7 maanden vakantiegeld. Het bedrag van de verplichting per 31 december 2005 bedraagt € 1,8 miljoen.

Pensioenen/wachtgelden

Er zijn per eind december nog 15 pensioenontvangende ex-leden van gedeputeerde staten. Daarnaast is er een aantal ex-gedeputeerden en ook voormalige leden van provinciale staten die wachtgeld ontvangen of wachtgeld mochten ontvangen, maar in 2005 een (tijdelijk) inkomen hadden. In de begroting 2005 was hiervoor € 569.591,-- opgenomen. In 2005 zijn de lasten voor pensioenen en wachtgelden voor deze mensen € 568.298,-- geweest.

III.5. IPO-MONITOR

Binnen het Interprovinciaal overleg (IPO) is afgesproken om bepaalde indicatoren interprovinciaal te gaan vergelijken. Het is de bedoeling dat de provincie-monitor in ieder provinciaal jaarverslag een zelfde herkenbare plek krijgt. In deze bijlage zijn de indicatoren weergegeven. De indicatoren hebben betrekking op de beleidsterreinen Wonen en Ruimtelijk Beleid, Jeugdzorg, Milieu en Water. De indicatoren zijn samengesteld met als doel om zo een bijdrage te leveren aan een zichtbaar en presterend middenbestuur.

De bedoeling is, de Provincie-monitor de komende jaren tot een volwaardig instrument uit te bouwen door opname van andere, in het kader van de doelstelling relevante, beleidsterreinen en/of onderdelen daarvan en bijbehorende indicatoren.

Beleidsterreinen Wonen en Ruimtelijk Beleid

Thema	Indicator	Eenheid	2004	2005
1. Woningproductie	- Aantal gereedgekomen nieuwbouwwoningen	Aantal woningen	2.193	2.122
	- Netto toevoeging/onttrekking aan woningvoorraad	Aantal woningen	1.649	1.847
	- Aantal in de periode 2005-2009 aan de woningvoorraad toegevoegde woningen (cumulatief) als percentage van het geplande aantal woningen	Aantal en percentage	7.577/52%	1847/11,6%
2. Woningtekort	- Het verwachte woningtekort per 1 januari 2010, in procenten en absolute aantallen.	Hier zijn geen gegevens voor Drenthe van. Er zijn alleen Primos-gegevens voor heel Nederland beschikbaar.		
3. Bestemmings-plannen	- Het aantal besluiten met betrekking tot bestemmingsplannen (goedgekeurd (gg), goedkeuring onthouden (go) of gedeeltelijke goedgekeurd (ged).	Aantal besluiten	44	58
			gg: 30 go: 1 ged: 13	gg: 46 go: 1 ged: 11
	- De gemiddelde doorlooptijd in weken van een goedkeuringsprocedure van een bestemmingsplan.	Aantal weken	17 weken	17 weken
4. Strategische ruimtelijke ontwikkelingsprojecten	- Het aantal strategische ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, waarbij de provincie de rol van "territoriaal regisseur" heeft.	Aantal projecten	2 projecten	4 projecten

Beleidsterrein Jeugdzorg

Thema	Indicator	Eenheid	2004	2005
1. Aanmeldingen	- Het aantal aanmeldingen bij de Bureaus Jeugdzorg uitgedrukt als percentage van het totale aantal jeugdigen in de provincie.	Percentage	3,6%	4,0%
2. Geïndiceerden	- Het aantal geïndiceerde voor jeugdzorg uitgedrukt als percentage van het aantal aanmeldingen bij de Bureaus Jeugdzorg.	Percentage	2,8%	2,8%
3. Wachtijd	- De gemiddelde doorlooptijd tussen datum aanmelding en datum eerste indicatiebesluit.	Dagen wachtijd/aantal cliënten	n.n.t.b.	n.n.t.b.

Beleidsterrein Milieu

Thema	Indicator	Eenheid	2004	2005
1. Vergunningen	- Het percentage binnen de wettelijke termijn verleende vergunningen op grond van de Wet milieubeheer.	Percentage vergunningen	64	69
	- Het percentage volledige en actuele vergunningen op grond van de Wet Milieubeheer.	Percentage vergunningen	n.n.t.b.	n.n.t.b.
2. Duurzaamheid	- Het aantal kilotonnen uitstoot CO ₂ .	Aantal kilotonnen	3.737.045.695	3.785.491.798
	- Het percentage opgesteld vermogen aan windenergie gedeeld door de provinciale opgave aan op te stellen vermogen.	Percentage opgesteld vermogen	0%	0%
3. Overlast bedrijven	- Het aantal geluidsbelaste woningen door industrielawaai.	Aantal geluidsbelaste woningen	NB	NB
	- Het aantal klachten over bedrijven ten opzichte van het totale aantal bedrijven.	Aantal klachten	117 klachten van ca 200 bedrijven	90 klachten van ca 200 bedrijven
4. Handhaving	- Het aantal gerealiseerde preventieve controles t.o.v. het aantal inrichtingen.		Meer tov 2005	484 tov. 161
	- Het aantal gerealiseerde repressieve controles t.o.v. het aantal inrichtingen		Minder tov 2005	53 tov. 161
5. Bodem	- Aantal afgeronde saneringen		34	31
	- Concrete werkvoorraad			40.506

Beleidsterrein Water

Thema	Indicator	Eenheid	2004	2005
1. Veiligheid	- Het percentage primaire waterkeringen dat voldoet aan de veiligheidsnorm.	Percentage	De vaststelling van de regionale veiligheidsnormen heeft nog niet plaatsgevonden	
	- Het percentage secundaire waterkeringen dat voldoet aan de veiligheidsnorm.	Percentage		
2. Wateroverlast	- Het aantal inwoners dat woont in gebieden die niet voldoen aan de normen voor (het voorkomen van) wateroverlast.	Aantal inwoners	n.n.t.b.	
	- Het percentage door de betrokken gemeenten voor waterberging aangepaste bestemmingsplannen gedeeld door het door de provincie vastgestelde aantal voor wijziging te wijzigen bestemmingsplannen.	Percentage bestemmingsplannen	0%	0%
3. Waterkwaliteit	- Het percentage oppervlaktewater dat voldoet aan de geldende normen met betrekking tot stikstof en fosfaat.	Percentage meetpunten	n.n.t.b.	
	- Het aantal zwemlocaties waarvoor een zwemverbod heeft gegolden als percentage van het totale aantal zwemlocaties.	Percentage zwemlocaties	0%	2,3% (1 zwemverbod op 42 zwemplassen)
4. Verdroging	- Aantal hectares verdroogd (natuur)gebied.	Aantal hectares	31.608 ha	
	- Aantal hectares verdroogd (natuur)gebied dat is hersteld.	Aantal hectares	Geen: 8.517 ha < 50% hersteld: 17.079 ha > 50 hersteld: 6.012 ha	

III.1.6. ASV overzicht 2005

Verslaglegging inzake art. 3 lid 3 Algemene Subsidieverordening (ASV) Drenthe 2004

Specificatie van programmaoverzicht naar subsidiebron en/of -regeling	Verstrekt)1		Geweigerd		
	aantal	Verstrekt bedrag	aantal	beleids-inhoud.	proce-dureel
1101 / EC; ICT Infra + MKB	1	€ 255.000,00	0	0	0
1102 / EC; Marketing en promotie	6	€ 1.133.725,00	1	0	0
1103 / EC; OKI/arbeidsmarkt	4	€ 161.438,00	0	0	0
1104 / EC; Subsidierегeling duurzame landbouw	4	€ 68.000,00	0	0	0
1105 / EC; Subsidierегeling Economisch structuurfonds	3	€ 132.000,00	0	0	0
1106 / EC; Subsidierегeling Ontwikkeling recreatie en toerisme	1	€ 10.000,00	1	1	0
1107 / EC; Subsidierегeling tender ICT en zorg,	28	€ 1.465.115,00	72	72	0
1301 / CW; Draaipremieregeling molens Drenthe	26	€ 8.986,76	0	0	0
1304 / CW; Subsidierегeling aankoop molens	2	€ 644,40	0	0	0
1305 / CW; Subsidierегeling activiteiten Drentse Musea	6	€ 23.342,00	1	1	0
1306 / CW; Subsidierегeling activiteiten jeugd en samenleving	2	€ 11.300,00	0	0	0
1308 / CW; Subsidierегeling activiteiten minderheden	3	€ 6.800,00	0	0	0
1309 / CW; Subsidierегeling activiteiten op het gebied van kunst en cultuur	20	€ 49.200,00	10	5	1
1310 / CW; Subsidierегeling activiteiten vrouwenemancipatie	1	€ 2.300,00	0	0	0
1311 / CW; Subsidierегeling activiteiten zorg	9	€ 32.015,00	1	1	0
1312 / CW; Subsidierегeling bevordering beeldende kunst en vormgeving	13	€ 70.307,16	3	2	0
1313 / CW; Subsidierегeling culturele infrastructuur	1	€ 5.959,00	2	1	0
1315 / CW; Subsidierегeling Drentse publicaties	7	€ 15.100,00	5	2	0
1316 / CW; Subsidierегeling festivals	10	€ 49.385,00	4	2	1
1318 / CW; Subsidierегeling kinderopvang ten behoeve van personeel bij provinciale instellingen	5	€ 28.233,00	0	0	0
1319 / CW; Subsidierегeling onderhoud monumenten	26	€ 10.591,54	3	2	1
1320 / CW; Subsidierегeling Provinciaal onderwijs	1	€ 8.320,00	0	0	0
1321 / CW; Subsidierегeling provinciale minumenten	4	€ 58.239,99	1	1	0
1322 / CW; Subsidierегeling restauratie monumenten	12	€ 31.749,82	2	0	2
1323 / CW; Subsidierегeling rieten daken	64	€ 79.164,62	6	1	2
1324 / CW; Subsidierегeling sportstimulering	8	€ 24.608,60	9	8	0
1325 / CW; Subsidierегeling theater, muziek en voordrachtskunst	12	€ 8.944,05	4	1	0
1327 / CW; Subsidierегeling vrijwilligerswerk en mantelzorg 2002	10	€ 32.900,00	0	0	0
1328 / CW; Subsidierегeling Welzijn	4	€ 135.820,00	0	0	0
1329 / CW; Subsidierегeling zorg	1	€ 1.080,00	1	1	0
1331 / CW; Wonen en zorg	2	€ 26.200,00	0	0	0
1332 / CW; Mensen in het middelpunt	19	€ 401.806,00	16	11	0
1333 / CW; Actieplan cultuurbereik 2001-2004	31	€ 640.832,00	13	11	1
1334 / CW; Herstructurering openbaar bibliotheekwerk	6	€ 86.608,00	1	1	0
1335 / CW; Noordelijk productiefonds	3	€ 120.000,00	0	0	0
1336 / CW; Cultuureducatie	1	€ 48.909,00	0	0	0
1337 / CW; Ontwikkeling museumbeleid	4	€ 195.000,00	0	0	0
1338 / CW; Regeling Onderwijs en Kennisinfrastuctuur	4	€ 147.181,00	0	0	0
1701 / LG; Regeling subsidiecriteria en - voorwaarden natuurgebiedenaankopen c.a.	36	€ 803.616,86	0	0	0
1705 / LG; Subsidierегeling nationale parken	19	€ 348.531,56	0	0	0
1706 / LG; Subsidierегeling natuur en landschap	6	€ 14.815,90	0	0	0
1707 / LG; Subsidierегeling natuur- en milieueducatie Drenthe	7	€ 12.671,75	0	0	0
1708 / LG; Subsidierегeling Stimuleringsregeling bos	2	€ 6.000,00	0	0	0
1709 / LG; Subsidieverordening Onderhoud landschapselementen Drenthe + Beleidsregels Subsidieverordening Onderhoud landschapselementenm Drenthe	84	€ 180.864,38	2	0	0
1710 / LG; Tijdelijke subsidierегeling Plattelandsstructuurfonds	7	€ 430.625,00	0	0	0
1711 / LG; Subsidierегeling Reserve stimulering vitaal platteland Drenthe	22	€ 995.542,26	0	0	0
1712 / LG; Leren voor Duurzame Ontwikkeling	6	€ 129.516,00	0	0	0
1803 / BO; Subsidierегeling Stimuleringsfonds milieubeschermingsgebieden	14	€ 577.568,00	0	0	0
1901 / MB; Energieprojecten	11	€ 221.257,02	0	0	0
1902 / MB; NMP gelden	5	€ 174.600,00	0	0	0
9015 / Reserve flexibel beleid - prestatie uit 7.0 Economie	9	€ 435.000,00	0	0	0
9016 / Reserve flexibel beleid - prestatie uit 7.1 Toerisme en recreatie	1	€ 432.925,00	0	0	0
9017 / Reserve flexibel beleid - prestatie uit 7.2 Landbouw	1	€ 63.666,00	0	0	0
9102 / Overig - prestatie uit 1.1 Bestuurlijke aangelegenheden	1	€ 8.500,00	0	0	0
9109 / Overig - prestatie uit 5.0 Milieu algemeen	1	€ 381.367,00	0	0	0
9112 / Overig - prestatie uit 6.0 Landelijk gebied	5	€ 309.936,00	0	0	0
9113 / Overig - prestatie uit 6.1 Natuur	15	€ 750.428,99	2	1	0
9114 / Overig - prestatie uit 6.2 Plattelandsbeleid	16	€ 274.896,75	0	0	0
9115 / Overig - prestatie uit 7.0 Economie	11	€ 885.685,00	0	0	0
9116 / Overig - prestatie uit 7.1 Toerisme en recreatie	7	€ 53.058,00	0	0	0
9117 / Overig - prestatie uit 7.2 Landbouw	3	€ 45.810,00	0	0	0
9201 / CW; Budgetinstellingen 8.0	18	€ 13.289.835,00	0	0	0
9202 / CW; Budgetinstellingen 8.1	4	€ 611.173,00	0	0	0
9203 / CW; Budgetinstellingen 8.2	35	€ 5.514.653,00	0	0	0
9204 / CW; Budgetinstellingen 8.3	7	€ 688.768,00	0	0	0
9205 / CW; Budgetinstellingen 8.4	1	€ 24.629.161,00	0	0	0
Totaal:	718	€ 57.857.276,41	160	125	8

Subsidiecategorie						Toepassing van	
Reden van weigering J2						art. 37	art. 37
budget		PS	WS	PS	WS	lid 1	lid 2
uitgeput	overig	itba	itba	pb	pb	ASV	ASV
0	0	1	0	0	0	0	0
0	1	7	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
0	0	100	0	0	0	0	0
0	0	26	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
0	0	7	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
0	0	3	0	0	0	0	0
4	0	30	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	10	0	0	0	0	0
1	0	16	0	0	0	0	0
0	1	3	0	0	0	0	0
3	0	12	0	0	0	0	0
1	0	13	1	0	0	0	0
0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	29	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	5	0	0	0	0	0
0	0	14	0	0	0	0	0
0	3	70	0	0	0	0	0
1	0	17	0	0	0	1	0
0	3	16	0	0	0	0	0
0	0	10	0	0	0	3	0
0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
0	5	21	2	12	0	0	0
0	1	41	0	3	0	0	0
0	0	7	0	0	0	0	0
0	0	0	0	3	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	3	0	1	0	0	0
0	0	4	0	0	0	0	0
0	0	36	0	0	0	0	0
0	0	19	0	0	0	1	0
0	0	6	0	0	0	0	0
0	0	7	0	0	0	0	0
0	0	2	0	0	0	0	0
1	1	86	0	0	0	0	83
0	0	7	0	0	0	0	0
0	0	22	0	0	0	1	0
0	0	6	0	0	0	0	0
0	0	12	0	2	0	0	0
0	0	9	0	2	0	0	0
0	0	2	0	3	0	0	0
0	0	9	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	3	0	1	1	0	0
0	1	7	0	2	8	0	0
0	0	16	0	0	0	15	0
0	0	2	0	7	2	1	0
0	0	0	0	0	7	0	0
0	0	2	0	0	1	0	0
0	0	0	0	18	0	0	0
0	0	0	0	4	0	0	0
0	0	0	0	35	0	0	0
0	0	0	0	7	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0
11	16	753	3	103	19	22	83

De Algemene subsidieverordening Drenthe (ASV) 2004 is op 15 november 2004 in werking getreden. Volgens de ASV doen GS jaarlijks verslag aan PS van het gebruik van hun bevoegdheid tot het verstrekken of weigeren van een subsidie, tot het vaststellen van een subsidie, het jaarlijks kunnen instellen van een subsidieplafond en het verlenen van ontheffing van een of meerdere verplichtingen van de ASV (artikel 3, derde lid, van de ASV). De eerste verslaglegging, over de periode 1 januari tot en met 30 juni 2005, is gepubliceerd in de Tussentijdse rapportage uitvoering begroting 2005 (uit september 2005; op 9 november 2005 in PS besproken). Met de nu voorliggende verslaglegging wordt voor het eerst een beeld geschetst van een compleet jaar (heel 2005).

In bijgevoegde verslaglegging wordt onderscheid gemaakt naar de programma's uit de begroting en naar de categorie subsidie. Als specificatie hiervan is een overzicht naar subsidiebron en/of -regeling toegevoegd. Voor de verslaglegging wordt ook verwezen naar de website www.drenthe.nl/balie/subsidies. Op de website is een overzicht van vastgestelde subsidieplafonds gepubliceerd. Tevens staat op de website een doorlopend actueel gehouden overzicht van verstrekte (individuele) subsidies.

Er wordt overigens, in tegenstelling tot wat in de ASV (artikel 3, eerste lid en derde lid, van de ASV) is bepaald, niet gerapporteerd over de vastgestelde subsidies. Bij de implementatie van de ASV is namelijk gebleken dat rapportage over de vastgestelde subsidies in de jaarstukken tot nietszeggende informatie en ingewikkelde administratieve procedures zal leiden. Reden is dat de vaststelling van een subsidie in praktijk enige tijd op zich kan laten wachten. Dit betekent dat bij de jaarlijkse verslaglegging over het afgesloten boekjaar slechts een incompleet beeld gegeven kan worden van vastgestelde subsidies. Dit punt zal worden meegenomen bij de evaluatie van de ASV in 2006.

Uit de bijgehouden registratie van subsidiegegevens blijkt dat er in 2005 in totaal 723 subsidies zijn verstrekt. Zoals gemeld in de Tussentijdse rapportage zijn er in de periode 1 januari 2005 tot en met 30 juni 2005 386 subsidies verstrekt, daar zijn dus in de tweede helft van 2005 nog 337 subsidies bijgekomen. Er zijn in 2005 in totaal 160 subsidies geweigerd. Belangrijkste reden van weigering was beleidsinhoudelijk.

Er is 22 keer door GS in incidentele gevallen ontheffing verleend van een of meer verplichtingen van de ASV (artikel 37, eerste lid, van de ASV), met name in het programma 6.2 Plattelandsbeleid (16). Belangrijkste reden hiervoor was dat in geval van cofinanciering aangesloten werd bij verplichtingen die door de andere subsidiegevers werden opgelegd (veelal Europese fondsen). Er zijn 83 gevallen geweest waarin de ASV niet voorziet en GS besloten hebben (artikel 37, tweede lid van de ASV); in alle 83 gevallen betrof het meerjarige subsidies in het programma 6.1 Natuur, op een na allemaal voor langer dan 6 jaar. Van de 83 gevallen betrof het tevens 33 keer een subsidie voor een bedrag van minder dan € 1.000,--.

III.1.7 Portefeuilleverdeling GS-leden

A.L. ter Beek

Commissaris van de Koningin

- algemene coördinatie en externe betrekkingen
- communicatie
- burgemeestersaangelegenheden
- algemeen toezicht -gemeenten
- openbare orde en veiligheid
- algemene aangelegenheden Provinciewet en Gemeentewet
- algemene juridische -aangelegenheden
- kieswet
- ombudsfunctie

S. B. Swierstra (VVD)

- waarnemend Commissaris van de Koningin
- verkeer en vervoer
- openbaar vervoer
- wegen en kanalen
- financiën
- regiovisie Groningen-Assen
- Europa en internationale betrekkingen
- aangelegenheden Inter-provinciaal Overleg (IPO)
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland

A. Edelenbosch (PvdA)

- natuur en landschap
- plattelandsontwikkeling
- gebiedenbeleid
- landbouw
- landinrichting
- ontgroningen
- natuur- en milieueducatie
- Veenkoloniën

H. Weggemans (PvdA)

- economische zaken
- arbeidsmarkt
- recreatie en toerisme
- cultuur
- bestuurlijke zaken
- toezicht gemeentefinanciën
- handhaving
- dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland

A. Haarsma (PvdA)

- ruimtelijke ordening
- volkshuisvesting
- zorg
- welzijn
- sport
- onderwijs
- emancipatie
- ontwikkelingssamen-werking

T. Klip-Martin (VVD)

- milieu
- bodembescherming en bodemsanering
- energie
- waterhuishouding
- waterschappen
- duurzaamheidsontwikkeling
- bedrijfsgebonden milieu-taken
- facilitaire zaken
- personeel en organisatie

III.1.8. Zetelverdeling provinciale staten

Politieke partij	Zetels 2003	Zetels 1999	Zetels 1995
PvdA	19	15	14
VVD	9	11	13
CDA	12	10	11
GroenLinks	4	5	2
D66	2	3	5
ChristenUnie	2	3	2
OPD	1	2	2
Ouderenpartij	1	1	2
OSD	1	1	-

III.1.9. Afkortingenwijzer

Arbo	arbeidsomstandigheden
AVI	afvalverbrandingsinstallatie
Bahco	Bargermeer herstructureren collectief ondernemen
BER	Beleids-effectrapportage
Bever	beleidsvernieuwing bodemsanering
BIP	Beheers- en Inrichtingsplan
BRZO	Besluit risico zware ongevallen
BSB	Bodemsanering in bedrijf zijnde Bedrijfsterreinen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAP	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincies
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
CvdK	Commissaris van de Koningin
CWZ	cultuur, welzijn en zorg
DBL	Stichting Drentse Bedrijfslokaties
DLG	Dienst Landelijk Gebied
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkeling
EHS	ecologische hoofdstructuur
ESF	Europees sociaal fonds
EU	Europese Unie
EURAL	Europese afvalstoffenlijst
EZ	Economische Zaken, Ministerie van
GAE	Groningen Airport Eelde
GDU	gebundelde doeluitkering
Globis	Geografisch landelijk overheidsbodeminformatiesysteem
GS	college van gedeputeerde staten
HDL	Stichting "Het Drenthe Landschap"
ICES	Interdepartementale Commissie Economische Structuurversterking
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IPO	Interprovinciaal Overleg
Ipse	Interprovinciale Statencommissie
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IVN	Vereniging voor Natuur en Milieueducatie
K&C	Kunst&Cultuur Drenthe
KITS	Subsidieregeling kwaliteitsinvesteringen in de toeristische sector 2000
LAP	Landelijk afvalbeheerplan
LEADER	Liaison entre Actions de Développement de l' Economie Rurale
LMA	Landelijk Meldpunt Afvalstoffen

LNV	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
LOFAR	Low Frequency Array
LvD	Leren voor Duurzaamheid
m.e.r.	Milieueffectrapportage
MFD	Milieufederatie Drenthe
MKB	midden- en kleinbedrijf
MTR	Mid-term-review
MUP	Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en verkeer
MZB	Magneetzwefbaan
NHI	Nationaal Hunebedden Informatiecentrum
NHI	Nieuwe Hanze Interregio
NIOF	Noordelijke Innovatie Ondersteunings Faciliteit
NLTO	Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie
NM	Vereniging Natuurmonumenten
NME	natuur- en milieueducatie
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NVD	netwerk veilig Drenthe
O&O	opleidings- en ontwikkelingsfondsen
OCenW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PBc	Provinciale Blibliotheekcentrale
PKB	planologische kernbeslissing
PMV	Provinciale milieuverordening
POP	Plattelands ontwikkelingsplan
POP	Provinciaal omgevingsplan
PS	provinciale staten
PvA	plan van aanpak
PVE	Programma van eisen
RPC	Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
RPCP	Regionaal Patiënten Consumenten Platform
SEB	saneringen in eigen beheer
SGB	Subsidieregeling gebiedsgericht beleid
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
SOL	Subsidieverordening onderhoud landschapselementen Drenthe
SRKL	Structuurschema voor de kleine luchthavens
STOV	stadsgewestelijk openbaar vervoer
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TRD	Toeristisch Recreatief Drenthe
TSV	Tijdelijke stimuleringsregeling vrijwilligers
UILNN	Uitvoeringsprogramma innovatie landbouw Noord-Nederland
V&W	Verkeer en Waterstaat
VDG	Vereniging van Drentse Gemeenten
VNG	Vereniging van Nederlands Gemeenten
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wm	Wet milieubeheer
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening

III.2. Accountantsverklaring

■ Ernst & Young Accountants

■ Westeind 52
7811 ME Emmen
Postbus 470
7800 AL Emmen
Telefoon 0591-66 46 64
Fax 0591-66 46 00
www.ey.nl

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2005 van de provincie Drenthe gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe. De Gedeputeerde Staten zijn tevens verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving. Het is onze verantwoordelijkheid de controle als bedoeld in artikel 217, tweede lid van de Provinciewet uit te voeren en een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Bij onze controle hebben wij nagegaan dat:

- de jaarrekening zowel de baten en de lasten over 2005 als de activa en passiva per 31 december 2005 getrouw weergeeft en
- de in de jaarrekening opgenomen baten en lasten, alsmede de balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder provinciale verordeningen en
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is en
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en in overeenstemming met het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Volgens de in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en toelichtingen in de jaarrekening.

Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bevoegd gezag van de provincie daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door Provinciale Staten bij statenbesluit van 9 november 2005 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

■ Ernst & Young Accountants is een maatschap van besloten vennootschappen ("praktijkvennootschappen"), gevestigd te Rotterdam.
Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen.

*Oordeel***Getrouwheidsonderzoek**

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening van de provincie Drenthe zowel de baten en de lasten over 2005 als de activa en passiva per 31 december 2005 getrouw weergeeft in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Rechtmatigheidsonderzoek

Wij zijn van oordeel dat de in deze jaarrekening opgenomen baten en lasten, alsmede de balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen.

Toelichting

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel vestigen wij de aandacht op het volgende. De Provinciale Staten van de Provincie Drenthe heeft voor het onderzoek naar de jaarrekening over 2005 bij besluit van 9 november 2005 het begrip rechtmatigheid nader geoperationaliseerd. In genoemde besluiten ligt dan ook vast wat wordt bedoeld met de in de oordeelsparagraaf opgenomen zinsnede 'de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder provinciale verordeningen'.

Emmen, 4 april 2006

Ernst & Young Accountants

III.3. BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat over 2005 na mutatie van de bestemde reserves bedraagt € 5.776.000,--.

In januari 2006 hebben wij provinciale staten geïnformeerd over de uitvoering van projectmatige activiteiten waarvoor eenmalige kredieten beschikbaar zijn gesteld voor 2005 maar die om verschillende redenen, voor het einde van het dienstjaar niet volledige konden worden gerealiseerd. Het restant budget op deze projecten ad € 3.781.000,-- maakt deel uit van het resultaat over 2005. Omdat de uitvoering van de bedoelde doorlopende projecten in 2006 is voortgezet om de gestelde doelen te bereiken, stellen wij voor om € 3.781.000,-- van het resultaat te bestemmen voor het opnieuw beschikbaar stellen van deze budgetten maar dan in 2006. Het restant voordeel ad € 1.995.000,--, die onder andere samenhangt met een hogere motorrijtuigenbelasting € 274.000,--, een hogere provinciefondsuitkering € 571.000,--, vrije bestedingsruimte € 765.000,--, stelpost niet kwantificeerbare ontwikkelingen € 700.000,--, onvoorzien € 106.000,-- en vele kleinere verschillen tot een hoogte van € 2.619.000,-- nadeel € 3.041.000 wegens niet opnemen dividenden 2005 wegens stelselwijziging (conform BBV) vrij beschikbaar.

Wij stellen u voor:

- een bedrag ad € 3.781.000,-- opnieuw ter beschikking te stellen als budget in 2006 voor het voltooien van projecten waarvoor het in 2005 beschikbare budget niet of gedeeltelijk is aangewend;
- het restant ad € 1.995.000,-- te storten in de saldireserve in afwachting van nadere bestemming.

